

Prologi in euangelistas.

enumerare longissimum est. cum hec tamen in presentia necesse sit dicere. extitisse quosdam qui sine spiritu et gratia dei conati sunt magis ordinare narrationem. quod historiam terere veritatem. Quibus iure pot illud propheticus coaptari. Ut quod prophetat de corde suo. qui ambulant post spiritum suum. qui dicunt. hec dicit dominus. et dominus non misit eos. De quibus et salvator in euangelio Iohannis loquitur. Omnes qui ante me venerunt: fures fuerunt et latrones. Qui venerunt: non qui missi sunt. Ipse enim ait: Veniebant. et ego non mittebam eos. In venientibus presumptio temeritatis. in missis obsequium seruitutis est. Ecce si autem quod domini voce supra petram fundata est. quam introduxit rex in cubiculum suum. et ad quam per foramen ascensionis occulte misit manum suam similis damule binnuloque certiorum. quattuor flumina paradisi instar eructuans quattuor et angulos et annulos habet. per quos quasi arca testamenti et custos leges domini lignis mobilibus vehitur. Primus omnium Matthaeus est publicanus cognomento leui: qui euangelium in iudea hebreo sermone edidit ob eorum vel maxime causas qui in hunc crediderat ex iudeis: et nequaquam legis umbra secedente euangelij veritatem feruabant. Secundus Marcus interpres apostoli Petri. et alexandrinus ecclesie primus episcopus: qui dominum quidem saluatorum ipse non vidit: sed ea quae audierat magistrum predicantem in terra fidem magis gestorum narravit quod ordinem. Tercius Lucas medicus natione syrus antiocensis. cui laus in euangelio: qui et ipse discipulus apostoli pauli in achaeis bythinisque partibus volumen codidit. quodam altius repetens. et ut ipse in prohemio confiteatur audita magis quam visa describens. Ultimus Iohannes apellos et euangelista quem hunc plurimum amauit. qui suspectus domini recubens purissima doctrinam fluentia potauit. et qui solus de cruce meruit audiendum. Ecce mater tua. Is. cum esset in asia. et iam tunc hereticoque semina pullulareretur cherinthi. et hebionis. et ceterorum qui negant christum in carne venisse: quos et ipsis in epistola sua antichristos vocat. et apellos paulus frequenter percutit: coactus est ab omnibus pene tunc asic episcopis. et multarum ecclesiarum legationibus de diuinitate saluatoris altius scribere. et ad ipsorum: ut ita dicam: dei verbum: non tam andaci quam felici temeritate prouerpere. ut ecclesiastica narrat historia. cum a fratribus cogeretur ut scriberet. ita facturum se respondisse: si in dicto ieiunio in commune omnes deum deprecaretur. Quo expleto. reuelatione saturatus in illud prohemium celo veniens eructauit: In principio erat verbum et verbum erat apud deum. et deus erat verbum. hoc erat in principio apud deum. Hec igitur quattuor euangelia multo ante predicta Ezechielis quoque volumen probat. in quo prima visio ita continet. Et in medio similitudo quattuor animalium et vultus eorum. facies hominis et fa-

cies leonis. et facies vituli. et facies aquile. Prima hominis facies Matthaeum significat. qui quasi de homine exorsus est scribere: Liber generationis hiesu christi filii dauid filii abraam. Secunda marci. in quo vox leonis in heremo rugientis auditur: Vox clamantis in deserto. parate viam domini. rectas facite semitas eius. Tertia vituli. quod euangelistam lucam a zacharia sacerdote summis initium prefigurat. Quarta iohanneum euangelistam. qui assumptis pennis aquile et ad altiora festinans. de verbo dei disputat. Letera que sequuntur in eundem sensum proficiunt. Crura eorum recta et pennati pedes. et quocunque spiritus ibant. ibant. et non reuertebantur. et dorsa eorum plena oculis. et scintillae ac lampades in medio discurretes. et rota in rota. et in singulis quatuor facies. Unde et apocalipsis iohannis. post expositionem vigintiquattuor seniorum qui tenentes citharas et phialas adorantes agnum dei. introducit fulgura atque tonitrua. et septem spiritus discurrentes. et mare vitreum. et quattuor animalia plena oculis dicens: Animal primum simile leoni. et secundum simile vituli. et tertium simile homini. et quartum simile aquile volanti. Et post paululum. Plena inquit erant oculis. et requiem non habebant die ac nocte. dicentia: Sanctus sanctus dominus deus omnipotens. qui erat. et qui est. et qui venturus est. Quibus cunctis perspicue ostendit. quatuor debere tamen euangelia suscipi. et omnes apocryphorum nenia mortuis magis hereticis quam ecclesiasticis viuis canendas.

Argumentum in euangelium secundum Mattheum incipit.

Mattheus ex

indea sicut in ordine primus ponitur: ita euangelium in iudea primus scripsit: cuius vocatio ad deum ex publicis vel duo. canis actibus fuit: duorum in generali christi principia presumens: fabiabes fuit. vii. cuius prima circumcisio in s. i. dauid et abrahā carnie: alterius cuius secundum coris auile reprobat. electio fuit. Ex utrisque enim priibus stupore natus est. christus. Hicque quaterdenario numero triformiter posito: principiis generacionis. s. i. ab abrahā s. vel via s. dauid. a credendi fide in electionis temporis porrigitur. et ex electioe usque in transmigrationis diem dirigens: atque a transmigrationis die usque

Modus tractandi talis est. Omnis genealogiam christi scribit: distinguens eam per tres thesserentes: dauid. post ait te nutritura saluatoris. et te aduentu magorum in bethleem. et te occisione parvulorum. deinde te baptismino christi et ieiunio xl. dierum. et te temptatione tripli. Postea dicitur: ita eius. s. de sermone habito in monte. deinde gesta et miracula christi exponit. Tandem dicitur: passione resurrectio. et ascensione agit. Hunc autem libro Hieronimus prologum permittit in quo ostendit ubi euangelium scripsit et de quanto statu ad quam dignum sit assumptus. et de quibus et quo ordine in hoc euangelio tractet.

Duorum inge. Id est. pretermittens

J. Bartholomaeus.

abraham et daniel in
generatione christi q
bus facta est . vel fac
te sunt promissiones.

Mattheus cū pri-
mo p̄dicasset euange-
lium in indea voleans
transire ad ḡetes. pri-
mus euangelium scri-
psit hebreice qđ fra-
tribus a quibus ibat
ad memoriam reiqt.
Sicut enī necesse fu-
it ad confirmationē
fidei euangelium p̄d-
dicari; sic & contra h̄e-
reticos scribi. **C**ū aut̄
plures euangeliū scri-
pserint: quattuor t̄m
autoritatis habet iea-
stimoniu. qđ p̄ quat-
tuor mundi partes fi-
dem nūciant trinita-
tis & sunt quasi quat-
tuor rote in quadri-
ga domini. que exhibit
enī p̄ p̄dicationē
euangelij. & genus hu-
manum quadrifida
morte p̄emptum eo p̄
erat p̄dicatione vi-
uificandū. **V**nde et
alioꝝ euangelia deci-
derūt nec i recepta sūt
qđ dñs nōlebat p̄fini-
tum numerum cassa-
ri propter virtutē sa-
cramenti. **D**esignan-
tur etiā euāgeant̄ q̄t
tuor figuris que non
sunt deceptoriꝝ; s̄z io-
cundi misteriū ubi cō-
scie. **M**attheus i lo-
mine intelligitur: qđ
circa h̄umanitatē chris-
ti p̄cipialiter immo-
ratur. **M**arcus in le-
cone: qđ agit de resur-
rectōne. **L**ucas in vi-
tulo: agens de sacer-
dotio. **J**ohannes in
aquila: scribēs sacra-
menta diuinitatis.
Christus vero quem
describunt: homo fu-
it de virgine natus.
vitulus in immolati-
one. leo in resurrectio-
ne. aquila in ascensi-
one. **V**el in homine
humanitas in vitulo
sacra. **N**on enim: vt et
tempori. & se qđ esset ostenderet. &
h̄uīsericorditer actum.
dei in se opus monstrans. etiā in
his quoꝝ genus posuit. christi o-
perantis a principio testimonium
non negaret. **Q**uarū rerum omnī-
um tempus. ordo. nūerus. dispo-
sitione vel ratio. qđ fidei necessariuꝝ
est. deus christ⁹ ē. qui factus ē ex
muliere. factus sub lege. natus ex
virgine. passus in carne. omia in
cruce fixit: vt triumphans ea in se
metipso resurgēs in corpore. & pa-
tris nomen in patribus filio. & si-
līj nomen patri restituens in filijs.
sine principio sine fine. ostendens
h̄el vnum.
se vnum cum patre esse. qđ vnuſ
est. **I**n quo euangelio vtile est de-
historialia.
siderantibus deum. sic prima vel
h̄allegorica. **s̄moralia.**
media vel perfecta cognoscere: vt
et vocationem apostoli. & opus e-
uangelij. & dilectionem dei in car-
ne nascentis per vniuersa legētes
intelligant. atqđ id in eo in quo ap-
prehensi sunt & apprehendere ex-
petunt recognoscant. **N**obis enī
hoc in studio argumenti sūt. & fu-
deni facte rei tradere. & operantis
dei intelligendam diligenter esse
dispositionem. querentibus non
tacere.

(Duorū m.c.
Jd dī-peptimōns

*S*ternutans.
13 dissimilans: decursa ad
omini ostendit generati
et numero satissimacēs et
z se qd esset ostenderet. 2

dei in se opus monstrans. etia3 in
bis quo^r genus posuit. christi o-
perantis a principio testimonium
non negaret. Quarū rerum omni-
um tempus. ordo. nūerus. dispo-
sitione vel ratio. qd fidei necessariu^r
est. deus christ^o ē. qui factus ē ex
muliere. factus sub lege. natus ex
virgine. passus in carne. omia in
cruce fixit: ut triumphans ea in se
metipso resurgēs in corpore. et pa-
tris nomen in patribus filio. et si-
lij nomen patri restituens in filijs.
sine principio sine fine. ostendens
se vnum cuni patre esse. qz vnius
est. In quo euangelio vtile est de-
sideria.

siderantibus deum. sic prima vel
allegorica. smozia. media vel perfecta cognoscere: ut
et vocationem apostoli. et opus e-
uangelij. et dilectionem dei in car-
ne nascentis per vniuersa legetes
intelligant. atq; id in eo in quo ap-
prehensi sunt et apprehendere ex-
petunt recognoscant. Nobis eni-
hoc in studio argumenti suit. et fi-
dem facte rei tradere. et operantis
dei intelligendam diligenter esse
dispositionem. querentibus non
tacere.

Liber generationis **z.** Hier. **H**ebrei voluminib^s suis a principijs nomen imponunt: ut liber genesis ex suo principio nominat: rbi dicitur. **L**iber generationis ade: et he sunt generationes celi et terre. **Q**ui liber principiū est veteris testamēti. **I**cōz qđ in principio noni dicit. **L**iber generationis hieſu christi. **Q**uis in hoc sit parua pars libri: sed sic nouum testame. tū consonat veteri. **E**t sicut vetus carnali pponit israeli: ita nouum spirituali. **E**t trius. p viii et idem autor ostendit.

quam cetero hic indu-
cunt. Non divinam
apponit narrare gene-
ratiōē; qđ impossibile ē. vt ysaias ait. Generatōē eius quis enarrabit. s3
humanam: q̄uis r̄ h̄ ex magna parte sit inenarrabilis. Sed illa tota ine-
narrabilis est: qz si dicat filius a patre genitus. tñ qualiter. nec apostolus.
nec propheta nouit. nec angelus.
Ihesu christi. Id est saluatoris non p̄ditoris. qđ fuit adam. Chri-
stus ipse est qui et messias. Ideo hoc nomine retinenditur indeoꝝ infidelit-
tas qui missam. id est. regem suū nondum venisse ariolantur. Hunc ve-
ro esse christum consequenter sic probat euangelista: qm̄ hic est qui de pa-
triarcharum r̄ regum stirpe progenitus. de virginē mirabiliter est editus.
sicut eisdem fuerat ante promissus.

Ihesu christi, ut per regiam et sacerdotalem personam natura tei et hominis monstraretur. Olim ihesus rector typice: nunc esse: initialiter secundum quod Deus potes salvare. Christus nomen officij est: non naturae: quod vincus est in sacerdotem ad interpellandum pro nobis qui bene in terram per inducit.
Ihesu si-dia-si-g. Ordo preposterus: ne primis abrahaz generationis contumio interrumpetur. **P**er duos spatiis dicit filius: quod vnde tuum?

Filii David si abira. **D**uos duos de omnibus elegit quorum filius dicitur christus; ut indecisis quibus scribit scientibus ex lege christum venturum appareret.

bis esse qui diu erat promissus: in quo viderentur impleri omnia vaticinia.
bis enim solis in veteri testamento legitur facta promissio. **Abrahæ.** In semine
t-b-o-g. **L**ui consonat dauid. **B**enedicent in ipso omnes tribus terre. **Vñ**
Zacharias. **H**oc est. sub audiis. insurauit quod iura. ad a-pa-n-d-a-
seno. **D**auid autem. **I**urauit dñs. da. ver. et n. f-e. zc. Itē semel iurauit in san-
cto meo. s. christo semen ei⁹ in eternum. ma. et thoro. e. si sol. in p̄f meo zc. **Q**ue
nullaten⁹ te salōne accipi possunt. sed te christo ex dauid orto. **I**tem in
libro verborū dierū. **C**ū dormieris cuī p̄ib⁹ tuis. dabo semen tuū p̄ te. qđ
nullatenus te salomone dicit qui viuo patre cepit regna: e. sed te christo
Vnde **H**iere. **S**uscitabo da. g. ius. zc.

Abraham et dñs sunt duc columnæ versantes in lege quasi in vesti-
blo an hostiū qd ē christ⁹: quas ambit funicul⁹ xij. cubito x. i. fides aplo⁹
Amplificat̄ hos i genecalogia p̄ies de qđ medio hostiū xp̄s ap̄is credētib⁹.
Abraham genuit. Ab eo congrue fit generatōnis exordiū: cui pro-
missus est primū in quo est benedictio omnium.
Mattheus generationē incipit ab exordio promissionis. Et etiā ysos

Alb initio ab eo cui primum facta est, pmissio fidei incipit: ut in hoc patre discant cui primum facta est, pmissio: qui et quales esse deteant qui volunt in eius semine benedici.

Dathenus generatione descendendo incipit vel comprimit: quod humana nitate christ ostendit per quam deus ad homines descendit. **L**ucas ascendendo

Denuit. **M**atthēus ponit genuit: q̄ nature fui ostē nūcrat. **L**ucas

12

A decorative horizontal border featuring stylized green and yellow floral motifs, including leaves and flowers, set against a light background.

A decorative horizontal border at the bottom of the page, featuring stylized floral and foliate motifs in green, yellow, and pink on a cream-colored background.

Qui fuit. qui aliquos secundum legem vel per adoptionem filios interponit.
Mattheus ponit genuit et non generavit; forsitan ut ille cognosceretur in fine ostensus de quo dicitur. **Ego** hodie genui te.

Judam et fratres. Ideo solus iudas nominatum exprimitur; ut eum cognoscere qui ex eius stirpe fuerat promissus.

Fratres iudei memorat pretermis fratribus ysaac et Jacob; quod illi a populo dei quasi alieni sunt repulsi; hi velut heredes in libro vite scripti et quasi patriarche erij.

in quibus et numeris a postolo signatur. **H**oc nominatum non exprimitur ne ultra numerum sacramenti generatio extendatur.

In semine predicatorum patrum christus intravit in egyptum quod presagiens inimicis populi premebat; et non feminas sed mares internebat; ut enim extirqueret.

Deinde christus quem omnes gentes suscepserunt; quo veniente iam herodes alii enigena principabat.

Judas autem sic iudas genuit phares et zaram anteceteris in

traret egyptum; in qua ambo postea cum patre transierunt.

Zara cum te vero pueri manu; obsecratrix coccineo ligavit dices; hic pro egreditur illo manu retrahente a te etiuit; cui obsecratrix; Quare propter te dimissa est inaceria; unde et phares id est diuisio dictus est significans illius quod segregabit ones ab heridis; et statuet ones quidem a textis bedos autem a sinistris.

Phares autem genuit z. In egypto genuit phares esrom; et esrom aram; et aram aminadab; et aminadab naason; et tunc moyses eduxit eos de egypto. Naason fuit dux sub moysi in tribu iuda per desertum; in quo genuit salmon. Iste salmon fuit princeps in tribu iuda qui cum ioseph in terra promissionis intravit. Iste salmon in terra propter genitorem booz de raab.

Christus est phares; et diuisio; quod separabit ones ab heridis. Ipse est esrom; et sagitta vel atrium; quod penetrat corda auditorum. Habet enim latitudinem caritatis qua et inimicos dilexit.

Aram autem genuit. Aram; christus electus vel excelsus interpretatur. Electus; de quo propheta. Ecce puer meus quem elegi. Et alibi. Excelsus super omnes gentes dominus. Ipse est aminadab; et voluntarius; qui dicitur. Voluntarie sacri tibi. Idem est et naason; et augurium; qui nouit preterita presentia et futura. Vel naason serpentinus; quod christus more serpentis omnes cauit insidias.

Salmon autem. Christus est salmon; et sensibilis quod omnia sentit; ipse accipit raab; et ecclesiam de gentibus.

Raab famae vel beatitudo vel impetus; quod ecclesia gentium esurit et sitit in istiam; et dilatata per orbem terrarum impetu doctrine philosophos et reges conuerit.

Raab ostendit coccinum in fenestra; et in ore per confessionem christi passum omen declarat.

Raab in crux quod nuncios ioseph suscepit; quod salmon princeps tribus inde sibi copulauit; significat ecclesiam de gentibus que principi ex iuda; et christo copulatur; et sola cum suis saluator; dum iericho; et presentis seculi septem muri vixit et vallatum; septem dies tempore tubis predicationis circumvallatur; donec in nouissima tuba omnes muri corrumpant et nouissima mors destruantur.

Booz autem ge. Booz christus de quo dicitur. Dominus in fonte tuidine venit.

Booz de raab. Nota nullam de sanctis feminis in genealogia christi asumis; sed quas scripture reprehendit. Debuit enim de peccatoribus nasci qui pro peccatoribus venerantur; ut discerent sui peccata patrum sibi non obesse. Unde agnus in pascha immolandus iussus est assumi ex capris et ovis; et ex iustis et peccatoribus generandus.

Olymplech fuit de tribu booz; et vero eius noemi; qui cum vero re sua iuit ad moabititas ubi filii sui duxerunt veroes; sed mortuo patre et filio sine semine; ruth cum noemi locru sua venit in iudeam et genuit ex ea

booz obeth.

Ex ruth. Moabitide; ut ostendat impletum vaticinum ysaiae. Emitte ag. do. do. et. Per hanc semen abrahame ad christum deducitur.

Ecclesia de gentibus per ruth significata; priusque ad booz; et ad christum veniret ex patre dyabolo erat.

Mysti. Ruth significat ecclesiam que est de moab; et de gentibus; que ex patre dyabolo et petra deserti propter ydolatriam; de qua tens suscitauit filios abrahame. Oblita prioris gemitis venit ad booz; quod fortis dicitur; et

Latitudo. **S**ic Raab hebraice rachab grece. de raab. Booz autem genuit obeth festinans; et chrysanthemum vel seruus; quod non venit ministrari sed ministrare.

Ex ruth. **O**beth autem genuit yesse

Incendium vel incensum; et christus est sacrificium vel incensum qui pro nobis hostias facit est.

Yesse autem genuit danuid regem

Danuid fortis vel asperu desiderabilis

Danuid autem rex genuit salomo-

nen ex ea que fuit virie. **S**alomon

Latitudo populi autem genuit roboam. **R**oboam

Spater domini autem genuit abiam. **A**bia autem

Trollensis genuit asa. **A**sa autem genuit iosa

Yesse et. **H**ic est flos quem odorat ysaac dicens. Ecce odo; filij mei si o. a. p. q. spūs eum abundantissime replenit.

Regem. Non quod solus in hac genealogia retinetur; sed quod primus rex de iuda; et regum principius; propter quem et ceteri in solio regni seruatur; et per istum ordo generationis decurrit ad christum qui habet regnum danuid.

Danuid autem rex et. **H**ysto. Danuid in solario sedens videt berberes se lauantem; placuit ei et vocauit iacuitque cum ea; quia granida resuocauit viam de expeditione et sic intraret in domum ut sic partus ascribetur ei; qui nolens intrare iacuit in vestibulo dicens quod domum arca eius in tabernaculis non intraret in domum suam. Acceptis igitur litteris mortis suis ad expeditionem reversus est; et sicut danuid precepit occisus est a ioab.

Danuid in solario christus est; qui in sole posuit tabernaculum suum. Berberes putens satietatis septimus; scilicet lex per cuius cognitionem spiritualis gratia monstratur. Urias iudeicus populus; qui per legem de luce dei gloriat; sed huic christi legem abstulit quam de se loqui docuit. Ille vero dum mandata legis iplere nititur; scilicet epulas fert unde damnatur. Urias etiam iudeicus populus qui noluit intrare in domum; in spirituali legis intellectu; dicens quod arca domini et ecclesia est in tabernaculo; in figuris. Ideo non intravit in domum; non accipit alium intellectum; sed accipit lras suus mortis; et intellectus Israel quod ducit eum ad mortem.

Mysti. Danuid; et christus qui golyam; et dyabolum superavit. Ipse est manus fortis vel visu terribilis. De eodem dicitur. dominus fortis et poterit et iter. Hoc poterit; praeferi. hoc.

Bersabee putens satietatis; et abundantia gratiae spiritualis quam munere se perficiunt; est putens satietatis in quod est fons aquae satientis in vita eterna.

Tres predicti sine pudore nominis ponuntur; quod non solum culpari sed etiam laudari meruerunt. **J**ustus autem nomine dignus est. **H**oc in hac quod loquendo nequit; scilicet silentio nois quod turpe est tegit. **N**omen viri quasi iusti ponitur; ut in hoc immanitas sceleris verecundi; in memoriam eius ceterum est occisus. **V**ox enim propter sacrificium ecclesie domini quod occiso dyabolo in coeminenti regis asciscit.

Virie. Urias; lux mea; dei filius; et dyabolus; qui dicitur similiter altissimo cui ecclesiam coniugatam christum de solario pinguis maiestatis adamavit; et pulchram factam sibi matrimonio copulauit.

Urias quod est figura dyaboli; lux mea deus interpretatur qui adhuc transformat se in angelum lucis; et lucem dei se facit.

Salomon autem. Christus est salomon; et pacificus; quod ipse est pars nostra qui fecit virtus eius. **I**pse est roboam; et impetus populi quod vel oster populos conuerit ad fidem.

Roboam. De isto dicitur. **D**abo roboam tribum iudam ut remaneat lucerna danuid cunctis diebus in israel. **N**on ad Israel non potest accipi; quod nec israel cunctis diebus extitit; nec de danuid post christum duxerunt aliquis in israel fuit. **H**oc christus lucerna est eterna in cœlesti israel. **E**t idem seruans spiritus. **S**up solum autem danuid sedere christum; quod regnum danuid typale figurauit eternum christi regnum.

Abya. Pater dominus; et christus qui dicitur. Ego ero illi in patre; quod tanquam

dominus omnia quæcumq; voluit fecit. Qui etiam est asa. i. attollens: qd ipse abstulit peccata mundi.

Iosaphat. Judicans vel iudiciz dei. s. christus qui indicat orbem terre in equitate.

Ioram autem. Christus est ioram. i. excelsus qui ait: Nemo ascet dicit in genili qui te ex. des.

Nota qd ioram non genuit oziam: sed potius genuit ochoziam. Och-

ozias genuit ioas. et

ioas amasia. et ama-

sias oziæ qd azarias

Ioram duxit filia-

isabel et formicatus e-

st frater suo occidit

Unde infirmat est

dolore vicius viscer-

icera egereret: qd se-

cit odozias ingredi-

sus est p. vias domus

achab. Joas autem

adorauit sculpulta. et

zachariam filium io-

iadæ qui eum nutrie-

rat et regem fecerat oc-

cidi p. cept: qd tuz de

yodolatria increpauit

Amasias quoq; colu-

it teos seyr. Ideo et

bitres de generatoe

xpi sunt exclusi. sed in

illud. Visitabo peccata

patrum vscp i. terciâ et

quartam generationem. Sed hoc dictum est de illis qui peccata patrum

sequuntur nam et bonus de malo genitus misericordia est dignus. et malus

de bono natus punitur. Alij qui ponuntur qmuis mali fuerint: vel bonos ge-

nerant: vel a bonis generantur. vt ioram filius iosaphat viri iusti. Ozius

pene in omnib; rectum fecit: nisi qd incensum adolere voluit. vñ et in fratre

lepro percutius est.

Hic tres reges sunt intermissi. vel ideo qd p. possum fuit euangeliste tres

thesseredecades ponere. vel qd ioram miscuerat se genero iezabel. et dictus est

per prophetam in throno regni quæc; n̄ esse sessiū de domo achab. nisi in

quarta generatione: ideo memoria eius a sancta generatione tollit vscp

ad tertiam generationē. purgata vero labe gentilis familiæ. in quarta ori-

go christi numeratur.

Ozias autem. Sub ozia ioathan achaz ezechia prophetauit ysa-

ias de chulco. Propterea peccata principii clandebarunt ora prophetaruz

Ezechias. Fortis dñs ipse est qui dicit apostolis. Nolite timere

Ezechie cum esset sine liberis dictum est. Dispone do. t. qd mo. Ideo

fuerit non propter longiorē vitam: cum sciret inde placuisse deo salomo-

nem qd non petiisset ampliores annos. Sed quia dubitabat ne promissio

dei impleretur cum se sciret esse de dauid per quem ope: tebat venire chri-

stum. et ipse erat sine liberis. vnde et dicebat: Non videbo teum: non as-

piciam dominem. Ecce contra credeb at: qd fidelis est qui promiserat. Deus aut

sententiam quam dederat ad probationē fidei immutat et spaciū gene-

rati dāt.

Manasses. Obliviosus. Ipse est qui quasi cōuerso peccatori dixit

Omnium iniquitatum eius non recordabor.

Amon. Id est fidelis vel nutritius significans christū de quo dicit.

Fidelis dñs in oībus vijs suis. qd convocat filios vt gallina pullos suos

Joshias. Id est salus dñi vel incensuz. Ille est qui dicit. Dirigatur

oro. m. si. in. zc.

Joshias rex iustus. qd non filij eius quos genuit: non in transmigratio-

ne. qd nunq; transmigravit: sed hī predestinationē dei ad transmigran-

dum. Iechoniam et fratres eius simul ponit: vt quoz est communis inqui-

tas similis sit et miseria. Iechonias p̄paratio domini: qd tam p̄m qd fi-

lium dominus ad transmigrandum preparauit.

Legitur in libro regū qd iostias genuit iacath. et elyachim. et sedechiam.

Iacath successit patri in regnum: quo capto a rege egypci

substitutus est loco eius iacchim frater eius. Quo mortuo regnauit iac-

chim (qui et iechonias dicitur est) filius eius pro eo: quo capto a rege babi-

lonie loco eius sede bias positus est.

I. Veritas hystorie habet qd duo fuerunt iechonias. vt vñus scilicet

pater sit in fine p̄cedentis thesseredecadis. alter in principio sequentis.

Sed multe hī ang. vñus et idem est in fine p̄cedentis et in principio se-

quentis. Sed quare p̄termissus est ioachim pater iechonias: forsitan vt typum chalchi faci et iechoniam bis numerant. et ioachim ne numeratur geretur p̄termisit.

Legitur quare iechonias dicitur filius iostias: cum iostias ioachim. et ioachim genuit i. choniam: Si autem iechoniam eundem bis numeremus in fine i. p̄cedentis thesseredecadis et in principio sequentis ad hoc vt tres plenæ thesseredecades innuantur: iam non erunt xlii patres. Di-

versis modis so. uitur

hoc. Hiero. dicit. q

vterq; pater et filius

ioachim et iechonias

vocabatur. et ita vñ

habetur in fine p̄ce-

dentis thesseredeca-

dis et alterum in p̄in-

cipio sequentis. vt cū

dicit iostias genuit ie-

choniam: ioachim in

telligamus. Cum ve-

ro dicit iechonias ge-

nuit salathiel: ioachim

accipiamus. Augu-

sto dicit qd vñ bis

numeratur: s. iechoni-

as qui et ioachim di-

cus est: a quo facta ē

quedaz in exteris gē-

tes detinio quancio

in babyloniam trans-

migratz est. Vbi er-

go ordo a rectitudi-

ne deflectit: et dñs tēdit angulū facit: et id qd in angulo est bis numerat.

Transmigratio in babyloniam significat trāitus aploꝝ ad gētes. In qua

transmigratō christus factus lapis angularis. utrūq; p̄plū compie-

citur quod ostendit per iechoniam bis positum.

Omnis qui a dauid usq; ad transmigrationem babylonis numeratur

reges fuerunt.

Iechonias. Prior iechonias resurrectio domini: sequens iechoni-

as p̄preatio dñi dicit.

Utrūq; congruit christo qui est resurrectio et vita

Salathiel. Petito mea dñe. Christo cōuenit qui dicit: Pater san-

cte serua eos quos dedisti michi ut sint u. si. et nos.

Salathiel autē genuit zorobabel. Hoc in multis scripturis legit.

sed in paralipomenon filii iechonias assur. salathiel. melchiram et phadaiā

et phadaiā ori sunt zorobabel et semei. Et tradit̄ hebrei in nomiū fuisse

assur. salathiel melchiram et phadaiā.

Vel salathiel et phadaiā frēs filios

qd genuerūt utrūq; sunt zorobabel.

Cum de isto dicit euangeli-

sta abind geniū. paralip. dicit qd zorobabel mosollā genuit et reiōq; int'

qd abind non numeratur.

Sed multa vicio scriptorꝝ in paralip. deprava-

ta sunt. vnde multe et interminate genealogie innuantur quas ubet

apostoli vitari.

Zorobabel. Magister babylonis. i. confusionis. Illi cōuenit qui

mundum ab errore ydolatrie ad viam veritatis renocavit.

Fuerunt viri studiosi et indig. dicti heriles propter propinquitatem

generis christi erantq; nazarei: qui ordinem genealogie christi partim me-

moriter. partim ex libris dierum. partim ab quis et pro quis renentes fin

ordinem scripserunt.

Abiud. Id est pater mens. Iste christo cōuenit de quo dicit. Ipe

inuocauit me pater mens es tu. Zc.

De abiud usq; ad ioseph nulla hystoria innuitur in paralip. sed an-

nales fuerunt apud hebreos de quibus herodes multos comburi fecit vt

confundentur ordo regie stirpis. et fositan ioseph nomina patrum ibi le-

gerat vel aliquo modo ibi renuerat per quem euangelista seriem hanc

generationis posuit. Sed siue hoc alio modo euangeliste fuit hęc cer-

ta generationis successio.

Elyachim. Dominus resuscitans. Ille qui dicit omnis qui videt si-

lum et cre. in en. ha. vi. eter. et r. e. Zc.

Azor. Adui. Ille est qui dicit. Ecce deus adiuvuit me do. s. e. a. m.

Badoch. Iustus. i. christus de quo dicitur. Iustus dominus et iu-

sticias dilexit.

Achim. Id est frater mens iste. Quis alius qd ille qui homo fieri vo-

luit vt possit habere fratres: de quibus diceret: Nunc abo nomen tuum

fratribus meis.

Eliud. Id est deus mens. Convenit christo qui dicit. Deus mens

Vt qd me dereliquisti?

Eleazar. Id est deus mens adiutor. Ille est qui ex persona hominis dixit: Deus meus sperabo in eum.

Mathan. Donans vel donatus. Ille est qui dedit dona hominibus et de quo dicitur. Sic deus dilexit mundum ut si suum daret.

Per hos patres christus venit in mundum. et omnes hoc in se gerebat officium. Et dignum est ut per eandem lineam sanctitatis ad eum ascendamus per quam ad nos descendere est dignum.

Joseph. Apponens i. christus qui in deis gentes appulit: qui et pater christi dicitur quem de sua coniuge natum adoptive suscepit. Sed et putat pater dicitur.

Joseph. Matthaeus dicit ioseph filius iacob. et iacob filium mathan. Lucas: seph filium bely. et hely filium mathat. Et mathan et mathat te eades uxore hefta nomine singulos genuerunt. Nathan qui per salomonem descendit eam prius duxit. et relicto uno filio iacob obiit. postea mathat qui per mathan descendit de dauid eam dem duxit. et genuit hely. sic iacob et hely fratres sunt veterini. Jacob autem uxorem hely fratris sui sine liberis defuncti ad suscitandum semeni eius accipiens genuit ioseph natura suum. sed secundum legem hely filium. Quid dicunt filii eius nomine vocari cui suscitatur non est verum; cum vero eum quod genuit ex Ruth non elymelech cui suscitatur; sed obeth vocavit.

Virum marie. Quid ad christum generatio ex dauid deducta ad ioseph cum christus non ex semine ioseph? Sed non est consuetudo scripturarum ut ordo mulierum in generationibus texatur. et ideo non per mariam sed per ioseph inducit: cum de una ioseph et maria tribu fuerint. Unde et eam quasi propinquam cogebatur accipere: ne tribu in aliam se confundet. unde etiam simul tanquam de una stirpe profitentur in bethleem redire cum singulis in suam civitatem.

Exemplo marie liquet fidelib[us] coniugatis servato pari consensu continentia posse permanere coniugium vocari. non permixto corporeo sexu sed custodito mentis affectu. Unde et ioseph vir marie dicitur: quod coniugium vero est ubi conservatur amoris affectus. et in maria fructus nuptiarum innenitur.

Dimines itaque. Recurso ordine generationis: tandem in fine concludendo euangelista recapitulat sub mystico numero.

Tres distinctiones in generatione christi mystice insinuant fidem sancte trinitatis quam concorditer astruit doctrina legalis et euangelica institutionis. Tres enim trinitatis fidem. quattuor doctrinam euangelicam. decem legis significat institutionem.

In tres thesseredecades dividitur haec generatio. Prima est ab abraham usque ad dauid: ita quod dauid includatur. Secunda a dauid i. iuxta dauid a salomone incipit et in prioren iechoniam finitur. Tertia a secundo iechoniam in christo terminatur. Ab abrahaz usque ad dauid et a dauid usque ad christum tria in hac distinctione notantur tempora ad christum curzere. Ante legem in quo abraham naturale seruans mandatum. Post legem quam inde puerantes captiuantur. Post gratiam per quam omnes de captiuitate solvantur. Et in his singulis bis: vii: sunt: quod gratia spousi sancti in homine gemitur. ut cor et carnem in unum iungens faciat utrumque exultare in deum. Quattuor enim et deceas nouum et vetus testamentum indicant: quod via ad christum per decem verba legis et quattuor euangelia predicatur: ita ut et quicquid ascribitur trinitati que deus est consecremus: quod nulla preceptio impler nisi hic numerus colendi deum teneatur. Ut et hanc viam esse peruenienti ad christum (qui est nostra terra promissionis) scias: totum numerus collige in summa: et sunt: clii: quo numero mansionum veri habebi te egredi ad patriam veniunt. Et bene hoc numeri sacramento venimus ad patriam: quo christus a patriarcha cui promissus est peruenit ad virginem quasi ad iordanem spousi sancti gratiae abundantem. Et ideo euangelista numerauit ab abraham quadraginta duas generationes: velut celestis patrum mansiones

in fine christum supputans qui est consummatio vie et mansio vite. In abraham primi fides ad iusticiam reputatur: quod est initium viet vel vite ad requiem. Ideo clii: quod hoc numero presens ecclesie temporis ostendit: quo dominus bene cooperatur. Septies enim seni clii: sunt. Sed ad opera septem ad requiem pertinent. Unde bene populus ille sub specie intrandi in requiem per septies sex mansiones castra metat: in quas ultima ihesu duce patre factio iordanie requiem intrat. Sic noster ihesus quadragesima secunda generatione ab abraham credente lauacra baptisimi et celi ianuas patet. Sub eiusdem numeri sacramento nos cursu virtutum ad partiam tendimus: duabus quotidie prelibando gaudi celestium frumentorum et patienter promissum expectamus.

Christi autem genera. ^{Stella maris.} Non ait sic facta est quod semper apud patrem erat. sed per ioseph de dauid monstraretur. tamen sic erat. Cum esset sponsata mater ihesu maria ioseph: ^{a ioseph.} anteq[ue] conuenirent inuenienta est. Ecce illud novum. Mulier circumdat virum non aliunde quam ex se gignendo. sed de quo est qui concepit et generatur. sed potestate non ex substantia: ne spiritus dicitur incarnatus. in utero habens de spiritu facto

venisse testatur. addito binario propter duo testameta quibus regi nos oportet. Vel duo precepta caritatis in quibus tota lex continetur. et complectitur scriptura. Quapropter in generationibus matthaei quod descendendo enumerantur nostros lignatur suscepit peccatorum. In generationibus autem lucis quod ascendendo usque ad deum perueniunt cui mundati reconciliantur propter decalogi mada signatur: per quam draganarium numerum regem christum

remittebant esse peccanti dicit. Denarius enim iusticie est numerus. undenarius transgressio est denarij: qui septies ductus explicat. lxxij: in quo numerus tangit universalis peccati fit plena remissio peccatorum per christum ascendentibus ad deum. Nec est mirandum quod lucas plures successiones ponit a dauid usque ad christum: matthaeus pauciores: cum ille ponat alias personas ille alias et ex his forsitan alijs minus alijs plus vixerunt. Nota non esse consuetudinem scripturarum ut in generationibus successione ordo mulieribus tribuatur: ideo generatio ioseph ordinabiliter ponitur quod te eadem tribu de qua et beata maria fuisse cognoscatur.

Christi autem genitrix. Hinc additamento ihesu ponit: ut eum intelligas de quo prophetas: Vixit te deus tu. ihesus quod substantialis illi conuenit angelus referat: ut qui post dictum est conceptum de spiritu sancto nomine eius propter salvationis officio sublimius declarat.

Sic erat. Sicut dictum est: ut ex ioseph origo marie quod est de dauid claresceret: et christus non ex eius semine ut deus et homo per genealogiam homo. per hoc quod de virgine: de spiritu sancto deus ostenditur. Sic inquit erat ut prescripta est: et mox dicetur sicut postea signis et prodigiis manifestatur: ut totus liber deum et hominem natum demonstret: quod est credendum ut possit intelligi. Hic enim sensus deficit humanus. ratione non est natura sed virtus: qui non credit: non intelligit quod virgo parerit: quod verbum caro factum est.

Cum esset sponsata. Opus. Ideo sponsata: ut significaret eccliam quod virgo erit et sponsa: et ut per ioseph origo marie ostenderet. vel ut ioseph esset testis castitatis defendens eam ab infamia suspicionis: et ne ut adultera damnaretur: et ut virgo viri solatio sustentaret: et ut dyabolus partus occultaretur: qui nequit satis discere an ex semine natus sit: an de virgine: et ne virginibus esset excusatio infamie quod mater christi infamata fuerit.

Despensatio fiebat per aliquot dies annis assiduum cohabitatione: et interim erat vir sub custodia viri.

Anteq[ue] conuenirent. Non quod postea conuenierint: ut si diceremus anteq[ue] penituerit morte preuentus est.

Non quod postea conuenierint: sed omnino proximum tempus nuptiarum in quo nuptiarum solemnia celebrantur.

Invenienta est. Inuenient ioseph in utero habere: sed non de spiritu sancto sciebat esse: cum postea ut dubius delibaret dimittere eam. Apostolus autem hoc addit ne interum subreteret suspicio lectori.

¶ Quomodo hoc factum sit et quo ordine. vel in qua civitate christi concepio sit celebrata. hoc pretermisum; a luce exponitur.

Gustus. Per fidem qua credebat xpm te hyscine nascitur. et voluit se humiliare ante tantam gratiam.

Quinstus erat hoc est testimonium castitatis marie; ut qui seruat innocentem instus dicatur. Et pms dum noller. probarere ex conscientia castitatis instus. ex timore pms. Siebat illam esse inculpabilem; sed unde vel quid esset ignorabat. et ideo mediaz elegit viam effugiendi: vt negr innocentem pde ret negr rei in cognitio consentiendo se reum faceret coram deo.

Vera virtus est. cur nec pietas sine iusticia; nec sine pietate iusticia; que separate ab invicem dilabuntur.

Et noller eam tra. Nam telenpon saperat in coniugio ducere; ne videret qd ignorabat celare. vel traducere ad pgnam in qua nouerat si else infamia; qd sciebat se eaz virginem acceperisse et intactam semuisse.

Hec autem eo co- Dic docemur dñm de literandum esse in in certis ne peccet temeritate levitas.

Ecce angelus domini. Quia licet cogitat consolari viceretur; et cōsiliū suū meliori cōsilio mutat.

Filius dauid. Reconoscere quod prōmissus est domui dauid qd qua tu es et maria. et vide impleris in ea.

Noli timere. Quis tm sit cōsum credis. et ne timeas pro reatu; sed amplectere caritatis intuitu.

Coniugem. Coniugem erat non concubitu sed affectu. non coniunctio ne corporis sed copulatione animoꝝ.

Nota coniugem dici a prima fide desponsationis. Igitur dispensatio nis est si quis permittitur aliam ducre post sacramentum sponsionis nisi nunq̄ debito soluere possit.

Bene ioseph vir et maria coniuge dicitur; cum in eo seruatur affectus amoris quod est verum coniugium. et in ea sine coitu est fructus nuptiarꝝ.

In ea natum. De ea nasci est in lucem produci. In ea vero nasci ē cōcipi. vel hyscientia angeli b̄z ex teo. cui futurū qslī pteritū natū dī.

Despiritu sancto. Spiritus sanctus dicitur deus et donum dei et caritas. et sola caritas cum incarnari fecit.

Pariet. Ne videretur ioseph non esse necessarius ei subdit. pariet. et ita eis necessariis procurationi.

Vocabis. Idem dicit isti quod predixerat marie; ut promissum salutare īā renuisse tā viris qd fēs repūtēt ex voce. Ipse enī nomē interpretat.

Nocautem totum. Qd p̄p̄nquo est desponsata. qd innuenta est in utero habēs. qd pepit virgo. qd ihesus vocatus est. qd saluat. Hoc enī ait evangeliſta quando iam omnia impleta erant.

Ut adimpleretur. Propheta signum est pr̄ficiens tei; qd quod dicit certum est a deo pr̄sciri. et ideo ab homine teber timet. Nullum autem signum quod designat efficit; sed tm signat quod ostendit. sic propheta non necessitate eoz facit que predicit; sed signum est pr̄ficiens tei.

Mie. Non est necessitas rerum ex eloquio prophetaꝝ. sed sola exhibitorum veritatis. Propheta non facit necessitatem eoz que dicit; sed signum est pr̄ficiens tei. Propheta alia est ex pr̄destinatione tei quam necesse ē omnibus modis euincere. vt sine nostro impleatur arbitrio. vt hec de qua

bic agitur. **Alia** est ex pr̄ficiencia tei cui nostrum admiscetur arbitrium. **Alia** est que communio dicitur; que fit ob signum animaduersiois dī. ut fugiant a facie arcis electi. et inste pereant incanti. et non ex pr̄ficiencia; qd longe aliter scitur qd futurū comminetur.

Ecce uirgo. Admiratur prophetas ysaias et quasi omnes te somno suscitans. ait Ecce uirgo in utero habebit. sp̄ni sancto pr̄sens erat quod in tempore nondum erat.

Ecce uirgo z̄. Dicit indeq̄ qd n̄ ē bonum integratissima puer. **Et signū?** Hyscine ysaieg securū n̄ vba; p̄ cōdī pier ponit; in vto habebit. et vocabūt; p̄ocabūt; p̄ocabūt; et vco cabinur.

Emmanuel. Pro p̄n̄ est xp̄i vt idelus; quia cum his qd salvat semper adiunq̄do perseverat.

Eribus te canis te veteri testamento astruit ea que ponit in evangelio. **Pro testimoniacione;** vt habeat testimonium a lege et prophetis. **Pro confirmatione fidei;** qd facilius credimus cuī videmus implera qd sunt predicta. **Pro coniunctione noui et veteris testamenti.**

Exurgens B. Moz. Quisquis a deo monetur. soluat moras. surgat a somno. faciat quod interatur.

fecit sicut prece. Perfecta obediētia. **fecit non tantū** qd precepit angelus; sed etiam sicut precepit

Exhibitione seruitutis et affectu amoris obediētis recte dicitur fecisse sicut precepit ei angelus.

Angelus do. Non relinquēt mētiendi locus; ubi officium angelorum celebratur.

Et accepit coniugem suam. Ad vitandam virginis infamiam ad celandū latratoris aduentum. ad necessariū pneri nascentis obsequum.

Donec peperit. Non qd post. quod magis constat. cum multis modis cognovit tecum esse qui natus est.

Non qd postea cognoverit. sed ponitur donec pro et. vel pro eterno. vt donec p̄o. ni. tu. sc̄. p̄. tu.

Dicit qd ioseph mariā facie ad faciē videre nō poterat quam sp̄ni sanctus a cōceptōne implenerat penitus. Et ideo nō cognoscebat facie ad faciem quā desponsauerat; donec vterus euacuaret. de quo b̄ non agitur.

Primo genitū. Primo genitū dī oē qd ap̄it vnuā sine aliud leq̄tur sine n̄. **Ul' p̄iogenitū** inter oēs electos qd grām. Proprie autē vngenitus dei patris vel marie dicitur.

Cum ergo natus. Quamvis mattheus nativitatem p̄termittat tamen aduentum magoy referens. breviter eam commemorat sic dicens:

Cum ergo z̄. Quattuor hic ponuntur a prophetis roborata. nativitas. nomē. locū. et tp̄ns.

De nativitate domini in bethleem mattheus et lucas consentiunt; sed quomodo et qua occasione ad eam venerint. **Ioseph et maria lucas exponit.** mattheus p̄terit; sicut et cetera vsq; ad circumcisōnem. sicut ecōtra te aduentum magoy lucas facit; et mattheus exponit.

Bethleem iude. Ad differentiam illius que est in galylea in tribu zabilon. **Ue enim sunt bethleem.**

Bethleem prius dicta est effrata. Bethleem domus panis; qd ibi na-

sicutur erat panis viuus qui te celo descendit. qui ponitur in p̄sepio

ut irrationabiles pastos faciat socios angelorum. Significat autem ecclesia quod est domus in qua panis viuus comeditur.

In diebus herodis. Hoc non ponit tamen pro tempore: sed ut videatur impletum. Non, dehinc princeps de iudea erat.

In diebus herodis regis. Finito scilicet regno iudeorum, quando iam herodes alienigena in gente iudeorum regnum sibi occupauerat; impleta propheta quod dicit: Cum venerit sanctus sanctorum cessabit vincio vestra.

Ecce magi. Da-

gi non malefici: sed physiologi balaam: unum qui de singulis physiologantur. Et hunc etiam dicunt ut dicitur de genebre balaam: et successores doctrinam eius. In istis fides gentium: ut primitus deo coelestratur. Huius predicatione nativitate locum nesciunt. Iudei locum insinuant: tamen aduentus non cognoscunt.

Venerunt magi non post annum: quod tamen non invenirent in pessimo: sed in Egypto: sed xiiij die. Fuerunt autem de terra persarum ubi et saepe fluuius a quo regio nominatur: iuxta quam et arabia est. ubi magi fuerunt reges. Qui si tria minorata obtulisse: dicuntur: non ideo non plures quod tres fuisse probantur: sed ut per eos getes quod ex tribus filiis noe nati sunt revertentes ad fidem pugnarent: vel tot fuerunt principes quod multos duxerant in suo comitatu.

Ideo magi apud berosolimam precipue natum regem querunt: quia per balaam de israel nasciturus audierunt. Nona enim stella nouum hominem indicabat. Stella christi quem sequi tebemus: qui nisi in cordibus oriatur rex iudeorum in oriente non queritur.

Ubi est qui natus est? Confusio iudeorum est ubi christi nativitatem a gentibus discunt: et si non credunt: inexcusabiles sunt.

Uidimus enim stellam. Ite. Hec stella duxit nativitatis nunciam non prius apparuit: sed eam tunc puer creauit: et magis per quam depulsit: que mox peracto officio esse tenuit.

Christum nondum loquentem muta stella predicat: postea loquenter loquentes apostoli nunciauerunt.

Iudeis tanquam ratione intentibus substantia rationalis: angelus ortum christi nunciavit. Magos vero primitas gentium nondum ratione intenti irrationalis: et stella perduxit.

Pastoribus angelis: magi stella: utrisque tamen loquitur lingua celorum: quod iam fabat lingua prophetarum.

Otrum stella orta sit in oriente: an ipsi ibi positi natam ad occidentem viderint ambiguum est. Potuit enim nasci in oriente et eos in hierusalem perducere. Sed dum humanum quasi ex lege querunt auxilium: diuino deseruntur. Per stellam intellexerunt cum in iudea natum: et ideo hierusalem veniunt: ubi locum discentes tunc aggressi iter primum habent stellas per quam recognoscunt.

Alleg. Stella est illuminatio fidei quae ad christum dicit. Num divertunt ad iudeos: eam amittunt: quod dum a malis consilii querunt: veram illuminationem perdunt.

Audiens autem herodes. Rex dicitur: ut ex collatione ei qui querit hic intelligatur extraneus: quod iam defecrat proprius.

Audiens autem herodes alios regem iudeorum quod se queri: volebat enim cum eum et alienigena legitim rex videri: et iocodices quibus genealogia textus cremanit.

Turbatus. Vel quod eticum regni sui timet: vel propter iram romano: si hoc patret: quod tecum est ne quis rex vel dominus sine eo consilio diceret.

Homo rege celi et terze turbatus est: quod nimis terrena altitudo confunditur cum celestis celsitudine praedicatur.

Cum illo. Propter fauorem: quod sepe populus plus eis iniuste facit quos crudelis sustinet. Unde salomon. Rex iniustus oculis ministros impios habet.

Et congregabis omnes principes facies. Nota diligenter inquirentis: ut si inuenierit facias quod post se velle ostendit. Sin autem excusatus sit romanis. Explorabat etiam si rex eorum tristes vel letos faciat iudeos.

Ubi christus. Judeis querit locum a magis tempus: ut de utroque fiat certus.

In bethleem iudee. Locum nativitatis exprimit quem testimonio scripturam didicunt: ut ipsa eorum scientia illis fieret ad testimonium damnationis: nobis ad adiutorium fidei. Ex hoc patet quod non ex ignorantia: sed ex cordis duricia credere renoluerunt.

Et tu bethleem. Hoc sic ponit ut ab eis dictum est: quia si non verba: veritas sensus quodammodo ponunt.

In bethleem sic est. Et tu bethleem effrata parua es in milibus iudea: et te michi egreditur qui sit dominator in israel: et egressus eius ab initio a diebus eternitatis. Et est sensus. Et si parvus viculus comparata cimiratibus inde ubi tanta milia: tamen non es minima: quia et te egreditur magnus christus: qui non tam de danid: quia egressus eius ex mea constat substantia: natus a diebus eternitatis: quia in principio erat verbum.

Antiquitus effrata postea bethleem. Misericordia est dicta effrata: furor enim videt: quod premonstrat insaniam herodis qui ibi pueros occidit. Vel effrata frugifera: quae colit agrum vita. Merito in eo loco christus nascitur: qui totius ecclesie typum gerit: et ex nomine innuit christum pabulum: vita cunctis.

Ter. iii. In bethleem effrata. Bethleem est domus panis: effrata speculum. Quae sunt domus iste nisi fidelium mentes panem angelorum manducantes: et quantum in hac vita mortaliter conceditur gloria domini speculatorum? In quibus christus iam per fidem natus: de gentilitate velut de longinquorum venientibus per falsorum doctorum demonstrationem aliquando queritur: et inuenitus adoratur.

Clam vocatis magis. Remotis sacerdotibus et scribis. Timebat enim ne iudei quasi ex dei oraculo promissum occultarent: si se velle eum perire sentirent. Ideo etiam promisit se adorare: ne quis sentiret dolum eius: sed sine suspitione ob gratiam fauoris ei renunciarent.

Adorem eum. Herodes devotionem promisit: sed gladium acutum: maliciam cordis depingens colore humilitatis.

Finxit se vultu et verbis adorare eum quem innida mente cogitabat occidere. Iunius personam representant hypocrite qui dum sicut deum queunt: nunquam merentur inuenire.

Ecce stella. Ingressi iudeam deseruntur in dicio stelle: ut cogantur ex lege inquirere. Vel divino deseruntur auxilio qui querunt humanum. Nec debet signum in infidelibus datum apparere domesticis legis et prophetarum: quia si moys et prophetas non audiunt: neque si quis ex iudea.

Non tenuit ethreas vias. Sed multum domui vicinia: aliter non

discernerent domum.

Mors. **S**tella est bona exhortatio dicens ad christum. **V**el potius fides quae est mentis illuminatio per quam ingrediens christum videt qui est stella matutina. et eo viso gaudet gaudio et adorare non desinit.

Gauisi sunt. **S**andio gaudet: qui propter deum qui (veni gaudi) nūm est) gaudet. **A**ddit et magno: quo nichil ē maius. **E**t valde gauisi: quod magno potest aliis plus aliis minus gaudere.

Et intrantes.

Tres magi uno itine-

re deinceps veniunt ado-

rae: quod in uno chri-

sto (quod est via) insepa-

rabilis trinitas ab eis

erat adoranda.

Puerum cū

maria. **S**eppe puer

nominatur: ut cū ag-

noscant dī quo dicū

est. **P**uer natus est

nobis.

Cum non et ioseph

cum maria inventus

est a magis; **N**e aliq-

inde magis lispitionis

occasio dareur gen-

tibus: quod primicias

suas statim nato sal-

uatorē ad eum ado-

randū miserunt.

Adorauerunt

Sic confitentes deu-

quem faciūt cē homi-

nem intelligit: et mori-

turum quod q̄ mirā

ostendunt.

Et apertis the-

fidenz mysticis

prosternunt muneri-

bis: munera clausa

fides est cordis: mu-

nera aperta confessio

est oīus. **I**n tibure co-

fundit arius: qui soli patri sacrificandum esse contendit. **I**n mira mani-

ebus: qui christum mortuum non credit. **I**n auro vīraqs: quia et mani-

ebus te semine dāvid regem natum non credit: et arius solam ei serui-

tum acribit.

Mors. **E**t apertis. **M**agnuz religionis sacramentum hic aperitur:

re fide piuma thesauros nostros in via non pandamus: donec preteritis

hostibus soli deo et occultis cordium offeramus. **E**zechias q̄ thesauros

alienigenis prodidit condemnatur in postis.

Obtulerunt ei munera au-t et m. **Q**ueritur an singuli singu-

la: an unusquisq̄ tria: quod magis fatendum est: quod congruit mysterio: quod

omnis vere christianus christum deum regem et passum confitetur.

Dicitur q̄ reges persay semper cum munib⁹ solent adorare: quo mo-

re et isti munera obtulerunt. **S**ed magis diuina inspiratione est factum

ut in hoc sit mysterium omnī. vnde et signulariter tria dicuntur

Aurum ad tributum: th̄bus ad sacrificium: mirra ad sepulturā pertinet

mortuoz. **V**el per hec tria in codem christo intimatur. **R**egia potestas.

Humana maiestas. **H**umana mortalitas.

Mors. **N**os ergo thus offerimus: si cogitationes carnis in corde p-

studium orationis incendimus. **A**urum: dum superna sapientia resplēde-

mus. **M**iram: si carnis vicia per abstinentiam mortificamus. **H**ec munera et thesauro animi condita proferuntur: cum corde creditur ad iusticiā:

ore autem confessio fit ad salutem.

Aurum est perfecta sapientia. **T**hus oratio munda. **M**irra operatio

bona. **P**rimū ergo fides christo offerenda: deinde oratio: tertio loco ope-

ratio. **I**nfirmia est oratio quam non munit elemosina.

Mysti. **T**res magi significant gentilem populum de tribus filijs noe

procreatum ad fidem xp̄i venientem. **S**tella prophetici sermonem ortum

christi veraciter profitentē. **H**erodes dyabolū q̄ cognita diuinitate xp̄i

psequebitur eum in membris suis: a quo magi pergunt dī ab ydolatria gen-

tes recedunt: et ad dominum in qua christus est. i-ad catholicā ecclesiā per-

veniunt: in quā intrantes per fidem inueniunt christū cū matre sua. i-ec-

lesia. **J**oseph semoto. i- iudiciorū populo ppter perfidiā: et apertis thesan-
ris suis. i-litteraz peritia obtulerunt ei munera. i-physicā: ethicā: logi-
cam. **V**el hystoriā: tropologiā: et allegoriā. **V**el sanctę trinitatis fidem
Et responso accepto. **H**ic moyses tacens clamabat: sic isti pio
affectu interrogabant quid diuina iuberet voluntas? **H**ec responso nō
fit per angelum sed per ipsum deum: q̄ nullus alius viam reversionis in-
stituit nisi ille qui dicit. **E**go sum via re. et vita.

Non loquitur puer
ad eos: ne diuinitas
ante tempus revelare-
tur: et vera humani-
tas beatatur. **V**nde et
mox in egyptū mittit
quia et fides nutri-
da erat ad premium
et vita doctrinę pre-
paranda est ad eum-
dum.

Per alia utam
In hoc forma datur
credentibus ut teno-
ti ad deum veniant.
et qd̄ inbeat intēdāt.
sc̄z ne ad dyabolum
redeant: sed per semi-
tas virtutum ad pa-
triā veniant: et qui
cederunt contemne-
do: refringant obedi-
do

Fuge in egyptū
Mira humilias xp̄i
fugit: qui refugit est
alioz et virtus fugie-
do instruit nos. **V**n-

Si vos persecuti fue-
rint in uincitatem fu-
gite in aliam.

Qui consurgēs
Joseph figura pdi-
cator: qui christū cu-
matre: i-fidem christi

et ecclesię tulēt n ad gentes: relicto herode. i-iudiciorū infidelitate.

Nocte. **Q**uia occulēt per fugam ad illustrandā egyptū descendit re-
lata nocte indecīs.

Nocēt tulit in egyptū: q̄ noctem ignorantie his a quib⁹ ipse recessit
relicuit incredulī. **Q**uando redit: noctis non fitmentio: q̄ in fine mun-
di indecīs fidem tanq̄ christum ab egyptō reuertentem suscipientes illu-
minabuntur. **H**ic datur exemplum fidelibus vitandi rabiem perse-
cutorū vbi est oportunit̄ sicut ipse ait. **S**i vos perse-ſhi in u. ci. ſu. in. a.
Significat aut̄ hec fuga dñi electos improbitate maloz a sedib⁹ suis se-
pius esse pellendos. **F**ugit vt homo: quē paulo ante stella deū monstra-
uit.

In egyptū. **O**mniq̄ dñm monstra venerantem: q̄ christus

a indecīs non receptus: per predicationem transit ad gentes.

Fugit in egyptū sicut natus est: vt corruptam repararet naturā. **S**ic
fugit: vt fugaces renocaret. **S**ic fugit: sacramenti fuit non timoris: vt exem-
plum fugienti daret suis. **N**on fugit mortem qui mori venerat. **N**ec in-
sidias expavit: qui venerat aperiſe versutias dyaboli. **D**e hac fuga pdi-
citor ysaías. **E**cce dominus ascendit super nu-le. i-carnem sine peccato. in
grediturq̄ egyptū: i-con-s-eins. **S**eptē autem annis in egyptō latuit.

Ex egypto z. **I**n osē iurta hebraicā veritatem hoc innenit. **V**el in libro numerorum vt quidam afferunt: quia totum dispositione
tei factum est.

Tunc herodes uidens. **V**erisimile est q̄ cum herodi nichil renū-
ciatum esset a magis: credit illos fallaci stella deceptos esse. et ideo ad se
non esse reuersos. **V**nde et tandem qui enī a pueri inquisitione. **D**einde
vulgatis his quē in templo facta dicta ne fuerant. se a magis sensu illusū
et in mortem christi properans pueros occidit.

Verisimile est post annū et quattuor dies a nativitate christi herodē
in pueros desquissē: quod forsitan ideo distulit: quia romanū profectus ē.
vel ibi accusatus: vel vt romanos consuleret super his quē de christo di-
cebantur.

Ideo forsitan tādiū ab inquisitione pneri se continuuit: ut sollicitius cū deprehenderet: neq; elabi aliquo modo posset.

Occidit omnes pueros. Ecce christus apparet mundo: incepit in eum persecutio: quæ figuravit persecutionē sanctorū: et dum infans queritur infantes occiduntur in quib; forma martirij nascitur ubi infanta ecclesie dedicatur.

Figurat mors parvulorū passionem omnium martirum qui parui: i. bimiles et innocentes occisi sunt: qui nō in iudea tām: sed ubiq; pafsi sunt ab impiis: q; significat herodes. **N**obis: q; doctrina et operatione perfeceti. Illis occisis christus enasit: q; corpora possunt perire dī: unitas non contingit.

Et in omnibus finibus. Nō est contentus vastatione bethleem: s; ad iacētia loca vastauit nec vilam misericordiam eratis habuit a filio vniuersitatis usq; ad filium duorum annorum quin omnes occideret.

Abimatū. Ideo a bimatu: vt luctu p; occupauerat herodes fines ciuitatis: ita q; occupare et alium annum. Ideo etiā a bimatu: q; timebat ne puer cui famulabant sydera paulo supra etatem vel infra speciem sibi conformarē.

Lunc adimpletū. Adimpletū dicuntur: q; anteq; fieri legentibus erat semiplenum. q; quod in littera sonabat aliquid futurum occulte promittebat.

Socri in septima omelia dicit: q; stella per annum apparuit: sicut in destructione romanorum signa apparuerunt in celo: qn vox angelorum audita est. Transcamus ab his sedibus.

Vox in rama. Id est: in excelso longe lateq; diffusa. All. vel vox ecclie te nece membroz gementis usq; ad solium superni ascendit iudicis.

Vox in rama. Propter voxē lenitè fornicatione peremptam. hū numerum tribuum in duodecim partes diuisam. omnis israel tribum beniamin preterccc. viros teleuit. eoq; qui supfuerunt ploratus et vulnus: auditus est usq; rama qui est locus iuxta gabaa. xii. miliario a bethleem. Audita exagerat: vt yperbolice rachel iam mortua dolentis affectu filios iam fieri dicat. Unde p; hoc de chaldeis historia texit q; simil esset ab eis cladi priori populo indeq; futura vastatio. Sed verius reuelante p; euā gelastam spiritu. pphia te nece puerorū accipitur. Dicit ergo q; tunc compleatum sit quod dictum est: q; si ad imminentem captiuitatem sermo prophetie respicit: nō in eo sicut in vmbra futura veritas cedis infantium pronunciatur.

Rachel. Quia sepulta est iuxta bethleem. Et ex terreno corporis hospitio matris nomē accepit. Vel q; multi de beniamin et ioseph occisi sunt. Per rachel natus est beniamin ad cuius sortem non pertinet bethleem: s; ad tribum tām iuda. Sed q; contiguae tribi sunt iuda et beniamin in finibus bethleem: multi quoq; de tribu beniamin occisi sunt.

Nota q; melius per Rachel (q; si per bethleem plorasse diceretur) figura sacramenti inducitur: quia per eam in omnibus scena ecclesie commendatur: quæ plorat non tam morte translatos q; supplicio peremptos.

Rachel. i. ecclesia suos teneros agnos plorat peremptos neq; vult consolari in presenti: q; non sunt: sed ownem spem et consolationē ad eternā transmittit vitam. Vel plorat: et non recipit consolationē hū duplex q; rūndani intelligentiā. siue q; internum mortuos estimaret. siue q; hū nolle consolari in presenti te bis quos sciret internum victuros. Hoc verius

ecclesie conuenit quæ non tām peremptos dolet: sed eos amplius quos prius editos vult retinere. vel nondum genitos generare de quib; nulla consolatio: q; eternaliter mortui sunt.

Allego. Bene autem rachel: quæ onus videns deum dī eccliam figurat cuius tota intentio vt deum contēpletur innigilat: et ipsa est oniscientia quā pastor humeris reportabat.

Rachel. id ē. ecclesia plorans pro suis occisis. Et ideo non modicum fuit pphæ tantū sacra mentum licet obscure diligenter p̄sig nare.

Plorat ecclesia et non vult consolari hū q; filiū sui nō sunt te hoc mūndo. Vel plorat: q; dum parit mysticam habet. vñ dī. Nos plorabitū s; addiūt consolō. mystica vestra vertetur in gaudium.

Defuncto autē he. Quia lopita iudiciorū perfidia: helya et enoch p̄dicātib; in dea dī tēi recipiet. **D**efuncto rege illico complices eius perirent: sic cessante persecutione ecclesia ad celestia innuitatur.

In terram israel. Non determinat in quam partē: vt dubitante ioseph angulus reuertatur. et frequenti eius allocutio ne ioseph certior redatur. **C**ontra non distinxit in quam partē: ideo ioseph intellexit iudeam quæ dignior pars regni erat.

Defuncti. Tradunt quidam q; fecit herodes super funus summ nobiliores indeq; occidere vt sic cogere iudeos mortem suam flere.

Dui consurgens. Allego. Joseph gerit figuram apostolorū quoz officio christi circumferat. Ap̄li primū venerat in terrā isrl: q; primū p̄predicā uerunt iudeis. Sed p; herode i. manēt hereditaria infidelitate meminit et recedunt admoniti gratiā gentibus predicare et ad eas christū transferre.

Nominata terza israel: vilum est ioseph non alicibi talem puerū tebere habitare nisi in iherusalem vbi erat templum et celebratio p̄phetarum. Tamen angelus intelligi voluit galileam quam et iudei incolebant: qd ostendit sic fuisse p̄definatum: q; nazarens vocabitur.

Tinuit illo ire. Si tinuit iudeā pro archelaō herede paternē crudelitatis: Cur n̄ et galileā vbi herodes aliis frater eius regnabat? Quia arbelaus post patrem monarchiam totius regni obtinuit: sed in solecens et tiberio cesare deiectus est lugdūnū in exilium. et tunc diuisum est regnū in quattuor tetrarchias: quarū vna i. galileā herodes frat̄ eius obtinuit.

Queritur quare non tinuit ioseph ire in galileam sicut in iudeā: cum et ibi regnaret archelaus. Sed melius potuit in nazaret que remota erat latere q; in iherusalem vbi erat caput regni et assiduus archelaus.

Necessit in p. g. Q; christus illuc non transfertur vbi regnabat archelaus significat q; illis abs condetur xp̄s in quib; regnabit antichristus.

Nazareth. Nazareth germe nouellum vel flos campi interpretat. te cuius radice germinis sanctus scōp; ad significandā eternitatis suę substantiā ascendisse legitim. Sicut ergo elegit tp̄s q; nasceret et locū: ita et à uitate in qua coalesceret. cui⁹ nomine indicio est q; ipse sanctitas in sanctitate nutritus sanctus sancto recte dicitur. Unū et discipuli eius prius nazargi dicti sunt: sed postea a christo christiani vocati sunt.

Nazareth galilee quo transfertur. partē eiusdē gentis quæ fidē suscepit p̄tura erat significat. Unū flos interpretatur: q; ecclesia quo ardenter a terrenis ad celestia trāsmigrat: eo magis vñtū flore et germine abundat.

Der prophetas. p̄bas p̄li dicit: q; n̄ hēm⁹ fixū de scriptura exēplū ostendit sensū n̄ p̄ba se lūmpissime. Vel eisdem dībis in ysaiā iuxta hebraicā

vitatem. Ecce erga de radice yesse: et nazareus de radice eius ascendet.

C. III.

In diebus autem. Preterit multa: et transit ad predicationem iohannis.

In die. Non solum pueritie annos: sed omnes usque ad predicationem iohannis comprehendit: i. cum fere esset triginta annorum. **Lucas** significat tempora exprimit. Anno xv imperij tyberij ce.

Predicans.

Manifestauit se qui prius siluerat baptizando et predicando viam preparans dominum.

In deserto iudee. Quia iudei a deo deserti erant qui bus necessariae non habuerunt.

Penitentiam. Hoc prece nunciat quod post per se ipsa veritas.

Penitentia precepit lequitur pmissio regni: qui vere penitentem punit in se preteritos eriores: deinde erigit animum ad celestem regnum.

Si gratis in baptismo fit remissio: cur predicat penitentia?

Sed triplex est modus penitentiae.

Vox clamatis in deserto parate

fides est via qua verbum ad cor ascendit.

Id est mores in melius mutate et sic tene recte.

Bene vivendo.

Strictas sed

mundas.

Via domini: rectas facite

semias eius.

Ipse autem iohannes

non de lana: quia hoc austritatis indicium est

illud luxurie mollescere.

habebat vestimenta pilis came

per ysaiam prophetam dicentem

preco verbi: verbu precedit.

Quia solacium redemptoris nunciat iudee iam deserte.

Prava abicie opera recta facite.

Non pro

tertioris seruientes.

Vox clamatis in deserto parate

fides est via qua verbum ad cor ascendit.

Id est mores in melius mutate et sic tene recte.

Bene vivendo.

Strictas sed

mundas.

Via domini: rectas facite

semias eius.

Ipse autem iohannes

non de lana: quia hoc austritatis indicium est

illud luxurie mollescere.

habebat vestimenta pilis came

per ysaiam prophetam dicentem

preco verbi: verbu precedit.

Quia solacium redemptoris nunciat iudee iam deserte.

Prava abicie opera recta facite.

Non pro

tertioris seruientes.

Vox clamatis in deserto parate

fides est via qua verbum ad cor ascendit.

Id est mores in melius mutate et sic tene recte.

Bene vivendo.

Strictas sed

mundas.

Via domini: rectas facite

semias eius.

Ipse autem

qui penitentiam predicit habitu penitentie precepit.

In eo vilitas vestis et cibi laudatur: quoque visus in diuite arguitur.

Ipse autem iohannes

in semetipso erudit penitentes et formam vite

exhibit in deserto habitans: de loculis vivens: pilos camelii vestiens.

Hermes dei non debet habere vestimentum ad decorum vel ad decorationem: sed tamen ad tegendam nuditatem. **Inde iohannes** pilis vestitur.

Mora. In ueste iohannis monemur ut asperis uestamur ad refrenationem carnis. In cibo ut non arte paratis sed naturalibus cibis uestamur.

Mora. Habitus et virtus conuersationem indicant.

Asperis uestitur: quia

vitia non palpanit sensus aspera increpatorem re

darguit sic: **Genimina** viperarum et. **Zona**

na pellicea circa lumbos: quia carne sua crucifixit cum vicissitudine cu

ri. Mel et locustas edidit: quia predicationis turbis dulcis sapientem christum putat.

Sed cito decidit: quia non christus sed eius prece esse apparet.

In melle dulcedo.

In locusta alacer voluntas: sed cito decidit.

Tunc erit. Quia nisi quis a malis exerat non ablutitur. Unus apte sequitur baptizabatur ab eo in iudea: qui descendit interpellatur: quia de superbia veteris hominis ad humilitatem confessionis et exhortationis descendebant. Jam tunc enim baptizandis exemplum dabatur confitendi peccata et promittendi meliora.

On iordanis. Quia in eo figura baptismi perficitur: et ex nomine de scendum de superbia exigit: quod congruit baptisatis.

Confiteentes. Confessio peccatorum conscientie est testimonium timoris deum. Qui enim timeret iudicium dei: peccata non erubescit confiteri. Perfectus timor solvit omnes pudorem. Confessio peccati pudorem habet: et ipsa erubescencia est grauius pena. Ideoque ubi emur confessio peccata: ut erubescencia patiamur pro pena. Nam hoc ipsum pars est divinitatis.

Multos pharygeorum et sa. His sunt ex hereticis indeorum: quia pharysei obseruantur et traditioni preferunt iusticiam. Unde et pharisei id est: divisi a populo per primatum iusticiam dicunt. **Adiutorum** id est: iusti: vendicant enim sibi quia non sunt: hi negant resurrectionem: dicentes animam interire cum corpore: quinque libros moysi recipiunt: prophetas responunt. **Hos** venientes ad baptismum iohannes increpat: quia maxime indigebant correctione et penitentia.

Progenies iuperarum et sa. Id est: venenati venenatorum filii: quia bonis inuident eosque persequuntur proximos ledunt: ut patres eorum.

Vipera patrem suum occidit: sic in diei prophetas qui erant patres eorum.

Facite. B. Quasi dicitur. Quare prius venena non deponitis: ut sic ad baptismum veniatis. Facite fructum: non qualitercumque sed dignum. Non enim par debet esse fructus boni operis eius qui nichil vel minus peccavit: et eius qui grauius cecidit. Sed in diei abraham gloriantes nolunt se agnoscere peccatores: unde subdit. Et ne velitis et. Ad habilitatem per uocat. In superbia enim nulla est penitentia.

Discretio est in penitentia que timorem dei et metum penarum ante oculos ponit recolens antiquam turpitudinem. Sic dolor cordis in fletu erumpit: quia sine dolore nulla sunt vulnera si vitalia membra non fuerint circumscripta: gratia est quae sentit: sentiens querit sanitatem.

Dico enim vobis. A carne retrahit ut cogitent opera predestina-
tionis dei. Prima sunt indumenta fidei credere deum posse quicquid vo-
luerit. ut qui omnia te nichilo creavit possit te lapidibus vel te puluere si-
lios abrabo formare.

De lapidibus istis. Demonstratiue ad illos lapides quos ioseph
de iordanie transferre fecit: ad quos quasi digitum extendens ait.

Josue duodecim lapides te medio iordanis in terram transpor-
tari fecit: et alios ex terza in
eodem alio loco restituui
per quos exceccatio in
deo: et gentium ad lu-
cen transformatione pre-
signatur.

Vel gentiles lapi-
des vocat: et sensus
de gloriamini de se-
mine carnis: quod hi tamen
sunt filii dei qui per
gram sunt illuminati
et interius suscitati.
Suscitare signanter
dicat: quod christus sar-
id est: eccliam acci-
pit et suscitat per gra-
tiam filios abrabo te
functo sine liberis ne-
cessitate patriarcha pri-
uaretur pessimis. In
cuius rei presagium
olim deus de lara ge-
nit filium.

Jam enim se-
cu. Ne autem vide-
rentur immunes si se
a talibus sacramenta
separarent communia-
tur.

Secundis christus
qui ex manubrio con-
stat et ferro: et humani-
tate quod tenet et divita-
te quod incidit. Politia
est: quia nisi per pa-
tentiam expectat: videt tamen quid est facturus. Ad radicem: et finem in-
daici populi ut auferat de terza viuentium eos qui in christo non credit. Vel secundis sententia iudicij vel predicatione euangelij.

Ad radicem. Nota non ad ramos: sed ad radicem. Cum enim filii ma-
lop tolluntur quid aliud quod ramis in fructuose arboris abscondit? Cum
tota progenies simul cum parente tollitur: arbor radicatus absconditur: ne
quid remaneat unde iterum aliquid germinis oriatur.

Radices sunt cogitationes: quibus plantati: vel sursum celo sustinun-
tur vel ad ima inferni mittuntur.

Arbor humanum genus: huius rami alijs sunt aridi: et pagani incendio
apti: alijs virides: sed sine fructu ut hypocritae qui speciem sanctitatis preen-
dunt sed intus vacui: alijs fructuosi: sed venenosi: et heretici qui predicando
fructum parvum sed mortale. Alij: et catholici qui bonum fructum ferunt. Om-
nis ergo arbor quod non fafructo: ex: et in igne: ut gentiles hypocritae: quod nul-
lum: et heretici: qui malum.

Ego quidem sic. Ne videtur sua auctoritate minari: incipit ap-
rire quod sit dignitatis cuius presentia cominatur vel cuius beneficij persuadet
Ego quidem baptizo vos in aqua: et tantum corpora lauo: qui pecca-
ta soluere nequeo: ut sicut nascendo predicando precario: sic baptizando
ut penitentes quos ego hoc signaculo ab impenitentibus discerno: ad bap-
tismum christi dirigam.

Post me uenturus. Et si moneo dignos fructus proprie-
tatem abducere: non tamen possum a peccatis soluere.

Fortior me est. Quia ego baptizo in propria: ille in remissionem
Ego spiritum habeo: ille dat. Ego regnum celorum predico: ille dat.

Cuius non sum dignus. Alij scribunt: Cuius non sum dignus: cor-
cal: sol. Potuit autem iohannes utrumque dicere: vel contextum vel diuer-
so tempore: ut aliis evangelista hoc: aliis illud assumeret. Omnes tamquam
narauerunt. Intendit autem in hoc ostendere excellentiam christi et suam
humilitatem. Vel secundum allegoriam calciamentum est incarnationis my-

sterium. Corrigia: mysterij ligatura. Non ergo valet iohannes corrigias
soluere: quod incarnationis mysterium non sufficit inuestigare. Vel non sum
dignus: cor: cal: eius: et nomen sponsi michi non usurpo: nec sponsus credi
vel dici sed amicus sponsi volo. Nos enim erat ut si quis eam quod sibi co-
peteret accipere in uxore nollet: ille ei calciamentum solueret qui ad hanc
sponsus iure propinquitatis accederet. Iohannes ergo qui non sponsus:
ait: Non sum dignus cor: cal: sol: ac si dicat. Ego redemptoris vestigia
non valeo denudare
quod nomen sponsi non
michi usurpo.

Vel simpliciter se
humiliat. vel euange-
lij sacramenta non est
dignus circumferre per
dicando quod non sibi
reputatum apostolis
est commissum.

Non sum dignus
explicare naturam di-
uinitatis ad humani-
tatem. Vel non sum
dignus euangelij per
dicatorem portare: vel
nomen sponsi usur-
pare.

Iohannes ut pu-
rus homo spiri-um da-
re non poterat quo re-
mittitur culpa. Christus vero dar: quod de
et baptizat in verbo
de quo dicitur: et vos
mundi estis. propter hunc
bum quod locutus fu-
ris: et alibi mun-
dans eos lauacro aq-
ua in proprio vite sanctifi-
cate.

In spiritu san-
cto. Vel spiritu lan-
cificationis: et igne: et
probatione tribulatio-
nis. Vel spiritu pre-
senti abluit: post si qua macula subrepit: igne purgatorio ad purum exirent.
quod de leuioribus credendum est peccatis. Unde in leuico super altare sem-
per ignis missus de celo ardebat: et ignis divini amoris: qui omnes in christo: et qui super altare offerunt quasi rebaptizant et exurit carnis eorum victoria.

Cuius uentilabrum. Ventilabrum in manu est examen iudicij quo
discernuntur leues et vacui a fructu boni operis.
In manu: quod pater non indicat quemque: sed omne in deo fit.
Permundabit: id est: quotidie a variis temptationibus mundat
Vel permundabit dominus ob manifesta peccata peruersus de ecclesia ejicitur
vel post mortem damnatur.

Paleas autem. Paleae de origine unde et tritici oriantur: et de se-
mine: et zizania vero de diversa. Paleae ergo sunt qui in fidei sacramentis im-
buntur: sed solidi non sunt. Zizania vero quod est opere et professio seceruntur ab electis
De his die: qui non credit iam indicatus est: et id non sit hic mentio de illis.

Inextinguibili. Quia non extinguitur neque extinguet cruciatos:
sed eternam puniet: deinde autem ad differentiam illius de quod dicitur: Igne nos examinat. Sic
Lunc uenit. Quando iohannes predicabat et baptizabat: sed quoniam ihesu
triginta erat anno: ostendens nullum debere sacerdotem vel predicatorum
hieri nisi virilis etatis. Sicut ioseph tricenarius regnum egredi sui ceperit: da
uid regnum ea etate inchoauit. Ezechiel prophetiam promeruit.

Veribus his de causis ut baptisma iohannis cōprobaretur: et ut quod hoc erat om-
ne impleretur iustitiae et legis beatitudinem: et ut auctoritas scripturarum in lauacro
aduenientem spissitatem ostenderetur. Venit enim non necessitate ablutionis: sed ut ne
mo quantumlibet sanctus baptismi grām superfluan indicaret.

A Galilea in. Galilea transmigratione iordanis descendens. Qui er-
go uult baptizari transmigret a vicinis: et descendens humilietur.

Hinc modo. Hinc modo me a te baptizari: ut postea quod a me
queris in spiritu baptizeris. Hinc enim decet nos dare exemplum imple-
ndis omnis iusticie: ut discant omnes neminem sine uita baptisimi esse perfecti.

Ghic enim de. Id est: per humilitatis exemplum reducere ad vitas

et ostendere qd nullus pfecte sit iustus sine baptinate. Si enim de sp̄t
in sancto natus non deditioꝝ; quantumagis necesse est alijs qd iustis
etiam a minoribus baptizari. Hinc decet impleri primū omnē iusticiam
scz per quā omnis iusticie summa ab omnibꝫ deinceps impleatur vt nul-
lus ex operibꝫ neqz ex arbitrio glorietur; sed sciens se reū iusticie dei sit sub-
iectus. Ideo quisquis est renatus ex aqua et spiritu iustus dicitur; qd hoc
implet per quod omnis iusticia impletur ex gratia; quam primo tecum in-
plete christum non ex
indigentia sed ex my-
stero; vt renatus fili-
us dei omes renatos
filios dei fratres sibi
faceret.

Sic i-subdendo
seruo et inferiori. Om-
nem iusticiam i- bus-
militatem que est om-
nis iusticia. Et perfe-
cta humilitas habet
tres gradus. Primi
est subdere se maiori
et se non preferre eq̄li
hic vocatur sufficiens
qd sufficit aliquem sic
humiliari et iste gra-
dus omni iusto est ne-
cessarius. Secundus
gradus est subdere se
equali; ac preferre se
minor; hic dicit abu-
dans. Terci est sub-
esse minori in quo est
omnis iusticia. Huc
christus implet; qui
vnaꝫ partē tñ habet
qd in unitate cōsistit
et perficitur. Alij du-
obi modis distinguuntur; qd minus perfecti non sic in unitate cumulan-
tur.

Tunc dimisit. Cum tali ordine cognouisset implendam iusticiam.
Dimisit; qd vera est humilitas quam non deserit comes obedientia.
Spiritus in momento cum docuit quod prius nesciuit; et ideo qd pri-
oritum humiliiter; devotus impletuit.

Baptizatus autem ē. Christus aquas baptismi sanctificauit; qd
cuius est creare cuiusdem est et sanctificare.

Sicut homo constat duobus; id est; corpore et anima; ita duobus ren-
ascitur; aqua qd purgat fôrdes et consepet christo et igne spiritus quo cō-
flaganti ad celum rapimur. Hic ecclesia post baptismum culmen virtu-
tum quibusdam incrementis appetit; vt christus baptizatus te aqua ascē-
dit. Qui post baptismum ascendunt; qd ad virtutes proficiunt; et qui pri-
carnales et filij ade; sunt spirituales et filij tui.

Aperi sunt ce. Et hoc ad impletionē iusticie. Non enī tunc primū
sibi patnre celestia vel spiritus sanctus est datus; sed nobis per acceptū
baptismum aditum celi patere et spirituꝫ sanctum dari monstravit. En-
edi aperti; qd spiritus sanctus venit; qd vox patris insonuit ē. hec mystica
sunt in nobis.

**Pater renatus aditus in celum per christum qui per adam clausus
fuit.**

Sicut columbam. Verum corpus formatum ad horam habuit in
specie columbe qd aliter spiritus ab hominibus videri non posset sicut co-
lumba; non quin vera columba esset; sed qd sp̄s in corporali specie non
tamen ipse corpus. Ita de hac figura sentitur sicut de alijs in quibus de
apparuit que expleto officio resolutebantur.

Bene spiritus in columba (que simplex et mansueta) descendit; vt et sue
nature simplicitatem et eum in quem descendebat mitem misericordie p̄g
conem datoremqd indicaret. Similiter omnes baptismi renati vñ virtu-
tibus in columba significatis debent repleri. Columba a malitia fellis est
aliena; in quo prohibemur ab ira. Nullum ore vel vnguibo ledit; in quo
notatur innocentia. Nec minimas aniculas invadit in quibus alie-
se et pullos suos nutriunt; in quo prohibemur a rapina. Duro velif gra-
no; in quo notatur abstinentia. Alienos tanqz pullos suos fouet; ecce cari-
tas. Quidam dāt pro canto; ecce compunction. Super aquas sedet ut ac-
cipitrem premissam in aquis umbra declinet; ecce sollicitudo.

In columba super dominum spiritus apparuit; qd venit nos per manū
suetudinem colligere. Super discipulos in igne; quos ad consumendam
rubiginem peccati contra sciplos veniebat accendere.

Adam peccando celum amisit; christus a spiritu sancto per columbas
glorificatus apparuit. Flammas vibrantem que viam prohibuit aqua ba-
ptismi extinxit; qd aqua est contraria igni.

Complacui. Id est bñplacitū meū constitui; vt tu in quo nichil nisi
bonuz placeas; et per te alijs non in sez in te; et fide et caritate
uniti: placeant.

C. III.

Tunc ihesus
Locum certaminis
ductus est in deserto
a spiritu ut tentaretur a dyo

qd ieunat diuine est potentie. Ecce
bolo. Et cum ieunasset quadras
asperitas. qd hoc addit ne in nocte comedis
guria diebus et quadraginta no-
te putetur.

tribus; postea esurist. et accedens
qd hoc explorat quod timet. nec id se ab ei
tentatione absit.

tentator dixit ei: Si filius dei es:

Quia scius scriptum esse: dixit et facta sunt.
Tentatio de gula. A gula incepit; qd quo
ordini deicit adam ab isto deicitur. Lapis
significat duriam dyaboli.

dic ut lapes isti panes fiant.

Qui respondens dixit.

C. III.

Tunc ihe-dic.
est ē. Post baptis-

mum; qd nulla est mo-
ra a temptatione. Ut
mox doceat in deser-
tu pugnare; doceat ba-
ptizatos de mundo
exire in quiete deo va-
care; sic filij israel p̄
transitum maris per
desertum ascendunt
et manna comedunt
donec veniat ad ter-
ram promissionis.

Tunc ihesus. Hic
est ordo recte conuer-
sationis ut post acce-
ptam spiritus sancti
gratiam contra dyo
bolum artus acci-
gamur et mente secu-
lum deserentes vite
eterne gaudia qd mā-
na eluriamus deserti.

Ibi fit tentatio: quia

nā hostis se erigit qd hō de mādo exit. Tenet enī sub legibꝫ suis enī. In
deicto pugnat aspis; qd adā i padiso delicijs affluens vic̄ ē oblectameris

Nyto. In illo deserto qd est inter hierusalē et yericho christus dyo
bolum vicit; ubi figuraliter dixerat adam incidisse in latrones et eum vi-
cisse. Latrones aut̄ ibi habitasse probat locus qui dī domini sanguis p̄
pter effusionem sanguinis que ibi fiebat. Ea via samaritanus descendit;
qd carne indutus; easdem tentationes sustinuit.

Spiritu. Sancto qui quos replet ad pugnam mittit fortis. Sine
hoc sp̄s qui ad pugnam vadit cito cadit.

Ut tentaretur. Non tentatur a dyabolo; nisi qui ad tentari exie-
nit id est bono studere experit.

Et cum ieunasset. Ieunat ut tentat. tentat qd ieunat et exēplū
ieunandi nobis dat. qd ieunat diuine est potentie.

Moyses et helyas ieunauerunt: n̄ ex vñtute ut xp̄s; sed moyses susten-
ta et eloquio de helyas aut̄ fortitudine cibi. Nec dicunt illi duo eslrisse;
sed christus ut hō clivit; vt celest̄ tens significat aut̄ desideriū n̄re salutis

Ecce cōuenit legi; qd p̄ moysen accipit; et p̄ phis qd p̄ helyā. Et dieb̄ iii.
partes sunt mādi ut quibꝫ xp̄s nos congregat. et x̄ p̄cepta legis quibꝫ su-
os cōtra mādi oblectamēta armat. Ieunat xl. dieb̄ an morte cito indi-
gens. qd in tpe agonis abstinet a desiderijs sc̄li. comedit p̄ resurrectōz
xl. dieb̄ abo n̄ indigēs. qd. Ego sum vob̄ consolō et cibō vob̄ dieb̄. Un
Ecce ego vob̄ sū o. d. ē. Hilt enī dū vñ dñi carpinus; a vanitate seculi
ieunamus et futuri promissione reficimur.

**In pugna xp̄i prius agit cōtra gulā ieunādo p̄ quā vic̄ ē primū hō
Sula libidines inflāmat; cōcupiāz carnis n̄ntrit qd repugnat legi mētis.
hec nisi prius refrenet; frusta cōtra alia laborat. Et dieb̄ hic n̄uer̄ totū
tp̄s designat qd xp̄s cū suis dīnicat. In h̄nnero dīg leges p̄ abstinentiāz
cōplent; qd i. xl. decalog⁹ mādatoꝫ et iiii. cuāgelia resonat. Un institū
ē nos h̄nnero acī dīnicare ad diluenda p̄cā qd fūt dū motu carnis vñ
lat̄ caritas. et sic qd h̄nnero sp̄ p̄cā plorēt; qd h̄nnero p̄ns vita oñdit.
Postea esurit. Hoc ē vere h̄nritatis et p̄ h̄n occasio tetadi. La-
tet potestas; patet infirmitas.**

Et accedens. Quia esuries ē signū iffirmitatis. Et sic nob̄ abstinentia
n̄ deē tetatio. Per exteriorē infirmitatē xp̄m tetat in qd nullā legē peccati
inveniebat.

Si si d̄ es. Aliud hoꝫ explorātis est; aliud tentantis. dū deū confiteri

videtur et homini illudere conatur. Sic enim tentat ut exploret quod vere tur. Sic explorat ut tentando decipiat.

Cum filius dei es. Poneras filium dei veniss in mundum seu per prophetas. seu per angelos nunciantes. seu per iohannem demonstrantem; sed quod humilia in eo videbar. quod de teitate suspicatus est. ex superbia ei in dubium venit. Unde et callide exquirit. Nec in dignum fuit christum tentari qui venerat occidi; ut tentationes superando nobis potestate daret superandi tentatio nes; sicut sua morte tulit nostram mortalem litatem.

Christus non nisi post baptismum se tentari permisit; insu ans ad se euntes gra uiiores passuros tentationes.

Conadet esurium pane de lapibus secō relenare; non quod eius curet salutem; sed ex mutatōne cognoscat virtutem. et si purus homo esset; panis ob lectamento illuderet esurium patienti.

Cribi modis fit tentatio. Suggestione. delectatione. consensu. Christus vero sola suggestione tentatus fuit; quod delectatio peccati mentem eius non momordit.

Scriptum est. Non vultur potesta te. sed scripturam au toritatem docens nos magis doctrinā quam raculis pugnare.

Non in solo pane. Quasi diceret. Persuasio tua tentatio est; quod agis de cibo corporis et non de cibo mentis. Inferior pars hominis pane sustentat; alia vero dei reficit; quod vero agis in inferiori; patet quod tentator sis.

Sed in omni uerbo. Omne verbum caritas; in qua complementur omnia que procedunt de ore dei. quod cuiuscumque ministerio dicantur; non ei sunt sed dei. Sed si aduersum quid inseritur hoc non est dei. De uno vero. i sapientia dei procedit quicquid loquuntur sancti qui sunt os eius.

Tunc assumpit. Prima et ultima tentatio in deserto. media quod hystorialiter ultima fuit postquam regressus est hierusalem. Quia mattheus non secundum ordinem hystoriam; sed secundum temptationem adegit prosequitur. Lucas ut res gesta est.

Quia ex responsione christi victus et incertus remansit; post primā ad secundam accessit temptationem.

Non permisit se assumi; non infirmitas fuit sed patientia. In dyabolo vero non virtus sed superbia.

Nota hec omnia corporeis sensiblē esse completa. nec mirum si se permisit circumferri; si sic accipitur assumptio; qui permisit se crucifigi.

Supra pinaculum. In palestina desuper plana erant tecta. et ibi erat sedes docto rū. unde populo loquerentur ubi multos cepit vana gloria honore magisterij inflatos.

Con eo igit̄ loco christus tentat. in quo multos deceperat. Num aut̄ non consentit docet eos qui in sublimi sunt vana gloria non moueri.

Dyabolus alta petit. ad alta sp̄ duce eleuādo p̄ iactatiā; ut p̄cipitare possit.

In hoc quod christus se in altum tolli permisit; sed monenti cadere non odiuit; ostendit ut cuiuscumque bona et alta imperanti obediamus; sed p̄cipitare volenti contraemamus.

Si filius. In omnibus temptationibus hoc agit; ut intelligat si filius dei sit. Sed christus sic responsum temperat ut ambiguū relinquat.

Quia uba adiuuē cōseruē; in sp̄ē hoīis dyabolū apparuisse verisimile ē.

Mitte. Hec vox conuenit illi qui omnes precipitare satagit. In quod infraim ostenditur quod nulli nocere possit; nisi prius ille se deorsum miserit.

Suggerebat enim ut aliquo signo exploraret quantum apud deum posset. Sed nemo debet tentare teum quod habet ex humana ratione quid fa-

eiat. Unde quis omnia posset; ait tu suis. Si vos perseverati fuerint in una cinitate fugite in aliam. Et ipse idem fugit et abiit et latuit. Nunc autem poteritaliter de templo descendere quod per iactantiam se precipitare. Postquam deficit humana ratio; committet se homo deo non tentando; sed deute cō fidendo.

Quia angelis tū. Heda. Quod bene dicitur de corpore dyaboli. Tū male interpretatū de capite. quod si hoc dicit de christo; cur non hoc quod

ibi contra se dicitur.

Super aspidem et ba

silicium ambulabis.

et concubabis leonē

et draconem; h̄z de

auxilio angelorum;

quasi ad infirmum

loquit̄; de sua cōcul

catione tacet.

Iterum assūm

plū tū. Hec tena

tio ordine precessit;

sed narratur prepo

sterē secundū quod factū est

adē.

Montem er

cellum. 3. Mons

iste superbiam signifi

cāt per quam cecidit

et alios ruere facit.

Exclsum valde; quod

eum ad summum su

perib⁹ trahere volu

it.

Tentaturus de

anaricia in monte da

xit; quia anaricia et

ambito semper ale

petit.

Ostendit tū.

Non quod visum eius

qui omnia videt am

plianerit; sed vanitatem mundani pompe quam amabat quasi speciosam ostendens facere amari volebat. Vel sciens dyabolus quod christus regnum sibi tolleret; ostendit ei omnia regna mundi; non persas vel medos; sed quomodo in hominibus regnaret mundanus. Vel per gulam. vel per auariciam. vel per alia; vt suadēs quod volebat enī sibi subiaceret. Lucas dicit in momento libi omnia ostensa; in quo non tam celeritas conspectus quod ca duce fragilitas potestatis exprimitur.

Moysi ostendit deus in momento totam terram promis. virtute dei tatis ita modo actum est.

Ostendit ei omnia regna. Sicut scilicet partes terrenae in quibus unumquod quod regnum positum erat. Sicut si aliqui dicant super montes. Ecce ibi Roma. non ipsam ostendendo; sed partem terrenae in qua posita est.

Omnia regna. Omnia concupiscibilia in mundo in quibus homines regnant. Vel simpliciter totus mundus illo suggestente ab eo in monte vultus est.

Et gloriam eorum. 3. Non quod eam cōcupisse oculo intueretur sic cut nos; sed sic hec ostensio fuit in mente sicut medici vident morbos sine lesione.

Dec omnia tibi dabo. Hec te arrogantia dicit; non quod totū mīsus suis sit.

A principio quod dei erat ut sibi usurparet dyabolus laborauit. ut in eis coleretur. ydola inuenit.

In his tribus norantur gula. auaricia. supēbia.

Rab. Lucas auariciam medianam ponit. ultimam superbiam secundum morem presentis temporis. quia superbia post omnes virtutes servit. In his tribus. Gula. auaricia. superbia. omnia vicia sibi federata sunt perempta. Vicitus te gula non tentat de libidine vel ceteris que te gula nascuntur. Dicit etiam in alijs omnibus que in mundo sunt ut armis vtratur dyabolus contra nos. Nam nichil in mundo est nisi concupiscentia carnis et concupiscentia oculorum et superbia vite. In his tribus omnia vera temptationum comprehenduntur.

Scriptum est. David golyam tribus lapidibus te torrente prostrauit. et christus dyabolum tribus testimoniis de lege.

Dominum deum tuum. Hoc vel ad dyabolum dicitur; non quod

er devotione sit impleturus; sed ut contra quod ipse moliebatur scriptum ostendatur: quod non ipse sed deus sit adorandus. **V**el non dyabolo sed sibi scđm humanitatem et cibis habet homini hoc preceptum esse insinuat simili liter et illud. **N**on tentabis dominum deum tuum.
Dominum deum s. filium et patrem et spiritum sanctum: qui est unus deus: deus adoratur et specialiter ei propter se seruitur.
Hic ostenditur quod homo christus: ut deus et dominus sit adorandus ex tebito.

Servies. **G**reco latrocos latifuit dicitur
Servitus communis deo et homini et cuiusque grecie dulia dicitur.
Illa vero quod soli deo debetur: latra distin-
 tive. **vñ** ydolatria: quod soli deo debet ydolis dat.

Nota dyabolum in his vinci in quibus adam vicit. **Q**uē de gula tentavit: dum de ligno recto gustare rogauit. **D**e vana gloria: cum dicit: Eratis sic uiri de auaricia cum ait: scientes bonum et malum.

Accesserunt. Non quasi tunc pri-
 mu adentes: sed agos-
 nem domini per a-
 spicientes: ne videa-
 tur eorum presidio egui-
 sse: vel vice. **S**ed ut ille uictus abiit pa-
 rati ad obsequium re-
 nerunt. **S**icut in hoc agone militia nostra p̄struitur: ita in obsequio q̄n-
 gelorum gloriose remuneratio docetur.

Cum autem audisset eccl. **H**ic mattheus sicut marcus et lucas pretermisit prius aduentum domini in galileam: postquam baptizatus est: ubi aquam mutauit in vinum: et cum matre et discipulis capharnaū man-
 sit: a qua ascendit iherusalem propter pascha. **I**nde venit in iudeam et bap-
 tizabat: cum iohannes in encontra salim baptizaret. Postquam vero tra-
 ditus fuit iohannes: iterum abiit in galileam. **C**um audissent p̄bli et ba-
 ptizaret: et plures faceret discipulos quam iohannes fecerat: de quo reditu in-
 cipiunt tres euangelisti. **J**ohannes vero probato aliorum euangelio de
 veritate dicit: vidit aliqua testis: et maxime quod primo anno predicationis sue gesserat ihesus: pro quibus a fratribus rogatus scripsit euange-
 lium quod alii preterierant ante traditionem iohannis: colligens scilicet gesta viri anni in quo et passus est post carcerem iohannis. **Vñ** etiam dicit: hoc secundum signum ihesus. **E**t iterum. **N**ondum iohes missus erat in carcerem.

Johannes traditus. Quod erat propter euangelium. **I**hesus hocdem perfectius predicans ad tempus cedit et fugit: ut sit exemplum suis.

In galileam. **D**uc sunt galyleg: una dicitur iudeorum: altera gen-
 tium: propter in habitatores gentium: quā p̄tē dedit salomon regi tyri quod gētes ibi posuit.
Nazareth. **V**nde christus nazarenus dicitur: uicus est in galilea iuxta montem thabor. Capharnaū opidum in galilea gentium iuxta stagnum genezareth: situm in terra zabolon et neptalim: ubi prima captiuitas hebreorum ab assyriis. **U**bi ergo prima legis obliuio: ibi prima euangelij predicatione: ut et de loco quasi medio afflueret ad gentes et ad iudeos.

Alleg. **N**on relata nazarensis transit capharnaū: significat quod te flores figurarum legis ad fructum spiritualium qui in euangelio est: transire nos docet. **H**ec vero spiritualia sunt in villa pulcherrima: id est in ecclesia: que maritina: quia iuxta fluctus seculi posita quotidie tunditur: et homines illecebris mundi innolutos retibus euangelij capit. **I**n finibus autem zabolon et neptalim sita est: quia in medio gentium ad dilatandum verbum dei fortiter consistit: ut credentibus refugium: perditātib⁹ ostendat fiduci portum.

In finibus zabolon. **Z**abolon: habitaculum fortitudinis. **N**e-
 pralum dilatatio.

In hijs tribibus fuere viculi de quib⁹ apostoli. **Vñ** principes zabolon et prius nep-

Terra zabolon eccl. **R**ab. **Q**uod primo positum est pretermittit euangelista. **I**n primo tempore alle: est terza zabolon et terza neptalim: si

cut et quod in medio est salicis. **N**ouissimum aggranata ē via maris. **Q**uod ideo facit quia intendit ostendere initium predicationis christi: et ideo quod mysticum est tan-

Via maris eccl.

Ecclēsia que iuxta mare seculi ipsa est trans iordanem: id est per baptismum de pristinis errorib⁹ errata. **G**alylea: id est transmigratio est facta: et que prius sub gentili ritu in umbra mortis et carnis lux est versata: christo p̄ dicāte per fidem christi illuminata est.

Galylea gentium que est in tribu neptalim: vicina tyri: dicuntur ad differentiam galylez illius que est in tribu zabolon quod ē iuxta tyberiadem.

In illa autem que dicitur gentium: salomon viginti ciuitates dedit yram regi tyri in sorte tribus neptalim. **I**n vrisque immoratus est christus: **S**ed pro figura eorum qui vocandi sunt de gentibus ea que gentium est hic memoratur.

Populus. **A**ngelus iste qui prior ductus est in captivitate: et in tenebris viatorum erat: prior lucem predicationis christi vidi. **D**einde in omnes gentes euangelium disseminatum est. **V**nde sequitur: habitibus in regione eccl.

Umbra mortis. **M**ors est in inferno: umbra huius mortis sunt peccata que nunc sine morte. **Q**ui ergo vult fugere mortem: vult umbram.

Et inde eccl. **P**ostquam baptizatus est. Baptismus ydoneos facit ad predicandum.

Exinde id est: tradito iohanne: quia lege testinente sequitur euangeliū: ut auroram sol. **H**umilis magister qui doctrinam discipuli non impedit: sed expectat donec consummet cursum suum. **I**n quo doceat ne quis ab inferiore persona sermonem contemnat: unde apostolus. **H**i cui reuelatum fuerit: prior taceat.

Penitentiam agite. **E**adem que prece predicit: ut ostendatur non aliud quam qui in voce clamauerat. **C**hristus enim verbum quod clamauit iohanne organo: et in omnibus qui ab initio aliquid divinitus dixerunt: et tamen ille solus vox quia per eum pr̄sens verbum ostenditur quod alii longe nunciauerunt. **I**nter enim vocem et verbum nihil est medium: sed ut vox sonuit mox verbum percipitur: sicut iohannes clausus destinatus christus virtutibus claruit. **V**nde iohannes est figura prophetarum et legis: qui vere sunt vox clamantis sapientie dei: quoque iohannes est finis: quibus cessantibus solum verbum quod in eis sonuerat per se ostenditur.

Rab. **H**ec predicatione christi in capharnaū choruscantibus miraculis incepit: vicit post annum a baptismo incepisse vel secundum alios incepit calix maij: ut in codem anno fuerit baptizatus et ieiunauerit: et aliquantus diebus interpositis: quibus fecit que iohannes scripsit. **B**aptista in carcere predicare cepit.

¶ Qui vocatur petrus. *Vel quoniam primus andreas adduxit eum; hoc nomen indicum est ei. dum dicitur: tu vocaberis cephias quod interpretatur petrus. quod hic videtur de futuro promittere. *Vel quoniam confessus est. Tu es christus filius dei viui: dictum est ei. Tu es petrus. et super hanc petram edificare ecclesiam meam.**

Beda. Petrus agnoscens. Andreas virilis. quod doctoribus conuenit: quod hi soli magisterio sunt apti: qui sapientia luce illustrantur. et preceptis dei obediant. et alijs viriliter suggestur.

Bene primum pertinet qui vocat obediens. et andreas: qui vocatur fortis pons: quod sine obedientia nullus intrat. sive fortitudine nullus perseverat. et hec germanae sunt virtutes. *Quia vero primus homo in obediens exiit: secundus obediens ingressus est.*

Rab. Mattheus dicit post habitacionem capharanae discipulos vocasse. Iohannes dicit quod post aquam in vinum conuersum venit ihesus capharanae et iherusalem et fratres et discipuli. *Sed incertum est virum illi iam adhuc fuisse ut hic recipiendo dicatur. quod prius factum. an descendisse cum eo dicant discipuli: non quod discipuli: sed quod futuri. Ante autem quod veniret ihesus in chora galilee andreas petrum adduxit: sed nondum discipuli.*

Distantes rete. *Quia quos sepe terrenis lucris inhibere considerat: celestibus desideriis aduocat. et per eos retributus euangelij alios de profundis iniquitatibus eripit. non subdit. Venire post me: f. u. f. p. ho. Mattheus et marcus et lucas dicunt petrum et andream de pescatore vocatos in galileam. Iohannes iuxta iordanem ad testimonium iohannis baptiste primo andream secutum esse cum alio cuius nomine tacetur. deinde petrum. tertio philippum. *Sed tunc iuxta iordanem viso domino: non ei inseparabilis adhuc erit. Sed cognitus quis esset: cum mirati ad ipsam sunt reversi.**

Piscatores. Piscatorius per pescatoria vadi loca. *Mystice: Domini incarnatus carne inscepit: dimidius videt in mari mundi spinas pescatores. et alijs quid essent ostendit quos ab eterno preuidit.*

Continuo. Perfecta obedientia est sua imperfecta relinquere. Relectis retibus: quod postea resumunt: non cupiditate et proprietatis amore. In his datur forma voluntibus sequi.

Intentio non pescatio. Amantur retia in doctrinam. cupidas in amorem animarum. sit mare scilicet: manus ecclesia. pisces boni et mali homines.

Vidit alios duos. Ecce in his quattuor numerus euangelistarum prefiguratur: qui animas a mundo extrahunt te quattuor: partibus mundi. *Twoi et bini vocantur: quod caritas non nisi inter duos est. Vocatio dicitur vel secundum electionem gratiae. non dicitur quos et vocavit z. Vel secundum illud. Multi sunt vocati.*

Queritur quoniam mattheus et marcus dicant binos vocasse ihesum. prius petrum et andream. postea iacobum et iohannem: cum lucas dicat in magna capture piscium petrum et andream socios iacobum et iohannem fuisse vocatos: cum retia trahere non posset: et ihesum petro tandem dixisse: Noli timere: ex hoc enim iam hoies eris: ca. simili eos tamen subductis ad terram nauibus secutos fuisse. Sed quod lucas dicit prius factus est: nec tuue sunt a domino vocati: sed tamen predictum est petro quod homines caperent: non ut postea pisces non esset capturus. Unde et dicit: subducitis ad terram navibus: quasi rediundi cura. Postea vero (ut mattheus et marcus dicunt) bini vocati sunt: et iussi

sequi. Ideo autem pescatores illiteratos misit predicare: ut fides in virtute dei non eloquentia hominum putetur.

Zebedei et Zebedensis fugitivus. i. dyabolus. Jacob supplantor qui adiuuatur a iohanne i. a. gr. tei.

Etuocauiteos. Vocavit et alios: sed sufficit nominare istos.

Circuibat. Coadiutoribus vocatus predicationi insistit: doces impinguere tebere doctorum.

Docens in z.

Doces de morib. vita aciue subditos.

Preddicas de futuris vite contemplating perfectis.

Doces naturales iusticias castitate. et humilitate et similia: quod homo naturaliter habet. Preddicans euangelium regni ad euangelium pertinet mysterium iusticie. bonum initium. beatitudinis promissio. peccatorum remissio. adoptione. resurrectio. celestis hereditas. angelorum locetas.

In synagogis

Ne ociolus doctor in vacuum discurrat sed ubi sunt plures gaudi.

Euangelium regni. Quia iniuria est ei molestia viueti in carne labor iniusticie non suscipitur. nisi merces operis exceptetur. Ideo christus euangelizat beatitudinem: ut excitet ad

boni operis patientiam.

Etsanans. Curare languore et infirmitate non fuit magnus cum postea moriuntur. Sed ideo factum: ut sic erigerentur ad regnum moraliter instruens predicatorum etiam terrena subsidia iubilis ministerare: et sic ad regnum trahere.

Et abiit opinio. Opera salutis sine fama boni odoris non satis resurgent auditoribus: nec fama sine opere profitat: sine quibus forma vera sacerdotis non commendatur.

Fama propter proximum est necessaria. et maxime predicatoribus: hec prae dicta bona opera sequitur.

Abiit opinio eius: i. fama eius in tota syria. Syria est ois regio ab efrate usque ad mare magnum: a capadoccia usque in egyptum in qua est: puina palestina in qua inde habitat. Syria interpretata clara. Galilea vobis vel rotunda: i. mundus qui et superbus et ad ima semper rotatur: in quo fama christi innotuit per predicationem apolorum quos salutari sunt demoniaci: i. ydsatres: lunatici: i. instabiles: paralitici: i. renissi: et torpes: pars: paralitis greci: lat: dissolutio.

Intotam syriam. Usque ad fastigium vere laudis per incrementa boni operis. Decebat magistrum pontifici testimonium laudis habere ab his qui foris sunt: unde talibus infirmitates mox liberis panduntur.

Demonia habebat. Allego. Demoniaci: dolatres. Lunatici instabiles. Paralitici: dissoluti: fuentes. Lunaticos dicit illos quorum morbus in ascensione crescit lunga: non quod insaniam sit per innam: sed dyabolus qui insaniam facit lunaria tempora seruat: ut infamet creaturam in creatoris blasphemiam.

Lunaticos et paraliticos. Inter hos fuerunt quidam de quibus marcus et lucas plenus agunt.

Curauit. Curat corpora: ut parati audiant inuisibilita. Alter parum erat mori mortis curam impendere.

Secutae sunt z. Quadriperi et turba: s. alii propter celeste mysterium ut discipuli. Alii ob curationem infirmitatum. Alii sola fama et curiositate experiri volentes si verum esset quod dicebatur. Alii per inuidiam

volentes eum accusare et in aliquo capere.
C. v.
Iudens autem ibe. Hic rei consentit lucas dicens: Factum est autem in illis diebus existi in monte orare: et erat pernoctans in ore domini: et cum dies factus esset vocavit discipulos et elegit xii: et ipsis quos et apostolos nominauit. Sed lucas dicit post descensum de monte in loco campestri eundem sermonem turbis predicasse stando: quem mattheus dicit habendum in monte discipulis sedendo. Potuit autem esse ut in monte xii: eligatur: quod mattheus stat: lucas dicit: et elec-
 tis sermonem illum tuus haberet quem mattheus dicit lucas preterit. Et postquam recesserat. Et alterum sermonem similem turbis faceret: quem mattheus tacet: lucas dicit. Vel potuit dominus primo eum cum solis discipulis in eminentia montis: quoniam ex eis xii: elegit: deinde cum eis descendisset in aliquam equitatem que tamen esset in monte: et multas turbas capere posset: et ibi stetisse donec turbes cogregarentur: et post cum se disseret propter discipulos venisse: et ita illis et ceteris vii sermonem vitans ihesus turbas ascenderat et solis discipulis loqueretur.

C. v.
Iudens autem quasi multitudinem vitans ihesus turbas ascenderat et solis discipulis loqueretur: et dignitas magisteri notatur. Ihesus est incarnatus in qua docet. Et vocati: per in montem. Et cum sedisset: ac fidei interius. cesserunt ad eum discipuli eius. Hoc circulo citio longiori promittit sermonem. Significat se multa et magna dicturum. Tresauri sapientie aperit ut bona diuidat suis. Oris apertio mysteriorum que in prophetis est reservatio. Non tantum verbo: sed in cunctis in coede scribendo ut deus nunc verus homo qui prius aperuit ora prophetarum. Et aperiens os suum docebat

Turba quae sequitur non ascendit. Unde alius sermo eis fit in campestri. Non enim omnes omnia possunt quod verius putatur quam idem vires simul possit videri factus. Ascendit. Docens suos ascendere nec in turba remanere: altiorum doctrinam iusticiam quam illam que est scribant et prophetae. Ascendit ipse mons in monte: ut altiora virtutum culmina doceret: et ecclasiam supra quam sedet. Predicans preceptum domini sublimius erigendam ostenderet quam eadem doctrina vobis ad finem scilicet plenius erudiret. Apostolus prominentius abducit: ut a monte prius suscipiant montes pacem propositum. Sedisset. Ihesus humanitatis per quam cognoscitur. Unde. Et mundus eum non cognovit ante incarnationem. Accesserunt. Ut vicinus audiatur: qui ad implendum animo proferat. Et aperiens. Aperto ore profunditate significat sacramentum. Quasi abyssum: quasi tresaurum apernit: quasi fluuium paraclisi. In hoc moe-
 num testamentum in cordibus filiorum scribit incipiens a beatitudine: qui in monte synai vetus testamentum in lapidibus servis tedit incipies a terrore. **B**eatissimus pauper. Omnia et nuntius diligenter est attendendus. Incipit enim beatitudo ab humilitate. **B**eatissimus pauper. et in vii. est sapientia. et ceteratio beatitudo pacificus. totum bonorum suscipiens tei similitudinem. **B**eatissimus paci. quod est deo. Octava ad caput redit: quod consumato est. In prima igit et vii regnum celorum nostrarum. Septem sunt quae pacientia. vii. clarificat: et quod perfectum est demonstrat. His septem gradibus cognitum septiformis opatio spiritus sancti quam iysaias describit. Et ille a sumo bice ab imo: quod ibi docet filius dei recessus ad ima: bice hoc te imis ad similitudinem dei ascensum. In his primis est timor qui hic cognovit hunc humilitatem: de quibus dicit pauper. et non inflati: non alta sapientes: sed timores. Secunda est pie-
 tas que conuenit mitibus. Qui enim pie querit honorat sancta: non reprehendit: non resistit quod est mitem fieri. Tertia: scientia que conuenit lugentibus qui diciderunt quibus malis nunc vincit sunt: que bona petierunt. Quarta: fortitudo que conuenit esurientibus et sitiensibus: que desiderantes gaudium laborant de rebus bonis: et tenuis cupientes auerti. Quinta: paupertas quod pauperem misericordib; quod vobis remedium est de tatis malis erui: dimittere alijs et emodare sic nobis volum: fieri. Sexta: intellectus que querit muddis corde et purgato oculo potest videre quod oculus non videt. Septima: patientia que pertinet pacificis in quibus nullus motus est rebellis: sed oia obtemperant spiritui. Unde premium diverso nominatur pro competencia singulorum. Pauperibus regnum gloriarum quod est perfecte sapientie. quod diceret. Initius sapientis timor

domini. Vitibus hereditas: quod testum patris cum pietate querentibus. Luge-
 tibus consolando: quod scientibus quibus meriti sunt. Esurientibus et sitiensibus saturitas: quod certitudinibus et laboratibus refectio. Misericordia: misericordia quam alijs impendunt. Unde diis corde: quod purgato oculo visio dei. Pacificis: dei similitudo: quod formatis ad ymaginem dei.

C. v.
Hec singula beatitudines ut impletas postulat suffragium. vii. donorumque do-
 na: ut beatantur in ore domini vii. paci oram. Ecce quae sapientia dei cuncta ha-
 uidit. propter beatitudinis precipit ex dono spiritus sancti donum pice ordinis quam
 spiritus corporis iperat.

Septem qui propter sunt dona: sed vii spiritus.

Septem petitiones: sive una oratione. Unam pe-
 tri a domino bancem querit. Septem virtutem beatitudinis una caritas

Contra. Beatissimus pauper. spiritus.

Sequitur qui propter sunt dona: sed vii spiritus.

Septem petitiones: sive una oratione. Unam pe-
 tri a domino bancem querit. Septem virtutem beatitudinis una caritas

Contra. Beatissimus pauper. spiritus.

Sequitur qui propter sunt dona: sed vii spiritus.

vera humilitas. et animus misericordia. et suos et alios casus fleat. et iusticia esuniat; post nascitur vera misericordia. Tunc enim miseras alienas facit et suas et pro viribz iuuabit. si iuuandi facultas deest; compassio non te erit. te hac dicit. Estote misericordes. si et p[ro]p[ter]ne. mihi. ad hoc misericordia ad quod et deus ut bonitas redinet in omnibus.

Misericordia sine iusticia remissio et tepiditas. Iusticia sine misericordia severitas et austertas dicitur.

But[em] m[od]o c[on]sidera cordis. vi. loco ponit. ut h[ab]o sexta die conditum per hanc restituatur. et depulsius vi c[on]s[ec]tus precepit domini illi lumen oculos ut deus possit r[e]deri. Premissis ergo quinque gradibus purgandis est mentis oculus: ne in uno mandatorum offendit. sicut animus fiat omnium reus. Ideo homo se a mundo exiret. eternam diligat; qui p[ro]lectatur deum: quo ad usq[ue] possit videre eum quem tam videt quantu[m] seculo morietur. In futuro sic est oculo mentis videbitur. Ideo spiritus intelliget huic gradui adaptatur: q[uia] intellectus mentis oculus est. et expletio mandatorum dei aperit intellectum.

But pacifici. Rab. Pacifici sunt qui o[ste]r motus animi componunt. et ratione subiungunt. q[uia] his nichil repugnat qui similes patri suo sunt qui est summa quietis. De hac pace electus est qui peruersis dominat. hac pace intus firmata. quecumque interior concitauerit qui electus est foras agit gloriam. et cum deficit. immotus cere facit quanta firmitas interior sit. unde sequitur. Beati qui per pacem.

Pax non nisi bona voluntate nutritur. Unde. Et in terra pax hominibus bona voluntatis. Hanc mundus dare non potest: sed iesus qui ait. Pax mea dono vobis. Hec pax superat omnem sensum; sed fide capitur. Unde et ea illustratur. et ei reconciliati ab omni qui ab ea dissident: nos abducimus. Cum autem deus erit omnia in omnibus; tunc beatitudine adoptionis dabitur.

Pax est unigenitus dei filius: de quo dicitur. Qui est pax nostra. Qui pacem diligit filius est pacis.

But pacifici. Pax a nobis incipit: q[uia] dum lex carnis repugnat legi mentis: non modo alteri sed nec nobis possumus esse pacifici. Et postquam intus spiritus imperat ut totus homo spiritu seruat: tunc pax ad alios terriuatur: ut pacem cum omnibus habeamus. Vera quidem pax est ubi nichil repugnat. Pax dei omnem sensum superat: q[uia] si capi non potest ut est: tamen pro capacitate nostra capi potest: non quanta est: sed quantum ad reconciliationem adoptionis sufficit. Infinitas eterne pacis: si non potest intelligi: et quoniam iesus pax conueniat: et quoniam deus pax severe iudicat: et quanta et qualia sit pax totius trinitatis: ubi una virtus. una operatio. tunc est: et quanta talis est quanta predicitur fide capimur. Ad gradum pacis qui purgatus est intendit et dirigitur.

But qui perse. In predictis septem est perfectio. In octava perfectionis ostensio et probatio. Qui predicta habent pati possunt persecutionem. et recte tenet predicta: q[uia] accepit qui pro eis paratus est mori.

Qui vero ad sapientiam per predicta descendunt perfecti et roborati non cedunt persecutioni: q[uia] nec mors nec vita potest separare a christo.

Quorum mentes premissarum beatitudinum illustrant exercitia: ea per mandici cor ad deum gubernat: ut reformatum ymaginem pro peccato telet.

Octava sententia que ad caput reddit perfectum hominem declarat et significat circumisionem. octava die. et resurrectionem domini post sabbatum: qui est octauus et primus dies. et octauas quas in novo testamento

celebramus. et numerum penthecostes. Nam in septenario numero septies multiplicato: quo sunt. xlii. quasi octauus additur unus: vi. l. compleantur. et tanquam redeatur ad caput: quo die missus est spiritus sanctus quo in regnum celorum ducimus. et hereditatem accipimus. cum solamur. et pacemur. et misericordiam consequimur. et mundamur. et pacificamur. et ita persecutions exterius illatas. et molestias pro veritate et iusticia sustinemus.

Octaua vero circumcisionis beatitudo martirio terminatur: que probatum reddit: et super plenaria precedentibus donis.

Octaua promissio non est alia quam prima verbis iterata. Mysticum est in numero quod iteratur in progressione. Infra. viij. prius sonat. et postea connumeratur extra: ut gloria resurrectio nis his octo gradibus consecretur. Octaua est dies resurrectio nis et prima in qua est lux creata.

Generaliter omnis um dicitur regnum celorum. et sp[irit]us noster returnetur apud quicunque illius iure possit dicitur. tunc vniuersorum digni-

tas obtemperans erit: dum quod caritate quod in alijs est est etiam ultimum possidebit. **B**eat[us] dicitur qui nichil mali vult: et omnia habet quod vult. Et ideo omnis ibi beat[us]: quia non vult amplius cum nichil iniuste vult.

Beat[is] cum maledixerint. Hucusque generaliter sententias posuit quasi ad abentes: cum et ad presentes pertineret: nunc ad eos verba conuerit (quibus et hoc alijs conueniat) predicens quanta pro nomine eius essent passuri: quod dignitatem gradus eorum eis intimare volebat dicens: **V**os estis sal terreni: vos estis lux mundi; ut ex tristitia humiliitate et letis acciperent consolationem.

Sicut moyses decem precepta. p[ro]ponens postea per partes explicat: sic christus quali virtutum genera octo beatitudines p[ro]ponit: et quibus pertinent omnia que in monte dixit dominus. Sed quod obscurae plura paucis verbis conculserat: exponit latius. Unde de octaua beatitudine latius persequitur: p[ro]pterea p[re]secutionum sp[irit]us apostolus et eorum sequaces pro iusticia passiuros exprimens.

Maledixerint. Antiqua translatio habet: cum oderint vos homines. et dixerint omne malum et expulerint. Idem tamen sensus in nostra: cum male dicta et odio cordis fiant.

Qui gloriam celi optat: non timet et opprobrium in terra. Et si quis te laude hominum querat: tunc te opprobrio tristat. Quem laus extollit: ritus et primus: ubi quis querit laudari tunc apud deum: non timet perfundiri in prospectu hominum.

Mentientes. Hoc additum ne glorietur de quo vere mala dicuntur. Etiam additum. Propter me: quod aliquis falsa dicunt quod accidit temeritate hominum: non tamen propter christum hoc patiatur quod non sequuntur.

Quoniam merces vestra est. tanto merces vobis: quanto gaudio et exultatione in tribulatione fides erit devotio.

Hec sententia videtur ad hoc respicere quod dictum est ibi: docebat eos vicens: Beati pau[er]i spiritus vestrum. Necnon et ad hoc. **V**os estis sal terreni. et vos estis lux mundi.

In celis. Non in volubilibus: cum non in rebo volubilibus merces eterna esse debet: sed in sp[irit]ibus firmamentis ubi habitat semper iusta iustitia. Nam ergo sentiunt hanc mercedem qui sp[irit]ibus bonis gaudent. Sed perficitur cum mortale hoc induet immortalitatem.

Hic enim persecuti. Temperat exemplo rigore passionis.

Clavis quod sit persecutio odio cordis: dicitur factis.

Vos estis sal. Hic tamen ostendit apostoli officium: scilicet sunt sal terreni et lux mundi.

Hoc sp[irit]us ad apostolos: qui predictis virtutibus paupertate: scilicet alii sunt debet orari: ut sunt sal optimus conditores alios doctrina et vita suae exemplum.

Sal salvis a corruptione. vnde poluta. Posuit te in lucem genitum: ut sis salis mea usque ad extremum terreni.

Vibi corruptio culpe desiccat sal sapientiam vernes: non demoliuntur.

Vos estis vestrum. Quia terrena humana natura per eos perditur: ubi sapientia

Sal facit sterilem terram. unde. Ita vicioz destrutas viles sale semis nabant ne quod in eis germinet oiretur. Ita apostoli destruto regno peccati; germin vicioz compescerat. Sal cibos condit. carnes siccat. predicatione vero a domino et a putredine vicioz illesam seruat suo creatori humanam naturam. Ut non est cibus sapidus nisi sale conditus: ita sermo non est util sine documento apostolice doctrine. Unde in leuitico In omni sacrificio sal offer. Id est in omni quod dicas vel facias; apostolicam sapientiam habe. Ex aqua et igne sal conficitur: ita isti ex aqua spissas sancti. et igne tribulationis. Vel per aquam baptismi et ignem caritatis in saporem sapientie sunt nati.

Quod si sal tecum est: si vos per quos alii credendi sunt: ad ueritatem vel prosperitatem cesseritis: per quos a vobis erit auferetur cum vos deus tollere aliis elegit. Ad nichil valet: quia (ut alius euangelista ait) nec tercii ueritatis est: quam suu in iectu germinare prohibet: nec sterquilinio quod non secundare sinit. Sic quod retro vadit: nec ipse fructu ferre: nec alios valet excollere: sed ab ecclesia ejiciuntur. in verbis rideatur. Hic homo cepit edificare et non potuit consummare. **S**i sal euauuerit. Id est: si timore vel cupidine doctor saporem sapientie obmiserit: per quem fatuitas eius emendabitur. Hoc solis apostolis conuenit: quod sequitur omnibus magistris. Ad nichil tecum est. In fine de omnibus concludit sic. Nisi abundantier iustitia vestra tecum est. **E**t conculceretur. Sanctus et uerus minister christi et si a malis rideatur: conculari non potest: quia mente fixus in celo manet. **V**os estis lux mundi. Primum sal est lux: qui prius vita est doctrina: vita ducit ad scientiam ueritatis. Qui deum timeret scientia non caret. Lux mundi. Alia causa est quare non debent perficere: quia illuminatio a christo nostro et exemplo: quocunq; illati mundanis lucem fidei et scientie non ministrare. Et sicut (quod sunt) sal debent corruptionem pellere: sic et tenebras: quod lux sunt fugare. Lux tenebras soluit: et postea illustrat: sic apostoli depulsis viuis descendunt ad lumen fidei et cognitionis. Lux mundi. Hec est eadem gratia qua mundi corde sunt: quod corda mandantur fidei et intellectu. Sic et sal vocantur pacificis congruit: quod sine sapientia non tenetur conditum pacis. Hec summa et precipua specialiter apostolis reputantur: ut eos cetera assitutus plene cognoscant. Unde sequitur. Non potest cinctas tecum est. **N**on potest ciuitas. Quia apostoli fundamenta sunt: apte ciuitatis dicuntur. Supra montem locis montem iustitiae innuit qui excelsus est: quo prolatim ne vos abscondatis. Non est enim facultas subterfugiendi vel clam aliquid faciendi: ideo subditos misericorditer intus consilio regit: et extra contra aduersarios pro iusticia pugnando defedit: quod pertinet ad spiritum consilij et fortitudinis.

Neque accidunt lucernam. Domesticis exemplis docet: ne clementem lucem vibi libi commissam. Non accidunt: et non ideo data est doctrina predicationis ut clementem et subiectum servituti corporis dum aliqua timent. Sed corpus suum ministerio dei subiectant: ut per vocem et cetera corporis officia lux excellentior ceteris appareat. Unde dicitur. **C**um corpus meum tecum est. Vel christus lucernam accendit: dum testam humanae nature flama sue diminitatis impletum: quam nec credentibus abscondit: nec modo: et mensura legis vel terminis unius genis inclusit. Sed

super candelabrum: et ecclesiam fidem sue incarnationis affixit: ubi omnes possunt intueri qui in domo: id est ecclesia sunt: vel in mundo. Unde subdit. Sic luceat tecum.

Candelabrum. Sicut lucerna christus: candelabrum crux est: super quam erat levandus.

Candelabrum ecclesia que verbum vite presentis baniat. **G**loriecat. Et hec omnia ita agite: ut non finem boni operis in labiis hominum continxatis.

Uti uideant opera tua. Opera reuertit: ut videantur: et sic doctrina confirmetur: et hoc non ad gloriam vestram.

Mnite putas. Postquam bona vestra honestitas est: eos omnia pati pro ueritate: et non ceare: et gloriam tei facere: incipit docere quod docturi sunt. Quasi diceret: quid est quod ueritas abscondit: pro quo uides omnia pati: an est aliquid contra legem? Inquit. Non ueni soluere legem: sed adimplere. vel faciendo quod dicit: vel supplingo quod teat et imperfectum erat.

Mnite putas tecum. Hacenus docuit ut sale condit animas ad incorruptionis sanitatem ut illuminetur ad ueritatis intelligentiam. ut acquisitos ab hostibus defendant: defensos ad amorem diuinitatis accendant: nunc ut celestis orator (quia poterant estimare quod vetera precepta uelleret abolere) ante interrogata preceptum occurrit dicens.

Mnite putas tecum. Soluit qui spiritualiter facere uerat. Adimplevit christus: dum premissis ad invocationem vite agende superaddit pluram ad perfectionem moralium preceptorum: et quae figuris tegebantur et futura significabant: in se perfici et in ecclesia: line quo figure essent vacue et sine effectu. Quasi diceret: ideo non debetis percontari de veteribus preceptis et mirari de nouis: nec passionibus tereri.

Christus legem impletuit: quia exteriores legis figurae soluens impletuit ueritatem interiorum.

Iotha. Hic ostenditur quod quae minima putantur in lege: sacramentis spiritualibus plena sunt: et omnia recapitulantur in euangelio. Iotha minor est ceteris litteris. Apex est littere aliqua summa particula: significat minimum preceptum: vel minimum precepti particulam. Aperte ponit iotha grecum: non ioth hebreorum: quod iotha decem significat: id decalogum: cuius apex est euangelij perfectio.

Iotha apud grecos decima littera decem significat: per quas decem precepta agende vite accipimus: quod christus nullum soluit: sed precepit plenius adimpleri: nec apicem: id est: nec minima significantum.

Omnia sunt. Spiritualiter impletantur: vel imperfecta perficiantur et significantia impletione consummentur.

Qui ergo soluerit. Minima sunt crux christi et passio: quam qui erubescit: minimus est: qui confiteretur magnus. Vel phariseos notat qui mandata dei dimiserunt pro suis traditionibus: quod nichil valent dum vel minimum quod in lege est pretererunt. Moraliter autem soluit qui non implet: sed tenet sicut infirmis data sunt. Vel qui non intelligit spiritualiter.

Soluerit est non agere quod recte intelligit: vel non intelligere quod deprauat: aut minuere ueritatem superadditionis christi.

Minimus vocabimus qui erit eo indignus: in quo nullus minimus: sed omnes magni.

Qui autem fecerit. Qui non soluerit: et sic docet: non minimum nō in magnus. Sed si facit quod docet: soli enī factores legis iusti sunt a pud deum.

Dico autē vobis. Cum ait dico: magnam vim et profundam intelligentiam cogitandi incusit. ostendit qnō superaddit et non que prius mandauerat absoluit. Plus etiā est diligere inimicos qnō non odire: nō cupere: qnō non adulterari: nō irasci: qnō non occidere.

Nisi. Id est. nō

soli minima legi pce
pta impleueritis: sed
et ea que addo: quia
dum sicut addita ad
perfectionē: etiā h̄ ple
nus aguntur q̄ p̄c
missa sunt ad inchoa
tionē: q̄ qui non vi
det mul̄ ad conci. e
nec fornicat. nec occi
dit: qui non irascitur.

Justicia vestra
Justiciam phariseorum
vocat omnia illa
ad cultum dei actu
aliter precepta. seu fi
guraz mystica tñ ad
litteran instituta.

Justicia illoꝝ mā
data moysi-impletio
illoꝝ iusticia christi.
Illa a pena liberant
ista salvant.

Quidā in hac ex
positione laborat. vo
lentes notare supra
bundannā esse in ho
us: quā nō obseruare
tñ in veteri tñ et in
illo malū actus et ma
la concupisca prohibe
rētur. Sed nō scdm
hoc bic agit. In quo
in hoc abundantia
maior q̄ scribarum et
phariseorum ostendit;
q̄ illi scdm opera mā
gis iusti appellari q̄
scdm voluntate affectabant.

Audiuitis. Exponit que est iusticia phariseorum quā qui adimplēt nō
statim magnus: sed aliquem gradum concendit.

Ego autē. Perfectionem quam venit implere incipit explanare. et
quā iusticia eoz tebeat superabundare.

Omnis qui irascitur. Quia nesciebant homicidiū esse nisi per
p̄dem: aperit omnē motū animi ad nocendū in homicidium computari.

Mandatum christi non est contrariū legi: sed latius legem in se conti
nens. Qui non irascitur non occidit. Sed non econtra licentia. irascē
causa homicidiū. Tolle iram et homicidiū non fit.

Superadditio christi. non irasci: non concupiscere: a quib⁹ difficile est
ebstūnere: et ideo magna sunt in remuneratione.

Ira est omnis malus motus ad nocendum. Subitū autē motus cui
non consentitur p̄passio est. Accedēte p̄ sensu: passio est: et mors in domo.

Omnis qui irascitur. Gradus sunt in illis peccatis. primo est irasci et
hanc motū aitū refūnere: plus est si vocem commotio ipsa extor: si qua fe
riatur ille cui irascitur: pl̄ etiā si certa vitupatio increpit. Similiter gra
duis sunt in pena: nam minus est iudicium qnō adhuc cum reo agitur: et est
defensioni locus: plus est conciliū: qnō indices inter se conseruit quo su
plicio damnent quem constat esse dāmndā: plus est etiā gebenna: ubi
nulla sine dilatio. Et ita qd̄ p̄p̄ris et certis modis exprim̄ nō potuit qbusdā
silitidib⁹ distincū ē. Dis-n̄ fr̄b⁹ iudicō. cōcilio. gebenna diuersē mansio
nes in eterna damnatione pro modo peccati signāter exprimūtur.

Qui irascitur. Addunt quidam sine causa: sicut et ad dicere racha vel
fatu: q̄ naturale est irasci: ita n̄ ne sine causa fiat. Cui sensui videt apta
ni. Irascimū et nolite pec. Sed omnia occasio ire tollitur: dum inimicos
diligere iubemur.

Qui non irascitur non soluit legem: sed implet: ut intus sicut extra ser
uetur innocentia. Ira p̄ p̄rie est commotio passionis. Ira que ex cā et non
ex passione est: iudicium est non commotio illicita.

Omnis occō ire infirmis. s. auferetur vel tollitur. Si enī cā causa: n̄ fra
tri irascitur sed vicio.

Justa ira mater est disciplinē. Et ira que est cā causa: iudicium est nō
ira.

Racha. Vel ra
cha verbum hebreū
et interpretatur cens
id est: vacuus: qd̄ di
cim: sine cerebro: qd̄
est magna contume
lia. Qui ergo hic di
crit fratri qui sp̄ san
cto plenus est: luitur
est contumeliam spi
ritus sancti iudicio
sanctorum iudicium.
Non enim modi
cūs furor est quem te
us sale sapientie con
dimit infatuati dice
re: et salienti deo tero
gare.

Si ergo. Expla
nat ampliore iustitia
ōndendo qf̄ si non l̄
fratri irasci: multom̄
enī in animo retine
re qd̄ in odio que
at conuerti.

Si quicq̄ mali cō
tra proximū in anō
hēm: deo placite of
ferre non possumus.

This z̄. Scdm
trām h̄ absurdū est.
Est ḡ in interiorē
plo alt̄re. i. fidel. c̄i
q̄d̄llet m̄ur. i. psal
m̄. hymn̄ oīo z̄hu
iñmodi. n̄ sit inni
x̄. n̄ est deo placituz
et ibi. i. cū i. corde (qd̄
est tēplū inter) tale
mūnus oblatus es: si in mente
venēt qd̄ frater tuus h̄ aliqd̄ aduersū
te quem tu lesisti. Si enī ipse te lesit: n̄ ipse sed tu h̄es aduersus enī: nectū
oporet te venā petere: sed dare: sicut vis tibi dimitti.

Kelinque. Non aut refer: qd̄ recte offertur immutari nō l̄. Sed
relinque: do nec placabilū offeras: non enī mūnus repellit: sed caritatem
proximi querit: sine qua nemo ad cantatē dei peruenit. vnde. Pr̄iūs ca
ritatem proximo exsoluat: qui mūnus suū deo placere optat.

Vlade. Non pedib⁹: sed animo humili te ei prosternas in conspectu
filii cui oblatus es. Vel petendo veniam si presens est.

Offeres. Hoc ex spiritu pietatis quo mittis fit: et diuinum verbum
pie intelligit: intelligendo obedit: et ad implendum cor erigit.

Esto consentiens. Sicut iam p̄cepit fratri reconciliari: et post
iubet inimicos diligi: ita hic dum curruim in via huīus seculi: ad pa
cem et concordiam horatū: sicut dicitur si fieri potest qd̄ ex vobis est: c̄i
o. b. pa. habentes. Et pro consentiens ex greco habetur tem̄p̄l̄ vel tem̄p̄lū
polus. Cito. ne differas in crastinū. Dū es in via. dñ adhuc l̄ operari.

Si fr̄z lesisti: recōciliare ei. si aduersari⁹ exierit: esto tem̄p̄l̄ vel fiat aīc⁹

Adversari⁹ est aliquis homo. vel diuinus sermo. Esto beniuolus et
consentiens verbo euā gelij: qd̄ mandat multa contraria carni: cum quo
in via. i. christo recte gradimur dñ ei obediendo ad vitā eternā p̄tingū.

Aliter. Aduersari⁹ ē deus vel magis sermo diuinus: qui contradicit
peccare volētib⁹. Qui ad hoc datus est: vt nobiscū sit in via: cui oportet
nos consentire: ne oderimus q̄ teus nobis non parcat donec sanemur.

In uia. Sermo dñ nobiscū ē i. xp̄i via. Aduersari⁹ nobiscū ē via sed
sermo diuin⁹ nob̄ via ē qua curruim. vñ. Via mā. t. cū di. cor. me.

Mele forte tradat. Sic trahit ut p̄nī locū n̄ auferet: putaretur. n
q̄ si obliisset aduersari⁹: et nō poss̄ ei in via ē beniuolus: necessario iudicij

traderetur. Sed et locum penitentie reliquit. et impenitente iudicis tradie

vicens; iudex tradat te ministro.

Ctradat. Id est causa sit cur tradatis in manus christi; cui pater omne

iudicium reddit. Christus minister i. angelo; qui colligit zizania.

Nouissimum quadrantem. Id est minuta peccata; quia nichil

est impunitum. vel per quadrantem nonissimum significantur terrena pec-

cata; qz prima pars mundi celum. secunda aer. tercya aqua. quarta nouis-

sima terra. ergo do.

nec reddas nouissi-

mum quadrantem. i.

donec luas peccata qz

de terra contraristi.

Primus quadrans

est ignis quo caritas

significatur. Secun-

dus aer quo spiratur

quo significatur vita

tertius aqua. qua re-

nascimur. nonissimus

terra per quam carnal

vita. Unde terra es

et in terram ibis. i. ecol

nes quod esse volu-

isti.

Quadrans gen-

nnum est qui habet

duo minuta. Unde

alius evangelista dis-

cit illam paupercula

missile in carbonam

quadrante. ali duo

minuta. qd idem est.

Audistis. Ad-

buc qui dixit. non ve-

ni solvere legem sed

adimplere; addit qn

tum tibeat abundare iusticia apostolorum plusqz phariseorum. Minor iusti-

cia est non mechari cor porre. maior iusticia est; non mechari et corde. Non

ait qui conciperit sed qui viderit ad concupiscendum eam. i. hoc sine et a-

nimo attendent; vt eam concupiscat. qd iam non est titillari; sed plene co-

sentire libidini; vt si facultas sit peragatur. Hic nomine mechantis oem

carnalem delectationem accipe. qn anima relata superiori lege turpi vo-

luntate inferiorum prostituta corruptitur.

Viderit mulierem. Beda. Magna superadditio. Visus ponit

pro omni motu qui est ad delectationem. non solum corporalis sed interior

qui est in concupiscentia. in qua aperiuntur illi oculi qui pro pena peccati

primis parentibus male aperti leguntur. tunc itur in affectum cordis; nec

est voluntas; sed occasio peccati. Sicut ergo bona voluntas cu deest

copia agendi remuneratur; sic deliberatio cum molimine viciorum damnatur

quia non scdm qz quisqz potuit et non licuit; sed scdm qz voluit et pposuit

et conscientia accusatur vel defenditur.

Ad concupiscendum. Ut transeat in affectum cordis; vt facere

disponat. vbi non deest voluntas sed occasio qd passio dicitur. que est

mors in domo. Propassio est animi subitus affectus vel ire vel amoris.

Passio quedam animi forma vel delibratio et consensu. vñ dicitur ali-

quis iracundus vel amator.

Propassio est subitus motus sine delibratio boni vel mali operis.

Passio est affectio delibratio animi. si sit locus perficiendi.

Osi oculus. Oculus potest accipi dilectus amicus consiliarius quasi

iter demonstrans. dexter qui in diuinis. Qui vero in his que ad corpus

pertinent consultit. similiter oculus. Scandalizat. i. si in heresim aliquam trahe-

re vult. Similiter dexter manus dicitur amicus qui est amicus in diuinis.

Sinistra; qui in huic vita necessarius. Sicut visus oculo; ita manu

conuenit actio. Vel in oculo et in manu dexter possunt accipi fratres. vt

or. filii. ppinqi. si qui sunt impedimento debemus a nobis separare. ne dñ

ipso lucrari volumus nos ipsi pereamus. Unde in leuitico de magno sa-

cerdote dicitur cui anima cultui dei nicipata est. ne super patrem et matrem

vel filias polluantur. id est nullius affectum sciat nisi eius cuius cultui de-

dicatur.

Vel oculus est mentis visus. dexter dignior exterior; qui purgandus est

ne scandalizet. Quia si ille semper in appetitorum respicit; exterior frenat

lege eius. hic scandalizat concupiscentia illicita; sed est erudiens ne p-

sum in vicium labamur.

Isi. Si contemplatio vertitur in tedium vel in arrogantiam. dimittit

te eam. et transi ad activam; qz melius est per activam salvare qz per con-

templativam perire.

Erue eum. Ad litteram nullum membrum erui precipitur; sed inter-

ior visus qui dexter. et exterior qui sinister dicitur; per studiū pī laboris

si nocet est renocandus. vel remouendus. et etiam longe faciendus; vt scz

nec in memoria habe-

atur. Erritur oculus

cum frangitur malus

visus. proiectus; cu ex

toto ad nichilat; nec i-

trare permittitur.

Dexterma ma-

nus zc. Prospira

operatio vel aliqs ad

intor strenuus intra

vite negocia. qui si

scandaliz est in lege

tei; melius est illo pī

ciso salnari qz cum

illo damnari.

Dexterma manus

est actio. oculus con-

templatio. in qua seā

dalifamur; dñm ex in

firmitate ad purum

contemplari non va-

lemus. In bac pro

desidia et torporis o-

cio. i alia pro seculi

frequentia et occupa-

tionis tedi illaquea-

mur. Et nota si quis

nō pot frui pteplatinia

nō torpeat ocio ab ac-

tina. lne dñ occupat

actib; arescat ab interna dulcedine; cu meli pteplatinia possit proficere.

Si dexter tua. i. si dum erqueris opera misericordie in activa cadis

in alia via; dimittit eam activā et transi ad aluid.

Abscede eam et prolice. Si quis hoc predicit de membris; af-

fectu pietatis non debet audiri. Sed ut improbitas morum et pranitas acti-

onum inde resecatur; vt quicquid in oculo mentis te via iusticie et morum

probitate nos subiurit. et quicquid contra operationē virtutū extra pul-

sat; procul fellatur.

In gehennam. Nomen gehenne in veteribus libris non inuenit

sed prius a dño ponitur. Cui nois occasio est. Idolum baal fuit ixt a

bieusalem ad radicē montis moria vbi silo a fuit. hec vallis irrigua fuit

et nemorosa et plena felicis. et lucis in ea. ydolis consecratus. populus

autem israel adeo insaniuit vt relicto templo ibi imolare et filios suos in

center dñmonij. Et dicebatur locus iste gehennon. i. vallis ennon.

Luminaria autē de se implerū locum illū cadauerib; vt vocet poliā p-

et tumulus mortuorum. huic ergo loci nois futura supplicia designantur.

Det illi. Scripsit moyses in deuteronomio. qz vxor non placet vi-

ro propter aliquam feditatem; dimittat eā. qz christus exponit. ob duricā

maritorum dici; non vt concedatur discidiū; sed vt tollatur homicidū. De-

lins est enī diuini qz per odium saginē fundi. Christus vero solam for-

nicationē exceptit; ceteras molestias iubet pro fide coniugij et castitate su-

stinen. Non est dimittere contempta carnalitate cu vxore spūaliter viue-

re. Hic inleit vxorem non dimitti; qui alibi dicit: Qui non oderit p̄m

et matrē et fi. zc. non potest meus esse discipulus. Ideo dictum est: quia

in regno dei nulla est condicio vite p̄ntis; quā qui non oderit. et vt finia-

vit optaverit. nondū diligit regnum dei. Odit ḡnō hoīes quos poti vult

secū permanere; sed corruptibile p̄iunctiōne in vxore. legē miserā nascēdi

et morīdi in parētib; Amat vero eternū esse sibi et oībo illis. Sicut dili-

git inimicū non in hoc qz inimicus et malus; sed qz ho vt secū sit saluus.

Ocri. Permisit moyses dari libellū repudij; ne ppter odii funderet

sanguis. Permisit fieri mala; ne fieret peiora. et b̄ p̄mittēdo n̄ dei instiā

demōstravit; s̄ a p̄c absulit culpā p̄eccādi. vt qz legē agētib; p̄m n̄ d

vidat ec p̄m. Si ḡ p̄misit ē repudiū. malū qdē tñ licitū. Hac rōc apli p̄

cepit sc̄as nuptias. ppter incōtinētiā hoīm. Permisit. n̄ p̄cepit. qz p̄mis

tim nolētes p̄cipū; qz malas hoīm volūtate ad plenū. p̄hibere n̄ possū?

Causa fornicationis. Qui a in hoc fides castitatis et connubij

rumpitur et ille non facit eam mechanici; sed ipsa ea est reatus sui. Si autem pro fornicatione dimittit: a fornicatione debet esse immunis; nec alia diversa licet dum illa virum.

Fornicationis causa. Femina que fornicata est. vel viri ne fornicetur. Scilicet si virorū cogitat ad idolatriam. vel ad anariciam. vel ad alias illicitas concupiscentias. Non enim fornicatio est tamen stupri: sed generaliter quod a lege dei aberzare facit.

Resides autem

Sinuare contigerit per creatore iurabis;

non per creaturam.

Hoc enim per quod iur-

rat quilibet venerab-

hoc amat. hoc timet.

ideo lex precipit ut non

iuretur nisi per deum.

Judici enim per an-

gelos et benevolē et re-

lementa iurantes. cre-

aturas venerabante

bono dei. Sic ut

victimas deo immo-

labant ne eas ydolis

immolarent: sic quod

concessum est iurare

per deum. non quod re-

cte hoc fiat: sed quia

malum est hoc deo ex-

hiberi quod creaturis.

Christus vero oīno

iurare prohibet: i.e.

quis. q. bonum appre-

sat iurandum: et allu-

ditate iurandi: labo-

tur in periurium. Je-

rat enim paulus domino te-

um testem facit: non quod

bonum sit iurare: sed quod

necessarium. dum nisi iuretur homines sunt pigri credere quod est ei-

stile.

Cui non iurat peccare non potest: sicut qui non loquitur non potest mentiri.

Ego autem dico uobis.

Docet nū tam rūle in creaturis quod quod

peccare debat: dum a summo rūlo ad imum iuramentū vetat: i.e. celo

vel capillum. In deum peccare conuincitur cuius thronus est celus

et cuius est quicquid est. In celo dicitur deus sedere terramq; calcare: nō

quod habeat membra sic locata: sed quod in corpore mundi maxima spē ē celi-

minima terra. Dicitur sedere: quasi excellentior pūtio pulchritudini: mi-

nimam inducit et ordinat in infinis. Sedes enim dei iudicium significat.

Mystice celus est anima iustitia peccatoris.

Et quod spinalis omnia iudi-

cant: et a nemine iudicatur: sedere dicitur. Peccator quod per iustitiam in in-

finitis ordinatur et sub lege ponitur: scabellum pedū dicitur.

Per celum quia. Illi: vel celū plus aliquid suspicabantur: vel per

illud iurantes non putabant se iuramento tenere: ideo sententiam sic tem-

perat: ut et celum creature dei credatur: non plus aliquid: et quod thronus eius

est: periurū timeat. Sic et de terza: quod scabellū pedū eius. Qui ergo per

creaturā iurat: illi debet iuramentū qui eaꝝ creauit et regit nec alii iecte pu-

tatur reddi.

Non iuremus per creaturas ut veneremur eas ultra quod debemus. Quid

iuremus per eas ut viles existemus ut scilicet per eos iurem nichil iura-

reputemus.

Neqꝝ per terram. Alij: Per salutē phonis: qui dei iudicio posu-

tus est in infinitis. Non est potest nisi a deo: et in hoc deum iuras.

Neqꝝ per ea. tu. Quod non est tuum opus sed dei: et ita in mini-

mis deum iurando: piarium incurvare potes.

Qui per caput iurat illi debet cuius figura et potestas in eo manet.

Nqua non potes. Et dicitur cum sint ardua et difficultia: ne

mo sine ipsa fortitudinis servat.

Compellit ad perfectōne: dum tollit iurandi occasionem.

Es est: non non. Ideo bis dicit: ut quod ore dicis operibus probes: quod

verbis negas factis non comprobes: vel consumes.

Non penitus iurare prohibuit: sed occasione periuri: quod perfectus est

docuit: ondēns quod viterius est a malo esse. Apostolus iurat ut fidem per

suzdeat: ecclesia etiam pro federe pacis ac fidei suos iurare concedit. Sed christus quod perfectus est docuit: quod infirmitatis indulxit: quod sup-

sticium: resecavit.

Veritas euangelij iuramenti non recipit: sed alterius infirmitas id

cogit dñi veritati non credit.

Amalō est. Non quidem malū: quia tamen non bonum: tamen necessari-

sed a malo est: non tuo sed illius a quo cogitis iurare: i.e. ab infirmitate il-

lius que malum est.

Audistis quia

dictum ē. Aug.

Lex modum vitois

instituit: oculum pro

oculo. Si dici pot-

in iustitia iustitia est:

non quia iniqua est

vito quam lex statu-

it: sed quod viciosa est li-

bido viciendi ma-

gis quod ad iudicem pti-

net hoc inter homines

discernere: quod bonum

homini sibi expete-

re: hic enim redderet

malum pro malo. Ju-

der non: sed pro di-

lectione iusticiā iustū

pro iustitia: quod est

bonum pro malo: quod

etiam deus in deo fa-

cit.

O dicit oculum

pro oculo: non alter

vult tollere: sed vult

conseruare: dum

minatur talionem.

Quā etiam cum mo-

do facit: ut iniuriam

vindicta non trans-

at: et hec est pacis inchoatio et quasi iusticiā inceptio.

Perfecta pax est nullam velle vindictam quam facit gratia euange-

lij: que iubet non tamen nichil malū reddi: sed nec resisti: ut sustineat: bonumque rependatur.

Non resistere malo. Iusticia legis mōdes instruit in initio insti-

cie: id est: non plus quod est illud reddere. Iusticia euangeli que dicit ho-

mines ad regnum est non resistere malo.

Non resistere: ut ipse idem. Discite a me quia mitis sum et humili-

corde. Et dñi. Si reddidi retiri: mihi. Et bire: et maxilla: tedi: p. Ec-

ceidem dominus legis et euangeli.

Malū tempore dicit: quod tribus modis fit. Cruciat corporis: de quo dicit.

Si quis te percussit. Damno rex: vñ ait. Et ei qui vult tecū ē. Anga-

gariis oper: vñ ait. Et quicquid angariaverit te ē.

Prebe ei et alteram. Non tamen non recipias: sed si vult alterā fe-

rire patienter feras: hoc de iniuria corporis. De necessariis autem si perdi-

dens vñ: sine tolli et reliqui. Quid quod de superfluis: Et quicquid angaria-

uerit te: vade cū eo: hoc non tam pedibꝫ quod parato animo. Hystorialiter

enī hec nec in ibes nec in sanctis innominis: sed si quis cogit te seruire et

solatiū sibi impendere: passionis affectū patut esto multo plus impēdere

Ita docet verus medicus quos ad salutē egrorum dirigit: māsuete tol-

re quod illi intulerint ex infirmitate. Et tria ponit. Quia in hoc nūero no-

tarē perficatio: ut quod impluerit pfectā iusticiā se habere nouent. Neci his

vindicta prohibet: quod fit ad correctionē: quod ipsis punit ad misericordiam: nec

impedit ppositū mansuetudinis: Sed hoc non concedit nisi ei cui potes-

tas ordine data est: et sine ira: ut pater in filiū.

Mysti hereticis disputando si dextrā dogma vulnerauerit: prebe

ei et alterā dextrā. Justus enī non h̄z sinistrā: i.e. opone ei aliud de scriptu-

ris testimoniis. Et tādū dexterā para donec lassascat. Vel si quis contē-

nit in te nobilitatē dei quod xpianus es: quod est dexterā: tolerabilis sit tibi cō-

temni nobilitatē sc̄i: que est sinistra.

Alterā dicit: n̄ sinistrā: sed alterā dexterā: quod inservit totū dexterā est. Si

autē legit: utraq; manus pro dexterā vñis est: dñi interior et exterior

vñs deo offeratur.

Et ei qui vult. Consilium est ante quod contendas. Licet quidē infir-

mis sua repetere: sed non contendere.

Lucas econverso. Qui auferit vestē etiā tunicā noli prohibere. Quod non de his solis: sed de omnibus temporalib⁹ faciendū est.
Tunicam. Vel tunica est anīa quā si quis perdere noluerit: dimitat pallium. i. corpus ad martirium.
Sp̄nalter doctor tunicā tollit: cū interiora vicia facit confiteri. vt est iniuria. superbia. et huiusmodi. Ille addit⁹. et pallium; qui ⁊ exteriora. vt furtum et fornicationem non erubescit confiteri.

Mille passus

Hoc est iter sabbati quo designat perse-
cio sp̄nalis. q̄ non
licet in sabbato servi-
le opus facere.

Alia duo. Va-
dit et alia duo: qui
duz corpore m̄ in ser-
uitute rediguntur: sp̄n
et anīa i. rōne ⁊ volū-
tate redigi est paral⁹.

Da ei. Qng ho-
nestē ⁊ iuste p̄nt dari.

Si tē facultas. da

ei affectum verbo v̄l-

obsequio.

Da ei. Ita. s. vt
nec tibi noceat nec a-
lij. pensanda est enim
iustitia. Ita enī om-
ni petenti dabis. si n̄
id quod petit: sed me-
lius cum iustis pete-
tem correxeris.

Et uolenti mu-
tuare. Duo genera-
piandi complectitur.

Vel enim benirole-

damus. vel redditu-

ro p̄modamus. Et

qñq̄ qui donat non

vult cōmodare. q̄ ni-

chil mercedis in eo sit

cum rem acceptā te-

bitor persoluit. Sed

vere ille qui etiā hoc

intet retrubuit. Dicit

ergo ne auertaris. i.

ne alienes voluntatē

tuam. b̄ylarem enī da. di. deus.

Sic ⁊ sp̄nalis doctor

verbi divini fgnus

auditoribus debet accomodare: vt boni operis retributionē ab illis pos-

sit accipere et a deo mercedem sperare.

Audistis. Qui legem implere venit: in fine ad caritatē plenā p̄ducit

que est impletio legis.

Odio habebis inimicum tuum. Forstā intelligendū est in

sta loc qđ supra. Oculū pro oculo zc. Vel subtrabendo officia humani

tatis.

Diligite inimicos. Contra eccliam pugnatū trib⁹ modis. odio

verbis. et ciatu corporis. Ecclia contra diligit. beneficiat. orat. Hoc

est nouum mandatū. hoc te filijs ire facit filios dei. vñ sequit. vt sitis filij

Adoptio filiōz sola caritate acq̄uitur.

Benefacite. Ministrando cibum mentis vel corporis. Quod facit

etiam qui dicit. cum huismodi nec cibum sumere. Omnia enim eo spe-

ctant ut fratres fiant.

Singulis singula opponunt ut omnes partes malicie bonitate vin-

cantur.

Dvidentur contrasse imp̄catōnes. pp̄ba. p̄p̄: quez non dicunt voto op-

tantum: sed sp̄n p̄minentium.

Drate pro perse. zc. Augustinus. Non ait hoc pro fratrib⁹ in q̄

bus sunt aliquando peccata persecutione inimicor⁹ grauiora.

Vnde cui⁹

iohannes dixisset. Si quis sc̄t fratrem suum peccare non ad mortē: ore

et dabit teus illi vitam: subdit. Est autem peccatum ad mortē nō pro

illo dico ut roget quis: vbi aperte ostendit quosdā frēs esse pro quib⁹ ora-

re non iubemur. Peccatum ad mortē est: cum post agnōdem dei p̄ grā-

tiā christi oppugnat aliquis fr̄nitatem. et aduersus ipsam gratiam quez

reconciliatus est deo inuidig fastibus agitatur: quod fortasse est peccatum in spiritu sanctum. Peccatum non ad mortē est: si quis non amorem a fratre alienauerit: sed officia fraternitati debita per aliquam animi infirmitatem non exhibuit: vnde christus ait: Pater ignosc illis: non enim sciunt quid faciunt. Nonnum enim gratis sp̄n sc̄t participes societatem inierant fraternitatis. Hęc differentia a iuda petrum negantem dividit: non quia non sit ignoscendum peccanti: sed quia tanta est labes illius peccati: vt deprecandi humilitatem subire non possit: etiā si peccatum suum mala cōscientia agnoscere: et enumerare cogatur.

¶ Hoc exemplum pietatis est q̄ quis ⁊ sp̄n se possit accipi. ¶ Iusticie vnde di. vobis ouetur iei⁹ iusticie: vel hunc visibilem. lig est. ¶ qui sole suum oriri facit. ¶ Venuolos. ⁊ maligos. ¶ Symbez cit super bonos et malos ⁊ plu doctrine: vel pluā vi tera fructificet. ¶ Amare amantē nature est: inimicum caritatis super iustos ⁊ iniquos. ¶ Si enītatis.

diligitis eos qui vos diligunt. ¶ Ex dilectione in celo nullam: et si hic de bis enī potest dici: receperis mercedē vestrā. Nullam. ¶ Merces filiōz sola adoptio est quam mercedē habebitis. Non

qui publica rectigalia exigunt: vel publica negotia seculi ⁊ lucta sectantur. ne ⁊ publicani hoc faciunt. Et si

salutatio est quedaz sp̄s oīonis.

salutaueritis frēs vestros tm̄ qđ

In hoc non plus facitis q̄ gentiles ex du-

mano affectu hoc facientes. ¶ gentiles qua-

les geniti sunt. ethnos greco-latine gens.

¶ Ap̄li facitis: Nonne ⁊ ethnici

vt filii patris esse mereamini. ¶ Ecce

ad q̄ culmē puebit suos. ¶ Sc̄m modū hominē

vt queratis podesse inimicis.

hoc faciūt. Estote ergo vos ip̄p̄.

¶ Sicut imitatore non equalitate. ¶ tota

trinitas hic intelligitur per p̄m. ¶ Adoptio-

nis. ¶ per grām.

fecti sicut et pater vester celestis

sc̄m q̄ deus per naturam.

perfectus est.

C. VI.

In his aut omnibus fine in-
sticie ne ponatis i hominē laude

Httendite ne

Filiū. Non degeneres. quasi diceret. Accepta potestate operib⁹ agi-
te: vt sitis filij renascendo per caritatem.

Pater. Jam dicitur pater. Videte vt sitis filij renati ex deo qui ē

caritas.

Qui sole suum. Hunc visibilez. Nam inquit in libro salomonis

Sol iusticie non illuxit nobis. Et te pluia doctrine xp̄ba dicit. Sup-

ernam ciuitatem pluit: et non super alteram.

Solem suum. Quasi diceret. Quem fecit: cuius proprie sunt omnia

que de nichilo creauit. Quid ergo nos faciemus de his que de mune-

re eius accepimus.

Publicani hoc sa. Exactores romanorum quos iudgi sic vocat:

quia te re publica curam gerebant. Dicuntur et nomen traxisse a publico

romano rege qui prius eos ordinauit.

Et si salutaueritis. Si pro his tm̄ oraueritis qui aliqua affinita-

te vobis sint coniuncti: quid amplius habet bñficiū vestrū q̄ infidelium?

Oportet fratres diligere et humiliere salutare: sed paz est.

Perfecti. In caritate dei et proximi. Cumulus perfectionis dilig-

re etiam inimicos. et orare pro illis sicut et christus fecit.

Attendite zc. Qui bucusq̄ precepit de misericordia: nunc precipit

te cordis mundicia qua deus videtur. Si enim non simplici intentione

sed pro hominē laude non probantur a deo opera misericordie: lans ho-

minum non debet appeti: sed subsequi ut exemplo alios inuitet.

Hactenus de iusticia euangeij: q̄ est super iusticiam scribat ⁊ pha-

riseoz. Nunc qua mundicia cordis eadem iusticia tebeat impleri: quod

in elemosina seruat et oratione. Non enim monet hic vel orare vel ele-

mosinā facere: sed q̄ anno telem⁹ facere. Agit enī h̄ te mūndando corde

Cum videamini. Nō prohibet videri. vt deus laudetur; sed videri. vt ipli laudentur.

Apud patrem. Cui gloriā filij gr̄ere debet. et omnia bona ad h̄ ut placeant ei referre.

Lum ergo facis z̄. A toto in partes: vt exponat quę bona non sint pro hominū laude facienda.

Tuba canere. Fos̄itan convocandi gr̄a hoc fecerunt; vt oēs irent quasi ad spectaculū.

Antes. Ante se tuba canit qui ante alios vult laudari; vt appareat maior ilis.

Recepserunt mercedem z̄. A deo cordis inspectore fallacie supplicium. De quib⁹ dicit. Recedit a me operarij dolos⁹. nomen enī meū habuisti⁹; sed opera mea non fecisti⁹.

Nesciat sinistra. Sinistra: vicia dextera; p̄tutes. Qd ergo agit virtus; nesciat elatio. v̄l vana gloria. seu aliqd viciū; sed lux recte operationis fugit tenebras peccati.

Sinistra est telectatio laudis. Dextera intentio implendi precepta dei. Lū ergo conscientia faciens elemosinam pro precepto dei implendo miscet se laudis appetitio. Nam sinistra est conscientia operis textr̄. Cum vero sola cupiditate alicuius terreni voluntas aliqui misericordes videri: sola sinistra operatur quod prohibet

dominus dum nec p̄misceri permittit. In bona autem conscientia multi faciunt elemosinam: qui nō habent aliquid quod exterius dant.

In abscondito. In abscondito elemosina fit: que nullis miscetur tenebris. Lux intus est tenebra extra.

Videt in abscondito. Videre dei est approbare. Illa autē tñ approbat que sunt abscondita. que extra sunt non placent ei neq̄ approbat.

Et cum oratis. Ad superiora coningitur hec sententia. Supradicata. Attende ne iusticiam vestram facias coram hominibus. subdit. Et cum oratis.

Non prohibet orare; sed in orando hypocritis similes esse.

In angulis z̄. Quasi absconsores precum. et tamen in plateis vt videantur. et per hoc amplior gloria. Alle ḡ. In angulo orat qui in abscondito se orare simulat. et in platea cum famam capitat.

Anguli platearum sunt. vbi via per transitum. v̄ḡ ducitur. et quadriūm reddit. Non enim nefas est videri; sed appetere videri.

Recepserunt mercedem. In his non solum vera merces prava intentione evanescit; sed vicium simulationis et irisionis contra teum augetur.

Lū autem z̄. Hoc simpliciter intellectum docet vanam gloriam mundi fugiendam. Sed magis videtur precipi. vt inclusa pectoris cogitatione. labijs compellit. ore teum. Cubiculum autem est cordis secretum. Hostium carnalis sensus per quem hec exteriora improbe seingerunt. et turbat fantasmatum orantibus obstrepunt. Parum est ergo cubiculum intrare si importunis cogitationib⁹ hostium patet. Sed resisten-

dum est carnali sensui; vt oratio spiritualis et intimis cordis dirigatur ad deum.

Cubiculum est secretus mentis archanum. Ad hoc pulsat sapientia dicens. H̄o ad hostium et pulso. fides aperit. spiritus intrat et exaudit.

Con fidē interiori et dilectionē oratur deus; non strepitu verborū; sed deuotōne virtutum.

Ontra; totūz hominem interiorē colligendo in se.

Clauso hostio

Sensib⁹ clausis; ne turba fantasmatum exteriorū occuriant

Del hostium vocat amore vel timorem huius seculi. Sic enim omne bonum ex timore et amore est dei; sic omne malum ex amore et timore seculi. His clausis id est ablatis; ora.

Patrem. Que intus habes per fidē vnde. Apud me oratio. d. vi. iii.

Orantes autem nolite z̄. Dic ut hypocitarum est ostendi et placere hominibus; ita genitum est multiloquium a quibus et cepit. Id enim exercende lingue magis operam dant q̄ menti mandante; vt locutus offici genē ad eum prece nectendū transferant. putantes q̄ sicut orator in dicem; ita et ipsi teūz flectere queant.

Gentibus erat necessaria verborū multiplicitas propter de mones qui nescirent quid illi peterent nisi illorum verbis instru-

cti. Damnat autem multiloquium de infidelitate; sed non multas lacrimas. non multas obscrationes in cordis puritate. quod sancti faciunt. Et iesus legitur fecisse qui pernoctauit in oratione. Sed verbo tenus sine affectione vacas aures dei implere malum est quasi in hoc audiatur.

Putant enim. Putantes q̄ persuasibilibus verbis tensus mulcetur. Veli si absens est vocetur. et qd nescit verborū ambagib⁹ doceatur.

Nolite. Non enim apud teum agendum est verbis; sed rebus. intentione cordis. affectu simplici. que cum dicimus; nō cū docem⁹; sed nos tempore orandi recordamur.

Scit enim. Scit ergo scienti loquimur. Nō vt nostre faciamus in diuinam voluntatis; sed vt excitemus pie deuotionis obsequium.

Ideo non est opus narrare sed obsecrare. quod est obsequium iusticie. Vult enim deus rogari et venerari; vt bonitas eius teruetur ad pluri- mos. et status iustici seruetur apud subiectos.

Pater noster. Beda. Inter cetera salutaria monita et diuinā quibus consuluit credentibus. formam orandi proposuit. disciplinam tradidit. In hac oratione nō docetur que nesciat deus; sed que vult prestare supplerit. Vnde et orationem composuit brevibus verbis; vt sit nobis fiduciā cito annuēdi quod breviter vult rogari. Quibus nec opus esset ad eū qui omnia nouit; sed vt noster affectus qui cū deo agit disceret res quas oraret nō verba que diceret. Vnde nō his solam verbis oratur; sed et alijs contentis sub eodem et non alio sensu. quib⁹ etiam cor nostrum accendit. Et hi sunt veri adoratores qui filii per grām adorat patrem in spiritu et veritate.

Qulla oratio magis spiritualis est q̄ illa que ex ore filii qui est veritas processit.

Pater noster. **C**ui non timore sed amore hereditatis seruimus. **D**ux pater dicitur: de adoptione cogitemus; ut patri pium affectum reperdamus. **D**um d̄i noster: fraternitatis admonemur: cum sit communis adoptio omni b̄o. **N**emo dicat meus: qd̄ proprie filio conuenit cui pater est per naturā unde alibi. **V**ado ad patrem meum: sp̄aliter per naturā: et vestrū: coniunctum per gratiam.

Pater noster di-

citur: quod commu-

ne omnib⁹: nemo di-

cat mens: quod soli

christo conuenit: qui

filius est per naturā

alijs conceditur com-

muniū grā adoptōis

Vonetur nobilis

et diues non superbi-

re contra minores.

Ron enim vere p̄nt

dicere: pater noster:

ut si fr̄s sint. **A**euendimq; etiā est cuiq; a sordib⁹: ne tanto patre sit indi-

gnus. **A**ntiquis vt seruis dicitur d̄ns: nunc per gratias pater: in quo fidu-

cia. **Q**uid negabit fili⁹ qui iam dedit q̄ pater est?

In celis. **S**p̄ialib⁹: vt ad sp̄ialitatem in qua habitat festinare disca-

mus: et cœlestia ab eo queramus.

Sanctificetur nomen tuum. **V**idenda est h̄az distinctio septē

petitionum. **N**am cum vita nostra temporaliter agitur speraturq; eterna

priora sunt dignitate eterna: his t̄ p̄mis acceptis. **I**n his septem petatio-

nib⁹ omnia bona p̄ntis vite vel futurū continent: in quib⁹ est ordo mirabi-

lis: vt in psalma legitur. **H**ic septē dona sancti sp̄i a summis incipiunt:

et vsq; ad inuitū sapientie decurunt: ita ordo p̄cū a summis usq; ad finē

vt a malis mundi liberemur: extenditur. **S**i autem in vīs q; a fine incipi-

mus ad perfectionem fit ordo ascensionis. **S**i autem a summis (q; hoc te

supermis accipim⁹) fit ordo descensionis. **H**ec q; per hec nos ab initio ad

summa confurgimus: septem beatitudines q; per eadem dona querim⁹

de imis gradatim ad summam perueniunt. **I**n precib⁹ ergo est vt impetrē-

mus dona. **I**n donis: vt operemur mādara. **O**peratione beatitudies

sequuntur. **I**n eterna vita trium primarū petitionū impetrations fiunt: li-

cet hic incipiat: nam et sanctificatio nominis ab ipso humili aduentu agi-

cepit: et aduentus regni in fine mundi manifestabitur: et perfectio volunta-

ris ipsa perfectione nostrę beatitudinis et seculi terminatōne complebitur.

Et h̄ec tria consummata in eternā manebūt. Reliqua quattuor ad istam

vitam pertinent. **D**anis enim sp̄ialis si eternus in pertinet ad hoc tem-

pus inquit quotidie ministrat animi. **E**t forsitan ideo panis d̄i: q; labo-

rando et differendo dicit. **L**uc erit vt potus: qñ sine labore haurierit. **E**t nūc

peccata nostra nobis dimittuntur et dimittimus. **E**t nūc tentationes vi-

ta nostrā infestant. **E**t liberatio a malo ad hanc vitam pertinet: quam

iuſticia dei mortalem meritorum. unde grā eius liberabim⁹.

Sideretur autē iste septenarius numerus illi congrueret: et quo totus

iste sermo manauit. **S**i enī timor dei est quo beati sunt pauperes sp̄i: qm̄

ip̄ est re: q; petamus vt in nobis sanctificetur nomen d̄i timore casto pma-

nente in sc̄m sc̄l. **S**i pietas est qua beati sunt mites: q; ip̄ p̄: petam⁹ vt

veniat regnum: vel in nos: vt mites camus nec ei resistamus: vel de celo in

terras in claritate aduentus rbi letabim⁹ sicut d̄i. **V**enite be-pa-m. **S**i

scientia est qua beati sunt qui lugent: q; i-cō: petamus vt fiat volūtas: vt

consentiat caro sp̄i: q; non est luctus nisi q; ista contra se configunt vt

cogantur d̄e. **I**n felix ego homo quis me lib: te c̄mor: b̄. **S**i fortitudo

est qua b̄i sunt qui esuriunt et sitiunt in: q; ip̄: sa: **O**remus vt detur nobis

panis quotidianus quo fulcīt: ad illā satiaretē perueniamus. **S**i con-

siliū est quo b̄i sunt misericordes qm̄ ip̄ m̄se: conse: dimittamus: et nob̄

dimitti oremus. **S**i intellectus est quo beati sunt mun: cor: qm̄ ip̄: d̄: vi:

orem⁹ non induci in tentationē per aspera: vel blanda: ne non sit simplex

cor: dum non simplē bonum petat in omnibus que agit. **S**i sapia est qua

beati sunt pacifici: q; si: d̄: vo: oremus liberari a malo: liberatio enim facit

liberos: i-filios: vt dicamus sp̄i adoptōis: abba pater. **A**men: significat

in omnibus his petitionib⁹ indubitanter a dño tribui quod petitur: si vi-

time condicōis pactum seruare non negligimus: unde subdit. **S**i di-

uisentis z̄.

Sanctificetur. **H**ic spiritum sapientie oramus ne a sanctificatione no-

minis in aliq; discrepemus: sed prius nomen in filiis morib⁹: et vita ostendatur

Nomen patris in nobis est: qui filij dicim⁹: quod petimus sanctifica-

n. **N**ō vt ip̄ sanctior sit: sed vt in nobis operet augmentū sui sanctifica-

tionis: nam sanctificatio filiorū nomini eius attribuitur. **I**ta dicit sanctifi-

cari sicut clarificari et magnificari in nobis. **S**anctifice: i-ita sicut est san-

ctum habeatur hominibus: et ita innotescat illis tenuis: vt non putent ali-

quid sanctius.

Adveniat regnum tuum. **H**ic sp̄is intelligentie petitur: quo

mundatur cor: vt tenuis videatur. **D**uricia et potestas dyaboli excludit

et in futuro perfectius: cū euachauerit omnē principiū et potestatem: et tra-

regnū deo patri. **C**ō
grue sequitur: vt post
adoptionē filiorū: reg-
num petamus qd̄ si-
lijs tebetur.

Regnū dei semp-

est: sed veniat: i- ma-

ifestetur hominibus

quiib⁹ vt lux cœcis

non videatur: qd̄ nūl-

lus ignorare poterit:

cū filius indicare

venerit. **I**n q̄ regna

būt et sancti: vt dicē-

percipite reg: qd̄ u-pa-z̄.

Sp̄i intelligentie regnū futurū ingredientib⁹ declaratur: et mundicia

cordis attribuit: per quā tenuis ibidē regnā sicut est videbitur vbi sp̄is

sapientie complebitur. **S**eptima sanctificatio nōis eius. **I**n pfectōne se-

narij aduentus regni poscit: vt curram⁹ omēs in virū pfectū: deinde in eo q̄

eleētib⁹ sanctificet ip̄ nobis: dñ nos in illo sanctificam⁹. **E**ius requiē ure po-

scimus in nobis sanctificari: vt p̄ficiam⁹ in eū sanctificati requiescam⁹: in qua

sanctificatiōe pax būtis firmat: et plena sapia donatur.

Fiat no-t. **H**ic petit sp̄is consilij: per quē volūtas dei inq̄rit: vt a no-

bis impleatur.

Voluntas dei in terris sicut in celo sp̄i consilij regit. **N**obis etiā op̄

est sp̄i consilij: vt volūtas dei dirigat in nobis: vt misericodes in re ee possimus.

Voluntas dei semper fit: sed oramus vt libertas nři aib⁹ societur

per grām sui volūtati: qui est sanctificatio nřa et vita eterna.

Voluntas dei est p̄cepto: eius custodia.

Hic in ce- et in ter. **H**ic in angelito in hoib⁹. **V**el sicut in in-

stis ita in p̄cōib⁹ conuersis. **V**el sicut in christo ita in ecclesia. **V**el sicut

mente seruio legi dei: ita et in carne.

Scd̄m sp̄i celū: scdm carnē terra sum⁹. **O**ramus ḡ vt sicut i celo: i- in

sp̄i ita i tera fiat volūtas: vt caro et sp̄i sit bō sp̄ialis de q̄ d̄i. **L**or meū

et ca- m- ex- in d- vi. **N**ectū orat vt bona velim⁹: s̄ fiat volūtas in nob⁹ vt

viuamus tibi: n̄ nobis. **H**ec tria perfecti⁹ habent in futuro: sed hic iterum

ex pte oramus vt postea pfectus habeatur. **Q**uattuor sequētia p̄ntis vi-

telunt presidia.

Danē nostri. **E**lūties iusticie vt ad saturitatē ptingat: fulcī sp̄i

formindis. **I**deo oramus panē no-q̄ d̄: no: sine q̄ fame morerim⁹.

Panis corpus xp̄i ē l̄ abū dei v̄ ip̄ se deus q̄ q̄tidie egemus: vel qui

est super omēs substātias.

Hic est panis viuus qui te ce- des: cuius nature sublūtias sup omēs

substātias est.

Nostri. **Q**uia xp̄s noster est factus: et deus p̄ cū xp̄o om̄ia nob̄ do-

natuit. **I**deo oramus vt qd̄ nostri est per donū: quotidie detur p̄ effectū.

Supersubstantiale. **V**l̄ q̄tidianū. **Q**uia q̄ edūt me adhuc elū-

Hic quorūd̄: i patria etiē. **H**ic panis assidue per fidē et caritatē in-

terius reficeret d̄z: q̄ sine eo nēo viuere p̄t. **V**el panis d̄cāt̄ sp̄ialis p̄

cepta: que semper sunt exercēda vel cōseruāda.

Et dimitte. **P**ost abū peccātū veniā p̄cō: vt qui a deo pascit i deo

viuat: et ad vitam eternam permaneat.

Dū dicim⁹: dimitt, no- te- no: sp̄i sc̄i rogam⁹ q̄ telicta intelligim⁹ q̄

sine sp̄i sc̄i n̄ intelligit. **S**ācū quippe ad v̄l̄ tp̄liū p̄tinet q̄ xtus ē in

vitādīs mal' et p̄tēdīs bonis vt nřa et alio: et p̄tagia p̄lorem⁹: bona cupia-

Culpe venia non debemus negare. unde. Cum oratis remittite si quod habebitis aduersus aliquem. aliter enim pater vester non dimittet vobis peccata vestra.

Pecuniam alicui repetere conceditur; sed debita peccatorum petenti veniam nunc iste negamus.

Et ne nos inducas. Sed spiritu scientie illustra; ut sciamus qui bus malis incolimur. et ut lacrima prolixo rogamus. Dimit. no. de. no.

Et ne nos. Non quippe inducat; sed quod detulerit et ire permittit.

Non vero peccatur non temptari; sed nec ad modicū vici tentatio enim ē necessaria ad coronam.

Et ne nos deseres in temptatione sinas vinci. si sinas tentari; sine qua nullus probatus est.

Sed libera nos. Hec una petitio tantum continet quantū omes superiores.

Tat spū timoris dei omnia noxia int̄ et exterius pelluntur; et sub paupertate triste vivimus.

Sed libera nos. In illam quod nondū est ne sinas induci et ab ea in qua sumus ducti liba. Quo seō nichil est metuendum nichil restat orandum.

Amalo. Omnis visibilis et invisibilis.

Hec liberatio quotidianā necessaria ē. dñ si

ne malo animo et corporis n̄ vivitur. Sed in fine complebit; quā immortales et impossibilis erimus.

De misericordia summa gradatim sic ascenditur. Amalo per spiritū timoris liberarum. Inde liberati pauperes spū et rebo esse cupimus; duz dicim⁹ ne nos inducas in temptationem. Spiritū pietatis rogamus; ut homo interior mansuetat et mitis fiat; ne temptatione moveatur.

Precib⁹ laborandū est ut dona percipiam⁹ ex grā. Nonis agendum; ut veniam ad meritā. Pro meritis beatitudine speranda. Alioquin nec sine precib⁹ fidei ad donum. nec sine meritis ad beatitudinem peruenit.

Richil teest qd̄ bis septem petitionib⁹ non contineat. sive ad pñtem sive ad futuram pertineat vitam.

Satis compendiose tradidit christus. non modo disciplinā mandatorum; sed et preci et donoz; ut paucis verbis mēorie res multiplices et necessarias cōmendaret; et sic simplicitas fidei sufficientia salutis sua cito addisceret; et prudentia ingeniosoz amplius profunditate mysterio et stupesceret. **H**inc yslas. Sermonē breuiatū faciet dñs super terrā. Qm̄ ita breuiavit ut memoriter capi possit. Ita rebo implenit ut nō sine grā spūs in citi peripere possit.

Si enim dimis̄. Formā imposuit qualiter velim⁹ indicari. Unde indulgentib⁹ coizam teo fiducia rñdet impetrandi. exigentes vero pena remordet vñtionis vel damnationis.

Deus in auctū inuenire cui indulget qd̄ quē puniat. Ideo in nostra potestate posuit quia conscientia iudicium dei quisq; puocet erga se; et quō sententia tanti discrimini possit temperare. Omnes teben⁹; et indulgentia patris omnib⁹ est necessaria. Ideo ex animo alijs dimittamus; ut maiora seu plura nobis relaxentur.

Doc in fine concluditur; ut certū sit nobis quid in oīonib⁹ pmiserim⁹ neq; alind exigit iudex quē rogamus; nisi ut tales sumis fratrib⁹ qualem cum nobis pollicimus. Et qui hoc n̄ facit dupliciter rens est; primo qd̄ peccauit et debet. deinde qd̄ amonitus a iudice fratris non indulget.

Vnde. Cum oratis remittite si quid habebitis aduersus aliquem. aliter enim pater vester non dimittet vobis.

Si autē non. Nulla excusatō relinquitur qd̄ unusquisq; sc̄m hāc sententiam in futuro iudicabit. Ex hoc patet qd̄ unusquisq; in sua infidelitate condemnatur.

Cum ieiunatis. Postq; docuit quō orandū sit; docet de ieiunio quod iter pertinet ad iudicium cordis; ne n̄ sit simplex ad dñm. dum ad extēria rapitur.

Nolite fieri. Non prohibet virtutē; sed fictā virtutis speciem.

Bonum est ieiunio pro peccatis tristes cē ad penitentia et humiliare animā nostram. **M**orā. Cor contritum et humiliati deus non despiciet. **T**ri sticā que pro laude est prohibet. **V**nde non ait simpliciter. **N**olite ieiunare; sed addit. sicut hypocrite tristes.

Exterminant. Id est extra terminos humanae conditōnis obducunt. **S**icut de nitore vestimenta iactanciā est; sic de nimio squalore et macie.

Demoliri. q. disipare. et venustatem vultus quasi ad nihilum redigere.

Facies suas. **L**ucubrōs lōrdib⁹ in quib⁹ etiā iactanciā ē. et magis sub specie religionis recipiunt.

Nota non debere ones pelles suas deponere s̄ vestiri; si ali qd̄ lupi eis se p̄tegūt

Vnge caput tuum. Spūali leticia mētem refice dieo ab initio; ut dilectionis odor flagret in operib⁹ misericordie. Conscientia laua lacrimis; ut sit mūda coraz teo. Non enim sufficit opus misericordie sine mūda conscientia; nec hoc sine illo.

Palestinis mos erat in festis caput vngere. ergo caput vngere id est. se ipsum et bylarem te exhibe. et mētem spūali oleo refice. et de ieiunio non queras laudem exterioris. Sed qd̄ sic a seculo quereris coram teo gaudeas. et sic faciem. id est. cor mundabis a sordib⁹ quib⁹ remotis. tenui videre licebit.

Vnge caput tuum. Ecce nondum omnia in nouo testamēto ad littē ram. Ridiculi enim essent in ieiunio oleo telibuti; sed spiritu amoris eius cuius passionib⁹ debemus participare nos mācerando; mēs tebet inungi et non oleo adulatōnis aliter vana sunt ieiunia.

Christus factus est vngētum nobis; quod effusum per passionem mortis ecclesiam suam suo odore implenit. Ideo non alterius causa ieiunare debemus; sed eius perfusi spū per abstinentiam mācerātes carnē eius passionis partcipemus. Illo ergo vngamur. ut opera misericordie cumulentur. et caritas interioris diffundatur; qd̄ sine illo calix nostri ieiunij non inebriat affectu pietatis.

Deo ieiunat qui pro amore eius se mācerat. et quod sibi subtrahit alteri largitur.

Et pater tuus. Pater per fidē intus est. et remunerat in abscondito facta. Ibi ergo ieiunāduz quo ipse videat. Et necesse est ut ieiunās sicut iūnet; ut ei placeat quē in pectoro portat.

Nolite thesaurisare zc. Ad mundiciam cordis terrena. erogari precipit.

Nolite thesaurisare. Qui ieiunat. vel fernando qd̄ non edit. vel gloriam querendo in terra thesaurisat. Qui ppter teo in celo id est. in extēritate. et si specialiter de elemosina moneatur; tñ de omni opere virtutum accipitur. Quia quicquid pro teo fit in eo eterniter recipiemus. Ergo metallū cōsumit. tinea vestes; qd̄ ab his intactū est tollit fures. His tribus modis omnis auaricia condemnatur. præterea enim omnia que possidentur. **M**orā. Si quid in carne gerimus thesauros in terra p̄dimus

dum preciosos corporis sensus in terrenis desiderijs occupamus: quos enim libido consumit. Porro indumenta mox ira et superbia et cetera via destruntur: quibus si quid restat demones furantur.

Contra terreni vel erugine consumuntur: ut aurum et argentum: vel putredine et vermis soluntur: vel quod ab his immobile est a furib[us] tollitur.

ut lapides preciosi. In his ergo omne genus avaricie reprehenditur.

Kab. Alleg. Ergo significat superbia quae decorum virtutum obfuscatur.

Linea que vites laetentur rodit: inuidia est quae et studii lacera bonum: et compactationem unitatis dissipat. Fures sunt herezia et demones qui spiritus ad hoc sunt intenti: ut spiritualibus spoliant.

Thesauris autem. Quasi diceret. In ieiunatis aut aliquid boni operis agitis: ibi recondite ubi corruptio non possit accedere.

In celo. Id est omnem spem in celestibus ponit: fide gra- dientes: caritate amplectentes.

Con celo: i. in spina- li firmamento: quod non transit: celum et terram transverant mea non trans. Si ergo cor est in celo: mundum est: quod munda sunt celestia.

Si autem in terra voluntatur: quod mundum est: id est: si quid agit ut terrena consequatur: quo mundum est.

Si etenim illa in genere suo munda: tam sordescit res dignorum in inferiori miscet.

ut aurum argento: ar- gentum plumbo;

Ubi est enim thesaurus. Si in terra: cor est deo: sum si in celestibus: cor est in christo fixum.

Lucerna. Prosequitur mundicia cordis. Sicut oculus membra ad operandum dirigit: sic intentio et lux fidei omnes virtutes. **L**ucerna est lumen in testa: sic caritas in fide. Cum fides cessabit: sola caritas lux erit.

De exteriori docet officium interioris hominis: intentione mentis et luce fidei omnes virtutes illustratur: ut reddant lucidum corpus.

Item: ad mundiciam cordis per se hoc capitulum est: vel gratia proximi operis palam apparent.

Si fuerit oculus. Si pura intentione quae potes bona agis: opera sunt lucis: etiam si non ita hominibus videat. Si perversa intentione est: proximum est quicquid agitur: si videatur rectum.

Oculus unus et simplex est: scilicet caritas quem modo lucet in fide: sic in testa.

Si autem oculi ne. Si intentionis non est ex fide: totus homo interior: tenebrosus est. Quia quod non est ex fide peccatum est.

Tenebrosum erit. Quandoquidem intentionis opus infor-

mat. Ergo si bona quae agis quod mala intentione sunt: tenebrosi sunt: quid ea quae per se mala sunt: et mala intentione sunt?

Si ergo lumen. Intentionis qua facimus quodcumque: quae in nobis est nota: lumen dicit. Exitus vero rei incertus est: ut cum quid alicui do vel ago: nescio virum cedat ei bono an malo: et ideo tenebras vocat. Dicit ergo: si intentionis qua facis quae tibi nota est: appetitur temporalium: sed didicatur: quantumcum ipsum faciunt cui dubius est exodus: quod si bene cedat alii quod non bona intentione facis: nichil tibi proderit. Quia quod feceris tibi imputatur: non quod illi euenerit.

Nemo potest. Quasi non poteritis ad oculum hominum bona agere.

et ex his deo placere: non simili in celo et in terra thesaurisare: nec et vicis

et hostiis deservire. Quicquid facis vel ex amore dei: vel fuitute dyaboli.

Cum regnum dei et dyaboli dissident inter se: in utroque non potest simul militare: unde. Qui baptisantur dyabolo abrenunciant et operibus eius.

Aut enim uero. Nichil est medius. Quicquid enim facis aut ex amore dei:

vel ex servitute dyaboli.

Aug. Dyabolus enim spiritus est odio humanus: deus vero dilectus. Nec enim apte ali

quis vno deo odio habens: sed esse eum amare fatentur: et dyaboli nomine execratur: quis viciosum eum qualiter tyrannus super se dominant sustineant.

deinde vero odio non habet: sed contemnit: victi concupiscentia sua: et plusione dyabolica.

Autem uero. Aug.

Deo quidem diligit: non enim dyabolus diligit.

Sed sua cupiditate implicat patrem eius: ut si quis ancille alienigenae co- iunctus: propter suam cupiditate duratur: paritur: fru-

tute: et si non amet illum cuius ancillam diligit.

Alterus pertinet. Non quidem odio habet: nullum enim propter suam cupiditate potest ostendere. Id est in retractatione rei eiusdem.

Non videtur dicendum: Multi enim sunt te quibus scriptum est. Supbia

eorum quod te oderunt z.

Et mammone.

Mammona lyra ligata: quod sive teum negare.

Non dicit hic: quod fieri licet ut bene disponatur: sed cura quoniam non serunt nec metunt.

Tunc multomagis vos qui filii estis neque congregant in horrea: et per-

petuo non erant.

Respicie volatilia celorum: quae perpetuo non erant.

Sed ei prouidentia aluntur absque cura: quoniam non serunt nec metunt.

Tunc multomagis vos qui rationales estis quibus primitur eternitas.

Vester celestis pascit illa. Nonne ergo vos magis pluris estis illi?

Sed etiam rationales et filios adoptati.

Ergo vos magis pluris estis illi?

Sed etiam rationales et filios adoptati.

Et laqueis difficiarum.

Ideo. Quia non potestis deo seruire et mammonem: Ne sitis solliciti quod est seruire diutinum. Contemptu scilicet et fiduciā futuro: et toto sermone precepit: dum et mala sustinere et non vici et inimicos diligere iussit: et humanas glorias fugere. Quicquid vult confirmare per fidem in spe eterno: quod plures sunt quos amor punitum et desperatio futurorum torpentes facit.

In fiducie vult patrem panis: sed labor est exercitudo sollicitudo tollenda est: quod mentem perturbat: dum timet ne aut possessa dispiciat: aut elaborata non attingant.

Agnus noster. Id est animalitatem: cuius necessaria sunt. Totam speciem teo permittit: quod nichil nisi quod decreuerit ille potestis acquirere vel retinere.

Agnus pro vita quod abo sustinet: ut ibi. Qui amat agnus suam perdet eam.

Agnalitas abo aliter: et ponit bene pro vita: vinit cum pecoribus quam qui perdit propter christum: inneniet eam spinalem in vitam eternam.

Non agnus. Non vita propter escam: nec corpus propter vestimentum: sed ecclesia.

Ideo non sit sollicitus animus: ut percipiat quod propter se creatum est.

Quasi quod te dicit majora: et vita et corpus: dabit et misera: et victimi et vestes.

In his primis vita non dubitet. Hoc hoc quod est de morte addunt ei oia propter quem sunt facta.

Respicie. Hoc ad escam: scilicet merito proprieatis animalium: quod celum petunt: et quod ita remota sunt a mundo: ut iam in terrenis non agant: sed sola contemplacione iam in celo degunt: de quibus dicitur. Qui sunt hi qui ut nubes volant z.

Hec exempla non prohibent prouidentiam: non laborem: sed sollicitudinem: ut tota fiducia vestra sit in teo: cum et aues sine cura vivant.

Et pater noster ergo. Exaggerat fiduciam filiorum et confirmat:

quia si bonitas patris etiam ad illa se extendit: quantumcum ad filios adoptionis:

Quis autem ēc. Illi ergo curam regendi corporis reliquirit qui illud ad hanc mensuram fecit peruenire.

Et de uestimento. Non q̄ laborare et prouidere hoc non deceat; sed omnis sollicitudo abiencia est. et spes in deo bñda est.

Considerate. Exhortationem te indumento satis congruo confirmat exemplo.

Quoniam nec salomon. Que purpura regū. que pictura texticiā potest florib⁹ p̄parari. Ipse color dicitur operimenti flor. sicut dicimus operuit istū rubor.

Si enim fēnū

Sūsta que ad vñz sunt temporis tñ. et ci-
to tecidua igne cre-
mabuntur. deus tam
venuste adornat.

Cras p̄o futuro ponitur in scripturis;
dicente iacob. Exau-
diet me cras iusticia
mea.

In cibarium alii libri hnt. in igne
vel in acerium; q̄ ha-
bet spēm cibani.

Quāto magis

Sūlicet vestit. Et ideo om̄is fiducia in eo habēda. Q̄ si nec te his fidentes sum⁹ q̄o inuisibilis speramus. Permodica si-
de ē que nec te mini-
mis certa est. Ideo et te eternis ingerit si-
duciam. et condēnat infidelitatem.

Modice fidei

Quicunq̄ in aliqua promissione dubitat modicus est fide. Et quanto plus dubitat tantominus inuenit ea pro quibus solici-
tus fuit.

Nolite. Plenius inculcat et renovavit quod a principio sermonis do-
cuit; vt abiq̄ sollicitudine vivamus.

Nolite ergo solliciti. Hic videntur argui hi qui sperto victu vel uesti-
tu communi lautoria sibi vel austeriora p̄e bis cum quibus viuunt alime-
ta querunt vel indumenta.

Soliciti esse. Sollicitudo suffocat verbū dei ne suictū referat. et fa-
cit similem gentili. i. infidelem.

Dec enim om̄ia. Quid ergo amplius habet a gentili; cui⁹ infi-
delitas animū sollicitat. et curis vit̄bi⁹ fatigat.

Hentes. Quib⁹ te futuri cura n̄ est. Sed filioꝝ est querere regnū.

Scit enim pater. Provisi sunt hec a deo; qui nouit nobis hec
in via sua esse necessaria.

Pater uester. Sic filios de honestate et prouidentia patris securos red-
dit; absq̄ cura seculi.

Querite pri. Hic aperte ostendit ista non esse petenda tanq̄ bona
nostra etli necessaria. Regnum autem dei petendum est. et in eo finis no-
ster est ponendum propter quem omnia faciamus. Abi grā. Manducem⁹
et euangelissemus. non euangelissemus; et manducemus. Cum dicit pri-
mum significat hoc posterius; non tpe sed dignitate. Illud enim petendum
est. hoc p̄pter illud necessariū. ergo primum querite regnum dei. i. p̄ponite
omnib⁹ rebus ceteris. Ut autē hoc queratis non detet subesse sollicitudo ne
illa deligit. Sic enim (vt dixit) pater q̄ bis indiget. et id n̄ subdi-
dit. teinde ista querite; sed ait. hec apponetur. i. consequent sine vlo im-
pedimento si illa queritis. Nec ait illa dabuntur; sed apponent. q̄ alind
est quod principaliter datur; alind quod superadditur. quia in intētione
eternitas. in v̄su debet esse temporalitas. et illud datur; hoc superadditur.

Regnum dei queramus secundādo iusticiam eius. Iusticia vero regni ē
omnia que christus docuit obseruare. Regnum querere est ipsam iustici-
am operibus implere; ideo tñ vt deus glorificetur. et vt vos ei per omnia placeamus.

Regnum dei summū bonū est. et ideo querendum. Angeritur autem fide
spe et caritate.

Et hec om̄ia. Quia om̄ia sunt filioꝝ. et ideo hec om̄ia adiicien-
tur. etiam non querē
tibi. quib⁹ si subira-
buntur; ad probatio-
nem est. si dantur; ad
grā actionem. quia
om̄ia cooperantur
in bonum.

Soliciti. Li-
more. merore et anxie-
tate curap; que men-
tem perturbat.

In crastinū. Id est in futurum.
de presenti conce-
dit. vnde apostolus.

Nocte ac die opera-
bamur ne quem gra-
uaremus. De hunc
ris que diuina pro-
curat ordinatio; non
conuenit sollicitati;

sed p̄ficiens grata su-
scipientes. curiam fa-
turoꝝ que incerta est
dico relinquantur cui
de nob̄ cura ē. Curā
autem p̄ntū malis-
ciam vocat; quia pe-
nalitatis est. pertinet enī
ad hanc mortalitatē
quam peccando me
ruim⁹. que in se satis
onerosa est. nec tebe
mus superaddere ma-
lum nostrū sollicitudi-
nis. Nemo tebet sc̄a
dalitari si quez iusto-
rum vident necessa-
ria sibi suisq̄ procu-

rare. nec iudicet eum de crastino cogitare. q̄ ille qui hoc p̄cepit cuī min-
strabant angeli. propter hoc exemplū dandū loculos habuit. vnde nec-
saria vīs p̄teret. quoꝝ custos erat iudas. Hinc sequit. Nolite iudi. ēc.

Dies. Non quem fecit dñs; sed cui maledixit iob et hieremias. s. quē
dyabolus innenit.

Sufficit d̄ici
non peccatum; sed labor et angustia seculi
malicia sua.

C. VII. **D**olite iudica
fa deo. S̄ vel non iudicabi-
mini. re vt non iudicemini.

Id est ipsum iudicium est causa quare a deo iu-
dicemini. Bonō vel malo.

In quo enī iudicio iudicaueritis

rare. nec iudicet eum de crastino cogitare. q̄ ille qui hoc p̄cepit cuī min-
strabant angeli. propter hoc exemplū dandū loculos habuit. vnde nec-
saria vīs p̄teret. quoꝝ custos erat iudas. Hinc sequit. Nolite iudi. ēc.

Dies. Non quem fecit dñs; sed cui maledixit iob et hieremias. s. quē
dyabolus innenit.

Sufficit. Et q̄ cura p̄ntī mens obruitur; non debet geminari mali-
cia dici.

Nolite iudicare. De dubijs; quia de manifestis iudicatur. et non
de illis de quib⁹ incertū est quo animo fiant; de quib⁹ nemo sine periculo iudicat.

Indicium temerariū est. q̄n quib⁹ commissum non est. iudicante. siue
sit de manifestis sive de occultis. Committitur autem iudicium. vel ma-
gistris ecclesie vel principib⁹ terz. Hic ergo si de manifestis iudicent. que
sc̄z sunt convicta vel confessa; non temere iudicant. Si autē de incertis; te-
mere iudicant. h̄c iudicia prohibet.

Nolite iudicare. Duo sunt in quib⁹ temerarium iudicium canendum est.
Sunt enim quedam media et incerta quo animo fiant. que et bene et male
p̄nt fieri. Nescimus enim qualis futurus est qui nunc appetat malum. te-
cur⁹ correctione desperare cumq̄ abiectum reprehendere temerarium iu-
dicium est.

In quo enim. Quasi diceret. In qua volūtate bñficeris; in ea li-
beraberis. et in qua male; in eadem punieris. De his enim agitur in quib⁹
et temere indicantes offendimus. et recte agentes excusatimur. et ideo ad-
dit. In qua mensura. Et iuste quoꝝ voluntas nō habuit fine peccandi;
q̄uis cum fine peccauerint; non habet fine vltionis. et quib⁹ iudicij sunt sine
misericordia; sine misericordia iudicabuntur.

In quo enī. Non q̄ deus temere iudicet nos. et iniq̄ mensura repēdat.

Sed eaci dicat ipsa temeritas iudicandi. et iniqua mensura tibi nocet. te punit. et se non illum te quo h agis. tale est. Qui gladio percutserit. gladio. et peccato huius rei peribit.

In qua mensura. Potest in hac mensura in qua aliud mensuratum est. ut tritum: aliud mensurari. ut ordeum et alia quantitas: ut si unum modius de uno centum de alio. Ita facit deus. et non inique ut illi in eternum.

Et ipsa infamia vel malum quod intuleris: cum est cur penam debitur incuras.

Lusta qd eternali peccati voluntates: et quod inveniunt. et finis peccandi: nec habet finis torquendi.

Quid autem in. Ecce moderamen in dicit: ut prementis maioribus alium non iudicet de minoribus.

Quid autem. Multum prementi maioriibus leuiora in fratre magis voluntate perare. et damnare quod emendare. Ut si pleni odio in iniuria vel malitia: damnant in eo quod delinquit ira quod est ut festuca. odium ut trabs fratris alii cui vult aliquem cum corrigi qui odit: hoc velle ne quid: et ideo impossibile est; ut festuca fratri demat: qui trahit gestat. Prins gtrabs odij iniudicis simulationis et totius malicie reiencia est: ut sic misericorditer respiciat deum non nisi fratem possimus increpare: ut sine proposito illi correctio sine non: nos tamen de simplicitate nostri oculi simus securi.

Quid autem. Oculus qui in paradiiso post culpam est referatus: aperte videt non vnde proficiat: sed vnde in deterius cadat. Videl enim iactantia va ne laudis: dum sibi cecus alii vult mederi.

Quid autem. Apertus oculus male videt: s. iactantia sui dum alii vult mederi. Sed cecus se non valet intueri: in hoc teterius cadit.

Vix inuenitur aliquis ab hoc vicio alienus: quod unusquisque suis fauens aliena facile reprehendit: et aliena gravis tolerando quod sua: sumit autoritate arguendi: sine exemplo fugi emendationis sue.

Galem in eo quod temere iudicant in oculo habent trahem.

Aut quo dices. Id est: non poteris minus: ut iram in fratre emere: donec maius: id odium vel iniuriam popularis de corde tuo.

Hypocrita euice. Hi enim odio et luore suscipiunt omnia accusare: et volunt videri consultores sine exemplo emendationis sue.

Non enim est ydoneus deo: alii mederi: quod nondum se sananterit.

Aug. Natura si vis aliquem reprehendere: primus vide utrum similis ei: quod si es: pariter ingemiscere: et non enim tibi piter obtemperare: sed pariter conari mone. Quod si non es similis: tamen quod olim fuisse vel esse potuisti: condescende et non ex odio sed ex misericordia argue. Raro ergo et non sine magna necessitate oburgationes sunt adhibendere: et non nisi respectu dei: remota prius ab oculo trahere.

Nolite sanctum. Purgato oculo possunt dispensatores ecclesie alios castigare: sed non sanctum canibus dare. Quia sicut periculorum est abscondere: ita prodigiis est canibus dare. Talibus mystica non sunt aperienda: sed velo tegenda sancta scriptura. Anteriora vero et quasi viliora: dic possunt.

Nol. Eadem res dicitur sanctum et margarita: in euangelio sacramenta ecclesiastica. Sanctum: quod natura inviolabile: nec debet ab aliquo corrupti. Margarita que in abscido latet et de figuris: quod aperitis conchis eruatur: gemma est preiosa que non potest corrupti. Canes vero sunt qui

oblatrant: et quod integrum est dilacerant. Porci qui vilipendunt et concubant. Vel canes ad vomiti reuersi: porci nondum conuersi: sed in luto viciorum versati.

Nolite. Non sunt dispensatores: sed prodigi extirpatores qui tollunt panem filiorum et mittunt canibus: ignorantes quod res absconsa audiuntur quod celata: venerabilius conspicit: diu quisita carnis tenet: sine fastidio fit percepita cum mensura. Ideo nec crudelis querentibus opportet esse dispensatores: nec incantos dulcioribus vel faciles.

Et conuersi sunt. Ne forte conuenit ad huc aliquid audire disrumpant: non mar-

garitas quas concubant: sed vos indigentia. Non enim facile potest inueniri quod talibus gratum sit.

Petite. His gaudiis via: veritas: vita legitime certatibus prestat. Christus est via qua ambulatur: veritas que inuenit: hostium ad quod pulsatur: ut ad ipsorum per ipsum ingrediatur.

Aug. idem est pertinere et peruenienter. Christus est via qua ambulatur: veritas que inuenit: hostium ad quod pulsatur: ut ad ipsorum per ipsum ingrediatur.

Autem. Omnis enim qui petit pietate et perseveranter. Christus est via qua ambulatur: veritas que inuenit: hostium ad quod pulsatur: ut ad ipsorum per ipsum ingrediatur.

Autem. Omnis enim qui petit pietate et perseveranter. Christus est via qua ambulatur: veritas que inuenit: hostium ad quod pulsatur: ut ad ipsorum per ipsum ingrediatur.

Autem. Omnis enim qui petit pietate et perseveranter. Christus est via qua ambulatur: veritas que inuenit: hostium ad quod pulsatur: ut ad ipsorum per ipsum ingrediatur.

Autem. Omnis enim qui petit pietate et perseveranter. Christus est via qua ambulatur: veritas que inuenit: hostium ad quod pulsatur: ut ad ipsorum per ipsum ingrediatur.

Autem. Omnis enim qui petit pietate et perseveranter. Christus est via qua ambulatur: veritas que inuenit: hostium ad quod pulsatur: ut ad ipsorum per ipsum ingrediatur.

Autem. Omnis enim qui petit pietate et perseveranter. Christus est via qua ambulatur: veritas que inuenit: hostium ad quod pulsatur: ut ad ipsorum per ipsum ingrediatur.

Autem. Omnis enim qui petit pietate et perseveranter. Christus est via qua ambulatur: veritas que inuenit: hostium ad quod pulsatur: ut ad ipsorum per ipsum ingrediatur.

Autem. Omnis enim qui petit pietate et perseveranter. Christus est via qua ambulatur: veritas que inuenit: hostium ad quod pulsatur: ut ad ipsorum per ipsum ingrediatur.

Autem. Omnis enim qui petit pietate et perseveranter. Christus est via qua ambulatur: veritas que inuenit: hostium ad quod pulsatur: ut ad ipsorum per ipsum ingrediatur.

Autem. Omnis enim qui petit pietate et perseveranter. Christus est via qua ambulatur: veritas que inuenit: hostium ad quod pulsatur: ut ad ipsorum per ipsum ingrediatur.

Autem. Omnis enim qui petit pietate et perseveranter. Christus est via qua ambulatur: veritas que inuenit: hostium ad quod pulsatur: ut ad ipsorum per ipsum ingrediatur.

Autem. Omnis enim qui petit pietate et perseveranter. Christus est via qua ambulatur: veritas que inuenit: hostium ad quod pulsatur: ut ad ipsorum per ipsum ingrediatur.

Autem. Omnis enim qui petit pietate et perseveranter. Christus est via qua ambulatur: veritas que inuenit: hostium ad quod pulsatur: ut ad ipsorum per ipsum ingrediatur.

Autem. Omnis enim qui petit pietate et perseveranter. Christus est via qua ambulatur: veritas que inuenit: hostium ad quod pulsatur: ut ad ipsorum per ipsum ingrediatur.

Autem. Omnis enim qui petit pietate et perseveranter. Christus est via qua ambulatur: veritas que inuenit: hostium ad quod pulsatur: ut ad ipsorum per ipsum ingrediatur.

Autem. Omnis enim qui petit pietate et perseveranter. Christus est via qua ambulatur: veritas que inuenit: hostium ad quod pulsatur: ut ad ipsorum per ipsum ingrediatur.

Autem. Omnis enim qui petit pietate et perseveranter. Christus est via qua ambulatur: veritas que inuenit: hostium ad quod pulsatur: ut ad ipsorum per ipsum ingrediatur.

Autem. Omnis enim qui petit pietate et perseveranter. Christus est via qua ambulatur: veritas que inuenit: hostium ad quod pulsatur: ut ad ipsorum per ipsum ingrediatur.

diligentia patris circa nos commendat.

Ceteris christi recta fide non dat lapis offensionis nec duricia cordis.

Cita si petens patrem vestrum caritatem sine qua non sunt cetera: ut si

ne pane inops est mensa: cui contraria est duricia.

Chi pescem. Per pescem fides que sub fluentis spissanci nutritur.

Cadilcem dicit immobili fidem. vel propter aquam baptismi. vel quod te in

imobili locis capie. vel quod fluctibus huius mundi non frangit. In evangelio

luce sequitur paro-

oui et scorpionis.

In uno spes accipit: quod in

eo nondum est fetus per-

fectus: sed soudado spe-

ratur. In scorpione

cuius aculeus retro tis-

mendus est: accipit con-

trarium spes. retro as-

spicere cuius spes te reb-

et in antenora exten-

dere.

Chi ergo uos.

Quoniam prius bona tribuit filii: gaudiis, magis propter nos ter quod bonis nus non incopabili bona dabit potestis se filii.

Constitutio bona

Sicut sensum eorum bona qui ea pro bonis habet quisque in reperitur natura bona sunt: et ad vitam istam pertinetia. quod malus non te suo dat. Domini enim est terra. Et vel apostoli mali dicuntur quantum ad se respondeat cuiusque solus bonus et quo omnes boni.

Constat quod a deo non nisi bona precipimus: qualiaque nobis videantur. Omnia enim electio in bonum cooperantur et omnium bonorum spiritus alius distributio est: ut opera caritatis impleteat.

Constitutio bona.

Id est spiritus sanctus. Hoc bona si eterna que non dantur nisi filii.

Constitutio bona se. Omnis bonorum spiritualium distributor est: ut opera caritatis impleteantur. Unde subdit. Omnia ergo sunt.

Constitutio ergo. Quia amare amantem naturam est: non amantem deo cogitacionis ad amorem perfectoris christi est.

Constitutio ergo. Quia amare amantem naturam est: non amantem deo cogitacionis ad amorem perfectoris christi est.

Constitutio ergo. Quia non ex odio vel ex inuidia indicandus est. proximus: quod quia caritas vellent moniti facite aliis.

Constitutio ergo. Quia addit huius: dicitur de dilectione primi. Non nec subdit tota lex relinquit hoc de dilectione dei. Si dixisset: Omnia quecumque voluntas fieri vobis facite aliis utrumque plenus esset: in quibz tota lex propter salutem hominum scriptum est in prophetis et lege.

Constitutio ergo. Etsi difficile sit ut alii facias quod tibi vis fieri: tamen sic facies dum est ut intremus.

Constitutio ergo. Angusta queritur: ne cab omnibus inuenientur. Nec omnes qui inueniuntur per eam ingrediuntur: quod capti scelto retroeunt.

Constitutio ergo. Quis caritas sit lata: tamen per angustia et ardua abducit hominem a terra.

Constitutio ergo. Quid angustius illo foramine quod unus ex militibus in latere christi apernit: per quas tamen angustias portas iam pene totus mundus intravit.

Constitutio ergo. Et spaciofa. Hac tamen non queratur: oportet tamen inueniatur: quod ea nati. Voluntas ut meretrice importuna suis oblectamentis oportet inuitat: et iuste mali intrat per eam.

Constitutio ergo. Angusta est omnia pretermittere: unum solu dili-

gere: unum querere: ad unum quotidie pulsare: prospera non ambire: ad uisa non timere.

Constitutio ergo. Si pauci inueniuntur: pauciores per eam intrare contineantur. Nemo intrat sine labore: et sine animi puritate.

Constitutio ergo. Qui dixisset arta via a paucis inueniri: ne forte sui impli-

carent erroribus pseudo prophetarum adiecit attendite.

Constitutio ergo. Quod supra latam portaz duxi: falsos prophetas apti dicit.

Constitutio ergo. Attende. Licet

hoc de omnibus: qui ali-

ud huius et sermone: ali-

ud ope ostendunt possit

accipi: tamen spaliter de

hominibus: qui quadam

pietatis teste recte ve-

nato anno et intentione

nocendi lupi sunt

rapaces: vel exter: si

copia dat: pseudeo

vel inter corripedo

Constitutio ergo. In

conspicui hominum si-

miles multis instricti

dum ieiunat: orant: ele-

mosinas dant: sed non sunt

cor fructus: quod vi-

cio eis reputatur.

Constitutio ergo.

Multi

hominum au-

dum et ab eo

pet nomen

tiam miracu-

lum pro-

dates dominum

remonstrantur

a talibus repre-

pantes ibi

calumniati

et vilide m-

undae ad-

multum dier-

endo ergo

a calo op-

er in manu-

pietatis inter-

proponit.

Constitutio ergo.

Non solum

perfecte

non recipi-

ebantur et

non propon-

ebantur et

non venie-

re.

Constitutio ergo.

Sicut et

multa et falsi-

sita ab eo

monte ejus

tutes faci-

ntur.

Constitutio ergo.

Properi-

rit illus qui-

non in-

tercipit.

Constitutio ergo.

Nunc et

allego.

Spinae et tribuli sunt he-

tici: a quibus nullus sapi-

entur sanctitate vel veritate poterit inuenire: sed scindunt et cruentant apro-

ximantes. Del spinae et tribuli curae sunt scilicet punctionesque viciose. Una et

ficus: dulcedo nonque pueratoniis quam Christus in nobis esurit: et feruus: dilectio-

nis quod letificat cor bonis. Non ergo de spinae et tribuli una et sic: quod mes adhuc

retis huius suetudine persistit: pote illa: non feruus: sed feruus fructus non bonis. Si aliquis deca-

llat malum: pote bonis: non feruus: sed feruus fructus non bonis. Et si aliquis deca-

llat fructus: pote bonis: non feruus: sed feruus fructus non bonis.

Constitutio ergo.

Malum autem arbor-

rum. Non enim aliter.

fructus malos facit. Non potest

huius bona est. Huius a radice fructus ex-

arbor: bona fructus malos face-

ntur. Non enim aliter.

fructus malos facit. Non potest

huius bona est. Huius a radice fructus ex-

arbor: bona fructus malos face-

ntur. Non enim aliter.

fructus malos facit. Non potest

huius bona est. Huius a radice fructus ex-

arbor: bona fructus malos face-

ntur. Non enim aliter.

fructus malos facit. Non potest

huius bona est. Huius a radice fructus ex-

arbor: bona fructus malos face-

ntur. Non enim aliter.

fructus malos facit. Non potest

huius bona est. Huius a radice fructus ex-

arbor: bona fructus malos face-

ntur. Non enim aliter.

fructus malos facit. Non potest

huius bona est. Huius a radice fructus ex-

arbor: bona fructus malos face-

ntur. Non enim aliter.

fructus malos facit. Non potest

huius bona est. Huius a radice fructus ex-

arbor: bona fructus malos face-

ntur. Non enim aliter.

fructus malos facit. Non potest

huius bona est. Huius a radice fructus ex-

arbor: bona fructus malos face-

ntur. Non enim aliter.

fructus malos facit. Non potest

huius bona est. Huius a radice fructus ex-

arbor: bona fructus malos face-

ntur. Non enim aliter.

fructus malos facit. Non potest

huius bona est. Huius a radice fructus ex-

arbor: bona fructus malos face-

ntur. Non enim aliter.

fructus malos facit. Non potest

huius bona est. Huius a radice fructus ex-

Ex fructibus. Quia sicut dicant. Domine domine non continuo sunt credendi. hoc autem dicunt ut a vobis recipiantur. Vere dicitur dominus ihesus est in corde credere. orem confiteri. operib[us] attestari. nam unum sine altero negare est.

Non omnis qui dicit. Sicut cauendi sunt qui habent speciem honestatis propriei. dogma nequicic: sic et bi econtrario qui cum integritate et rectitudine sunt turpiter vivunt. Utrumque enim necesse est ut et opus sermonem. et sermo operibus comprobetur.

Qui dicit. domine

domine. Iter regni

tertii obediencia non

nominis n[on]cupatio.

Pon est hoc illud ve-

re et p[ro]prie dicere ubi

prolatio discordat a

voluntate. de quo apostolus ait. Nemo

potes d[omi]n[u]s ihsu[m] ni-

si in s[ecundu]m.

Multi dicent.

Maxime autem cauen-

dum est ab his qui p-

pter nomen christi e-

tiam miracula habent

que cum propter infi-

deles dominus feces-

rit: monuit tamen ne

a talib[us] recipiamur.

putates ibi esse inuisi-

bile sapientias ubi

est visibile miraculum.

Vnde adiungit.

Multi dicent zc.

mundo ergo et simili-

ci oculo opus est

ut inueniatur via sa-

pientie inter tot dece-

ptiones?

Non solum qui

verboreus nominat

non recipiuntur; sed

etiam hi qui sine ope-

ribus prophetant et

demonia ejiciunt et

virtutes faciunt.

Sicut caueremo-

nuit a falsis prophe-

tis: ita ab his qui de-

monia ejiciunt et vir-

tutes faciunt.

Prophetare. virtutes facere. demones ejiscere: interdum non est me-

rit illius qui operatur: sed inuocatio nominis christi hoc agit ad damnationem inuocantis. vel ob utilitatem eorum qui vident vel audiunt. Et

licet despiciantur qui faciunt: deus tam[en] cuius inuocatio facit honorat.

Nunquam noui uos. Non nouit lex tenebras: in non aspergit: quia si aspi-

ceret tenebras non essent.

Qui operamini iniquitatem. Non qui operati estis. ne tollat

penitentiam: sed qui in iudicio licet non habeatis facultatem peccandi: ta-

men habetis affectum.

Omnis ergo qui audit zc.

Quasi omnia predicta bene tenenda

sunt: quia qui tenet assimilabitur christo: qui non tenet: dyabolo.

Qui audit hec que in monte habita sunt. Quod dicit ut ostendat

sermonem in monte habitum omnibus preceptis quibus christiana vita in-

formatur esse perfectum.

Assimilabitur. Quia sicut christus de personis variis vnam eccl

esi construit: erudit: regit in vitam dedicatum eternam: sic iste variis

virtutibus perpetuam mansionem sibi edificat: et in futura dedicatione cuius

christo letabitur.

Chiro. Illi qui dicit: ut sapiens architectus fundamentum posui in

chirto.

Confitentur se nosse deum: factis autem negant.

Non omnis qui dicit michi dñe

dñe intrabit in regnum celorum: sed

qui facit voluntatem patris mei

qui modo sanctos per fidem inabitat per

qui in celis est ipse intrabit in re-

ducat eos ad visionem pacis.

Multi dicent michi

in illa die domine dñe nonne in

h[ab]et balaaz et cayphas. **T**h[er]ea organo no-

stro tu prophetasti.

Nomine tuo prophetaum. et in

h[ab]et in actibus apostolorum filii sacerdotis ex-

ortiste.

Nomine tuo: demona eieciimus

ecce non magnum est virtutes operari.

et in tuo nomine virtutes mul-

tas fecimus: et iunc confitebor

h[ab]et non. **T**h[er]ea nullo appropauit sed re-

illis q[ui] noui vos. Discedi

probauit.

te a me qui operamini iniquitatē

h[ab]et non bos: nouit ignorat eos qui manda-

ta eius custodiunt: et hoc est ergo.

Intelligit.

Non sonum

omnis ergo qui audit verba hec

et faciet ea: assimilabitur viro sapi-

h[ab]et aurum: argenteum vel lapides preciosos.

h[ab]et vnam celestem.

pieni qui edificauit domum su-

am christum.

And descendit supra petram. et descendit

h[ab]et potestatis impugnatio. **T**h[er]ea potentum

persecutio. **T**h[er]ea blandicie: vel maligni

spiritus.

Pluvia. et venerunt flumina et fla-

uunt venti. et iruerunt in do-

llis q[ui] stat fudata: n[on] sibi s[ed] xpō tribuitur

h[ab]et illam et non cecidit. Funda-

Domi[n]i edificauit zc. Ille edificat in christo. qui quod audit ab illo facit.

Super petram. A qua petrus nomen accepit pro firmitate fidei. id est super leptom edificauit ecclesiam.

Et descendit zc. Tribus modis dyabolus impugnat. carnis con-

cupiscentia. exterioribus mundi obiectamentis. vel per se. cum vniuersi-

cos ventus impulsionum laxat.

Pluvia. Concu-

piscentia: a q[ui] quisq[ue]

tentatur. que sensum

rigorem fidei emollit

que si non proficit. ma-

iora flumina eueni-

unt.

Qui audit ver-

ba mea zc. Exteri-

us. Et video non ha-

bet excusationem: sed

est ruina eius magna

quia monita salutis

contemplit.

Dominus stul-

to zc. De quo dici-

tur. Inimicus homo

hoc fecit. cuius opera

omnia instabilita sunt.

et r[es]urgit.

Super barena

Qualiaq[ue] sunt q[ui]

super concupiscenti-

am vicioz fundant-

non stabunt.

Et cecidit zc

Omnis conscientia

que fixa in deum spe

non permanet: in tem-

tationibus non va-

let subsistere. Et tan-

to amplius agitur.

quantoplus in hisq[ue]

mundi sunt a superio-

ribus disiungitur: et

vere omnes mali vel

ficti boni ingruente

qualibet tentatione.

peiores sunt.

Turbe. Vel a-

liqui in turba. quia

infideles. Vel potius

omnes de excellentia

sapientie. C. VIII

Cum antem descendisset. Post descensionem domini te mon- te quantum interuum fuerit anteq[ue] capernaum intraret non apparet. In ipso autem interullo leprosus mundatus est. Quod mattheus suo loco dicit (Lucas vero alibi recordatus est) qui post verba illa dicit chistum intrasse capernaum: non tamen ostendit post quantum temporis interuum.

Cum descendisset. Secundum lucam: in campestri loco sermonem quez iam forsitan supra habuerat eis fecisset.

Secundum sunt cum turbis multis. Alij propter caritatem. Alij propter admirationem et curationem. **M**ystice autem. Cum descendisset: id est: cum se exinaniret: formam servi accipiens secundum sunt cum turbis multis: quia qui prius in indea notis erat. Lunc in vniuersa terra mirabilis factus est. **N**on autem post precepta manum extendens le prosum sanar: significat eos qui de illis preceptis impletis dubitant: suo auxilio ab huiusmodi varietate mundare. **N**on exprimitur certus cu rationis locus: ut ostendatur non unum populum aliquem ciuitatis: sed omnes sanare.

Adorabat. Primitus peteret: cultum dominicitatis ostendit.

Si quis potes. De voluntate non (quasi pietatis incredulus) dubito: sed quasi me collusionis conscius non prelumo.

CExtendens. Post sermonem et miracula facta quibus fimo apud audientes confirmatur.

Letigit. Non quis sine tactu sanare posset. Sed ut indicet se non subiectum esse legi; sed dominum legis; qui non timet contagium.

Letigit. Propter humilitatem; ut nos docet nullum spernere pro aliquo corporis maculatione.

Apparet supra legem (que leprosum excludit) esse gratiam; que sanat enim ut ait. Non veni solus; sed adim. Et.

Volo. Eo sanavit genero quo fuerat obsecratus. Deinde imperat. Mundare. ecce potestas.

Vide ne. dix. Taceri iussit; nec tantum taceri potuit. Non quod aliquid voluit et non potuit; sed quod exemplum ut sui in magnis que faciunt latere velint; sed ut presentent alijs; prodantur inniti.

De dix. Hunc tu marcus ubiq; hoc per dicasse dicit; quasi euangelista fecit sit.

Vade. Dicit ad sacerdotes propter humilitatem; ut sacerdotibus deferat honorum; quibus lex iubet mundatos munera offerre; et ut videntes credant ei; vel si non credunt; inexcusabiles sint; et ne legem frangere videretur. Ostendit de te sacerdoti; ut sacerdos non legis ordinne; sed gratia dei super legem curat alios in telligat. Offer; quia legem non solo quia nondum cepit verum sacrificium. In testimonium id est; domino credant si impietatis lepra discedat.

In testimonium spiritualis curationis; offerendum est munus spirituale; homo ipso.

Lypice. Leprosus genus humanum significat plenum lepra; quod extenta manu; id est; verbo dei humanam contingente naturam a priscioris varietate mundatur; ut diu abominabiles et sequestrati iam queant templo reddi. Templum dei sanctum est; quod estis vos. Et sacerdoti offeri; de quo dicit. Tu es; sa in eterno; et offerant pro emundatione corpora sua; hostiam vincentem sciam deo placentem.

Accessit ad eum centurio. Lucas rem ut gesta est narrans; dicit cum missis senioribus iudeorum. Sed matthaeus causa breuitatis cum cuius fides laudatur; cuius desiderium et voluntas defertur; angustitiae prudenter die accessisse quod eos per quos mandabat. Ut mulier quod credidit; magis dicit; tergitur christus quod turbat que comprimebat. Ita centurio quo magis credidit; et magis accessit. Tria dicit; iacet; paraliticus; torqueatur; ut et anima sua angelicas indicet; et dominum ad misericordiam commoueret. Et huc ei gloria; quod rogauit pro seruo; in quo discimus sic misereri consenseris.

Ego ueniam. Magna humilitas quod seruum dignatur visitare; quod fides centurionis meruit; qui ex gentibus credit; et humilitas; quod se indigne indicat; cuius tectum intret; et prudentia; quod ultra carnem divitatem lastentem videt. Ad filium reguli uenire noluit; ne divitias honorare videatur; hic seruilem conditionem nespernere videatur; mox ire consensit.

Qui verbo curare potuit propter humilitatem visitare dignatur. Et tamen in medio itinere verbo sanat; ne non propter humilitatem; sed ob imponentiam virium corporaliter ire putaretur.

Non sum dignus. Propter conscientiam vite gentilis magistri met granaria punita est uiuari. Quia eti crat fide preditus; nondum tam erat sacramentis imbutus. Sed quod nec infirmitas nostra presumit gratia dare nonit.

Nam et ego

Zec. Si ego homo sub alio possum impetrare minoribus; quam tu qui super omnia habens famulantes angelos potes per copiam ministeria sine corporis presentia dicere infirmitati ut recedat; et sanitati ut renitat; et ueniat. Mirabilis fides in gentili

Mystice. Cen-

tario significat electos ex gentibus; quod centurio militis virtutibus stipatos; quod nichil terrenum; sed sola eterna gaudia sibi suisque querunt. Cen-

tenarius enim quia a leua transit ad terram in celestis vita significationem ponit consuevit. Talis ergo meriti viri pro his ne cessere est ut supplicent;

Ad fidem. Requiescent feliciter epulaturi te venient et recumbent cum a-

braham et isaac et iacob in reg-

israel in quibus ante regnabat dominus.

A facie domini no celorum. Filius autem regni eius enit in tenebras exteriores; ibi erit fletus et stridor dentium. Et

nanus.

Vel milites et servi centurionis virtutes sunt naturales; quarum copiam multi ad tecum venientes secum deferunt; ut cornelius dicitur vir iustus et timens deum.

Ab oriente et occidente uenient et recum. Vel oriens qui

illuminati latum transeunt. Occidens qui passiones vestras ad mortem tollerant.

Per istas duas partes omnes partes mundi ex quibus gentes vocantur et resignantur.

Filii autem zec. Quia in hoc mundo fruuntur beneficiis dei secundum illud. Sicut luper iustos et iniustos. Nunc uidentur in facie domini; sed tunc minime.

Gin tenebras exteriores. Quia a domino foras expellentur; id est in eternam noctem quia hic sponte cederunt in exteriores; id est in eternam mentis. Per fletum qui est oculorum et stridorem tentium notandum resurrectionem corporum. Dentes strident qui hic te edacitate ganrebant. Oculi flent; qui per compunctiones vagabantur. Fletum te ardore stridor tentium te frigore solet excitari; quia ibi transibunt ab aquis nivis ad calorem nivis. Vel stridor prodit indignantis affectum per sero penitus; quod deliciis pertinaciter.

Fletus et stridor dentium. Per hoc ostenditur magnitudo tormentorum.

Per fletum tormentum quinque; per stridorem dentium corporis.

qua christus cum suis mare sculi transiit. ventos demonum aquas perse curor compescit: unde miremur et grās agamus.

In regionem ge. Gerasa vrbis est arabie iuxta montē galaad. nō longe a stagno tyberiadis in quo porci precipitati sunt. Gerasa interpretatur colonum ejus. vel adiuena propinquās. Hec est gentilitas que dyabolum a se eicit. et quē prius longe modo facta est prope post resurrectionem a christo visitata per predicatorēs.

Duo. Marcus

et lucas dicunt: vñ; qz porcū fuit clārior et famosior: pro qz dolebat maxī illa regio. et quo sanato: fama exiit latior. Si cut per vnum ita per dnos accipe gentes qui de duobus filijs noe exierunt. Monumenta animaz sunt corpora: per quæ sedis tate corporz offendebat. Huius Mare dicit qz nullus iam demoniācum poterat ligare. Lucas. iuptis catheis in deserto a g̃i: qz g̃etes nullo vinculo legum poterant cohiberi. unde detenuti se leuebant in se vel in alijs. Nec patuit in eis via propteris et sanctis auctoribz. vel per duos iudicos et gentes accipe qui n̄ habitabant in domo: in conscientia sua nō requiescebāt: in monumentis manebant: in opibz mortuis delectabātur. nec sūnt per viam fidei quam impugnant aliquem transire.

Ihesu fili dei. **H**ylax. Magis spicati qz nosse credēti sunt.

Ambro. Ihesu fili dei. tātu eis in otuit quantū voluit: tantū voluit quantū oportuit. Non sicut angelis per hoc qz est vita et lux: sed eis terēdis per quedam virtutis effecta potentia eius tūtē ad pgnā: sed n̄ non erūt diuini consilij dispensationē. Si enī agnouissent nūqz dominum glorie crucifixissent.

Credebant demones aliqui illum dei filium esse videntes signa. Iterum propter nimiam infirmitatē quā videbant in eo: non credebāt.

Ante tem. Sciebat enī sibi futurā in dei iudicio damnationē. Verba demoni diuersē relata nichil hñt scrupuli: cū ad vñ sententiā redigi vel omnia pñt dicta intelligi. Nec qd hic plaliter apud alios singulariter qz et ibi dicit' qz legio nominat' qz multa sunt demonia. Marcus dicit porcos ire circa montē. Lucas in monte fuisse: qz de tanto grege alij in monte. alij circa montem erant. Fuerunt enim duo milia: vt marcus ait.

Torquere nos. Pñtia xp̃i tortura ē eis. Vel torquent' dñ de cor porcibz ejiciunt in qz tortura delectabāt. Sicut pñtia dei refectō angloz.

Mitte nos. Nota multominus eos sua potestate nocere hominibz

qui nec pecoris possunt.

Ilisi quis more porci vicerit: dyabolus in eñ potestate non accipit. n̄ forte ad probandum.

Et ecce z. Dignior homo bestijs: cum propter salutem dñ porcū hominum. duo milia porcō perierunt.

Liberato populo gentiū. increduli agunt malos ritus in abditis. ceca et profunda curiositate submersi.

Pastores aut

Quia etiā quida pñcipes impioz si fugiunt fidē xp̃i: tñ potentiā eius mirando n̄cicare non cessant.

Exist ob. Be.

Prodeentes signū qz dñ pñtia ligatos mirari quidē et venērari legē xp̃i: s̃z nolle pati. vn trāstire rogāt.

Et innenest boiem (vt lucas ait) vestū et sana mente sedere ad pedes ihesu.

Rogabant eū

Rogāt eū nō te supbia: l̃z de hñilitate uidicātes se indignos ut peti fecit. et vidua de belya.

Climbāt ne destrueret eos. pñtia sc̃tatis eas. et propter pñtia sua. sicut deluxerat porcos.

In ciuitate sua

Ne putet hāc esse nazareth: qz maro dicit' b̃ esse fñm in capbaranā. H̃z cū nazareth sit in galylea: in qz opido galyle sit. dī esse in sua ciuitate. Hic autē regnū in tota ciuitate constitutum dī rōana ciuitas: ita galylea dī ciuitas xp̃i in qua est capbarnum quasi metropolis.

Offerebat. Do

cōtores lat qz subleuat et offerent xpo monendo et intercedendo.

Fide illorū.

Quantū valer apd tē fides. pñtia apd quē sic valuit aliena vñtus et extra sana ret hominem?

Con. fi. Lucas

dicit bō: qz Qui pecasti. Ego deus qd i

mitto. Et vñqz dixit ihesus qd vñqz evangelista testatur.

Humilis dñs filii vocat. quē sacerdotes tēdignarent tangere. Vel modo dimissis peccatis suis filius.

Prius sanatur anīa nec grās agit: qz plus desiderauit curā corporis.

Ecce mod̃ curatōis. pr̃ dimittit pñtia tollēs cām morbi pñ curat co: pñ

Quid est facilis. Nota infirmitates aliqui pñtigere. pñtia pñtia. et pñ dimittunt: vt sal̃ restituat. Quicqz mōis infirmitates pñtigunt: vel vt iustis merita pñ patiā angeant: vt iob. vt ad custodiā. vt iutū: ne supbia tentet. vt paulo. l̃ ad congedā pñtia. s̃c̃ marie lepro. et huic palitico. ul̃ ad gloriam dei: vt de ceco nato. et de lazaro. vt ad initū peng: vt herodi. q̃tē bic videatur quid in inferno sequatur: vñ. Dupli pñtia pñtēt et dō.

Beda. Quid est facilis. H̃z qm̃ b̃ sp̃uale n̄ creditis: pñtēt signo visibili

Quod non minoris potest esse potentie; ut in filio hominis latente agnoscatis potentiam maiestatis que potest dimittere peccata ut tens.
Luc ait para. Et ecce per remissionem penitentia dimissione culpe intellige.
Burge. Burge est anima a carnalibus desideriis abstrahere. Lectio tollere est carne a terrenis desideriis ad voluntatem spiritus attollere. Dominus iste est ad padum redire vel ad internam sui custodiā ne iterum peccet.
Lolle. Ut quod fuit testimonium infirmatatis; sit probatio sanitatis.

Et surrexit dominus ubi sine mora imperii salutis comincat. Unde merito qui aderat relicitis blasphemis stupentes ad laudem conuerunt fatigati maiestans.

Viditho. Hic probabilius videtur quod pretermissa memoria est cuius elegit ante sermonem.

In theolonio. Thelos greco-latinus rectigal. Matthaeus hebraice-latinus donatus qui in munere gratie accepit. Lumen additum vel assumptus quod divina electio eum assumpsit et numero apostolorum addidit.

Matthaeus. Ceteri euangelistae propter veritatem non appellati in vulgato nomine sed leui. Bonum enim erit. Ipse autem publicanus se nominat: ne quis a salute desperet. Vocatione suam pater missam hic videt recordari: quod lucas dicitur: aplos in monte suis electos vobis semper supradictus fuit.

Burgens. Beatus plenus dilectionis oboe fecit etem tam corpori quam mente. Non lenitate ducens: sed reveritate operum et divinitate poterit in opere tractus.

Perfecta obnubilatio et luxa reliquit: nec piculus a precibus rimuit quod rones rectigali imperfectas reliquit. Cupidus sequendi christum.

In domo. Non dicit cuius: sed lucas exprimit: quod fecit ei priuatum leui in domo sua. Quod agnoscit: Qui enim christi intus recipit. paucum multis delectationibus. Itaque dominus ingreditur in eum recipit affectum.

Ecce magna humilitas domini eius ad peccatores. Etiam potestia doctrinae in conversione penitentium ostenditur.

Ecce mul-publi. Bonum presagium iam eius ex exemplo multi converuntur. Nam post se multos trahit apostolus et doctorem gentium futurus.

Celeste. Nobis et pecuniae. Tertullianus dicit hos fuisse ethnicos: dicentes scriptura. Non erit rectigal pendens ex israel: quod matthaeus non habebat iudicium: et ille qui cum phariseo tempore ascendit: quod non faceret gentilium. Et lucas ait. Omnis populus audiens et publicani infirmaverunt de baptismi iohannis baptisati. Dominus autem qui venit ad oves domini israel quod dixit: Non est bonum sumere parvum si miti causa non priuat eum ethnici: cum id maxime caueret: ne leges soluere videre: qui et discipulis precepit. In via gentium ne abieritis.

Pecores. Penitentes: ex exemplo matthaei veniam sperantes. Unde marcus dicit hic: quia multi sequuntur eum.

Quare cum publicani et pecuniae. Deus quod ex lege que est iustitia tenet misericordiam non habet. Deus enim declinaverunt. Sed ei amaritatem missus filius euangelij gratia transiit. Provocat ergo ad priuam pecores cuiuslibet et potius quam

busatio: et omnia que gessit salutis seruantur.

AEt ihesus ait. Et suscepitos penitentes amplius in fide confortat: et superbos ad humilitatem et pietatis gratiam provocat.

Non est opus tuae me. Medicus est ipse. Valentes qui ignorantes tei iusticiam suam volunt astruere. Vale bontates qui scia victimam ex lege sed ex gratia querunt iustificari.

Dicitur matthaei et publicanorum vocatione fides gentium exprimitur: qui prius lucris mundi inbiauit: et nunc spiritualiter eius domino reficiuntur. Per superbia phariseorum innatam indeoque de salute generali. Huiusmodi ieiunio gloriam dominum publicani cum domino communem quodque legem sequitur famam cordis patiens et quod tei etiam recipiunt elunire non possunt.

Euntes. Cum tibi de falla iusticia punitum correptionis dat: ut si opera misericordie misericordia gravata et non per peccata attendentes.

Sed male habentibus. Eu*s*tiligentius scripturas inquirit. **T**estimonium de prophetis auctoribus auctoribus quod dicitur quid est misericordia.

Sed male habentibus. **E**stiam monitum de prophetis auctoribus quod sequitur famam cordis patiens et quod tei etiam recipiunt elunire non possunt.

Euntes. Cum tibi de falla iusticia punitum correptionis dat: ut si opera misericordie misericordia gravata et non per peccata attendentes.

Sed male habentibus. **E**stiam monitum de prophetis auctoribus quod sequitur famam cordis patiens et quod tei etiam recipiunt elunire non possunt.

Euntes. **T**um etibz de falla iusticia punitum correptionis dat: ut si opera misericordie misericordia gravata et non per peccata attendentes.

Sed male habentibus. **E**stiam monitum de prophetis auctoribus quod sequitur famam cordis patiens et quod tei etiam recipiunt elunire non possunt.

Euntes. **T**um etibz de falla iusticia punitum correptionis dat: ut si opera misericordie misericordia gravata et non per peccata attendentes.

Sed male habentibus. **E**stiam monitum de prophetis auctoribus quod sequitur famam cordis patiens et quod tei etiam recipiunt elunire non possunt.

Euntes. **T**um etibz de falla iusticia punitum correptionis dat: ut si opera misericordie misericordia gravata et non per peccata attendentes.

Sed male habentibus. **E**stiam monitum de prophetis auctoribus quod sequitur famam cordis patiens et quod tei etiam recipiunt elunire non possunt.

Euntes. **T**um etibz de falla iusticia punitum correptionis dat: ut si opera misericordie misericordia gravata et non per peccata attendentes.

Sed male habentibus. **E**stiam monitum de prophetis auctoribus quod sequitur famam cordis patiens et quod tei etiam recipiunt elunire non possunt.

Euntes. **T**um etibz de falla iusticia punitum correptionis dat: ut si opera misericordie misericordia gravata et non per peccata attendentes.

Sed male habentibus. **E**stiam monitum de prophetis auctoribus quod sequitur famam cordis patiens et quod tei etiam recipiunt elunire non possunt.

Euntes. **T**um etibz de falla iusticia punitum correptionis dat: ut si opera misericordie misericordia gravata et non per peccata attendentes.

Sed male habentibus. **E**stiam monitum de prophetis auctoribus quod sequitur famam cordis patiens et quod tei etiam recipiunt elunire non possunt.

Euntes. **T**um etibz de falla iusticia punitum correptionis dat: ut si opera misericordie misericordia gravata et non per peccata attendentes.

Sed male habentibus. **E**stiam monitum de prophetis auctoribus quod sequitur famam cordis patiens et quod tei etiam recipiunt elunire non possunt.

Euntes. **T**um etibz de falla iusticia punitum correptionis dat: ut si opera misericordie misericordia gravata et non per peccata attendentes.

Sed male habentibus. **E**stiam monitum de prophetis auctoribus quod sequitur famam cordis patiens et quod tei etiam recipiunt elunire non possunt.

Euntes. **T**um etibz de falla iusticia punitum correptionis dat: ut si opera misericordie misericordia gravata et non per peccata attendentes.

Sed male habentibus. **E**stiam monitum de prophetis auctoribus quod sequitur famam cordis patiens et quod tei etiam recipiunt elunire non possunt.

Euntes. **T**um etibz de falla iusticia punitum correptionis dat: ut si opera misericordie misericordia gravata et non per peccata attendentes.

Sed male habentibus. **E**stiam monitum de prophetis auctoribus quod sequitur famam cordis patiens et quod tei etiam recipiunt elunire non possunt.

Euntes. **T**um etibz de falla iusticia punitum correptionis dat: ut si opera misericordie misericordia gravata et non per peccata attendentes.

Sed male habentibus. **E**stiam monitum de prophetis auctoribus quod sequitur famam cordis patiens et quod tei etiam recipiunt elunire non possunt.

Et ideo a cibis corporis alienate: sequentibus sicut in aliis: de panno nono et vino nono significat. Ostedens quod carnalibus: et ob hunc veterem sensu adhuc trahentibus: hoc genus ieiunum non pergruat. Quia dum ita carnales sunt perfectionem non vite habere non possunt.

Quid hanc lugere: mare et lucas dicit: ieiunare. Unde et ipse postea ieiunabunt: non lugebunt.

Et tunc ieiunum. Et Lucas de absentia sponsi: nec ante incarnationem defuit in patribus: nec post passionem nisi quod diu in carne cum discipulis pueratus est. Allego. Hoc nobis scimus est letamur: cum propter peccata recedit tunc indicendus est in ieiunio luctus.

Ieiunabunt.

Amundi amorem: non solum a cibis. Spiale enim ieiunium cum sit pars vite: nonne nondum eis conuenit qui per alia dediti sunt vetri in vite.

Nemo autem

im. com. q. carnales nondum fidei passio- nis et resurrectionis solidati non possunt: se- ueriora continet precepta sustinere: ne per austerioriter etiam fidem perdant. Sunt ergo discipuli quasi vetus vestis: cui jucundus uenienter nouus pa- nus assuittur: id est: a liqua pars doctrinae que ad nonne vite pertinet: quod si hoc fiat ipsa doctrina quodammodo sci- ditur: cui pars de ie- iunio citior impon- ne traditur: cum illa doceat generale iei- nū ad omnibus voluptatibus: cuius pannū: id est: partem que ad cibos per- tinet: dic non oportere hominibus adhuc veteri vesti teditis impartiri: quod si illic videtur: quod concilio fieri: et ipsi vestitati non conuenit.

Tollit enim. Id est: perfectio nouae vite que una est dividit: et vite ristida quā habet auctoritate cuius perfectio noue debet.

Neque mit. Eosdem discipulos veteribus utriuscomparat quos non uno vino: et spūalibz preceptis facilius diligunt: quod id posse continere dicit. Sed post ascensionē accepto spiritu facti sunt tres novi. Alter. Utres veteres sunt scribe et pharisei. Tannus nouus et vīnum nouum precepta euangelij: quod non possunt sustinere inde: ne major fiat scissura: cum qui bus galathē precepta legis miscebant: in tres veteres vīnum nouum mittentes. Conuenient autē hec precepta euangelica apostolis: non bis quod traditionibus maiorē depravati suerentem precepto christi nequeunt custodi.

Dicitur inter nouum vīnum et vestimentū. Vīno intus reficimur: vīste foris tegimur. Vestis ergo sunt bona opera que foris agimus: quibus coram hominibz lucemus. Vīnum: feruor: fidei: spei et caritatis: quo in conspectu dei in nouitate sensus intus reformamur.

Ecce princeps unus. Marcus et lucas dicunt archisynagogum nomine iayrum: et filiam non mortuam: sed morti proximam. Sed matthesca causa breuitatis dicit rogassem: quod constat factum esse: nec attendit verba patris: sed quod cogitauit et voluit. Ita enim desperabat ut potius vellet reuulsere quā non putabat viam inueniri posse. Utique enim petrinum est: ut vel morientem saluaret: vel mortuā suscitaret.

Ecce princeps. Archisynagogus moysi significat. Dicitur iayrus: id est illuminans: vel illuminatus: quia accepit verba vite dare nobis.

Non solum a cibis.

Et tunc ieiunabunt. Nemo antez

partem.

Uimmitit missuram panni rudis
Si autem hoc solum: eis importune traditur quibus praevalit vetus consuetudo: cito quod in vestimentū vetus. Tollit enim

habent auferetur.

Splendidū eiū vestimento

Et peior scissura fit. Neque mittunt

Noue vite mysteria non sunt committenda

mentibus nondum innovatis.

Vīnum nouum in tres veteres.

Si sit: nec rudes mentes: hoc pati possunt.

In ipsa doctrina nichil prodest

alioquin rupunt tres. et vīnum

Sed mentes pōdere preceptorū sufficiuntur.

effundit. et tres pereunt. Sed

Sed noua mysteria mentibus innovatis com-

mittuntur.

Vīnum nouum in tres nouos

Sed doctrinae memorie traditur: et mens non

mittuntur. et ambo conseruantur.

est sine fructu.

Dec illo loquente ad eos. Ecce

princeps vīnus accessit et adora-

bat eū dicens: Domine filia mea

Incarnatus.

Modo defuncta est. Sed veni im-

Sed misericordie vel potentie.

Pone manū sup eam et vivet.

Ad devotionē pīm respiciens tūdē pīus

Verbū vite per se et per apostolos predicauit

Et surgens ihesus sequebat eum

Videns dominum in carne venturum: cadit ad pedes eius dicens: Quid infirmum est tei: fortius est hominibz. Pro filia rogat: id est: pro synago- ga que sola legē instruta unica erat. Quia lege et prophetis educata postquam filios deo generare debuit spirituales: erroribz languens: in pecca- tis moritur. Omnis pro ea parres rogauerunt: tamē magna fides gentiū prius impetravit. Synagoga in cūitate legis: et in domo in qua unius

dei cultus est moritur: et suscitatur. Nec non in domo non in virbe a qua

per legem excludebat.

Sed in itinere p̄gēte

domō sanatur. Un-

er apostoli. Nobis

oporebat predicari

verbū tei. Sed quā

iu. vos indig. e. con.

ad gētes. Sed zmar

cum et lucam: mulier

omnē substantiam

in medicos ergaueit

nec curari potuit: quod

quanto magis genti-

litas vires natura-

lis industria ad phi-

losophos expendit:

qui recte vivendi p̄i-

cepta hominibus le-

dare promittebat:

tanto minus poterat

a sordibus liberari.

Sed ubi celestem

medicū cognovit

adesse: cepit remedi-

um sperare et querere

Mulier que.

Salutem iudeis pa-

rata m̄ spe certa p̄gē-

puit gentilitas.

Duo decim annis. Duodecim annis fluit: sicut et illa filia creverat duodecim: quia ex quo synagoga cepit deo fa- mulari: cepit gentili- tas ydolatria et pec- cato pollui.

Accessit. Credidit: dixit: quod his tribus: side: ab eo et oī salū acq̄rit. Si retigero fimbriam. Fimbriam non vestem. Quia non videt in carne dominum: Sed suscepit per apostolos incarnationis verbū. Beatus qui vel extremam partem verbī fide tangit.

Lonfide filia. Credidit vīnis quod petuit: sed incusat robur et perse- verantiam fidei.

Alidisset tybincines. Tybincines sunt carmen lugubre canentes. Hī sunt magistri merore suo subditos demulcentes: et turbam indeorum aduersus doctrinam christi calcitrantium.

Et turbam tumultuantem. Quia synagoga letitiam domini in habitatione pro infidelitate amisit: quod inter fidentes et ciuilantes mortua iacet.

Solum iudicium patebat cum expulit gentes: dicens: Non sum missus nisi ad oves que perierunt. Non quod sine misericordia esset tensus: vel eius iudicium: sed post patuit in susceptione.

Non est enim mortua. Nobis mortua est. Deo autem quis su- scare potest dormit: tam in anima quam in corpore.

Et cum electa esset. Id est: cum reprobati essent irrisores: intrauit in electorum mentes. Vox turbaz curazum cīcienda est: ut anima resurgat. Secundum Lucam electa turba nullus adhibetur nisi petrus: iacobus et iohannes: et pater et matre puelle. Quia blasphemis et irrisoribz non sunt remelanda mysteria: Sed fidelibus qui honorent. Unde alibi. Iustificata est sapientia a filiis suis.

Et tenuit manus. Nisi prius manus indeoꝝ quod sanguine plena sunt mundata sunt a morte non resurgent. Tenuit manū leprosam moysi per quod carnalia opera spiritualiter intelligi fecit. Moraliter. Pueris lig-

peccati relectione adhuc corde tecta nondum ope perpetrata. Cui facili correctoꝝ dominus ostendit. dicendo puelle. Surge. Nam in alijs duobus quos suscitauit aliquam videtur fecisse moram. Vel in dicendo. vel in expectando. ut Iuuenis tibi dico surge. Pro lazaro tremuit spiritu turbavit se. fleuit. clamauit. Pro quo sunt deuote sorores. id est. solitaria cogitationes. pueria iam in domo paucis arbitris surgit: et eis ut nemini manifestent precipit. Iuuenis extra portam multa turba comitate

Lazarus quoq[ue] coram multis: quia publica nota publico eger remedio. leuis leniori et secreta post teleti penitentia.

Ctranseunte in Id est. te domo principis in suam domum. Domus principis synagoga est. sua domus celestis bierusaalem.

Duo ceci zc. Duo ceci. duo populi in se: donec christi sum coperunt sequi.

Hec de duobus ceci et de muto demoniaco solus iudeus ponit. Illi autem duo ceci te qui bus alii narrant: non sunt isti: sed simile facti meminisset; posset putari quod nunc dicitur fuisse de illis. Sed scire debemus quedam facta esse similia: quod probatur cum idem euangelista vtrah[ic] com memorat: ut si quando talia singula apud sigulos inuenierimus atque in eis contrarium quod solui non possit occurrat. non esse hocdem factum: sed aliud simile.

Domin[us] mu[t]um. Significat genitilem populum. vel omne genus hominum. quo ducto per predicationem ad christum. et ablata ydolatria: confessus est christum.

Raboch grece: r[es]titutus surdus: sed tamen indifferenter et mutus et surdus dicunt.

Dbarisei autem. In pharisaeis infidelitas indecorum signatur.

Miseritis. Viam veritatis aperiendo. et molestias corporales auferendo.

Et conuocatis. A curatione socrus petri usq[ue] bu[m] continuacione habuerunt relata miracula. et fuerunt ante sermonem in monte habitum facta: quod ex electione matthie que inter ipsa reserunt indubitanter habemus. Fuit enim unus de duodecim electis in monte ad apostolatum. Hic autem redit ad ordinem rei sicut gesta est post curatum centurionis serum.

Duodecim discipulis. Hi sunt operarij qui mittendi erant. et

quadrati orbis partes ad fidem trinitatis vocaturi. Quorum predicatio ut pondus haberet autoritatis: datur eius potestas curande omnis infirmitatis.

Duodecim autem. Catalogus apostolorum ideo hic ponitur. ut posteros qui pseudo futuri erant excludantur. Et ut tam nomina eorum q[ue] eis credentium. in libro vite eorum scripta significantur.

Petrus et andreas. Apostolorum paria in quaq[ue] sociat petrum et andreas fratres. non tam carne q[ue] spiritu.

propheta non patriacha. q[ue] virtutem negare apparuit sic in israel. **P**bari non possunt: opera columnantur sei autem dicebant. In principe sybigs indifferenter predicabant: non perso demoniorum evicti demones. Et circu[m]as discernes: sed salutem credentium queres. cumibat hiesus omnes ciuitates

et castella. docens in sinagogis et. Id est. predicatione que ducit ad regnum celeste.

et pre[dict]ans euangelium res

si quibus non persuadebant verbas per

suaderet miracula.

qui et curans omnem languorem et in populo clemente intuimus omnem infirmitatem. **V**idens autem genus humanum et compassus est. turbas misertus est eis. q[ue] erat per varios errores demonum. et vanas se curante torpores. et hoc ex ricco doctore qui eos verati et iacentes sicut oves non in viam veritatis non adduxerant.

habentes pastorem. **T**unc dicitur: q[ue] turba populorum insciendo verbo et serendo fructu opta.

cit discipul[us] suis. **M**essis qui dem multa: operarij autem pauci

Rogate ergo dominum messis: et predicatorum ad congregandam electorum ecclesiam.

vt mittat operarios in messem suam

C. X.

Hynde dicitur. Non vos me elegitis: sed e[st] u[er]o gratiam.

Tconuocatis

duodecim discipul[us] suis et. q[ue] tam in visibiliter in corpore. q[ue] in visibiliter in debet illis potestate spiritu immunita anima uequantum. do[minus] vt eiiceret eos. et curaret omnem languorem. et omnem infirmitatem.

alias discipulorum

duodecim autem nomina apostolorum hec sunt. **P**rimus simon q[ue] dicitur petrus

mi culmen filii tonitruis (ut in euangelio marci scriptum est) cognomina tisunt. Quorum unus celestib[us] intonat. In principio erat verbum. Et abo[lo] sepe seorsum duci. et aliquando sonu te nube terribilium audiire meruerunt. **I**hic est f.m.d. Thomas et matthaeus. Ceteri Matthaeum prius ponunt. et prudenter tacent publicanum. **I**ste et se postponit. et publicanum dicit: ut ubi hab[em] pecunia superabundet grā. Thomas abissus. vel geminus. grece didimus: quia quo ceteris diuini dubitauit eo altius veritate resurrectio agnouit. **M**atthaeus donatus. Jacobus alphagi qui et frater domini quia filius materterere eius marie. que maria cleopha dicitur. **V**el quia alpheus cleophas etiam dicitur. vel eo defuncto post natum iacobum cleopha nuplit. **T**hadeus corculus. et cordis cultor. Alio nomine dicitur iudas. fr[ater] iacobi

fratris domini. ut in epistola sua dicit. **S**imoni ad differentiam chananę us. a chana vico quod in terpletatur zelus. **V**nde et zelotes. i. emulator. **J**udas scariothis. a vico ubi ortus est. vel ex tribu isachar. presagii sue damnationis nomen accepit. qd̄ isachar. qd̄ dicit merces perditionis premium insinuat. **S**carioth interpretat memoria mortis. qd̄ non repente per suasus. sed diutius meditatus pugnit scelus. qui prouide inter apostolos eligit. qd̄ quāta ē veritas quā nec aduersari minister infirmat. et ad indicium hūang infirmitate voluit dñseri et prodi. modesteque tilit. **D**uo et dno noītiaū exprimunt. vt ingal' societas approbetur. **H**i sūt xij. filij iacob xij. principes plebis iūl. xij. fontes regiū helim. xij. lapides in relike sacerdotis. xij. panes ppositōnis. xij. exploratores a moyle missi. xij. lapides alta- ris. xij. lapides a iō. dane eleuati. xij. bōnes sub mari. xij. stelle in corona. spon- se. xij. fundamēta. xij. porte ciuitatis. **M**ultis alijs figuris prenotati sunt apti ad dispensanda diuina mysteria.

Thomas Abyslus. qd̄ altitudinem diuine virtutis in resurrectōne certa fide penetrauit. Vel thomas geminus. qd̄ est grece didim⁹. ppter dubiū cor in credendo.

Et iudas scari. Magnū in nobis exemplū doctrine. cum qui omnia nonerat non dubitaret proditorum in discipulum eligere. atq; aplin ordinare. **H**abet enim christus conscius mū dicere testē. cū suū nō dubitet eligere proditorum.

In iūā gen. zc. Post resurrectionē dicit. docete omnes gentes. Sed hoc an. quia prius oportet in dñs p̄dicari. ne cau- sam habeant non recipiendi. quia ad gētes apostolos misit. **A**lleg. Ne sumus similes hereticis.

Apro reg. cc. Per fidem prope est regnū. Sicut enim sit peccā- tera. ita iustus sit celum. in quo tens presidet. **V**nde dicitur. Regnum tui intra vos est zc.

Ecce quid debeant p̄dicare. Appropinquabit reg. celoz.

In fir. cu. Ecclesia infirmos statu boni opens p̄ficit. mortuos in pecatis vel line fide suscitat. leprosos errorib; alperlos mundat. demones p̄ exorcismos fugat.

Gratias acce. gra. da. Ne iudas qui loculos habebat te p̄dicta potestate pecunia congregare vellit. ne quicquid eius supprimit dñs. dices. gra. acce. gra. da. **D**annat etiā hic perfidiā sumoniacē hereseos.

Dona spiritualia p̄recio vilescant.

Aurū neq; arg. Qui h̄ haberet videret n̄ cā salutis p̄dicare s̄ luci

Neque pecu. in zo. Duo sūt genera necrōz. vñ quo emunt necel

saria. illud ipsa necrā. **P**er pecunia in zonis illud vnde emuntur. p̄ pe- ram qd̄ emitur quod ibi reponitur.

De hoc in passione. Qn̄ misi vos sine sacculo et p̄era. nunq; dñs uis vo- bis aliquid. At illi dixerunt non.

Neque calcia. Et plato dicit. duas corporū sumitates nō ē relādas nec assuetū fieri de be mollicie capitū et pedū. **C**um aut̄ h̄c h̄uerint firmi- tate. cetera robustiora sunt.

Neque vir. Mat

the et lucas dicit ne

qz virgā. Marcus n̄

nti virgā. qd̄ noī sig-

nificat p̄tās accipien-

di necrā. te qd̄ et hic.

Dignus est. o. m. s.

Quia vti pñt. nec tñ

inobedientes sunt qd̄ te

suo iure cedunt. Mar-

cō dñs eos calciariscā

dalijs l'soleis. vt neq;

pes sit tectus. nec ad

terrā mud⁹. Id ē. nec

occultet euāgelium.

nec terzeis p̄modis in

bñtūcīs. simpliū ou-

p̄lī abulare. Lu. dñc

Deminē salutaueri-

ts. et sub q̄nta feli-

natōe iter p̄dicatiois

pgere dēat ondatur

All. Per aūz ondi-

tor sapientia sc̄lans.

Per argētū faciūa

rhetorica. Per pecu-

niam zone. sapia ab

sc̄dita. Per peram-

on̄ sc̄li. Per calcia-

mēta mortuoz op̄ez

exēpla. ne sua op̄a p̄

exēpla stultoz tegat

s̄ sc̄az terrā ingressu-

ris sensus beat nu-

dos. et a maloz exem-

plis alienos. Nec dñ-

alic̄ p̄sidio carnalis

inniti. Qui salutat

in via occōne itineris

facit. n̄ studio salutis

Hic est qui non amo-

re eterne patrie. sed

premioz ambitu sa-

lutem p̄dicat.

Dignus est.

Unde ergo necessa-

ria. Tantum accipi-

te quantum ad necel-

sitate sufficit; vt inde

securi. eternis melius vacetis.

Interrogate quis. Testimonio viāz eligendus est hospes; ne

eins infamia p̄dicatio ledatur.

Dignus. Ut sciat se magis accipere grām qd̄ dare.

Ibi manete. Ambz. Dat constante generale mandatū. vt hospi-

talis necessitudinis iura custodiant. Ideo domus eligenda; vi mutandi

hospitij necessitudinisq; violande cā non suppetat.

Excutite pul. Der excusione pulueris. intelligitur amissio itineris.

Excute puluerē. ad contestationē terreni laboris quē pro eis inauter

suscepit. vel vt ab eis nec ad victimū aliquid accipiant; nec terrenū

aliquid ab eis querere ostendant; vt et puluerē de terra co sibi non pati

antur adherere. Alter. Pedes sunt op̄ns et incessus p̄dicationis. Pul-

uis terren⁹ levitas cogitationis. a qua nec summi doctores possunt c̄ im-

munes. dum intendunt curis subditoz. et quasi in itinere mundi puluerē

legunt. Qui ergo recipiunt verbum. ipsi curam doctoz in argumentum

pertinet humilitatis qui spernunt: ad testimonium damnationis inflectunt
Eripse est puluis qui in euāgeliū p̄ceptores extergi: et a q̄ p̄ bonos auditores
euāgeliū pedes iubent abliui: mo p̄ ipsum salvatōrē narratur abluti.
Ecce ego. Illa pena suabit in futurū: vos autem exhibete patiāz
Ecce e. Lōgit illi qd̄ fin̄ iobez. Sic misit me p̄ ad passionē: s: et ego
mitioros: nō ad gaudia s: ad passiones. **Ubi seruare innocentia;** q: qui
locū p̄dicationis suscipit: mala inferre non debet: sed tolerare

Sicut ser. Ser
petis astutia est q̄ to
to corpore caput in
quo vita est occultat
et protegit. Ita et no
strī periculō corporis
caput nostrum quod
est christi custodia
mus. Vel p̄ an
gustias se coartans.
veteri tunica exutus
innovatur. Sic in
trans per angustum
portam: veterē exut
hominem.

On testimonium
Ut inde peruersi pe
reant sine excusatio
ne: vnde electi exem
plum capiunt vīc.

In testimonium
illis et gentibus. Lu
cas. Continget vo
bis in testimonium:
quia persecutio no
minis christi non so
lum iudicis et genti
bus eorum malicie:
sed etiam ipsis apo
stolis fit in testimoni
um ipsoz innocentie.

Dabitur enīz
vobis. Volunta
tem vestram pro chri
sto offerte: christus
vero loquetur pro se

Tradet autēz

frater z. Minorē
dolorez ingenerat ma
la que ab extraneis,
maiorē que ab illis
patimur de quorum
mentibus p̄fume
bamus: quia cū dām
no corporis mala nos
cruicant amissē cari
tatis.

Qui autem
perseuerauerit.

z. Docet virtutem
longanimitatis et pa
tientie. Non enim ce
pisse vel facere: s: p̄
cere virtutis est. **Un**

de canda hostię inbetur offerri. Hocidem lucas exprimit. In patientia
vestra possidebitis animas vestras: quia dum nobis dominari discimus
hoc ipsum incipimus possidere quod sumus.

Cum autē. Hoc ad illud tempus pertinet quo dictum est. In viam
gentium ne abieritis. **N**on persecutiones non debent timere: sed declinare
et tribulationis occasio sit euāgeliū seminariū.

Mysti. Cum vos persequentur in uno testimonio fugite ad alia vo
lumina. Quia quis sit contentiosus persecutor: ante p̄sidium salvatoris
adueniet q̄ illi concedatur victoria.

Non est discipulus. Nec indignemini tolerare quod tolero qui

Si patrem familiag. Ostendit calumniā suas; ut suo exemplo

Hoī illi ciuitati. **Ecce t̄ ego.**
Ex discipulis missos facio: ideo sitis manue
ti et humiles innocentes.
meto vos sicut oves in medio lu
scribaz et phariseoz. **T**ut uiteis insidi
as. **H**ut idē seruens.

porum. **E**stote ergo t̄ prudentes
sicut serpentes. et simplices sicut
h̄ic aperit quos lupos dixerit. **T**u es
a persuasionib⁹ hominum
colubz. **L**auete autē t̄ ab hoībus
h̄eūmunt eos. **H**abui potiori sententie dan
dis est locus.

Tradent enim vos t̄ in conciliis.
Tu sp̄e corrēndi: quia ille locus core
ctōnis est
et in synagogis suis t̄ flagellabūt
Quasi ad maiorem audientiam cum
per se nobis inferre vim non poterunt
vos. et ad reges et ad p̄sides duce

mini propter me in testimonium
Contra teriores consolatio: quasi dicat. no
lite turbari.

illis et gentibus. **L**um autem tra
det vos. nolite cogitare t̄ quo
modo aut quid loquamini. Da

Dabitur enim vobis in illa hora qd̄
h̄oīa dicendi.
bitur enim vobis in illa hora qd̄
h̄oīa non ex ingenio vel arte vestra verba
procedunt: sed ex spiritu sancti grā
loquimani. **N**on enim vos estis

qui loquimini: sed sp̄us patris ve
h̄elus organis. **A**deo crescat persec
torum rabies et nullus sit inter eos affectus.
quoz diuersa est fides.

Stri qui loquitur t̄ in vobis. **T**ra
det autem frater fratrem in mor
tem. et pater filium. et insurgent
filii in parentes. et morte eos affi
cient. et eritis odio omnibus ho
minibus: propter nomen meum

Non tantū amicis.

Quia amatores mundi sunt inimici dei.

Cadet super terrā sine patre v̄o

Enīz autē nō p̄nit occidere: s: poti⁹

ferant iniurias. **V**nde dicit. **S**uffic discipulo:

Beelzebub. Beel ipse est bel. zebub musca. id est. tēns musca. pro
spurcia sanguinis immolati. Idolum est acaron. nomē cū spurciū
mi idoli principem demoniorum appellant. qui musca dicitur p̄pter im
mundiciam.

Beelzebub idolum apud diuersas gentes. diuersis nominibus nō
cupatum. **N**inus rex assiriorū conditor nūnū ciuitatis. post mortem pa
tris sui beli compo
suit statuam in hono
re ipsius. eiqz dñi
nos honores insit p
solui ab hōminib⁹.

Cuius simulaci si
militidinem chal
dei suscipientes: vo
cabant bel. vt in da
nie legitur. **I**nde palestini illud acci
pientes vocabant
baal. Moabite ve
ro beelfegor. atqz ita
per diuersitatem gen
tium diuersa; ei da
bantur nomina. **A**t
indē vnius dei cul
tores vocabant be
elzebub ob deriso
nem gentilium. baal
vir. zebub musca.
vir muscarum sive
batens muscas.

Qui autem perseuerauerit vsqz
non debet desistere: sed ad tempus decū
nare: et aliis possit p̄odescere. **N**on ante
in finem hic saluus erit. **L**um au

tem persequentur vos in ciuitatē
Non mirum si a quib⁹dam fugiāt: q
consummatio israel non fiet in fide donec cha
te ista. fugite in aliam. **A**men di
co vobis. non consummabitis

ciuitates israel: donec veniat fili
us hominis. **N**on est discipulus
super magistrum. nec seruus su
us perfectio est discipuli non valesci iniurias
sicut ego feci.

Per dominum suum. **S**ufficit di
scipulo ut sit sicut magister eius
Non potu.

et seruus sicut dominus ei⁹. **S**i
cui famulantur celestia et terrestria.
patrem familias beelzebub voca
uerunt. quātomagis domesticos

Ei⁹: **N**e ergo timeritis eos. **N**on
hoc ad bonos. **S**ecundū
chil enī optū qd̄ n̄ reuelabit̄. et oc
hor ad malos. **S**icut

cultū qd̄ n̄ scīt. **N**ō dico vobis
in mysterio. **S**predicate aperte. **H**abui
in tenebris. dicite in luce. et qd̄ in
privatum. **H**abā publice. **S**calcate carna
aure auditis p̄dicate super tecta
lia. **T**anquam.

Nolite tiere eos q̄ occidūt corp⁹
quam eam deus reddat corpori.
anīaz autē n̄ p̄nit occidere: s: poti⁹

Enī timete. q̄ p̄t et anīaz et corpus
mitredō in eterna supplicia. **N**olite tē
p̄dere i gehenna. **N**ōne duo pas
se re morte corporis. qui mori nō potestis sine nutu
dei qd̄ in minoribus liquet

Seres asse veneat. et unus ex ill̄ n̄
non moritur sine prouidentia dei. quātoma
gis vos. **S**ine nutu dei.
cadet super terrā sine patre v̄o

Cadet super tecta.
Loquitū iuxta more

palestine. vbi solent in tectis residere que non sunt cacuminata: sed equa
lia. **V**nde lex precipit. vt qui nouam domūz edificat. murum tecti ponat
in giro. ne fundatur sanguis inoxius labente aliquo. Ergo in tectis p̄
dicatur. quod cunctis audientib⁹ palam dī. et est. qd̄ vos erudi in par
uo inde loco. in totū mundo dicite.

Nōne duo passerē. Lucas. **N**ōne quinqz passeres veneant
dipondio. **N**ec multum distat. vt duo asse. et quinqz dipondio. **D**ipon
dius enim est ex duobus assib⁹. **Q**uod autem in numeris est vnu. hoc in
pondere as. et quod duo. hoc dipondius.

Et unus ex illis non cadet super ter. **Z** **Q**uomodo ergo a
postolus. **N**unquid de bōb cura est deo? **S**ed aliud est cura. aliud sci
entia.

Numerati sunt. **H**oc est scientia tui noster et comprehendit.
Numerati. Non actu computationis; sed facultate cognitionis. **A**si
 multitudine pecunie; que nesciatur ut seruetur. **B**ibi magna prouidentia
 dei q[uod] nec parva ocio acq[uis]ita dicta cum lateant.
Qui confitebitur. **V**el confiteretur quis Ihesum ea fide; que per
 dilectionem operatur. Negat qui preceptis dei non obedit.
Qui autem negaverit. Negatur a filio apud patrem: cui non mani-
 festatur in diuinitatis potestate filius et pa-
 ter. **C**onfiteat a filio
 apud patrem: qui per
 filium habet accessum
 ad patrem.
Pacem mitte-
 re. **M**issum est bellum
 bonum ut rumperetur
 pax mala.
Veni enim ecce
 Dic lucas ait. **E**cce
 quinq[ue] in una domo
 diuersi: tres in uno: et
 duo in tres diuidentur.
Quo ergo quinq[ue]:
 cum sex personaz no-
 mina subiicit patris:
 filij: matris: filie: soci
 et nurus. **S**ed mater
 filii ipsa est socrus ux-
 oris eius: ideoq[ue] illa ip-
 sa: et in filia sua: et in
 nurum dicitur esse di-
 uisa.
Dossumus et pa-
 trem intelligere dy-
 bolum cui eramus a-
 liq[ue] filii non natura
 sed imitatione: ut in
 deis dictum est: **V**os
 ex parte dyabolo estis.
Sed postquam vocem
 audiimus monitis
 obliquo: et do: pa-
 tri. **V**enit gladius
 dei separare nos ab in-
 uicem et ostendere ali-
 um patrem: cui dice-
 remus: **P**ater noster
 qui es in celis. **M**a-
 ter sinagoga: filia per
 mitiva ecclesia. **G**o-
 crus eadem sinago-
 ga. **N**urus primitia
 ecclesia de gentibus.
Sponsus ecclesie fili-
 us est: dicente aposto-
 lo. **Q**uorum patres ex
 quibus christus sum
 carnem. **S**ocrus igitur id est: mater spon-
 si et in nurum et in fili-
 um diuisa: est sinago-
 ga carnis quia ec-
 clesiam perseguiri non cessat: sed et ipsa in matrem et in socrum diuisa est vo-
 lens recutere circumcisionem ceteraque carnales obseruantias.
Separare. Id est: priuatos carnis affectus extinguere: quibus ita
 inimicem diliguntur ut deo minus seruant. **V**el penitus auertantur: non
 q[uod] non sunt honorandi pater et mater: sed propter teum: hic est ordo caritatis.
Qui amat patrem. Post deum amandi sunt: sed si virtus non po-
 test seruari: odium in suos pietas est in teum.
Et qui non accipit ecce. **C**rux duobus modis portatur: cum vel per
 abstinentiam corpus afficitur: vel cum per passionem proximi affligitur
 animus.
Pecccata proximorum frumentorum sunt sanctoz.

Crux semper est portanda: et amor christi ostendatur.
Et sequitur me. Aliquis enim carnem macerat pro innani gloria:
 vel proximo carnaliter compatitur ut culpe faueat: hic crucem ferre vi-
 detur: sed dum non sequitur.
Qui inuenit. Domine anima vita presens designatur.
Qui recipit nos. Cum ad predicationem mittit: et zones tollit: pe-
 nula non timenda dicit: affectus subiicit religioni. **V**nde gaudiump[er] au-
 steritatem mandato-
 rum: spe temperat: p-
 missorum. **Q**ui recipit
 inquit vos. **A**d suscep-
 tionem magistrorum
 pronocat discipulos.
Dicit ergo aliquis.
 ergo et pseudo aposto-
 las et iudeam prodito-
 rem suscipit. **H**oc
 dominus procurans
 dicit: non personas
 esse suscipiendas: sed
 nomina: et mercede
 non carere suscipien-
 tem: licet indignus
 sit qui suscipit. **N**on
 ait mercedem: te pro
 pheta vel iusti: sed
 prophetae et iusti mer-
 cedem: quia duni es-
 sistentia qui alter non
 possent quod eorum
 est facere: et ipse est q[uod]
 in hoc nomine facit:
 non pro eis solum:
 sed eorumdem merce-
 dem babebit: id est
 talem qualiter et ipsi.
Quia christus in
 apostolis: tens ante
 in christo: ergo quia
 apostolos recipit: reci-
 pit deum. **H**oc dicit
 ne apostolorum suscep-
 tio vivilis habeatur
 his a quibus supradic-
 xit: tebere stipendiis
 accipere.
Et quicunque.
Qui periculum non
 suscipientur: testimo-
 nio excusis pulueris
 denunciant: meriti
 recipienti ultra spe-
 ratum commendat.
Rota tamen ma-
 gis ad pium affectus
 respicere q[uod] ad quan-
 titatem regi exhibet.
Unus ex mini-
 mis. Minimi sunt
 qui nichil penitus ba-
 tent in hoc mundo:
 et indices erunt cum
 christo.
C. XI.

Johannes autem. Et dum christus predicaret: et predicationem
 suam varijs signis confirmaret: **J**ohannes eius opera induit positus in
 viculis ab herode. **S**ed cum audisset mittens duodecim de discipulis suis. **T**ransiit inde ut
 uero offeratur indec salutis occasio.
Doceret et predicaret in ciuitatibus.
Iudeoz. **J**ohannes autem cum audisset

christo.

Johannes autem. Et dum christus predicaret: et predicationem
 suam varijs signis confirmaret: **J**ohannes eius opera induit positus in
 viculis ab herode. **S**ed cum audisset mittens duodecim de discipulis suis. **T**ransiit inde ut

Johannes interficiendus ab herode interrogat: non quod dubitet: quod alii
 dixerat. Ecce agnus dei: qui per vocem patris audiuerat. **H**ic est filius meus
 dilectus. **S**ed ut missi signa violentes credarent: et dictis eius opera chri-
 sti fidem facerent: ne alius christus expectaret. **O** autem discipuli iobis aduer-
 sus et ipm supbirerent: et aliquid linoris brevit supra innotuit ibi. **Q**uare nos
 et pharisei ieiunam: et rabi iobi dicerunt. **M**agister cui testimonium dedisti.

Ecce discipuli eius baptisant et plures veniunt ad eum. **H**ec omnia ea dem te iohanne lucas ponit: non ipso ordine. **S**ed quis ordinem rei ge se teneat non apparet.

Tu es qui venisti.

Don ait qui venisti. q̄ si c̄ ad inferna te sc̄lsum sum. tetro te vincere inferis. qui nūcianum supis. An cō ueniat filio dei mori an aliū ad hec sacra missurus es?

Qui non fue sc̄la. Qui te dimitatis potesta non dubitanter. **H**oc non contra iohem quē mot aereo commendat.

De iohanne. Dicariorū xp̄i de xp̄o certificare discip̄los voluit: q̄z s̄est eos dubitare. **D**e p̄ cursore xp̄i turbas dubitantes ne dubitet docuit mollē leueq̄ putates.

Ecce qui. Qui ponūt pulmariā sub cubito: q̄ vitaz peccātū palpāt nō pūgūt. **N**ota. Rigida vi ta et p̄dicatio d̄z te dinare molliū pala tia: q̄ frequētant mol libo induit adulatēs.

Mplus q̄ pro ph̄eta. **H**e. Quia angelus: non natura sed officio.

Maior iohan. In h̄n p̄fēt̄ p̄iarch is: et cūctis hoibz: sed q̄q̄lis ceteris sanctis ostenditur.

Dui aut̄ mi z. Id est. oī sc̄ns q̄ia z est cū teo-maior ē eo q̄ adhuc in mīdo. v̄l ego quē minorē fac multoz opio in ecclā sc̄p̄ illi p̄glatus suz

Vel nouissimus angelus celi. melior est quouis homine. **I**n regno ce. Regnū celoz duobz modis accipiē: aut su pñi in quo nōndum sumus. Aut pñs ecclēsia in qua adhuc viuin̄: et iam quodā modo regnamus.

A diebus io hannis zc. Ap̄los dñs ad ones q̄ p̄. dō. iſrl. ire iuferat vt ad regnū re duceret. **S**z h̄s p̄dicatio ad p̄fectū publicanoz et p̄coz versa ē q̄ credide rit. Ceteri iobi a plebe n̄ credit xp̄i opa n̄ autorisant. q̄ erūx ē sc̄dalo. Jam xp̄bia cessat: iā lex explet. Xps alij̄s p̄dicat: et ab alijs recipit sui respuit: inimici accipiūt. Itaq̄ regnū celoz vim patit. q̄ gl̄a iſrl p̄ibz rebūta. a xp̄bis nūciata. a xp̄o oblata. fide gentiū occupat et rapit. **V**el a diebus iobis q̄ pñiam p̄dicauit qua peccator reuiuiscit: et n̄ an. q̄ lex penā intulit: et p̄ pñiam vimificauit. Patria celestis vim patit dñi peccor ad eā. quasi in alienū locū intrat p̄ pñiam. Grandis violētia ē in terra nasci

et celū capē: et h̄iē per virtutē qđ non possimus per naturam.

Omnes enim. Non q̄ p̄ iohes nō fuerint aliq. vt agabz: sed q̄ q̄d pp̄bancū de dno vaticinati sunt.

Dēsēni p̄phē. q̄ q̄d illi dixerūt. de rētūro locuti sunt. b̄ vero venientē ondit.

Et si nullis r.

Vit minē excusabilē sitis: q̄z eu n̄ recepistis. Ipse ē helias in v̄tu teñ in psona. par in v̄te severitate mētis rigore. p̄cedēs xp̄i p̄mū adueniū. vt ille u.

Lui aut̄ z. Laudato iohē transit ad increpādūz illos qui nec p̄dicatōe iohis moti sunt. l̄ ipsi xp̄i p̄dicatōz despiciūt. **J**ohes tal' actātū vt dixi. et adeo dig nus vt ei dēat credi. Sed vos cui estis as similandi qui nolvi stis credere ei.

Similis ē pu.

Pueri doctores sūt bñiles sp̄i. Fox sūna goga. v̄l ipsa ibilin. v̄bi iura p̄ceptoz dei recōdebant. Co equales. contribules q̄s solebat exprobra re q̄ ad laudes dei n̄ assurrexerūt corde te noto. mēbroy agilitate. q̄d notat saltus. **N**ec p̄ lamēta. pp̄le tax. p̄ excidij̄ iam facis vel faciendis. ad pñiam p̄uersi sunt.

Cecinimus zc.

Vt dāvid exultate deo ad. n. in. deo. Ja cob. et cetera hmōi.

Lamētātūmus

Vt querimini in to

to c. u. in ieunio. et p̄. et p̄. et hmōi.

Cecinimus zc.

Vut cē. ita z nē. v̄ram q̄ v̄ia salutis respuiq̄. Lamētātūmus ad iohanne; cecinimus ad christum.

Hec sūma. Generatio ista nec p̄lat cū iohē plorāte. neq̄ gaudet cum chri sto gaudente.

Dec mīn si duplē v̄ia salutis p̄tenunt. cū z ieunio et saturitatē p̄it sp̄nūt. **S**i ieunio placet cur iohes displicet? Si saturitas: cur fili⁹ hoibz?

Justificata ē. Nō dicit filios sapīa intelligere. nec ī abstinentia. nec ī māducādo esse inficiā: sed ī eq̄nūtate tolerādi in opīa. et tp̄antiaz n̄ se corripēdi p̄ abūdātiā. **N**ō ē regnū dei esca et panis. q̄z n̄ usus: s̄z p̄cipia rep̄hēdīf. In q̄busdā libris hētūr. **J**ustificata est sapīa ab openbo suis: quia sapientia non querit v̄o cis testimonium: sed operum.

Tunc cēpīt. Qui hactenus iudicos p̄mūnter increpauit: nūc nomi natūrā cūtates exprimit: que frequentē audita doctrīa et visis tot signis

credere noluerunt: quibus non optat mala: sed predicit ventura.

Contra tebico. Supra ubi legitur quod circuibat Ihesus ciuitates et oecum: curans omnes languores: intelligendum est inter alias etiam in corozaim et bethsaida domum fructum vel venato. **S**i in tiro. Hoc impletum modo videmus quod corozaim et bethsaida propter domino credere noluerunt: nimis et sidon postea predicatione apostolis crediderunt: adeo deuoti ut pau-

lum tiro abeuntur: omnes cum uxoriis et liberis usque ad na-

ues pseuerentur. Cur ergo non creditur predicatione: creditur: et prout exiuitur? Iesu scit cuibus viis sunt mala et veritas. Proposuit tamen fines iudeorum non excedere: ne instaz pharisaei et sacerdotibus persecutionis occasionem dare. Et erant tuncti qui in corozaim essent vocati: nec tamen de contemptu granum panendi.

Curus angustia. sidon venatio.

Et tu caphar- naum. Non solum corozaim et bethsaida re-erit: sed et tibi capharanaus: quod nunquam tu ex. Usque in ce-

Ronnet enim que fama bospitalis mei et signorum in te factorum famosa efficeris: vel contra predicationem meam superbissime refutasti.

Capharanaum interpretatur villa pulcherrima in qua condonatur perfida bie- rusalem. Cui dicitur Justificata est soda- ma fororum tua ex te: ex tua comparatione cui illa exemplo loquitur non est correcta: tu si- lij dei verbis et miraculis semper extitisti in gratia.

Respondens

Ihesus. Respondens facile obiectio quasi quereretur: quod ratio quod inducitur populus dei caltor: dei filium in carne venientem tam obstinatus recusat: quod gentilitas tam prona recipit.

Domine celi. Qui facis celos et relinquis in terrenitate quos vis vel ad litteram.

Dariuulis. Sapientibus et prudentibus non apponit insipientes et be- betes: sed parvulos: ut probet se timorem damnare non acumen.

Tu pater. Slandientis affectu loquitur: ut incepsum in apostolos beneficium compleatur. Hic exemplum humilitatis accipimus: ne temere dis- sentire presumamus superna consilia de vocatione hominum et repulsione illorum. Cum enim utrumque attulisset: non mox rationem reddidit: sed sic teo placitum dixit: ostendens: quod iniustum esse non potest quod in isto placet. In omnibus ergo quod exterius disponuntur: aperte causa rationis est: occulte iustitia voluntatis.

Quoniam sic tu. Ne quis iterum querat cur humiles eligat sapientes reprobet.

Omnia michi tra- dentem patrem et accipientem filium my- stice intellige. Alioquin si intra fragilitatem nostram accipis: cum coperier habere qui accipit: incipiet non habere qui dedit. Per omnia: coopiri no-

ta: per tradita: filium cui per naturam omnia unius substantiae iure sunt propria: non data per gratiam. Tradita autem omnia: non celum terza: et ce- tera quod fecit: sed hic qui per filium accessum habent ad patrem: et anter- bellum: dominum postea sentire coperiunt. Tradita autem non alia sunt quam quae in filio soli nota sunt patri. Nota vero filio soli esse quae patris sunt. Atque ita in hoc mutuus cognitionis secreto intelligitur: non aliud in filio quam quod in patre agnosibile sit existisse.

Et nemo nouit

filiu[m] pa[re]t cui filiu[m] leipsum revelare.

Et nemo nouit pa- trien nisi filius: et cui pars volunt revelare. Ad utrumque enim illud subditum refert. Verbo enim suo prius declarat. Et verbis sequi- sum declarat: quod men- tis nre lumen est.

Nisi filius et.

Omnia cognito quod est equalitate nature.

Natura tantilla quod in nobis est: dignatio- nis revelantis est.

Tollite ingum-

meum super uos

Iugum Christi euangelium est quod iudeos et gen-

omnes qui laboratis et onerati

Inter nos non tantum exonerabo

estis: et ego reficiam vos. **T**ollite

super fidem combinatos

ingum meum super uos: et disci-

plum nullum ledo. **S**oribus: et **q**uia nullum despicio. **S**ente

tea me: quia mitis sum: et humi-

non ficeo. **T**u sis: et postea re-

lis corde: et inuenientis requiem

Evangeliu[m].

Animabus vestris. **I**ugum enim

super detracitibus: sed dilatato corde cur-

disciplina.

meum tuue: et onus meum leue.

C. XII.

Nullo tempo-

Stem datur occasio congre-
dandi iudeis.

Abijt Ihesus per sata-

peas in specie columbe.

Iugum enim. Quo euangelium legi lenius est: cum ibi oga: hic et per-
plicentia damnatur: Sed in lege multa intentur quod apostolus impletum non posse dicit: hic voluntas queritur: quod in arbitrio nostro est: et quod sola sufficiere potest: et premium habere. Item quo in iugum Christi linea cum supra dicitur: arta via est quod ducit ad vitam: Sed angusta: quod non nisi angusto initio incipitur: processu vero temporis ineffabili dilectionis dulcedine dilatatur.

Onus meum leue. Quia illud momentancum nostrae tribulacionis eternum pondus glorie operatur in celis.

In illo tempore. Parvata predicatione et miraculis unius anni ante quod iohannis factis: transiit ad illa quae facta sunt alio anno: s. post mortem iohannis: quoniam iam in omnibus Christo contradicitur.

Abiit Ihesus et. Allego. Hata sunt auditores: per quod discipuli transiunt cum solite doctores inspicunt: quod in quoque attrahere possint: quorum salutem esuriunt. Spicas vellunt: dum singulos homines a terrena intentione retrahunt. Fricant: dum exemplis virtutum etiam a concupiscentia carnis mentes exunt. Grana comedunt: dum emundatos in corpus ecclesie trahiunt. Non hoc agunt discipuli ante dominum: quod necesse

et procedat sermo doctoris. et sic gratia cor illustrabit auditoris. **Sab-**

bato. qd hoc agunt spē quietis eterne. ad quā & alios invitant

Mora. Item per sata cum dño ambulant. qui diuinis imperijs stu-

dentes. in scripturaz meditatione telectantur. **Esuriunt:** qui in eis panē

vite. i. dei amorem inuenire desiderant. **Sabbato:** dum a turbidis cogi-

tationibz vacare. & videre qd suavis ē dñs gaudēt. **Vellit spicas & terat**

cum testimonio assūmunt & discutiunt; donec in eis medullam dilectionis

inueniunt. que late-

bat in littera. **Sed**

qui solam superficiē

litterę sequunt; neqz

m entis refectionem

non sunt. neqz animaz

requiem querunt. vii

confutatio lequit. At

ille dixit eis.

Esurietes z.

Quia vt aliis ait euangelista. nec locū

wlendi habebant pro turbis. propter nī

miā importunitatē

cor.

Alij euangelistz addunt. manuō con-

fiscasse. **Vnde** z pe-

tro dicitur. macta et

manduca.

Non licet. Se

cundū p̄ceptū legis.

Sed qd alia scriptu-

ra dicit. misericordia

malo qd sacrificiū. me-

lins fuit hominē te

famis periculō libera-

re. qd laſificiū deo

offerre. **Quia** hostia

deo placens est salus

hominiū. **De uasta-**

tione frugum non ar-

gunt. qd licet per le-

gem inde edere.

At ille dixit z.

In hoc facto nichil

alium instrumur. nisi

vt sabbatum non ad

litteraz sed spūnalter

intelligamus.

Non legistis

Si dauid & abime-

lech non reprehendie-

quot vterqz manda-

tum legis probabili-

necessitate transgres-

sus est. & hic simil cā

famis est. cur nō idē

probatis in apostol?

Pa. propo.

comedit. Quod significauit sacerdotalem cibum transituz in vsum

populoz. **Vel** quia omnes sacerdotes debemus imitari. **Vel** qd omes

sacerdotes sumus.

Comedit in sabbato quando de mensa tollebantur alijs substitutis.

Erat etiam tunc neomenig dies.

Quia sabbatis sa.

Hic sine necessitate ondit sabbati violari ab

ipis qui calumniantur.

Unum exemplum datum est regie potestatis. de dauid. aliud sacerdo-

talis. te his qui per ministerium templi sabbatum violent; vt multo mi-

nus ad ipsuz pertineat crimen spicarū sabbato vulsaꝝ. qui verus rex & sa-

cerdos est & dñs sabbati.

Dico aut uo. Quasi si figurale templum potuit defendere sacerdo-

tes sibi sermetes; cur spirituale n̄ potest defendere disciplos sibi credētes?

Sia aut. Et vt ostenderet omnia futuri temporis spēz continere; adie-

cit. **Si** autem sciretis. id est. qd deus per gratiam dispositus liberare popu-

lū et n̄ p exteriōres obseruātias. n̄ reprehenderetis meos si vetera omittit

Dominus est enī fi. b. Si dauid pastus et sacerdotes tēpli mi-

sterio sabbatum. violates sine crimine suūt; quātū magis filius hōis. qd ve-

rūs ē rex & sacerdos et dñs sabbati?

Et ecce hō. Iste hō dī cemētarī fuisse. qd manū cui spūnāl edificij cu-

ra pmissa fuit; arida erat vscq ad tps xpī.

Ecce hō m. b. Significat hūnū gen⁹ in fecunditate boni opis arefactū.

pro manu ad pomuꝝ extēla quam sanam manus innocēt̄ cru-

ce extēla. Bñ manus

in sinagoga erat ari-

da; qd rbi mai⁹ do-

nū sc̄ibī transgres-

sor majori subiacet

culpe.

Unterrogabat

Quia discipolz d̄ vi-

olatōe sabbī. p babili

exemplō excusauerat

ipm volūt calūnianī;

ut si n̄ curet crudeli-

tis. v̄l imbecillitatis.

vel curet transgressi-

onis arguāt.

Mathe⁹ dīc int-

rogasse. marc⁹ & lucas

interrogatos eē. **H̄**

sciendū q illi p̄ in

terrogauerit. Deinde

intelligēs cogitatōes

accusatōes q̄ grēnū;

stituit ī medio sanā-

dū. & iterrogauit. qd

marc⁹ & lucas ait. **Et**

tūc illis tacētibꝝ ppo

sui simile d̄ one. & cō-

clusit q licet sabbo-

bñ facere. Postremo

circspectis eis. c̄ ita

dixit. extende.

Sabbatis z.

Sabbatis h̄c ipne do-

cet & opat h̄s. n̄ solū

ppter spāle sabbī s̄

& ppter celebōe p̄pli

quēntū. q̄rens salutē

omnium.

Quis erit. C̄

peteti exēplo soluit

q̄ne; ut eos oñdat

sabbī violare ī ope

cupiditatis. q̄ enī vio-

lare arguūt in ope

caritatis.

Arguit eos qui le-

ge male interpretant̄

qui dicit in sabbato

a bonis openbō feriandum. **Bed** a malis tñm feriandū est. vnde dī. omne

opus scribile non fin eo. i. peccatū. **Hic** & in eterna requie a malis tñm feri-

abuntur; non a bonis.

Extende. **Quia** nil plus valet curationi elemosinaz largitate. vñ

dicitur. Non sit manus tua ad accipendū porrecta; sed ad dandum colle-

cta. **Quia** frustra. p̄ peccatis rogatur. manus ad tēm expandit; q̄ has

ad pauperes p̄ posse non extendit.

Sicut altera. Homo ante aduentū christi dextera habuit langui-

dam; qd ab elemosinis torpebat. sinistram sanam; quia sine utilitate inten-

debat; sed veniente christo; dextera sanatur & sinistra. qd p̄gregauerat

anide. modo distribuit caritate.

Recessit inde. Nota exemplum. **Si** vos p̄se. fu. in v. c. f. in aliam.

Sicuti sunt. Docti vñs virtutibꝝ p̄sequuntur. idoc̄i opinioē eius

vñti amādo sequitur. vñ & curari merentur.

Et precepit. Non timore. ne proditus occideretur; sed parcendo

indeis: ne iniudia trucidarentur in eius innocentia et mansuetudine.
¶ Hic mystice nos instruit: ne cum aliquid magni facimus: laudem foris queramus.

¶ Anime mee. Per animam omnis affectus demonstratur.
¶ Parundinem. Iudeos omni vento cedentes: qui ab initio di-

scendendo dissipati sunt: non mox damnabit: sed supportabit.

¶ Parundine q. Qui peccanti non porrigit manum: nec portat onus fratris: quassatum cala-

mum configit. Et q fidei modica scintilla contēnit in parvulis

līmū fumigans extinguit. Quod christus non fecit: potius reit querere quod perie-

rat. Patiam nāq seruavit: donec indi-

cū quod in eo ageba tur ad victoriam per-

ueniret: et expulso mū di principe: ad regnum rediret in terra patris sedens: donec po-

nat inimicos sub pe-

diby.

¶ Linum su. Bētes quas naturalis legis ardore sere exti-

cto fumigans extin-

guit. Non in forma serui

Ad opus qd nū

lus ali poterat facere. Sed imere hūmū gen-

puer meus quem elegi. dilectus

Qd ipse solus est agnus sine macula.

meus in quo bene complacuit

svoluntati mec.

Qd alibi requiescit s-

e domi

animē mee. Ponam spiritū me

Non dei verbum sed puerum

Et statu. et modo iusta iudicia agit-

um super eum. et iudicium genti

Per predicatoris noui testamenti.

Et qd cum malediceretur n.m: sed sicut ovis ad oc. d.

est: et non ap. os sum.

būs nunciabit: non contendet-

hōstice qui latam viam insistunt: non au-

negē clamabit: negē aliquis in

plateis audiet vocem eius. harū

dinem quassatā non confringet.

et linum fumigans non extinguet

donec ejiciat ad victoriam iudici

Qd uia non est aliud nomen sub celo in

quo oporteat saluari.

um. et in nomine eius gentes spe-

rabunt. Tunc oblatus est ei de-

monium habens cecus et mutus

et curauit eum. ita ut loqueretur

mirantur minus erudit. et ob misericordiam et

beneficium filium dauid predican-

et videret. et stupebant omes tur-

be et dicebant: Nunquid hic est

qui sapientes videntur: vel negant: vel de-

tractant: quasi non sint opera dei: sed immun-

di spūs.

filius dauid: Pharisei autē au-

dientes dixerunt: Dic non ejici

in quo nescientes consistunt divisionē

demonum.

demones nisi in beelzebub prin-

ci vel vt sic credenter in eū qui cordis occul-

ta videbat.

cipe demoniōz. Ihesus autem

¶ Omne reg-

num. Necessaria complexione eos arguit: vel enim christ⁹ virtute dei de-

mōes ejicit: vel i principiē demoniōz. Si virtute dei: frustra calumniant

Si in principiē demoniōz regnum ei⁹ diuisum est: nec stabit: et ideo a reg-

no eius recedant: quod innuit eos libi elegisse: dum in se non credunt.

¶ Et omnis ciuitas. Eadem ratio est ciuitatis et domus: que regni

ciuitas hierusalem semper gloriola: postqz in christum et in apostolos exar-

sit: facta divisione excidio cecidit.

¶ Et si ego in beel. Si expulsio demonum in filiis vestris deo nō de-

monibus deputatur: quare in me idem opus eandē non habet causam?

¶ Ipsi. Contemptibilia mundi in quibz sancta simplicitas mee virtus

apparet.

¶ Vel ita potius. Filii: id est: apostoli qui tenebū sibi consciū erant: nichil

male artis ab eo didicisse: id ipsi testes mei iudicij iudicantes d.t.i.

¶ Hic aut ego. Illa pars: si ego in beelzebub ejicio demones ad plu-

ra inconvenientia perdacta est: modo agitur de alia parte complexiōnis,

¶ Si autem ego in spiritu dei. Hic lucas ait: in dīgito. Digitus dicitur spiritus santis: pro partitōne donorum. Regnum dei: vel seipsum dicit. Unde alibi. Mediū inter vos stetit quem vos nescitis. Vel regnum quod iohannes et ipse Ihesus predicauit. Penitentiam agite appropinquarebit enim regnum celoz. Est et tertium regnum scripture sancte: quod auferatur a indeis: et datur genti facienti fructum eius.

¶ Vel regnum: id est: omnes mundi partes apostolis et successoribz eoz ad connertendum distribuit.

¶ Aut quomodo do potest: q. ir.

Difendit ergo dominus per manifestam parabolam: q. non concordat in fallaci operatione cum de-

monibus sicut calumnia abantur: sed virtu-

te diuinitatis homines a demonio libe-

raret: ideoqz grande scelus committunt: qui quod dei esse co-

gnouerant dyaboli esse clamabant. Neqz enim possunt esse co-

cordes: quoz opera diuersa sunt. Unde addit: qui nō ē m. z.

¶ Domum eius diripiēt. Vel do-

mum: id est: omnes mundi partes aposto-

lis et eorum successo-

ribus ad convertendū distribuit.

¶ Qui nō est m.

Id est: qui dissimilia meis facit opera: con-

trarius michi est. Ille trahit ad viae e-

go ad virtutes.

¶ Omne pecca-

tum. Qd humana fragilitate contra-

bitur: remissibile est: si congregatio nō te-

seratur. Si vero dyabolica obstinatōne

de dispersione ad cō-

gregationem nūc redit: peccatum in

solubile indicatur.

¶ Hieronimus

¶ Omne peccatum z.

¶ Non omnia pecca-

ta omnibus remittū-

tur: sed bis qui in vita penitent.

¶ Refutatur hic non agiamus: p̄niten-

tiis qui in martirio lapsi sunt: veniam negans.

¶ Et origenes: omnes veniam con-

secuturos post universale iudicium: transactis licet multis seculis as-

serens.

¶ Spiritus autem blasphemia. Qui manifeste opera dei intel-

ligit: cum de virtute negare non possit: si stimulatus iniudicatur et dicit esse beelzebub: illi non dimittetur.

¶ Non q. et ei vegetur remissio si penitenter: sed quia hic blasphemus: erigitibus meritū suis malis: sicut

nūc ad remissionem ita nec ad penitentiam peruenit.

¶ Hicut iohannes euangelista te quibusdam blasphemis sue merito executis at-

propterea non poterant credere.

¶ Quod iterum dixit ysaias. Executis

oculis et induxit oculis: ut non videant oculis: et intelligent corde: et conuertantur et sanem eos qui spiritu nisi sanctum non esse: vel mino-

rem patre credunt: et dicunt. Quia non iniudia dyabolica: sed humana ignorantia hoc faciunt in remissibili crimen non tenentur.

¶ Sed qui in

similitudine dyaboli p̄tra p̄scientiam suam maiestatem dei oppugnat: non h̄nt remissiōē in eternū. Sicut marcus aperte declarat qui posuit hoc testimonio dñi: subiunxit. Qm̄ dicebat sp̄m immundū habet.

Et quicunq; Amb. Etiam qui scandalisatus infirmitate carnis meæ puri hominē vel voratoriē suspicatus fuerit remissibile erit.

Qui aut̄ dix. Gratia sanctisp̄s qua penitentia inspiratur. et ad cōgregationem redditur non cognoscens impenitenti coēde permanerit: cum hoc iam non sit humānū: sed dyab. licum irremissibile e-
rit.

Neç in hoc se.

Quædam enim cu-
pe in hoc seculo lax-
ant quædā vero par-
uesz enā in futuro
Pue quid post mor-
tem granāt: sed et di-
mittunt si homo bo-
nis acibo in vita ut
ibi dimittatur prome-
nit.

Neç in futu-

Quia sunt quedam
lenia que si in hac vi-
ta non sunt re-
missa: post mortē gra-
uant: sed et remittunt
si vñgi sunt.

Ant fa.

Nichil
enī mediū: quin boni
auctōns bona tm̄ sunt
opera: et mala mala.
Coarctat eos binū-
de complexione: et v-
troq; cornu premit.
Simalns est dyabo-
lus: non facit bona.
si bona sunt: nō sunt
dyaboli.

Ad huc probato-

p̄pus suum nō esse dy-
aboli: q̄ bonum: dy-
abolus vero malus: q̄

nequit facere bonum.

Quasi si dyabolus

malus est: bona face-

re non potest: si bona

sunt que videtis: nō

est dyabolus qui ea

fecit: non enim potest

ex malo bonum: vel

extōne malū nasci.

Ant facite ar-bo-

Mystice Arbor bōa

christus: fructus p̄g-

dicatio euangelij: cu-

rationes: redemptio.

Arbor mala dyabolus: et sui: id est scribē et pharisei: et ceteri mali fructus

inuidia: detractio: blasphemia: heresis: et hmoi.

Drogenes iii. Ostendit eos mala arbore: et fructus afferre bla-

sphemie.

Et ablin. cor.

Homo sepe fallitur: qui pensat cor et ore et ope.

Sz

opus et verba ex corde qd̄ nouit iudicat.

Illi ḡ ex a. c. o. l. qui scit et

qua intentione exit.

Bonus hō d.

Thesaurus cordis intentio est: ex qua tens indicat

opera: ut et aliqui minoria maiorem: maiora minore habeat mercede.

Hoc in loco vel iudicos ostendit te quali thesauro, p̄ferant blasphemia.

Vecum superiorib; heret: q̄ sicut bonus homo non potest proferre mala: ne

malus bona: sic nec christus mala: nec dyabolus bona opera p̄ pot facere.

Verbū ociosum.

Si de ocioso verbo reddet homo rationē in die

iudicii: quantomagis vos qui opera sancti spiritus dicitis esse beelzebub.

Et uerbis eū.

Mors et vita in manib; lingue.

Tūc respō. Cum scribē et pharisei verba nullatenus possent improbare: in operib; querunt tentare: querentes signa videre: quasi non fuerit signa que viderant.

Tunc responderunt. Quidam calumniabatur in beelzebub ejcere de monia quib; hucus r̄ndit. Alij tentantes signū de celo q̄rebant adhuc inuidentes et locū calūnig inquiretes.

Qui calumniaris ea que vides: et utilitatē sentis: quid facies de his que de celo? Dices et magos in egypto signa fecisse de celo.

Signū que. Et signū querit de ce-
lo qd̄ indigna est vi-
dere. Discipulis signum tedit de celo.

quib; et gloriam egenē beatitudinis p̄ in monte figuraliter et post veraciter in egi-
lum subleuatus ostēdit.

Nisi signū io.

Ostendit iudicos ad instar minuitarū ci-
minos: et nisi p̄gai-
teant subuersiōni. ui-
mos. Sed sicut ut et

denunciatur supplicium: et demonstratur
remedium: ita inde-
non tentent despera-
re veniam. si latem
post̄ christus resur-
rexit a mortuis: com-
moiti egerint peniten-
tiā. q̄ mors christi
reconciliatio est mun-
di. Unde sequitur.

Sicut fuit ion. Jo-
nas: id est dolens: si
gnificat illuz q̄ do-
res nostros portauit
vel cōumba. Discit
qui voravit in pela-
go: mors quā passus
est in mundo. Sicut

electus est in aridam
sic christus surrexit in
gloriā. Tribus diebus
more antiquor: qui
diem cuius nocte p̄ge-
dente computabant.

Partē diei qua se-
pultus ē cū p̄terita
nocte: p̄ nocte et die
accip̄ e. h. e. p̄ toto die
per sinodochē. Sab-
bati noctem et diem

integre. Noctem dominicam cum eadem die illucescente: partem pro to-
to: ita habes tres dies et tres noctes. Primi dies propter futurū hōis la-
plum a luce in noctem. Iste propter hōis reparationē a tenebris ad lucē
computantur.

Mystice. Tres dies: tria tempora ante: legem: sub lege: sub gratia.
Tres noctes tres mortui quos suscitauit dñs. Hic ergo sibi conueniunt:

vt vius dies sit ante legē: q̄ peccatū latebat. Cui⁹ nor est. cū puella in
domo iacens tanq; peccatū in p̄scia latebat. Secundus sub lege: qui pecca-
tū protulit in publici. Tercius sub grā: q̄ volūtate dñi sciens plus pec-
catū anī manifestū. Tercius sub grā: q̄ volūtate dñi sciens plus pec-
catū et peccatoꝝ merito putet. Tertius lasarus: i. aia iam ferens. In his tribis

diebus et noctibus iacet fides xp̄i in cordib; eoz qui habitat in terra.

Viri nini. Et est sensus. Jonas paucis diebus et sine signis pre-
canit genti incredule et p̄ficit. ego longo tpe et p̄plo dei et p̄plimbo sicutis
nuquam p̄dico.

Leo magis indigni sunt venia. q̄ ex lege sūt infideles: quo plus ē fidei in his qui legem nescierunt.

Letitia speciosa: signat gentilitatē quā xp̄s amauit sedam: ut faceret pulcrum.

Con niminitz et regina austri fides ecclesie signatur. que non min̄ per penitentiam pacte insipientiē q̄s per industriā discende sapientiē deo cōciliatur. **D**uc enim partes sunt ecclesie: que peccare nescit. et que peccare desistit. Penitentia enim peccati abolet sapientia canet.

Cum autem im. zc. Quasi vos non estis similes nisi uitis vel regie austri q̄ me predicante p̄ḡnitentiam: non p̄gn̄t m̄n̄tis. et me docente sapientiam non didi c̄llis. Sed estis similes homini a quo dy abolus exclusus iterā ingreditur.

Dicitur inter opera mea q̄ polluta mūdo. et saib̄ inḡ q̄ mun̄ data gravius contumaciat.

Ambulat p̄ lo. Explorat corda fidelium a mollicie flue cogitationis purata si quos gressus ibi figere possit: quod quia nequit ad humida redit.

Reuerter in domum Sub umbra dormit: in secrete calami. et locis humiliis. Umbras tene br̄osa conscientia. Calamus foris nitidus intus vacans: similator. Locus bumbidus: lascina mollis q̄ mens.

Septem alios spiritus. Septem via: vñ virtutib⁹ spiritualib⁹ p̄traria. Ne quores: quia n̄ modo habet via: sed et bona similitudinē. Tanto nequiores: quanto calidiores. Septē: q̄ tot erant ḡr̄ cū chris̄to testinatē.

Septem via: septem spiritibus contraria. sp̄ni sapientiē et intellectus, &c.

Dicitur et ge. Quod te vna sola re dixit: hoc in hac tota gente fit. Immundus sp̄ritus a iudeis exiit: q̄n̄ legem accepérunt. Ambulauit ad gentes: que cum postea dno crederet: n̄ inuenito loco in eis dixit: Reuerter in iudeos vacantes presidio dei et angelorum increpationib⁹ et correctionib⁹ mundatos: ornatos superfluis oblationib⁹. Addunt septē: q̄ in ultro in aiorē numero d̄emonum possidentur blasphemates. Iherum: q̄ in egypto possessi fuerunt. Contra septē sp̄ni virtutū est nūc uiciorū.

Ecce mater eius &c. Mystice. Mater et fr̄ates populus est iudeorum: qui ihesu intus docente non p̄nt intrare: q̄ sp̄ni alter eius verba intellegere negligunt: sed turba gentilis confiuens interna mysteria capit. Foris statē nec ipsi agnoscuntur parētes. Q̄n̄ ḡ agnoscemur si foris statim. Foris stant cognati: cum inde sp̄nalem sensum n̄ q̄rentes: in littera se furerint: et xp̄m potius ad carnalia docēda cogunt exire: q̄ ip̄i ad discedē

sp̄nalia p̄sentia intrare. Sed illos eos n̄ agnoscat: q̄ in carnalib⁹ eis n̄ assensit. Fr̄es dñi sunt p̄sobrini eius: filii marie materterē ei⁹ q̄ dī mater iacobi minoris. et ioseph. et inde. et symonis.

Dixit aut̄ ei quidā. Insidiose vtrū sp̄nali op̄i carnē p̄ferat: et ideo se nosse dissimulat matrē et proximos p̄ p̄gnationē. Sed p̄ p̄unctionem sp̄nis esse sibi proximos dicit.

Que est mater mea. Non recusat obsequia matris: sed p̄fertimi nūstria patris. Fr̄es non p̄fēnit: sed op̄ sp̄niale p̄fert p̄gnatōi ut et nos carni sp̄n preferamus. Unū qui amat pa. u. m. plusq̄ m. n̄ est me dignus.

Ecce mater m. Hi sunt mater mea: qui me in credentib⁹ cordib⁹ generat. Hi sunt frēs q̄ faciūt op̄ patris mei.

Frater et soror credendo. Mater p̄diando &c. XIII.

In illo die &c. Per hoc indicat h̄ gelū consequenter:

Gregate sunt ad eum Turbe multa. Ecclēsiā in medio non credentib⁹ et cōtradicentib⁹ edificandam: qn̄ gratia sua illustrat: et in qua mansionem ibi conseruat.

Tunc vadit et assumit septem alios spiritus secum nequiores se:

et intrantes habitant ibi: et fiunt. H̄elius est viam ueritatis non cognoscere: q̄ post agitacionem retroire. q̄ q̄ faciunt eos ad quos redeunt deteriores q̄ prius erant.

Nouissima hominis illius p̄ eo. q̄ s̄no tendat parabola exponit. H̄ude. ra priorib⁹. H̄ic erit et generatio. videlicet

oni huic pessime. Adhuc eo locum occupatus est officio predicandi.

quente ad turbas. ecce mater ei⁹ Consobrini more ueteris scripture.

et fratres stabant foris: querentes loqui ei. Dicitur aut̄ ei quidam.

Ecce mater tua et frēs foris stant querentes te. Ut ipse respondens dicēti sibi ait. Que est mater mea et qui sunt fr̄ares mei? Et exten-

dens manum in discipulos suos dices; Ecce mater mea et frēs mei

minat seminare semen suum. Et

Semina dum seminat: quedam ceciderūt. H̄i sunt qui nec predicatione p̄punguntur: nec bene agere incipiunt.

Secus viam. et venerunt volucres rapuerunt

celi. et comedērunt ea. Alia aut̄ ceciderunt in petrosa vbi nō ha-

bititate anime obediēt: et probante. q̄ s̄ua dulcedine tanē auditi verbi et promissionis ad horam delectantur: sed radiem nō figurunt.

Turbas multas et perniciose exorta sunt: quia non habebant

in duritiam proterue mentis ceciderunt in petrosa vbi nō habetitate anime obediēt: et probante. q̄ s̄ua dulcedine tanē auditi verbi et promissionis ad horam delectantur: sed radiem nō figurunt.

Turba stabat in li. Hi sunt qui n̄ audire venerunt: q̄ et a fluctibus maris lecere ti sunt: nec dñi celestibus mysterijs q̄ tesi derat imbuti. cū xp̄o ascendunt.

Locutus eis in para. Quia tur-

ba n̄ vni est sūta sed diversar̄ voluntatū: loquuntur q̄ multis gabolū: et iuxta varias voluptates: diversas recipiant disciplinas.

Qui seminat. Ipse christus qui verbum ueritatis quod apud patrem vidit: hominib⁹ per se vel per suos seminavit.

Qui discipulis sacramenta loquebatur: exigit seminare dei verbum in turbas.

Secus uiam. Via est mens malaz cogitationis sedulo meatu triata et aresfacta. Iherum dupliciter perit semen: q̄ et transitu agitationis pculatur. et lucas ait: et a volucrib⁹ rapitur. D̄emones dicunt volucres: seu q̄ celestis sp̄alisq̄ nature: seu q̄ per aera volitant.

Et uene. Scdm lucam ab hominib⁹ pculatum est: q̄ prana persuasione impioz sublatum est.

Et comedērunt. Quia a mentib⁹ hoū illud surripuerunt.

In petrosa. Petrosa citio querunt germ inare: sed non figit radix

Mattheus

quia non est alta terra. i. qd pax inest desiderij salutis. In hac etate sitione domini discimus. qd res non semp in eadem significatio ponuntur. Nam petra hic pro duritia terra pro levitate mentis. sol pro feruore pse curiosus. Cum sol alibi in bono. Fulgebunt iusti sicut. i. petra in fundamento pro fortitudine fidei. et terra pro terrenis cogitationibus.

(Altitudinem terre.) Altitudo terre est probitas animi disciplinis celestibz erudit. et in temptationibus probati,

Seragelsum

Quia in numero lenario mundi ornata est per hunc bona operatio signatur.

(Qui habet aures) Qui habet aures. Quoniam ammonito in euangelio vel in apocalypsi Iohannis interponitur; mysticum quod dicitur insinuat.

(Et accedentes) Quomodo accedunt discipuli cuiusdam in nau. sedetur? Sed forte intelligentium quod dum cum ipso nauem scandunt. et ibi stantes querunt.

(Clobis datum est) Rota non solu verba domini. sed et facta parabolae esse. id est. signa mystica rum rerum quae non intelligebant multi. qui foris sunt.

(Qui enim habet.) Id est. apostolia habentibus fidem si quid minus virtutum habent; conceditur. Iudeis qui non credunt in filium dei etiam si quid boni per naturam habent tollitur. Nam nichil possunt sapienter intelligere; qui caput non habent sapientie.

(Aufferetur ab eo.) Nulla vera sapientia dulcedine gaudet.

(Ideo in parabolis) Dicitur quod ideo excepiti sunt et sententie domini per parabolae eis occultate sunt; ut post salubriss conuerterentur. Nam quod obscure dicta non in telleverunt; ideo non crediderunt in eum. et sic cruciferunt. et sic post resurrectionem miraculis territi; maioris criminis reatu compuncti sunt. Unde accepta indulgentia amplior flagrant dilectione. Sed Iohannes hunc locum ita dicit. Propterea non poterant credere. qd iterum dixit ylaias. Excecauit oculos eorum; ut non videant. Vbi aperte dicit. non ideo facta execratione ut ea commoniti et dolentes se non intelligere. conuerterent aliquando. Non enim hoc possent nisi crederent. Sed potius ideo exceca-

C. XIII.

ti ut non crederent quod alii peccatis mererintur.

(Tidentes no uident.) Sic canarus multas habet opes et nullas quia inutiles sunt ei.

(Auditu audietis) Hec de turbis prophetata sunt. que stant in litore. et dñi non merentur audiire sermonem.

(Oculos suos.) Id est ipsi sibi causa fuerunt. ut tens eis oculos clanderet. Alius enim euangelista dicit. Excecauit oculos eorum. Sed v-

trum ut nunc videant. an hoc ne vel sic aliquando videant; exitate sua sibi displices. et ex hoc humiliati. ut pie querant deum?

(Mens est oculus) quia naturali vigore ad intelligendum aliquid dicitur. Aures; quia alio docente dicit.

(Ne quando.) Id est. ideo quia o-

culos et aures aperiuntur. non merentur aliquando converti. quod tamen miseri corde facilius est eis.

(Beati oculi.) Vere beati; quia hoc etiam presentia videre et audire merentur; quod nullus prouini quantius meruit. quis multum desiderauit.

(Et iusti cupi.) Lucas iustos reges dicit; quod motus suos bene regunt.

(Ios ergo est.) Primum parabolam exponit ut idem attendant in ceteris.

(Exponit non secundum singula verba sed summam sententiam.)

(Augustinus) Super genesim ad litteram libro octavo.

Proinde quod narravit euangelista. etiam factum est dominum scilicet talia fuisse locutum. Ipsius autem

domini narratio parabola fuit. de qua nunquam exigitur; ut etiam ad litteram facta monstretur;

que sermone profertur. Christus est lapis ructus a Jacob. et lapis reproba-

tus ab edificantibus; qui factus est in capite anguli. Sed illud etiam in rebus gestis factum est. Hoc autem tantum in figuris predictum. Illud quippe scriptis narrator rerum praeteritarum; hoc prouinciator tantum modo futuro.

(Super petrosa.) Super petram et in spinis seminantur; qui bene accipiunt; sed vel aduersa terendo. vel prospera blandiendo retardant eos ne perficiant.

Divinitatis iungitur sollicitudo custodie que affigit et voluptas que effluere facit.

Aliud centesimum. Tres differentiae sunt in bona terra sicut in mala. Virginis enim referunt ad nuptias. Hexaginta ad viduas. Centum qui numerus iam est in de cetera ad virginitatem. Vel centum quod transversum ad texturam significat gloriam beatitudinem. Siqdem triginta et sexaginta pertinetur in leua; sed centum continentur in dextera.

Quamvis enim magna sit fides quae cognitionem dei revelat magna opera quibus fides ne sit oculata consummatur; tamquam homo in hac vita sit necessaria premium vero fidei et operationis in futuro speratur.

Vel bona terra fert fructum centesimum martyrum propter sanctitatem vite vel contemptum mortis. Hexaginta virginum propter oculum interius; quia non impagnat contra consuetudinem carnis. Solent enim concedi oculum sexagenariis post militiam.

Tricesimum: coniugatorum quia hec est etas prelantum; et his est maior confitentia libidine superem.

Aliam parabolam. Qualis diues paterfamilias invitatos diversis reficit cibis; ut unusquisque secundum naturam stomachi sui varia alimenta suscipiat. Unde et dixit aliam parabolam et non alteram; ut plures sequi intelligantur. Hec parabola proponitur dimissis turbis domi rogantibus discipulis exponitur. Et docet hic bonam voluntatem et cantelam et patientiam et discretionem et longanimitatem et iusticiam.

Domines. Qui alijs ad tutelam et custodiam deputati sunt presenti in ecclesia. Vel cum dormitionem mortis accipient apostoli.

Cum autem crevisset. Quia cum spiritualis esse experit; tunc indicat omnia; et tunc ei apparent errores. Sed donec maturecat qui herba est potest eum mouere quare sub nomine christi multe sunt heres. Unde dicit. Nonne bonum semen seminasti?

Chis imus et. Cum spiritualis homo audit hoc esse a dyabolo qui nichil valet contra voluntatem dei; potest ei voluntas subordiri ut tales auferat de mundo si facultatem habeat. Sed consultat iusticiam dei an facere debet; et an deus velit esse hoc officium hominum. Sed veritas respondet non nosse dominum in hac vita; qualis futurus sit; qui modo er-

Sequitur et veritatem probant; et desiderium gustant.

Continuo cum gaudio accipit illud. Cepit; sed non perseveravit.

Non habet autem in se radicem

sed est temporalis. Facta autem

sen loco suo. Sicut loco ad locum

tribulacionis et persecutionis propter

sidei. Sicut enim inter hunc et eum qui

multus penus compellit christum negare.

Transquillitate mentis patit

verbum continuo scandalisat. Qui

autem seminatus est in spinis.

bhic est qui verbum dei audit et

spes acquirendi timor perdendi.

Quia promittunt quod non dant voluntatem et iocunditatem.

Sequitur dum bonum desiderius ad

cor intrare non sinit; quasi aditum vitalis flatus elandit

solicitudo istius seculi; et fallacia

divinitatis suffocat verbum. et sine

fructu efficitur. Qui vero in ter-

sidelem et deuotam conscientiam

ram bonam seminatus est; hic est

soror. Sicut edificat.

qui audit verbum et intelligit.

verbi operis perducit ad maturitatem

et fructus affert. et facit aliud quod

centesimum. aliud autem sexage-

simum. porro aliud tricesimum.

gedens in nau-

hAliam parabolam proposuit il-

ilis dicens: Simile factum est re-

jEccliesia. Bonorum non seminat nisi boni

kqui semine bone voluntatis ad bona opera studet

lproducere.

mgnum celorum homini qui semi-

nundo.

onauit bonum semen in agro suo.

pAntelam amouet. Sicut est inertia et in

qcuria corporis.

rCum autem dormirent homines

soyabulus. Precedente nomine chris-

tti.

uenit inimicus eius. et supersem-

vque non de semine tritici palea vero

wsunt hi qui eti non vita fide sunt de ecclesia.

xhereticos permiscent electis

ynauit zizania in medio tritici. et

zrat. et quod bonis offerat ei error. et ideo eos non esse tollendos; ne forte interficiatur forte futuri sunt. vel ne bonis obsit. quibus prorsunt. Tunc vero opportune fieri; cum iam non est communande vita tempore proficiendi alijs. et tunc non ab hominibus sed ab angelis dicit fieri.

Et ait non. et.

Ecce patientia. Non enim auditio dolore exarbit in iram. nec mortis vici voluit. ita et nos les patientes feram.

Cne forte. Hic datur locus penitentiae. et monemur non ci- to amputare. quod erat bodie cras forte defendet veritatem.

Si ergo modo auctoriter triticus quod futurum erat eradicare.

Vel necessitate ut malis pendentes iratoe iniquitate punitur. et in re publica eradicantur.

Dicitur ergo. Ut in re publica eradicantur.

Ecce patientia. Ecce fortis. Ecce discretio.

Misericordia. et ait illis. Inimici

homini hoc fecit. Servi autem

ide officio. Ecce discretio.

misericordia. et ait illis. Inimici

lhomini hoc fecit. Servi autem

nrebus. et ait illis. Inimici

omisericordia. et ait illis. Inimici

phomini hoc fecit. Servi autem

qrebus. et ait illis. Inimici

rhomini hoc fecit. Servi autem

srebus. et ait illis. Inimici

thomini hoc fecit. Servi autem

urebus. et ait illis. Inimici

vhomini hoc fecit. Servi autem

wrebus. et ait illis. Inimici

xhomini hoc fecit. Servi autem

yrebus. et ait illis. Inimici

zhomini hoc fecit. Servi autem

aarebus. et ait illis. Inimici

bbhomini hoc fecit. Servi autem

ccrebus. et ait illis. Inimici

ddhomini hoc fecit. Servi autem

eerebus. et ait illis. Inimici

ffhomini hoc fecit. Servi autem

ggrebus. et ait illis. Inimici

hhhomini hoc fecit. Servi autem

iirebus. et ait illis. Inimici

jjhomini hoc fecit. Servi autem

kkrebus. et ait illis. Inimici

llhomini hoc fecit. Servi autem

mmrebus. et ait illis. Inimici

nnhomini hoc fecit. Servi autem

oorebus. et ait illis. Inimici

pphomini hoc fecit. Servi autem

qqrebus. et ait illis. Inimici

rrhomini hoc fecit. Servi autem

ssrebus. et ait illis. Inimici

tthomini hoc fecit. Servi autem

uurebus. et ait illis. Inimici

vvhomini hoc fecit. Servi autem

wwrebus. et ait illis. Inimici

xxhomini hoc fecit. Servi autem

yyrebus. et ait illis. Inimici

zzhomini hoc fecit. Servi autem

aarebus. et ait illis. Inimici

bbhomini hoc fecit. Servi autem

ccrebus. et ait illis. Inimici

ddhomini hoc fecit. Servi autem

eerebus. et ait illis. Inimici

ffhomini hoc fecit. Servi autem

ggrebus. et ait illis. Inimici

hhhomini hoc fecit. Servi autem

iirebus. et ait illis. Inimici

jjhomini hoc fecit. Servi autem

kkrebus. et ait illis. Inimici

llhomini hoc fecit. Servi autem

mmrebus. et ait illis. Inimici

nnhomini hoc fecit. Servi autem

oorebus. et ait illis. Inimici

pphomini hoc fecit. Servi autem

qqrebus. et ait illis. Inimici

rrhomini hoc fecit. Servi autem

ssrebus. et ait illis. Inimici

tthomini hoc fecit. Servi autem

uurebus. et ait illis. Inimici

vvhomini hoc fecit. Servi autem

wwrebus. et ait illis. Inimici

xxhomini hoc fecit. Servi autem

yyrebus. et ait illis. Inimici

zzhomini hoc fecit. Servi autem

aarebus. et ait illis. Inimici

bbhomini hoc fecit. Servi autem

ccrebus. et ait illis. Inimici

ddhomini hoc fecit. Servi autem

eerebus. et ait illis. Inimici

ffhomini hoc fecit. Servi autem

ggrebus. et

id est mentibus hominum
quibus sit virtutis in-
notuere. Cetera ap-
parent olera quae cito
crescit et corruet non
viuenda; sed marcida
illa non olus sed ar-
boris; ubi folia cum
fructu; et in eius di-
uersis sententijs spuma
les quiescat.

Oleribus. Id
est oleratibus pboz
que cito crescit et cor-
ruunt nul. vitale pro-
mitentia.

In farine sa-
vit ipsa anna et cor-
pus in vnu redacta
non discreperint inter
se. Vel tres amicis vir-
tutes in vnu redigantur.
et in rōe posside-
amus prudenter. in
ira odii viciorū. in cu-
piditate desiderium
virtutis. Vel mulier
ecclesia fidē hoīm fa-
ting tribus satis miscet
creculati patris. et
filii. et spūs sancti. Cū
q̄ in vnu fuerit fermata;
non nos ad tri-
pliū dēū. sed vnu de-
itatis noticiā pducit
q̄ n̄ est diversa natu-
ra in singulis.

Saturnus est genē mē-
sure iuxta mores pale-
stinoꝝ modū et vni-
dū capiens.

Dicitur

Donec ser. et
languit canticū in
mente recondita cre-
scere dicitur; donec men-
te tota in sui perfecti-
one pmuterit; ut nichil
pigerit dēū diligat vt
recolat. q̄ b̄ incipit;
in alia vita perfici.

In parabolis
Quia quicquid ibi
dī de exercitu istra et
omnia signa; occultā
sunt sacramenta.

Thesauro sc̄.

Thesaurus potest ac-
cipi verbū dei. qui in
carne christi absconditur. Vel scriptura in qua reposita est noticia salua-
toris. Vel duo testamenta in ecclesia. pro quoꝝ intelligentia omnibus re-
nunciatur; vt in ocio discantur.

Cterenī regnum. et similatur; vt per cognita surgat ad incognita ani-
mus. et diligat.

Abscondit. Ut seruetur a malignis spiritibus et laudib⁹ hominum

est omnibus oleribus. Et sit ar-
bor. ita vt volucres celi veniant.
et habitent in ramis eius. Aliaz
varietate morboꝝ varia sit in medicina.
parabolā locutus ē eis. Simile
sua iustoz. et caritas p̄ seruote uel sc̄a
doctrina. et in eius di-
uersis sententijs spūa
les quiescat.

Oleribus. Id
est oleratibus pboz
que cito crescit et cor-
ruunt nul. vitale pro-
mitentia.

In farine sa-
vit ipsa anna et cor-
pus in vnu redacta
non discreperint inter
se. Vel tres amicis vir-
tutes in vnu redigantur.
et in rōe posside-
amus prudenter. in
ira odii viciorū. in cu-
piditate desiderium
virtutis. Vel mulier
ecclesia fidē hoīm fa-
ting tribus satis miscet
creculati patris. et
filii. et spūs sancti. Cū
q̄ in vnu fuerit fermata;
non nos ad tri-
pliū dēū. sed vnu de-
itatis noticiā pducit
q̄ n̄ est diversa natu-
ra in singulis.

Saturnus est genē mē-
sure iuxta mores pale-
stinoꝝ modū et vni-
dū capiens.

Dicitur ser. et
languit canticū in
mente recondita cre-
scere dicitur; donec men-
te tota in sui perfecti-
one pmuterit; ut nichil
pigerit dēū diligat vt
recolat. q̄ b̄ incipit;
in alia vita perfici.

In parabolis
Quia quicquid ibi
dī de exercitu istra et
omnia signa; occultā
sunt sacramenta.

Thesauro sc̄.

Thesaurus potest ac-
cipi verbū dei. qui in
carne christi absconditur. Vel scriptura in qua reposita est noticia salua-
toris. Vel duo testamenta in ecclesia. pro quoꝝ intelligentia omnibus re-
nunciatur; vt in ocio discantur.

Cterenī regnum. et similatur; vt per cognita surgat ad incognita ani-
mus. et diligat.

Abscondit. Ut seruetur a malignis spiritibus et laudib⁹ hominum

Non qui fecerūt
omnia scandala. et eos qui faciūt
iniquitatē. et mittent eos in camī
nota duplē penaz

num ignis. ibi erit flet⁹ et stridor
et uox vita hic estimatur insania
dentium. Tunc iusti fulgebunt

sicut sol in regno patris eorum.
Quia mystice omnia.

Qui habet aures audiend⁹ audi-

at. Simile est regnum celorum
ibelaurus celestis desiderium est et Ager est
celestis studii disciplina.

fauro abscondito in agro. quem

qui imperat a grā dei depredari deside-
rat qui thesaurū publice portat in via.

qui inuenit hō abscondit. et p̄re
Incipit ire: cum incipit diligere. Omui
bus terrenis renunciatur.

gaudio illi vadit et vendit vni-
per contemptum terrenoz venit ad studiuz
uerla que habet. et emit agra illi
eternoz.

Iterum simile est regnum celorum
qui cum sit pauper multus laboribus nego-
ciatur.

homini negotiatori querenti bo-

Bonos homines cum quibus viuat. uel bona

precepta. uel bonos intellectus.

nas margaritas. Inuenta autem

Celestis. vite dulcedeo: p̄o qua omnia ui-

lescant.

vna preciosa margarita: abiit et

renunciat omnibus suis et sibi ipsi.

vendidit omnia que habuit et e-

stuel comparauit et hereti timore pene quos

premū a more inuitauit.

mit eam. Iterum simile est reg-

In mundum

num celoz sagenę missę in mare

ad ueniam uocat omnis generis hoies.

et ex omni genere piscium p̄gregā

sumuerat.

ti. quā cum impleta esset educen-

In fine seculi. q̄ tunc uez iudicij se-

cernendoz patebit.

tes. et secus litus sedentes elege-

In eterna tabernacula

runt bonos in yasa sua. malos

in infernum.

autē foras miserūt Sic erit in cō-

summatōne sc̄li. Eribūt angeli.

et sapere dicit de tormentis maloz: ne quis

sepabūt malos de medio iustoz

se excusat per ignorantiam

et mittent eos in caminum ignis.

ibi erit fletus et stridor dentium.

Hee ad aplos qui sunt futuri magistri: quos

non uult audire tñ ut populum.

Intellēctibus dignū testimonij reddit-

ei etiā. Ait illis. Ideo omis scri-

ba doctus in regno celoz silēt ē

homī p̄familias qui profert de-

Sic sit opus in pub-
lico: ut intentio ma-
neat occulta.

Negociatori

Beatitudinem qua
exitu sumus culpa pri-
mi hominis: tebem⁹
omnes intelligendo
recte. et perando be-
ne negotiari.

Bonas mar-

Bonę margaritę let-
z proprie. Una p̄
ciola: scientia salua-
toris. pro qua homo
vt paulus omnibus
mysterijs legis et ob-
seruationib⁹ renun-
ciavit.

Inuē. aut una

Id est christo q̄ p̄e-
ct est omnibus homini-
bus. Vel spirituali
precepto dilectionis.
Vel intellecto verbo
quod erat apud teū
penetrata carnis tes-
tudine. Vel celestis
vite dulcedine pro q̄
omnia vilescunt.

Sagene mis-

Impletur hieremig-
vaticinium. Ecce e-
go mitto ad vos pi-
scatores m̄stos. Po-
stquam audierunt pe-
trus et andreas. iaco-
bus et iohannes. Se-
quimini me. faciam
vos piscatores homi-
num; conduxerunt si-
bi sagenam ex veteri
et nouo testamento. et
in mare sc̄li misse-
runt que vsq̄ hodie
trabitur. et in fluctib⁹
tundit: capiens quic-
quid incident bonos et
malos. quos ad litus
trabit: i. ad finē mun-
di; ut tunc fiet dini-
lio. Unde sequitur.

Sic erit in consuma-

tione sc̄li. et

Sagene comp̄ eccl̄ia. vel predica-

tio euangelica. q̄ a

fluctib⁹ sc̄li ad ce-

lum trahit.

Et secus litus

Litus finis sc̄li. in

q̄ boni ad celū. mali

ad tenebras mittent

in p̄nti enī erant per-

mixti.

Edeo omnis.

Quia intelligit my-

steria que vobis reuelo: ideo faciā vos predicatorēs.

Et eritis michi simi-

les. qui de thesauro sc̄ie meq̄ noua et vetera profero: ut vos similiter fa-

cias.

Qui pro de the. Venis erat pro culpa ad infernum delcedere: nonū

est per aduentum christi ut p̄uersus in regno uiuat hoc ergo in p̄clusione po-

nit q̄d premisit. Prīus enī de regni s̄litudine thesauꝝ et bonā margaritā

protulit; post de malorum combustionen narravit; nunc cludens subiungit.
I. o. s. Ac si aperte dicat. Ille in sancta ecclesia doctus est predictor; q
noua se sit pferre te suavitate regni. et retusa te terore supplicij; ut peng
tereant quos premis non inuitant.

Apostoli sunt scribi et notarii christi. ubi eius signantes in tabulis cor
dis. possent opibz patris familiis. eientes de thesauro doctrinaz sua
noua et vetera. qd quicquid in euangelio predicatur. legis et prophetarum vo
cibus comprobant.

**Ut miraren
tur.**

Dagna cecitas
quem verbis et factis
christum cognoscunt
ob generis noticiam
contempnunt.

Fabri filius.

Non sine re volunt
dici faber fabri filius
non illius quem putat
sed fabricatoris om.

Sed huius sacri iudei
ignari. divine virtutis
opera carnalis per
sapientiam contemplatione
contempnunt.

Non enim considerant
potentia eius opera;
sed fragili recordatur
infantiam.

Drophe. Christus
vnde moyses dicit. Pro
phetam suscitabit vobis
de semine vestro.

In patria vero.
Id est in populo iudeorum. maiora autem facit in gentibus.

Et non fecit.
Fecit virtutes aliquas
sed non multas; ne in
credulos condempnaret.
Vel respectus paucum facit; ne penitus
excusables sint. magis ante in gentibus facit.

Condimit hero
des. Lucas vero ita
condimit hebreos. omnia
que siebat ab eo. et lex
statibz eo qd diceret
a quibusdam qd Iohannes
reluxerit. a quibusdam
vero qd helias appa
ravit. Et huius hic est io
hannes; vel confirmationis
quorundam sententia post resurrectionem
dixit. vel adhuc dubius. hec enim verba ad utrumque se habent.

Et agit. Nota innidi am iudeorum. Hic alienigena dicit resurrexisse
hannes qui nullum signum fecit. Illi Ihesum tot virtutibz approbat. non
resurrexisse contendunt.
Et ideo uero. Senserunt enim qd maioris virtutis sunt futuri sancti a
mortuis resurgentibus; qd fragili carne gravati.
Herodes enim. Quia dixit de opinione resurrectionis cum nichil de
morte dixisset; renegavit et narrat qualiter et cur obierit.
Herodes iste et philippus fratres fuerunt filii herodis. sub qd dominus fugit
in egyptum.
Herodiadem. Herodias filia arethe regis. quam ipse pater tulit
philippo. et in colorem eius redit herodi inimico illius.
Non licet. Herodes forsitan legem iudeorum tenebat; video iohannes
eum qd adulterio prohibebat.

Nouum testamentum preponit dignitate
thesauro suo noua et vetera. Et

factum est cu[m] consummasset ihes
sus parabolaz istas. transiit inde
huc ibi doceat apertius. gaule vel spalutor
et veniens in patriam suam. do
nazareth conuentibus
cebat eos in sinagogis eorum; ita

vt mirarentur et dicerent. Unde
greci sapientia iudei signa perunt
ad doctrinam sanctam. ad miracula
huic sapientia hec. et virtutes.

Nonne hic est fabri filius? Non
ne mater eius dicit maria. et fra
tres eius iacobus. et ioseph. et sy
mon et iudas. et sorores eius no
ne omnes apud nos sunt? Unde
t quia huic magna huic humilia.
ergo huic omnia ista? Et scanda
lisabantur in eo. Ihesus autem di
xit eis. Non est propheta sine hon
ore nisi in patria sua. et in do
mo sua. Et non fecit ibi virtutes
multas propter incredulitatez il
lorum.

C. XIII.

In illo tempore
audiuit herodes
tetracha famam Ihes
su et ait pueris suis. Hic est Jo
hannes baptista. ipse surrexit a

Timuit po. Populus timebat; sed amor superabat; pro quo et de
postponebat.

Timor. tei corrigit. timor homini differt; sed voluntate non aufer t
ende et audiores reddit ad crimen quos aliqui suspendit a crimine.

Iurum iura. Ad hoc forte iurauit; ut occasionem pararet. qua rideret
facere iniurias quod faciebat spontaneus. Non enim hoc implesset de aliquo
amato. quod impletum de propria. quod et ante fecisset. si excusabiliter posset.

Beda. Si quid
nos forte incante in
rassis contingit; quod
observatum. si peiorum
pertatur in exitu. libe
re illud consilio. salu
briori mutandu no
uerimus. ac magis in
stante necessitate pri
randu nobis. qd pro
vitando peiorum in
alium crimen granus
esse divertendu. De
niqz inaurit per dominum
david occidere na
bal viru stultu et in
piu atqz omnia qd ad
illu ptingerent temo
liri. sed ad primu in
tercessionem abigallu
ming prudentis mor
remisit minas. reuo
cauit ensim in vagi
nari. nec ali quid cul
pe se tali peririo co
traxisse voluit.

Isi. Non est con
seruandum sacram quo
malum incante pro
mittitur velut si quis
pian adulterer perpet
tuu cu[m] ea manendi si
dem pollicetur. tolle
rabilitus enim est non
impleri sacram qd ma
nere in stupro.

Contristatus
fuit simulator ostendit in quo se reu
innuit. strictio pte preferbat in facie cum le
tacuit in mente.
baptiste. Et contristatus est rex
fuit occasione pietatis ipsius fuit du[m] iura
mento scelus excusat. falias uramenum
propter iusurandum et propter
fuit omnes fierint sceleris.
eos qui pariter recubebant: iussit
fuit pascalibus diebus.

dari. Misericordia et decollauit iobez
in carcere. et allatu est caput iobez
nis in disco et datu est puelle. et illa
fuit hec in pte lingua que illicitas
attulit mri sua. Et accedentes disci
pulis ergo tulerunt corp[us] eius et sepelient
Illi oportet cresceri
ante minui.

In truncato capi
te Jobannis offenditur iudei christum (qui est caput omnium prophetarum)
perdidisse.

Mors. Mors iobannis finis significat legis. qua finita merito mi
gratur ad christum qui est finis legis ad iusticiam omni credenti.

Et sepelierunt. Jobannes apud sebasten occulsi: apud macheron
ta sepultus est.

Maratio iosephus vincitur iobannem in castellu macheronti adductum
ibique truncatum. Et ecclesiastica historia sepultu eum in sebasten vate pale
sting que quondam samaria dicta fuerat. et a tpe Juliani principis paga
nos inuidentes christianos qui sepultu eius pia solicitudine frequenta
bant: innatis monumentu ossa dispersa per campos. et rursum collecta
igne cremasse ac tenuo dispersisse. Affuerunt tunc tempis ibide te hierosol
limis monachii qui mixti paganis ossa legentes: matutina ex parte congreg
auerunt. et ad priem suum hierosolimam tewlerunt. at ille misit ea beato

Anastasio alterandi episcopo ibi seruata usq; ad tempa Theophili eiusdem vrbis episcopi.

Iohannes figuram legis tenet. herodes significat populum iudaicum qui sibi velut veroē gentilis populi te eodem parente progeniti sociavit infidelitate. Qd q; retat iohannes tanq; lex clausa tenetur. et vocē dare non permittitur. Ad ultimū in natali herodis i-in expleton naturalis voluptatis saltat filia. id est. exultat prava voluntas ex infidelitate oīta. Et postulat addi ad delicias suā caput iohannis. id est. auferi christū ex intellectu legis. et per filiam teserit manū. q; per prauā voluntatem satis sit infidelitati. Quo facto discipuli iohannis. id est. auditores legi corpus iohannis se pelunt. i-carnales in obsecrantias extinguantur. et sic a lege ad evangelium venientes. verbi dei auditores solliciti sunt.

Quodcū autem post apud iudeos lex et propheta caput perdit et vocē Ihesus transit ad sermonem ecclesi locum que ante non habebat virum.

Secessit. Non fugit timore. sed secessit parsens inimicis ne homicidiū homicidio iungerent. dans exemplum. vitante temeritatis. Vel secessit ut probaret fidem credentium. vñ Et cū audissent turbes.

Dedestres de ciuitatibus. zc.

Proprio labore ut ardorem mentis ostenderent. Relinquent ciuitates. id est. pristinas conversationes. Habent voluntatem. sed nō vires perueniendi. ideo Ihesus obuium exit et misertus curat. ut plena fides statim premū habeat. Ecce quantum delectatur devotione credentium.

Tespere autē factō. Recedit Ihesus de iudea. vadit in desertum turbe sequuntur. quibus obuiat et curat. Hoc non mane vel meridie sed vespere. qn̄ sol iusticiē occubuit et finis mundi appropinquavit.

Discipuli. Carnales. et de futuro miraculo refectionis ignorari. quibus dictū erat. In viam gentiū ne abieritis.

Mystice. Fastidit iudei gentes recipi et murmurant. quoꝝ voce vtitur ylaias. Ecce gentes. q-stilla situla. Itē. Oēs gentes. q-non sunt sic sunt corāz eo. Sic et n̄s per apostolos reficerē decreuit. vñ subdit. Ihs autem zc.

Dimitte turbas. Dū est q; ydola sequitur. ideoq; nō est a nobis pasenda pane verbi dei.

Dimitte tur. zc. His marcus et lucas p̄sentiant hoc p̄termissō. non habent necesse re. Iohannes ait. prospectis turbis dñm quesiuisse a philippo tentando. Unde ememus pa. et man. bi? Intelligit ergo discipulos prius rogasse. ut dimitteret turbas. Post hec vero verba dñm insperatae multitudine et dixisse philippo. qd̄ Iohannes memorat. et isti p̄termittunt. Deinde p̄d philippus apud Iohannē r̄det. hoc marcus a discipulis esse responsum p̄memorat. volens hoc intelligi ex ore ceteroꝝ philippum respondisse.

Date illis. Provocat ad dandum ut illis se non habere testantibꝝ

notior sit magnitudo signi. Ibi etiam innit q; per eos sunt pasenda ieiuna corda.

Quinq; panes et duos. Per quinq; panes et duos pisces totū vetus testm signatur. Per quinq; panes quinq; libri moysi. qui bñ orde acci. qui cib; est iumentox. rudib; enim aspera et grossa danda. Anima, lis enī homo non percipit ea que sunt spūs dei. intus tñ latet medulla sua nullum sensus. Per duos pisces xp̄b; et psalmi. vñ et p̄ resurectōz ait

que scripta sunt in legge et p̄pletis et psalmis de me. Discubere aut̄ alij quinqua geni. alij centeni. Diuersi discubitus. diuersi sunt ecclesiarij conuentus qui vnaꝝ faciunt catholicā. Jubilei requies qui quigeni mysterio continentur. Quinqua genarius enī bis ducentū facit. q; prius a malis actib; quiescit ut post anima plenus quiescat in cogitatione. Quidā igitur quinquageni. q; quidā sunt qui a malis actib; hñt requie.

Quidam centeni. q; sunt qui a malis actib; et p̄uis cogitatib; hñt requiem mētis.

Acceptis quinque. Accepit quiq; panes. nō nouos crevit. q; veniens ī carne non alia q; hñdicta erant hñdicavit et opere implavit.

Benedixit et. Cū aperiens sensum ut intelligerent scripturas. dono interne suavitatis multiplicitat. Fregit cū mystria legis in medium protulit.

Reliquias. zc.

Secretio: a q; a rudi bus capi nequeunt:

non sunt negligenter habenda. sed a duodecim apostolis qui per ephinos. xij. significant. et ab eoz successorib; diligenter inquirēda. Copinis servilia opera gerunt. et deus infirma mudi elegit ut confundat fortia.

Quinq; milia. Pro quinq; sensib; corporib; hi sunt q; in scelari bñtu exteriorib; recte uti nouerūt. Hi quinq; panib; i-legalib; p̄ceptis adhuc necesse ē ut instituant. Nam q; mūdo integrē tenūt. q; tuor milia sunt et septē panib; i-cuā gelica pfectōe sublimes. et spū ali grā reficiuntur. Qd̄ alibi narraz. B; miraculū panū scriptū iob̄ p̄misit. q; primū erat pascha dies festū iudeorum. Matth̄o et mare. B; mox occiso iob̄ p̄mōzat fēm. Vñ colligit iob̄ imminēte eadē festiūtate fuisse. tecō latū. et anno sequente cum denū pascha rediret. in mysteriū dñicē passionis esse p̄pletum.

Ereptus milie. Genius fragilis et minoꝝ etas sunt nūero indigni.

Significat infirmos in fide nondum ydoneos pugnare.

Et statim. Quia ut ait Iobs venturi erant ut facerent eum regem qui miraculū panū riderant. quos fugit. toces nos fugere te bonis mīs fanoꝝ. Crucifixib; vero promptus occurrit. ut parati sim⁹ ad aduersitati ad blanda. p̄o quib; ne nos emolliant oremus.

Precedere trans. Quo precederēt marcus ostendit ad bethsaidā que est in galylea. ciuitas andree et petri et philippi p̄pē stagnū genesaretib; qd̄ dī et mare galyle. dicitur et tyberiadis a ciuitate tyberiade. Sed quō dicit marcus peracto miraculo panū esse ad bethsaidā: cū lucas dicat hoc ipsum factū esse ī locis bethsaidā: Sed lucas ait in desertis locū non vici ciuitati tñ pertinentib; ad eam. Marcus te ipsis confinib; ciuitatis

Vnde lucas non dicit in desertu locum qui est bethsaida: sed qui est bethsaida. Iohannes autem dicit manducasse panem iuxta tyberiadem: unde discipulos venisse trans mare in capernaum: que ambae sunt ciuitates in galilea.

Ascendit. Pa-

nit turbam ut tens. ascendit orare ut homo. Non quod omnia non habens in potestate: sed ut formam hominis impletet. In hoc officium pietatis est sequitur insigne potestatissimum miraculum.

Vespere autem.

Merito di hunc tempore esse in vespere: quod dum ecclisia in tribulatione est: di esse quasi in nocte: et sol iusticie se abscondisse videtur.

Manicula autem. Nanis in medio mari solus Ihesus in terra: quod aliqui ita est ecclesia non modo afflita sed fedata ut propositus videat terebilia a deo: sed deus eam non relinquat. Vnde marcus ait. Videt eos laborantes remigando. Etsi non pns: si differat: mihi videt et corolovat.

Quarta autem.

Tota nocte perditatur: quod cum se ho. scilicet nichil innenit nisi tenebras angustiarum et gressus hostium. Sed quarta vigilia dominus venit: et iam diluculo cum mente ad fidem dei erigit: quod inter tenebras et gressus hostium. Lucifer ad plus tres horas noctis: et totas vigilias matutinam illuminat: adeo dominus qui scepis percutiis protegit.

Cenit ad. Et.

Marcus ait: volens preterire eos: pro qui bus in liberandis rexit. Quod fit ut ad horam tributum: sed mox literati amplius stupant et gravis agant: quod idem scepse fit in passionibus sanctorum.

Et uidetis. Et.

Quia scepse fit ut cuius aliqua subito dimitur: ne tribulationis oratio: sed ratio: non statim creditur vera liberatio. Ideoque permanente priori formidine intensa ad liberationem dirigitur oratio.

Ego sum. Non supponit quis: quod ex voce sibi nota poterant eum cognoscere. Vel quod ipse est qui dicit: Qui est misericordia ad vos.

Domine si tu es. Si tu es ille liberator: iuste me venire ad tuam imitationem superando pressuras.

Et descendens. De humano desperans adiutorio: mente calcat

Sic qui bene orat mentem sursum a terrenis elevarat. Non pro se sed pro nobis. ascendit in montem solus orare nocte tribulationis appropinquante dissimilat open ferre.

Vespere autem factus solus erat. Hoc Ihesus abiens significat labores ibi. **N**anicula autem in medio ecclisia in hoc seculo dum tendit ad patriam mari iactabatur fluctibus. Erat

Fatoloz spiritum flatus enim contrarius ventus. Quar

Vita autem vigilia noctis venit ad

Sed si pondus carnis habens. Sopras pressuras seculi.

Eos ambulans supra mare. Et vi-

Dentes eum supra mare ambula-

Tem turbati sunt dicentes: quia

Fat agni timor indicium est confusus cla-

Mmor et incerta vox.

Sanctalima est. Et pre timore cla-

Rua prope est omnibus timore

Ixibis eum.

Inauernunt. statim Ihesus locu-

Fat contra desperationem

Habete fiduci-

Non fantasma.

Aam. Ego sum: nolite timere. Res-

Fat quod ubiq; ardentissime fidei est. In perso-

Nna presentis ecclisia et laborantis.

Spondens autem petrus dixit.

Fat in tua iustione sunt aquae solidae et corpore-

Lene contra naturam.

Domine si tu es: iuste me veni-

Rre ad te super aquas. At ipse ait.

Veni. Et descendens petrus de-

Nanicula ambulabat super aquam

Vt veniret ad Ihesum. Clidens

Persecutionem vehementem

Vero ventum validum tumuit. et

Cum cepisset mergi: clamauit di-

Cens: Domine saluum me fac. Et

Fat impendens auxilium: quod non est: volentis

Continuo Ihesus extendens manum

Fat nullus predestinatus perit

Apprehendit eum: et ait illi. Mo-

Secundum parum timuit:

Ardebat fides: sed humana infirmitas in profundum trahit: et in hoc ei ostenditur quod

Dice fidei: quare dubitasti: Et cu-

Non domino equalis sit.

Ascendisset in naniculam: cessavit

Pressuras: vt Ihesus sit conformis.

Ambulabat. Ecce homo super aquas ambulat. Ne ergo dubites christum verum corpus esse: quia super aquas ambulauit.

Super mare am-

bulare fecit: vt ostendat dominam potestatem. Vergi facit: ne

infirmitatem oblin-

scatur: ne putet se esse

deum: ne subspiat

Et cum cez.

Daululū relinquit

tentationem: ut ange-

atrum fides. Ut enim

credidit se eius impe-

rio posse fluctibus fa-

stitari: sic dum mergit

poste eum: portu saluari

Cessauit uetus

In quocunq; deus

per gratiam adest:

mox uniuersa bella

qui quiete sunt.

Et adora. Et.

Viso signo filium

dei confitentur: cur

ergo ardens creatura

esse predicit?

In terrā ge-

ne Allegorice. Be-

nesfar interpretatur

ortus priincipiū: per

typum: ergo aposto-

lorum et nanis intel-

ligendum est ecclesi-

aam de persecutio-

nibus liberatam a do-

minimo: duci ad litus:

id est: quietem: rbi

paradisi restitutur

hereditas: et primis

stole iocunditas.

Fimbriā. Et.

id est: minimum man-

datum: vel caro qua-

aad verbum: dei veni-

mus: quā qui creden-

do tangit ab omni mor-

bo: impietatis sanac.

Et ex teste fimbriā: ita ex ipso vir-

spiritu sancti: quod apo-

stolis data salutē his

qui tangunt ministrat

C. XV.

Tunc accessus.

qrunt ad eum ab hiero-

solimis scribē et pba-

tra stulta: filius dei traditionibus be-

minimum non est subiectus.

risci dicentes: Quare discipuli-

tui transgrediuntur traditiones

fnon dei.

seniorum: Non enim lauant manus

usas eum panem manducant. Ip-

sse autem respondens ait illis. Quare

vos transgredimini mandatu-

dei propter traditionem vestram

himbeccilitati consulens et hando-

necessaria.

Nam deus dicit. honorā patrē

sdebitis obsequis parentes

indignos indicauerit.

tmatrem. Et qui maledixerit pa-

rtema.

tri vel matri: morte morias. Tors

one: pectora ablu-

re.

re negligunt.

Quare et uos. Si vos mādata dei p̄ceptiūs ppter traditōes homīm

quare arguitis discipulos q̄ mādata homīm dimitūt: vt līcta dei custodiāt

Clos autem. Tria autē traditio p̄traria est. Hoc filios dei parentib;

spellit. qd deo oblatuū crē in mos p̄sum cibos. tibi qd p̄dest o pi: vt ti

meat p̄scrata p̄medere. Vel qd deo offero tibi ipsi prodest.

Gimpieitate sub noīe pietatis inducent; qui docent qd oblatio dñi qui

verus est pater obsequijs parentū preferatur. et h̄ pro lucis sua. vñ patres ne sacrilegij crimen incurrit. deo consecrata denuit. et egestate conficiuntur.

Quicunq̄ dir.

H̄c vita eterna dig-
nus erit. Vel dicent
id est. dicere poterit.

Proderit. z̄.

Quasi n̄ imo sacra-
tus es esse acciperes
q̄ teo tenoni. Vel
tibi proderit. si teo
tederio.

**Bene prophe-
tauit.** Prendit ysa-
ias in spiritu simula-
tionem indeq; q̄ in
dolo repugnarent e/
vangelio.

**Labiis meho-
tagister.** Scimus
quia verax es. Vel
exteriorē mundicia
commendando. inter-
iorē t̄ que x̄a est in
eis non est.

**Non quod in-
trat.** Nichil ē ex-
tra hominē quod in-
teriorē inquiet. nec
ydoloticiū in hoc q̄
rei creatura est.

**Uno lermōe om-
nis superstitio obser-
uationum eliditur.**
cum in discernendis
cibis religio putetur.

**Tunc acce-
dentes.** z̄. Pba-
niscor magna est reli-
gio in cibis. qui audi-
to verbo hoc scanda-
lisati sunt. id est. indi-
gnati sunt.

**Scandalisati
sunt.** Scandalon
vel scandalum gre-
ce nos offendiculum
vel minam vel impa-
cionem pedis possu-
mus. dicere. Unde.
Qui scādalauerit
aliquā i. occasionē rui-
ne dederit.

Hinote. Per-
mittite suo arbitrio;
quia irrevocabiles
sunt. vnde paulus.
H̄eticum hominē
post priuam et secun-
dam correctionē te-
nita.

Edissere. Qd
aperte est dictum pu-
tant apostoli per pa-
ratolam dictum.

**Nicōsus est au-
ditor.** qui vel obscu-
ra manifeste. vel ma-
nifeste dicta obscure vult intelligere.

De corde enī. Non enim a dyabolo immittuntur. sed ex propria
voluntate nascuntur. Dyabolus enī inceptor est nō auctor; q̄ nec interi-
ora nisi per habitus et gestus nouit.

autem dicitis. **Quicunq̄ dixerit**
patri vel matri mun? quodcūq; s̄ deo deuotum
est ex me. tibi proderit. et non ho-
norificabit patrem suum. aut ma-
trem suam: et irratum fecistis man-
s̄ de sustentādis parentibus. s̄ que vestre seruite
datum dei propter traditionem
s̄ simulatores. s̄ q̄ bene puenit mori-
bus eoz.

**Hypocrite bene prophe-
tauit de vobis ysaias dicens.**

Populus hic labiis me honorat
cor autem eorum longe est a me.
s̄ deo s̄ non habituri mercedem cum vestis
cultoribus.

**Sine causa autem colunt me do-
centes doctrinas et mandata ho-
minū.** Et cōuocatis ad se turbis
dixit eis. **Audite et intelligite.**

**Non quod intrat in os coinqui-
nat hominem;** sed quod procedit
ex ore hoc coinquinat hominem.

Tunc accedentes discipuli eius
dixerunt ei. **Scis quia pharisei**
audito verbo hoc scādalisati sunt?

At ille respondens ait. Omnis
sequacibus suis qui non habent fundamentū
vultum: s̄ figētes in terrenis. Scānalisi cu-
piditas cui consulunt.

**Plantatio quaꝝ non plantauit pa-
ter meus celestis eradicabitur.**

Hinote illos ceci sunt et duces
spiciunt: sed etiam alios in precipitiū trabunt.

cēco. L̄ecus autē si cēco ducatū
prestet: ambo in foueam cadunt

Respondens autem petrus dixit
ei. **Edissere nobis parabolaz istā**

Increpatue. s̄ putatis mysticum
quod est proprie dictum.

At ille dixit. Adhuc et vos sine in-

Non lotis. Spiritualia victa prophetar; de cordis et corporis casti-
gatione: ut h̄c. **Ianam vi. e. ph̄gi carnaliter de solo corpore accipiant**
quod vanum est fieri.

tellectu estis. **Non intelligitis.** q̄
omne qd̄ in os intrat in ventrem
yadit. et in secessu emittit: **Que**

s̄ de cordis
immundicia.

autem procedunt de ore. de cor-
s̄ inquinatum cogitatio magis
de exēunt. et ea coinquinant ho-
minem.

**De corde enī exēunt co-
gitationes male. homicidia. adul-
teria. fornicationes. furta. falsa te-
stimonia. blasphemie.** H̄ec sunt

que coinquinant hominem. **No**
litis autem manibus manduca-
re non coinquinat hominem. **Et**

Egressus inde Ihesus secessit in
partes tyri et sydonis. **Et ecce mu-**

liger chananea a finibus illis e-
s̄ per fidem: vnde nouit clamare filium dauid.

gressa clamauit dicens ei. Mis-
tere mei domine fili David: filia-

mea male a demonio veratur.
s̄ ut probaret. patientia et longanimitatem.

Qui n̄ respondit ei verbu. **Et ac-**
cedentes discipuli eius rogabāt
eum dicentes: Dimitte eaz quia

clamat post nos. **Ipse autem re-**
spondens ait. **Non sum missus**

nisi ad oues que perierant dom-
um.

At illa venit et adorauit eu-
s̄ sup̄. fili dauid.

dicens. Domine adiuua me. **Qui**

respondens ait. Non est bonum
sumere panem filioruz et mittere

Etegressus in
de z̄. Relictis calū-
niatorib; intrat fines
tyri et sydonis ut fili-
am literaret. et per si-
dem gentilis fēming
perfidiam scribār
gueret.

**Relictis calumni-
atorib; significat q̄**
post resurrectionē re-
litterus esset perfidiā
indeq; per predica-
tionē iturus ad gen-
tes.

Et ecce mulier
Idem marcus dicit
nisi q̄ ait Ihesum fu-
isse in domo cum mu-
lier venit. Mattheus
per ista verba. dimit-
te eam q̄ clā. post nos
innuit q̄ post ambu-
lantem Ihesum pre-
ces emisit. Venit er-
go mulier in domum
ubi erat Ihesus: sed
qr̄ mattheus ait. non
rūdit ei verbum. de-
dit intelligere q̄ am-
bo tacuerunt. et in silē-
tio egressum esse Ihe-
sum. ita cetera con-
textunt que in nullo
discordant.

Clamauit z̄.
Per fidem clamat.
vñ nouit vocare fili-
um. dauid. christi in-
carnationē confites.
Rogat pro filia. i. p-
plo suo nondū cre-
dete ut ipsi a fraude
dyaboli absoluant.

Vel filia est ania vñ

pscia cuiuslibz intra

ecclesiā dy abolo mā

cipata. p q̄ m̄ ecclā

rogat. vel ipse hō p-

fedata psientia.

Qui n̄ respo-
dit. Non te supbia
sed ne sit x̄tran⁹ s̄m̄
sue. In viā gēne ab.

Vñ vitat calūniā in
deo. gentiū aut sal⁹
passionis et resurrecti-
onis tpi seruat

Mysti. Qui n̄
rūdit. Si ad primaz
petitōez ecclē dñs sa-
lute aīm̄ differt. da-
ren̄ est despandū. vñ
a petēdo cessandū. s̄
magis p̄cib; insisten-
dū. et ad teū. et ad sā

cos donec orient pro ecclesia. et tunc perficietur oratio.

Non sūm. Quasi diceret. prius oporet me sacrum mei aduēl⁹ plere
in indeis. et sic adducere alias oues. et h̄ designo petitōez huī differēdo.

f 3

canibus vel gentibus canina rabie latrantibus semper.
Etiā domine. Sub persona mulieris mira fides ecclesie et patientia. et humilitas predicitur. Fides: quod credit posse sanari filia. Patientia: quod totiens respecta in precib⁹ perstat. Humilitas: quod se non canib⁹ sed catellis comparat.

Nam et catelli. Mensa est sacra scriptura. mīce puerorum sunt interna mysteria quibus humiles reficiuntur. sub mensa: quod scripture humili subdit. catelli: gētes humili. Parvuli edunt non pares non crustas: non littere sufficiuntur: sed medullam.

Magna ē fide. Sic super te ceteri: non inneni tantaz fidē in israel. qui sit (ve h̄changā) fidem gentium prefigurabat.

Magna est fides gentium q̄ in audiū auris obediunt. et in salutē sibi suisq; impetrat. Quid puerū ceterioris et filiā chananē n̄ veniens ad eos fanat: significat gentes ad quas non venit per p̄niam suā uandas per verbum suum.

Et sa. est fi. zc. Vbi datur exemplū cathezandi et baptisandi infantes qui nec sapere nec facere aliquid p̄nt: sed per fidem et p̄fessionē parentum literaturā dyabolo.

Et cū trans. zc. Cū in filiā chananitidis salutē gentium p̄signasset: reuertit in indeā: quod cū plenitudo gentium intraverit tunc oīs isrl salinus fiet.

In mon. Dns in mōte. r̄bū in alto sedet: quod in sua maiestate n̄ poss̄ intelligi.

Cecos. Cei sūt qui n̄ intelligāt etiā si obedient iubētib⁹. Gaudi qui non obdūnt etiā si intelligant.

Ihesus aut. Conuocat discipulos et doceat magistros: cū minorib⁹ coicere confilia sua. Vel ut ex locutione intelligant signi magnitudinem.

Misereor tur. Turba triduo sustinet dñm: quod fideles penitentesse ad dñm in opere et sermone et cogitatione pertinent quod in p̄ntis vite via deicerent: si in sua p̄scia sine doctrine p̄bulo dimitterentur.

In superiori signo propinqui meozant et vicini quinq; sensuū et eom⁹ non recordatur dñs: sed discipuli in vespa iaz inclinato sole. Hic dñs se misericordi dicit: et quare: quod triduo iam p̄me. In toto celo tertium tpius est: quod grā dñs dat: primū an legē. scdm sub lege-terciū sub grā-quartū est in futuro r̄bi: dies erit sine nocte ad quod tendens reficitur in via.

Et in deserto panes. Danes p̄dicatores desertū selei: infētūdōs dicunt. Quasi: n̄ nobis tanta lacūcia: vt possimū tam audiūs auditōrib⁹ sufficere?

Et accipiens. Ut ondat se gaudere de salute h̄vū. et nos ad agēdas grās informat eū de temporalib⁹.

Septē pa. Septiformis sp̄n p̄scit adiūcta apostolica autoritate: quod paucorū p̄scinū lapozē quā nos reficiunt exēplo. sue vite vel moris.

Septē panes sci ptura noui et in quo grā sp̄issanci et rene lat⁹ et dat. Nec sūt ordeacei et supra: quod h̄n (et in lege) vitale a liuentū amē figuris et tenacissima palea regit. Hic n̄ duos p̄sces: vt i legē dno vngēbāt: rex et sacerdos) et pauci: sc̄i non: q̄ de flūtib⁹ sc̄i sunt crepti: et sustinent turbulentū mare: et exēplo suo nos reficiunt. ne in via deficiāt in via. Et dicitur

Rudes in fide: qui non recordantur quod panibus quinq; milia satiata, fuisse et discipuli. Unde ergo nobis in

sp̄i apostoli desertū: quod adhuc infēctū.

deserto panes tantos ut saturē

non ignarus.

Ihesus. Quot panes habetis?

Scriptura noui testi.

At illi dixerunt septem. et paucos

Sanci illi tēpōis quo ea p̄dita ē vel quod

fidem ritam et passiones continet.

pisciculos. et precepit turbe ut di-

T Super ipsi⁹ montis soliditatem: nullo se

no interposito. Primum complens in se

precepta que dabat: et secōdū vitā i se prefūgās.

Scūberent super terram. Et ac-

cipiens septem panes et p̄sces et

Sacramenta aperuit

q̄ ministerio apostoloz voluit ecclesie distribui cibaria vite

gratias agens fregit et dedit di-

scipulis. et discipuli dederunt po-

Audiendo et exempla intēdo

pulo et comedenter omnes et sa-

memorē recēdendo et operando ut est

si vis perfectus esse vende omnia tu-

turati sunt. et quod supersuit de

fragmentis tulerunt septē spor-

tas plenas. Erant autem qui mā-

Nouī testi poplū: nō qui iāq; sen-

sibus obnoz: sed quattuor: a nīmī virtutibus

exornatus.

ducauerūt quattuor milia homi-

niū. Exceptis leuib⁹ et infirmis qui in ni-

ram perfectum non creuerunt

num extra paruulos et mulieres.

Et dumissa turba ascendit in na-

uiculam: et venit in fines mage-

dan.

C. XVI.

dar et p̄mior. utraq; altitudine xpi predicit.

Et quod. Altiora mysteria q̄ n̄ caput p̄muīs turba apli sustollit: et

implent: vii-sportas: i-pfecto et corda septiformi sp̄is grā ad intelligendū

Septē. Sporte iūco et palmay folijs solēt p̄ter.

(Illustrata et significat sc̄os qui radice cordis in ipso fonte vite collocant: ne arescat

et iuncus in aq; et palmā eterne retributionis in corde retinent.

Et di-tur. Hic docet q̄ p̄dicatores ministrato turbe xpo ipsi intra

cubiculū cordis virtutū dñi reici p̄mis.

In fines mag. Dagedan que alio nomine dī dalmānita que est

regio circa generalia et interpretatur poma vel nuncia: significat ortum de quo dicitur. Oatus conclusus fons signatus. ubi crescunt poma virtutis et ibi nunciat nomen domini.

C. XVI. **T. Ut signum de celo.** Ut qui pavit multos panis. manu plueret

quo omnes reficeret. Unde iohannes post edulium panum. quod signum fa-

cis ut videam: et cre-
damus tibi: quid ope-
ratis: patres nostri
man in in te.

Peteabant tentan-
do: ut in morem be-
liegnum de sublimi
mitteret: vel in simili
tudine samuelis esti-
uo tempore magire to-
nitra faceret: quasi
non possent illa ca-
lumniari: et dicere ex
occultis et varijs ae-
ris passionibz accidis-
se.

Facto uesper-
re. Incepit eos per
ordinem elementorum
discernant dies
sed signa temporum
ignorant: eum omnis-
ler et prophetæ aduenient
sui indicia ex operibz
que gereret admirati-
one significant.

Cum qualitatem
temporis venturi ex
signis precedentibus
cognolcerent: rem tam
necessariam ex signis
suis intelligere negli-
gebant.

Rutilat enim
patiuntur apostoli
post resurrectionem
per quos me iudicare
in futuro scire potestis
quia cum non parco
meis bonis quin pa-
tiantur: non parcam
alios in futuro.

Signa autem
ad tempus gratie per-
tinentes a propheta
predicta: non potest
vobis fidem facere de
meo adventu.

Signa autem.
Signa temporis dixit
de aduentu suo vel
passione: cui simile est
ros: cum celum respe-
re. Et item de tribu-
latione ante aduen-
tum futurum: cui si-
mile est rosem celum
cum tristitia.

Non debitur
ei. Sed datur fidelibus de celo quando videntibus apostolis in celum
ascendit et spiritum sanctum misit.

Obliti sunt panes. Quomodo panes non habent qui modo im-
pletis spissis nauem ascenderunt: et nauigantes audiunt ut caueant a fer-
mento phariseorum: Sed tamen ait scriptura quod obliiti sunt tollere panes se-
cum: unius veri et interni panis qui cum eis erat dulcedine capti: parum
se curare indicantes de cura corporis et necessariis: cum et ipsa naturalis re-
fatio a mente excederat.

A fermento. Fermentum est peruersa doctrina: que vel modica to-

tam massam corrumpit et in suum saporem trahit.

Quid cogitatis. Quid cogitatis me dixisse de terrenis panibus de
quibus non est vobis dubitandum: cum de tam paucis tantas feci abunda-
re reliquias.

Laute a fermento. A superflua doctrina que more fermenti

veri panis simulat se

substantiam habere

Per hoc inuit quid

significant quicq; pa-

nes: vel septem. Si

enim fermentum di-

cit heretica dogma-

ta: panes sunt vera

doctrina.

In partes ce-

saree pbi. Isteio

cus est vbi iordanis

oritur ad radicem li-

bani: et ior: et dan du-

obus fontibz.

Domines et

Homines sunt qui

de filio hominis lo-

quuntur: dñi enim q

deitatem intelligunt

Filium homi-

nis. Dominus de

se humilitate huma-

nitatis proficitur: di-

scipuli deitatem in-

telligent.

Alii Johan-

nem bap. Sic po-

terant errare in be-

lia vel in ceteris alijs

sicut herodes errauit

in Johanne: cu ait:

Johannes quem e-

go decollauit surrex-

it a mortuis: et ideo

virtutes operantur

in eo.

Ideo vult expo-

m eriores eoz: ut eis

repulsi discipuli ve-

ritatem proferant: no-

et vulgi opinione:

sed ex domini reuella-

tione

Respondens

symo. Ideo unus

respondens et vni re-

spondetur pro omni-

bus ut vntas in om-

nibus obseruetur.

Dei uiui et

Ad distinctionem fal-

sorum deorum: quos

gentes vel de mor-

tuis hominibus: vel

de sensibili materia

sibi instituerunt.

Bariona. Bene filius columbe: quia dominum pia simplicitate se
quebatur: vel quia plenus spirituali gratia erat. **F**ilius spiritus sancti di-
citur qui ostensus est in columba ab eo quem filium dei viui vocauerat:
et filio columbe pater revelat: quia una est operatio patris et filii cum
sancto spiritu. Revelat inç mysterium fidei: quia caro et sanguis non re-
uelare potuit: id est: homines carnali sapientia inflati qui non columbe fi-
lii: et ideo a sapientia spiritus alieni: de quibus supra. Alij Johannem
alij helyam et.

Tu es. Non dico vocaberis: sed tu es petrus: ob fortitudinem fidei et confessionis constantiam.

Petrus. A me petra: ita tamen ut michi retineam dignitatem fundam: tu super me ordinabis lapides mundos: et abies leprosos.

Sicut lumen et cetera nomina. ut vos estis sal terz: et domini sortiti sunt apostoli: sic symoni a se nomen petri dedit.

Et portes. Porte inferi sunt peccata: mire blandimenta: heres: quibus infirmi iuuntur

in mortem: qui non revere supra petram: sed

super bareas domum professionis sue credendi sunt edificans

se: id est: non simpliciter: et vera intentio christi sequi: sed ob terrenam

qualiter causam habet preterisse. Qui enim in intimo cordis amore fidem christi percipit: qui quid ingruit extra: facile vincit.

Ettibi. Ut omnibus constaret quia absq; ea confessione ac fide nullus regnum celorum posset intrare.

Qui propter ceteris confessus est: pte ceteris donat clavis. Claves sunt discernendi scientia et potentia qua dignos recipere indignos excludere debet a regno.

Vnde subdit: et quodcumque ligaueris super terram erit ligatum et in celis: et quodcumque solueris super terram: erit solutum et in celo.

Lunc precepit discipulis suis ut nemini dicerent qd ipse esset Ihesus christus.

Et quodcumque non alius sed proactionibus ostendere discipulis suis qd oportere ret eum ire hierosolimam: et multa pati a seniorib; et scribis et principibus sacerdotibus et occidi et ter-

Separatum ne coram aliis magistris arguit.

Cia die resurgere. Et assumens eum petrus cepit increpare illuz

Hopando non potest esse ut filius dei occidatur.

Dicens. Absit a te domine: non erit ti

Et quodcumque habet quid eande iudicari potest tem aliis apostoli qui bus post resurrectio-

nit. Accipite spiritum sanctum: quod re. Et datus etiam omnis ecclesia in presbiteris et episcopis: sed ideo petrus specialiter accepit et omnes intelligent quicunque ab unitate fidei et societate eius se separaverint: nec a peccatis solvi nec celum possit in gredi.

Vnde locum quidam non intelligentes aliquid sibi sumunt de supercello pharisorum: ut damnare innoxios vel solvere se innoxios putent: cum apud deum non sententia sacerdotum sed rex vita queratur.

Vnde in levitico ostendere se sacerdotibus iubentur leprosi: quos illi non faciunt leprosos sed di-

scernunt qui mundi vel immundi sunt: ita et hic.

Nota christi per se intus vivificare: ministris potestate solvendi post vi-

tam redditum tribuere. Non enim aliquem soluere potest nisi vivat quem solvunt.

Sed ad quid soluendi potest accipiunt: cum a deo iam literatus et vivifi-

catus quem solvunt: querit. Dicit quidam ministros soluere: et solutos temo-

strare reconciliatos ecclesie: quos prius de criminis manifestis vel prius ab in-

troitu ecclesie purgaverat. Alij: a quadam impietia b; opandi: quod remissione et satisfactione adhuc remanet: et est factus reliquie precedentium pco: non tamen peccatum: ab hac purgatione b; cum reconciliatio ecclesie: quod iudicium sacerdotis. Ut enim in hoie post febris purgatione debilitas quedam remanet: que febris non

est a qua non citius purgatur. Hic in hoie post criminale remissione pro qua indi-

cum ecclesie subiit: ipsius peccati debilitas remanet. Alij: veritatis et euange-

lio adherentes: ministros ecclesie a pco soluere dicunt. Dicit enim pater. Acci-

pites pms sancti: quorumcumque remiseritis pco r. e. de hoc iter. Aug. contra

quinq; heres. Nec eos audiamus qui negant catholicam ecclesiam non oia posse dimittere. Illi enim in petro petra non intelligunt: et non intelligentes ecclie datas esse claves regni celorum: ipsi eas de propria manu amiserunt. His opponit quod solus deus lazarus suscitavit apostolis soluendum tradidit. Ideo quod solus dei dimittere peccatum est. Ad hoc dicunt quod deus prius lazarum suscitavit. Hoc est quod ipse a se non ab alio peccatum dimittit. Quod discipuli resuicitur solvunt: hoc est quod non a se sed a deo habet quod peccata dimittit. Sic dominus de pco dimittit quod habet quod ipsum facit.

Alaude ad vituperium

bihoc. Qui conuersus dixit petro

sequerere suaz mea. Sicut sermone volun-

tati. offendit me voluntate pice

vade post me sathanam. scandaliz

es michi. quod non sapis ea que dei

sunt: sed ea que sunt hominum.

Tunc Ihesus dixit discipuluis suis

squasi ego vere patiar: et si quis vult me imi-

tari renunciet voluntatibus suis

Si quis vult post me venire ab

neget semetipsum et tollat crucem

faciendo hoc ex caritate

suam et sequatur me. Qui enim vo-

luerit animam suam saluam face

in futuro quasi dicatur agriculto-

rum instrumentum seruas: perdis si seminas renouas

re perdet eam. Qui autem perdi-

re non propter vanam gloriam vel aliud

quodlibet derit animam suam propter me:

secundum deest persecutio: custodiatur cor: quia

pacis tempore licet vivere: licet et ambire

inueniet eam. Quid enim pro-

dest homini si mundum vniuer-

sum lucretur: animus vero suus de-

trimenti patiatur. Aut quia da-

bit nichil dabat pro anima: quod filius hominis

scimus opera dabit.

homo in commutationem pro

quam ipse redemit.

anima sua: filius enim hominis

qui prius venit humilis

venerus est in gloria patris sui

Quia non sapis. Non placet tibi ut per mortem meam mundum redimam que est voluntas patris: sed carnaliter hec sapis.

Si quis vult. Predicata apostolis passione et resurrectione: horat ad sequendum tam eos quod turbam.

Hoc etipsum. Quod per resurrectum est: ut capiat quod ultra se est. Non

est vicius: sed equatur tol. et se. et se. me.

Non erat per resurrectum: abnegauerat ille qui dicebat. Vino autem ego

iam non ego. Quod vero ultra se erat operat: vixit vero in me christus.

Tollat et. Crux tollit vel cum per abstinentiam corporis vel cum per passionem

primi animi affligitur.

Crucis abstinentie habuit paulus dominum dicebat. Castigo cor. me. et in ser-

re. Et passionis quoque cum agit. Quis infirmatur: et ego non infirmor.

Quid enim pro. Ecclesia haec ipsa persecutorum haec et ipsa pacis.

Hoc tamen desiderat in preceptis. Nam tamen persecutorum ratione est anima: et tamen pacis ratione genda sunt terrena desideria. Nam quid pro hoc.

Aut quia. Nec lucra nec timor nec aliquid retrahat a salute: quod

quaenam datur.

Calice sa. ac. et no. d. in. Vel nichil terrena: per anima poterit habere dare

filius autem. Nec dux videat habere pati: quod non sunt dignae passiones

huius temporis ad futuram gloriam: que re in nobis.

Gunt quidam. **C.** Quia rudes erant apostoli: etiam in p̄nti vita promittitur eis aliqua psolato: ut certius credant de futuro.

In regno suo. In regno beatitudinis eternae. **V**el ostendo suam potestatem in præsenti ecclesia.

Et post dies ser. Idem marcus dicit: sed lucas octo. **H**i ergo posse sunt medios: lucas addit: et primum quo promisit: et extremum quo complevit. **E**t illi post sex mundi etates quiescendū ab omni labore: et hic octauo tempore designat eē refulgendum. **T**res ducit: qz qui fidē trinitatis firmiter serva uenit: in eterna visio ne gaudebit. In mortem etiam scđm lucā oratur: quia qui resurrectionē expectat: mentes in exercitio habitare et precibō continuis debent insistere. **H**ec solum: qz iusti et nunc animo sunt ab impijs separati: et in futuro omni modo separabuntur: cū abscondet eos in absco dito facie s̄qz a con tur. **I**

Petrum et iacobum. **R**omina istorum conueniunt. **Q**uisq; debet esse per trus: i. firmus: in fide. **I**nde iacobus: i. sup plantator viciorum. **I**nde iohannes: id ē omnia gratia dñi ascribēs contra sup biam vītē qz solet oīri ex p̄tib;.

In montem. **C.** Facta sunt alba quod non ante: qz nondūz apparuit qd erimus: sed cum apariuerit similes ei erim? **D**Marcus ait: qualia fullo sup ter: non posse: teus in hac vita tam claros nequit facere: qz nullū siue pecato. **N**ullus mundator: sui in terza faci et quod teus in celo mundans vestem suam ab omni iniquamento. Fullo est docto animar vel mundator: sui corporis.

Transfiguratus est. Speciem quam habebat per naturam ostendit: non amittens carnem quam assumperat voluntate. Illud autē corpus quod habuit per naturam dedit discipulis suis in cena non mortale non corruptibile.

Resplenduit. Interemplūz future beatitudinis et claritatis quā vi debuit iusti: prius sublati impijs.

Etecece apparuerunt illis m. et he. Quales vel quid locuti lucas dicit. Visi in maiestate: et dicebant excessum eius quem p̄pleturus erat in hierusalem: id est: passionem et resurrectionē. Significant oracula legis et prophetie que in domino completa: et nunc doctis: et in futuro omnibus electis patebunt. **E**t bene vīsi in maiestate: qz tunc apertius videbit quanta dignitate veritatis: omnis dñmox non solum sensus sed etiam sermo fuerit prolatus. **V**el moyses et helyas significant omnes cum christo regnatores. **M**ortuus moyses: mortuus helyas: vīsus: eos qui vivi inuenientur. **N**ubē conuenit in maiestate videri pro gloria quam habent: et excessum memorare: qz vīca materia laudis sit fidelibus passio-

christi. **E**t qz gustata dulcedine celesti vīlescant infima: petrus visa domini et sanctoz maiestate solis his perpetuo vult herere dicens: Bonum est nos hic esse: faciamus bītria tabernacula. **S**cđm alium euangelistā nesciebat quid diceret: in eo qz in celis tabernacula querit vbi nulla aduersitas aura est timenda: qz deus omnipotens templūz eius est et agnus. **S**ed in hoc sciebat quid diceret: bonum est nos hic esse: qz vere solum hominis bonum est in trare in gaudium domini sui. **P**si petrus videns glorificatam humanitatem tanto afficit gaudio et nunq; relit ab eius intuitu secernit: quid putandum est te his qui diuinitatē videre mereorū?

Ad huc eo lo.

Ver dicat qui tabernaculum quisuit in resurrectione non tegmine domo: sed spiritu sancti gatia protegendas esse.

Ecce nu. **I**n re.

Sic baptisato dño: sic et clarificato mysterium sancte trinitatis ostenditur: quis gloriam eius quam in baptismō confitetur credendo: in resurrectione laudabilis videndo. **S**p̄itu sancti in columba: hic in nube lucida. **Q**uia qmodo simplici corde fidet seruat: tunc apta visione quod credidit contemplatur: et ea gratia qua illustrabitur protegetur.

Etecece uor z.

Quia imprudenter quisuit: responsio nem domini non meruit. **S**ed vox patris te filio testatur docet petrum: et in eo ceteros veritatem

Nicest filius

Moyses et helyas sunt servi: et nobiscū debent in cordibus domino preparare tabernaculum

Ipsum audite. **H**oc iam pater p̄cipit: quod moyses incarnationi testimonium dāns predixit. Propheta misi. **C.** Quasi diceret. **I**ste est quem moyses promisit.

Et audientes. Altiorē enim sensu vīnam vīriusq; intellexerunt deitatem. Timuerunt: vel quia se errasse p̄gnauerūt: vel quia nubes operuit eos. **V**el quia vocem patris audierunt.

Surgite. Pūlo meū doctrina datur: quo manente non audire.

Leuantes autē oculos sur. Ablata nube vident ihesum et moyses et helyam euaniisse: quia postq; legis et prophetarum vībra discessit: que velamento suo apostolos texerat: vīrum in euangelio reperit.

Nisi solum ihesum. **C.** Si enim Moyses et helyas cum ihesu p̄seuerassent: vox patris videretur incerta cui potius redisset testimoniū.

Nemini dixeritis z. Ne gloria futuri regni p̄fostera incredibilis esset: et apud rudes sequens crux scandaluz faceret.

Quod helyam opor. pri. Traditio pharisæorū ē iurta Malachiam prophetā qz helias veniat ante aduentū saluatoris: et reducat corda

patrum ad filios et filiorum ad patres. et restituet omnia in antiquum statum. Estimant ergo apostoli transformationem glorie ultimam hanc esse quam viderant et dicunt. Si iam venisti in gloria quod precursor tu non appareret maxime quod et belyam viderant recessisse.

Domini. Utique illa que propheta per dixit id est corda patrum ad fidem filiorum et econtra restitueret etiam hoc quod morti debet et solvet scilicet morietur: ut in marco apertius demonstratur.

Tunc intellixerunt et ceteri. Ex indicio passionis sua quae sepe dixerat et precursor lois sui quam ample tam videbant.

Et cum uenisset loca rebus congruunt. In monte orat transformatur arcana maiestatis aperit inferius turbam occurrit miseros audit infirmos confortat docet castigat.

Quia lunaticus est. Tunc manus surdum et mutum dicit quem mattheus lunaticum. Non per luna demonibus seruat: sed demon lunatus cursum obseruans corripit homines ut per creaturam infaret creatorum. Tunc pice lunaticus est qui per horum momenta mutatur in vicissim. nec persistat in incepto: sed crescit et decrescit. et nunc in ignem libidinis vel ira fertur. nunc in aquas cupiditatis quae non valent extingue caritatem.

Et obtuli. Tunc latenter accusat discipulos cum sepe impossibilitas curandi non ex vicio curantium: sed eorum qui curandi sunt proueniunt.

Respondens

Non tedi superatus qui nullus est in verba erupit: sed sicut medicus ergo

ro contra sua precepta agenti.

Et increpauit. Quia iratus est non domini sed vicio. et per unum hominem iudeos arguit infidelitatis. unde addit. Afferte illum hoc ad me.

Eteruit ab eo demonium.

Marcus dicit de isto. quod cum vidisset dominum statim spiritus conturbauit eum. et iesus in terra voluntabatur spumans et domino intento ut exeat clamans et discerpens exit. Quia sepe dum conuerti ad dominum post peccata volumus magis a dyabolo impugnamur. et vel odium vestrum incutiat. vel expulsionis sua vindictam iniuniam. Exiturus discipit et surrenti clamore intuentes terruit. quia ple-

Sante aduentum domini: primu[m] venire: At ille respondens ait precursor indicis unde constat h[oc] non esse secundum aduentum.

Hilys. Helyas quidem venturus est et restituet omnia. Dico autem

† precursor redemptoris. unde constat primum aduentum completum.

Non corpore sed virtute et spiritu.

Vobis quod helyas iam venit: et non

† amauerunt precursorum decollauerunt pharisei enim consenserunt.

cognoverunt eum: sed fecerunt in

eo quecumque voluerunt. sic et filii

† homines herode consentiente.

hois passurus est ab eis.

Tunc intellixerunt discipuli quod de Iohanne baptista dixisset eis.

Et cum venisset ad turbam: accessit ad eum homo genibus prouolutus ante

eum dicens: Domine miserere si

lio meo quia lunaticus est et male

† depreccans exponit omnia incommoda egredi.

Nam sepe cadit in ignes

† in aquas voluptatis que emolliunt et crebro in aquam.

Et obtuli eius

discipulis suis: et non potuerunt

curare eum. Respondens autem

Ihesus ait. O generatio incredula et pueris quoque ero vobiscum

vlogquo patiar vos?

Afferte huc

† puerum non demonem. ut ostenderet traditum esse immundo spiritu propter peccatum suum vel parentum

illius ad me.

Et increpauit illum

Ihesus et eruit ab eo demonium

† quod ibi nullus moxus preualebat ubi omnipotens eius interuenit manus.

et curatus est puer ex illa hora.

Tunc accesserunt discipuli ad Ihesus

rumque dum de corde expellunt aciores temptationes exstat quod prius quam do possidet quietus.

Propter incredules. Ecce quando non exaudimur non est impossibilitas prestatis: sed culpa de peccatis.

Tram ex oposito si fides vestra tam feruens esset quod tribulata magis et magis caleceret.

Hic granum synapis est. Fides perfectam grano synapis comparat: que sit in facie humilis et in pectore feruens. viuis videntibus et nulla rum virium apparet sed pressuris trita: quod intus habet ostendit.

Hoc autem genus dyabolus supereretur ostendit: ut graniora quam sciamae et ieiuniis et orationibus superanda et ira dei in nos hoc remedio posse placari.

Nisi per orationem. Ita carnalium voluptatum mutabilitas non mutat vel vincitur: nisi spiritus oratione confirmetur et caro per ieiunium maceretur.

Nisi per orationem et ieiunium. Jejunium enim generale est non modo ab escis sed ab omnibus illecebris carnalibus et ab omnibus vicebus abstinerere: sic et oratio generalis non solum verbis sed etiam in omnibus que in observiis dei et fidei et notione gerimus. unde dicitur. Sine incarnatione orate.

Filius homis. Semper letis miscet tristitia: ut cum reverentur quasi preuisa minus molestie ferantur.

Contristati. Hoc non te infideliitate pronuntiatur: sed te dilectione: quia nichil

humile de eo patienter audire.

Et cum uenissent castra. Per angustias cesareas inde facta est tributaria: et omnes censi capite ferabantur. Unus et ioseph cum maria profectus est in bethleem. Rursus quod nutritus est in nazareth: quod est opidum galilee ubi capernaum subiacens. poscentur tributa: et pro signo multitudine non abundant ipsi aggredi: sed peruenient discipulū sine maliciose sine fideliter: ut non reddat tributa: an contradicat celari?

Quid tibi uidetur simile. Ante ipsum petrus suggestus dominus interrogat ne scandalisentur discipuli ad postulationem tributi: cum videant eum nosque que eo absente gesta sunt.

Reges terre. Dominus noster et secundum carnem filius regis erat ex dauid

natus et omnipotens verbum. ergo ut filius regis tributa non debebat sed pro humilitate carnis decet eum implere omnem iusticiam.

Ergo liberi. Liberi sunt filii regni in omni regno tunc multo magis liberi sunt filii regni sub quo sunt omnia regna in quolibet terreno regno.

Et cum piscem. Alleg. Christus est pescis in hoc mari moratus qui primus morti pro redemptione se obtulit. ut id quod in ore eius. i. in confessione fuerat innatum: pro petro et dñō

daretur. Et bene id ipsum precius sed vilius. qd. p. petro qd. qd. p. peccato. dñs aut pcm non fecit. Sta

ter dicitur qui habet duo didragmata. vt et ostenderetur similitudo carnis dñi eo

dem precio dominus et seruus liberantur. Sed etiam simpliciter intellectus perficiat: dum dominus tante fuit paupertas et vnde daret tributa non haberet. Iu-

das quidem communia in loculis habebat: sed res pauperum in suis usus conuerte nephas duxit: id ipsum dans excepit nobis.

Chal. est pescis. mare mundus. Ha-

mus mors. Christus gerebat precium no-

stris redemptoris. Q-

autem precius in ore pi-

scis inuentum est. lig-

nificat redemptio-

nostram ore christi p-

nunciata esse.

Ille censem sol-

uit qui nil possidebat tu. qui lucrum seculi

sequeris: cur scilicet obse-

qui non agnoscis?

C. XVIII.

Quisputas et

Ex equalitate precij

qua in tributi reddi-

tione domino fuerat

comparatus arbitra-

ti sunt per omnia

apostolis prelatum.

In regno celorum. Vel regnum dei doctrina est euangelij cui ob-

dire simpliciter et sine illa retractat de debemus. sicut puer non tradidit doctoib.

Et aduocans. Secundum marcum puerum Ihesus preplexus significab-

humiles dignos suo preplexu et dilectione.

Parvulum et. Parvulum gressu: ut similitudinem demonstraret.

Vel se statuit in medio qui non venit ministrari sed ministrare. Vel par-

uolum: id est spiritum sanctum posuit in cordibus eorum: et humilitate super-

biem virarent.

Quicunqz ergo et. Inuitat discipulos suos et omnes alios co-

minus: ut puer habeat per naturam: id est innocentiam et humilitatem.

loc habeant discipuli et omnes alii per virtutem.

Sicut parvulus iste. Innocens erit sicut iste parvulus: qui non

perseverat in ira. Iesus non meminit: visam mulierem non capit.

Qui aut scandalisauerit et. Et si hoc generaliter dicitur contra

omnes: tamen hic specialiter contra apostolos qui hic de dignitate vident-

contendere. et in hoc poterant alios perdere. Vola asinaria secundum ritum dicitur provincie ubi ista pena est maior et criminum. Expedit ei: qd. multo vilius est innoxium grauissima pena vitam finire: qd. ledendo fratrem mereri mortem perpetuum. Vel per molam asinariam secularis vita circa annos et labor exprimitur: per profundum maris extrema damnatio.

Quicunqz ergo speciem sanctitatis habens verbo vel exemplo ceteros te-

stituit: melius esset ei ut cum sub exteriori habitu ad mortem terrena acta

perfrigeret: qd. sacra officia

ceteris in culpa

imitabilem onderet:

quia si solus caderet

tolerabilior: eum pe-

na cruciaret. Alter-

Asinus ad molam

gentilis cecus ad la-

pide quoniam adorat

bic cum persecuto-

nem christiano intu-

lerit: bac pena pleci-

tur ut cum sui lacile

gj mola indicandi

leculi fluctibus mer-

gatur. Nota qd. in

quantum potes sine

peccato vitare scan-

daluz proximi tebes

Qd. si de veritate est:

pro scandalo veritas

relinqui non tetet.

Quicunqz speci-

em sanctitatis habet

verbo vel exemplo e-

lationis vel alterius

vicij ca ruine ifirmo

fuerit cui marie nos

oportet consulere: ex

pedit et.

Expedit. Quia

multo melius est pro

culpa breuem suscep-

re penam: qd. eter nis-

seruari cruciatus

Non enim indica-

bit deus bis in id ip-

suum.

Cle homini.

Quia no indicatur

secundum utilitatem qu

inde prouenit: sed

secundum exitu que inten-

dit.

Si autem ma-

nuis tua.

Vocuit supra ne

scandalise-

mus credentes: nunc

quantum cauere te

bemus eos qui scan-

daliserent nos possunt: quia parum distat in vicio fallere vel falli: scandali-

sare vel scandalisari: si ex negligentia.

Si ex inuincibili ignorantia distat

quia tunc falli peccatum non imputatur.

Inemendabiles amici sunt a nobis alienandi: ne per immundiciam

eorum: et ipsi polluti pereamus. Omnis affectus omnis propinquitas am-

putetur: ne per occasionem pietatis pates scandalis.

Bonum tibi est. Velius est vitam solitaria ducere: qd. ob virg p-

sentis necessaria vitam eternam perdere.

Videte ne et. Hic precipio vobis severitatem dimittendi omnes

amicicias ut admisceam clementiam: ut queratis eorum salutem. Sed si

persistant in malis: melius est solum saluari qd. damnari cum pluribus.

Quamuis pro scandalis omnis suspensus est affectus: quoniam tam

salute infirmorum quantum potestis.

Quia angeli eorum. Cur non sunt contemnedi: qd. pro eis quoti-

die mittuntur angeli.

Magna dignitas animarum; ut unaque qd. habeat ab ortu nativitatis

in custodiam sui angelum delegatum.
Semper uident. Visione tei manifesta perfrauntur: ideo non est spernendum ab homine quod apud teum tantè curè est. ergo vos nolite spernere quantu in vobis est.

Et si enim missi veniāt: sic exterius implent ministeriū ut nunc intus desint per ptemplationem. Dittunt ad hominū salutē: et tñ sp vi·fa·pa·qr quoli bet missi veniāt intra ipsum curunt.

Si fuerint centum. Dñs centum ouel hubuit: dum rationalis nature nre rūs angelorū et hominū integer: i. in sua perfectione manit. Sed vna errauit: cū homo peccauit.

Duis p̄dita oēs peccatorē qui per p̄nias reconciliantur deo.

Nonaginta nouem sunt superbi: quos reliquiae in montib⁹ qui tumorē vel sollicitudinem gerūt in animo. qui solo se videri volunt: qui te se p̄ficiantibus preponunt se. quibus ad perfectionem vni tas deest.

Monone relin. Greg. Quia scipioꝝ exinanivit formā serui aciens: angelica natura persistente in summa beatitudine. Alij in xcix. instorum mīrū putant intelligi in vno p̄cōꝝ.

vñ alibi. Non veni vo. in sed pec. In luce scriptū est. Vai? gau. est sup vno pec. pg. a. q̄ sup. xcix. ius. qui nō in pg. Quia vt quotidie experi mur: qui illicta non commiserunt. in reb licitis s̄p̄e sibi p̄ficit vsum: ad celestia an xie non anelant. Et q̄ securi sunt: ad bona agenda pigrū remanent. Contra autem plmꝝ p̄cōꝝ facit. Vains ḡandium de eo q̄ de stante iusto. vt dux in p̄flio.

plus enim militem illum diliḡt qui post fugam reuersus hostem fortiter prem̄t: q̄ cum qui nunquam fugit nec unquam fortiter egit. Sed et sunt quidam iusti de quib⁹ est tantum gaudium vt eis nullus p̄gnans p̄p̄ni possit: qui zsi non sunt malorū consej̄ sibi: tam̄ licita respuunt: in omnibus se humiliant. Quantu ergo gaudiū est si humiliter plangat iustus: cum tm̄ sit si quod male gesit damnat iniustus?

Haudebit super. Magis dñs gaudet te nostra reparatione (q̄a magis nos gaudere facit) q̄ de angelorū immutabilitate. Vai? enī tei virtus et humilitas in nostra reparatione cognoscitur q̄ in nostra crēatione.

Si peccauerit in te. Si enim in te: non est nostri arbitrij.

in celis semper vident faciem patris mei qui in celis est. **N**on debet curam hominū parvupendere pro quibus ego veni.

Filius hominis salvare q̄d perierat. **A**d clementiā provocat qui premisit: vide te ne contem. **A**liud de eadem re subdit exemplum.

Quid vobis videſ. **S**i fuerint aliqui rationalis creature numerus perevit homine fuit imminutus.

Alius euangelista dicit in montibus: id est excelsis vel quicrit vna ex eis: nonne relinquet.

In celo ab homine derelicto non agitant ouem in desertō et in terram. **H**ominem in summa integratur.

Vadet querere eam quē errauit.

Et si contigerit vt inueniat eam: **Q**uia maior gloria reformatis est perdita restaurare: q̄ ea que sunt immota retinere.

Amen dico vobis q̄d gaudebit super eam magis q̄ supra nonagiantouem quē non errauerūt.

Sicut non est voluntas pastoris vt vna de omnibus pereat. **S**ocet parabolā ideo proposita ut pusilli non contemnatur.

Sic non est voluntas ante p̄z **S**i perit: non voluntate eius perit vestruſ qui in celis est vt pereat.

Sed omni benivolentia etiā ab his quos offendunt corrigantur.

Vnus de pusillis istis. **S**iautez peccauerit inter frater tuus: vade

ne publice corruptus uerundia perdat: qua perdita in peccato permaneat.

Ter alterius salutem salus tibi acquiritur lum. **S**i te audierit: Incuratus e-

ris fratrem tuū. **S**i autē non te au- **S**tudio corrigendi vel conuincendi

dierit: adhibe tecum vnu vel du os: vt in ore duorū vel trium te

stium stet omne verbū. **A**s si no-

Hoc ordine scandalū vitare debemus: ne quem ledamus: et peccantē zelo iusticie corripim⁹. et penitenti misericordiē viscerā pandamus.

Corripe. Non passim iubet peccanti dimittere: sed p̄gnitēti. Ita peccat qui videns frēm peccare tacer: sicut qui p̄gnitēti non indulget. **N**az qui dicit: si p̄gnitēti dimitte; p̄gnisisti si peccauerit increpa. **N**ec diffidit sit

venia: nec remissa indulgentia.

Dic ecclesiē tē

Vit detestationē eius habeat. Et qui n̄ po-

nitudo p̄duoſ saluari:

saluetur obprobrijs.

et ut rubore sequestra-

tionis emendetur. sit

tibi sicut eth. et publ.

Sed ne quis supb⁹

talēm contemneret se

querstrationē subdit.

Amen dico vobis.

Potestatē tribuit a

postolis ut sciat quia

talib⁹ dāmnantur:

būana ſiniam diuina ſuā corroborā.

Sicut ethni-

et publ. Detestabi-

lio: est q̄ sub noſ ſi-

delis agit opera infi-

delū: q̄ apte genit.

Nec ideo ſal⁹ ei⁹ ne

gligēda ē. **N**ā et eth-

nicoſ. i. gētēles et pub-

licanos in uero qui

dē fratrū n̄ deputa-

mus: ſi tñ eo p̄ ſalutē

ſemp inquirimus.

Typice. Dub-

licani ſunt q̄ luē ſecta-

ntē et exigit recti-

galia negotiatiōis p-

traudes: p̄ ſurta: et p-

peruria

Amen dico tē

A deo vñ ſua con-

firmatur diuina: vel

ad recipiendū p̄gn-

tē: vel ad abiicien-

dū contumacem.

Si duo. Typi-

ce. **U**bi ſp̄ns ania et

corp⁹ p̄ſerent et n̄

ſit: inter eos bellū: car-

ne cupiēt p̄ tra ſp̄m

et ſp̄n p̄ tra carnē: q̄

qd petunt fieri. **Q**uia

ſi corp⁹ vult q̄ ſp̄ns

vult tñ bonaz rex ē

petitio.

Ibi ſū in me.

Dis sermo ſupra ad-

p̄cordia p̄nacat et pa-

ce: quā adeo p̄indat

et dicat teum in medio esse eoz: qui pat et caritas ſedē ſibi in pacificis

conſtituit: et vnitatis merito omnia petenda impetrāda eſſe conſummat.

Lūc ac. Dixerat: videte ne p̄te. ii. de pu. i. adiecerat: si peccat: corripe

et p̄mū. p̄miserat. **S**i duo ex vob. Pronocat ſi peti⁹ q̄rit q̄tēs dumitiat.

Septuages septies. Hier. id ē. ccc. xc. viab. i. totiens in die

quotiens ille peccare potest.

Aug. Lyp. xi. p̄ ſe trāſgredionē ſigē: q̄ iā eſt extra decalogū. Cum

do m̄ltiplicat p̄. vii. iā oīs intelſ ſtrāſgredio. p̄p̄. vii. vicia. **Q**ota. Alter

dat vniāpetēti ſi vt nob. ſ. ſocia cantate coicet: ſi cōſip̄ ſrib. Alter inī

mico p̄ſequenti: vt bonū ei velim⁹. ſi licet faciam⁹. vt dauid ingē ſaul.

Ideo assimilatum. Ut ſciatis dimittendū eſſe p̄ſemis: oīdam

per similitudinem: quod si ille rex et dominus domini sit seruo: misericordia agis homo conseruis suis. **M**os erat syroꝝ per parabolas loqui. **E**t uore eius. Eum non solum po- pulum: sed etiā prela- tos et subditos simul: cum tota familia vel substantia eorum pro magnitudine deucto rum tradidit extens nationibus: ut quod no- luerunt voto soluant tormento. **C**ussit pro cupidi- tate et operibus: quod uxore et filiis penas solue re. **M**isertus autem dominus misericors do- minus non solum capi- tiam inuidicam absoluuit: sed etiā pec- catorum omnium veni- am in aduentu chri- sti se dare promisit: si persisterent in ince- pto. **D**imisit ei zc. D^{icitur} misericordia eius id est: pondere carnali ob- servationum absoluuit: et debitum dimisit: id est: priores trans- gressiones. **C**onuenit unū Gentilem populum: quasi sibi debitorem fatigabat: gratiam christi nō esse eis ad salutem. dicens: carnales obseruantias ab eis non modo per suasionibus sed etiam tormentis expetebat. **G**erue nequā. Sepe debita dimisi- tbi: quando in an- gustiis rogasti: sed li- beratus compassio- nem non habuisti quin potius prophetas et apostolos perseque- ris et ingratis: et de- insticia presumes sp- nis gentes: indignas tua societate in chri- sto iudicantis. **G**ic et pater meus. Si non dimiseritis ex corde quod in vos delinquitur: et hoc quod per prenitiam dimissum erat a vobis exigitur. **R**epetet: vel te mala voluntate damnando: a qua omne malum: vel te inobedientia que est origo totius mali. Quoniam enim quis peccat: in obediens efficitur. **I**ncipit narrare que dominus in iudea fecit et docuit et passus est: pri- mo trans iordanem ad orientem: post et citra iordanem: qui venit a hiericho in iherusalem. **G**ermones zc. Quos in galylea post tributum de humilitate et in- nocentia et correctione et venia habuit.

Si manus romanorum, vel tartareis min-
siris.
eius tradidit eum i tortoribus
i perpetuum.
quoadusqz redderet vniuersum
debitum. Sic et pater meus cele-
stis vobis faciet si non remiseri-
tis vniusquisqz fratri suo de cor-
hibus vestris.

C XIX.

A factum est cum consummasset hiesus sermōes istos migravit a galylea et veit in fines iudee trans iordanē. et secutę sūt pietate ut doceantur et infirmi sanentur. eum turbę multę. et curauit eos In iudea. ibi. **E**t accesserunt ad eum pharisei temptantes eum et dicentes: **S**i licet homini dimittere uxori causam que scriebantur in libro reguli. **C**az causarū que scriebantur in libro reguli. Non sua respondit: sed hystorie veteris et mādatoꝝ dei recordatur. **N**ui respondens ait illis: non legistis qꝫ qui fecit ab initō masculum et feminam fecit eos? **E**t dixit. Propter hoc dimittet homo patrem et matrem et adhærebit uxori vobis. Non vobis tres. In carnali copula sicut unum facit carnalis coniunctio. Itaqꝫ iam nō sunt duo: sed una caro. **Q**uod ergo deus cōiunxit sed deus. homo non separat. Dicunt illi. Ecce aperiunt calumniam quandoquidē deus sic ordinavit: quare moyses superordinavit. **Q**uid ergo moyses mādauit dari libellum repudii et dimittere? Non deus. Et ait illis. Quoniam moyses ad

Venit in fi-
nies iudee. Om-
nis indecorum prou-
cia ad distinctionem
aliarum gentium in-
deca dicitur. sed spe-
cialis meridiana pla-
ga ad differentiam
samarie. galyleg. te-
capolis et ceterarum
regionum eiusdem p-
rovincie.

Et secute sunt
Galyleos maluit cu-
rare iudea; ut g̃etes
in eam veniam que
iudee parabatur ad
mitteret.

Si licet homini
z. Quasi complexione capiatur.
Si diceret dimitten-
da est quacunq; ex
causa et ducenda a-
lia: pudicic; predi-
cator contra se facit.
Si dicit non est di-
mittenda: contra doc-
trinam moysi et dei
facit. Ideo r̄sumē
perat naturalem le-
gem primāq; dei sen-
tentiam secundē op-
ponens: que non vo-
luntate dei sed pec-
cantiū necessitate cō-
cessa est.

CEt feminam.
X. Non ait feminas
ut unum coniugium
sit non plura: quod
ex repudio priorum
quereretur.

Adherebitur
ori ze. Si malis mo-
ribus . si luxuriosa .
sen quidlibet huius .
modi sit vxor; veli-
mus nolimus susti-
nenda est. Cum eni^m
libe i essemus nolen-
tes nos subie cimus
scrutari

Chi ancilla libero
vel seruus liber sup-
ponitur; non reputa-
tur coniugis postquam
detectum fuerit. sic
et de consanguineis.

Et erūnt duo
in ēc. Premiūz nu-
ptiarum est ex duobz

vna caro. Castitas cōiuncta spiritui unus spiritus efficitur.
Salubri consilio dei factū ē: vt portionem sui corporis vir amplecte
retur in femina; ne a se putaretur duci sum esse quod de se cognosceret fa-
bricatum.
Domo non separat. Homo separat: quando pro desiderio se-
cundē primam dimittit. Deus separat qui et coniungit: quando ex con-
sensu propter cultum dei eo q̄ tempus in arto sit. sic habemus uxores. q-
non habentes.
Quonia[m] moyses. Herius constrictus infirmitate permisit: ego
autem magister et dominus precipio,

Moyses rudiis in quibus lex naturalis hebetata erat indulget: Non enim indulget nisi haberet postea perfectos quos argueret. de rudiis enim pauperrim boni esse cuperunt:

Consilium fuit dominis non dei imperii qui maluit indulgere diuini. qd tesiō scd nuptiarum fieri homicidiū vel perdurare oī dūm.

Nisi ob fornicationem Angui. Vix ut dimittat una carnalis causa est fornicatio. una spūia timor dominii ut viua ea alia ducat nulla cā in legge dei est.

Et alia dū. Quia poterat accidere ut aliquis calumna faciat et innocētū et obsecram crimen impingeret p̄im⁹ vix. Sic priorem dimittit ut ea viuen- te secundam non habeat. Et ne vix idem faciat vix; eadem caute la precipitur ne scd beāt vix. Et qd adultera nō iunet obprobriū; vix dī. qd si talē ducit sub adulterio crimine sit.

Dicit scripture. Qui ad adulterā tecet stultus et impius est. Non expedit nū. Videbāt grāne pondus vix. qd ira cuncte. cibola et huiusmodi. qd quidē sunt sustinētē; qd cū essemus liberi subiecti mus nos servitū.

Non omnes. Quasi consentit qd non expedit. Sed infirmitate videns; dicit nō oēs cā. Non dicat nō p̄it capere; sed non omnes volūt capere. Non oēs cā. i. nō oēs implere p̄it p̄ceptum p̄metit; qd non omib⁹ datū est a teo nec etiā omnib⁹ profest ad premū p̄tine re et hoc exponit.

Hunc enī eu. Triā sunt genera eunuchorum. duo carna- lia. eoī qd sic nascit. et qui captiuitate et telicū dñarū abscissi sunt. Terciū spūiale qui cui possent esse viri propter christū continent.

Qui facti sunt. Inter hos p̄putant etiā bi qd spē religionis sumulant castitatem. Qui pot. Vix est hortantis non iubentis. qd unusquisq; vires suas consideret an queat virginitatis et pudicitie implere precepta.

Ginīte par. Si sancti sunt futuri cur retatis venire ad p̄im? Si magi; cur sententiā p̄fertis ante culpam.

Snon imperauit duriciam cordis vix permisit vo-

bis dimittere vxores vixas. Ab Non sicut habuit lex naturalis. doctrina chaste concordat legi naturali; qd iam est tempus perfectionis.

Inīto autē non fuit sic. Dico autē vobis: qd quicunq; dimiserit vxor que vix carnem dividit in alteram et se parat. orem suam nisi ob fornicationes et aliam duxerit mechatur. et qui dimissam duxerit mechatur. Dicit nō modo sit dimutenda nisi p̄ fornicatione. cū ei discipuli eius. Si ita est causa hominis cum vixore; non sed etiā bonum est contumaciam. Qui dixit illis.

Non omes capiunt verbū istud qd non valemus nisi ex gratia dei. sed quibus datum est. Hunc enim cunctētes. sine instrumentis vel frigide nature. eunuchi qui de matris vtero sic quoq; neuter premium habet; qd necessitate absentia non voluntate. natū sunt. Et sunt eunuchi qui fa-

cti sunt ab homib⁹. Et sunt eunuchi qui leprosos et castrauerunt propter regnum celorum. Qui potest capere capiat. Lūc oblati sunt sermo. qd de castitate esset. qd eis manu et voce benediceret qd quasi laudaret castos necessitate non virtute continentie. ei parvūlūt ut manus eis imponit. qd infirmi fide stumentes deum importunitate offrentur lassari. Discipuli autem increpabant eos. Ihesus vero non enim personaz acceptor ē deus ait illis. Hinc parvulos et nolite eos prohibere ad me venire.

Talium est enim regnum celorum. ut humiles sua benedictione dignos significet. Et cum imposuisset eis manus a būt inde. Et ecce vñus accedens

Talium. Nam quales sunt modo mei quidem est qd honorate. qles post futuri sunt ipsoz est. quod miseremini.

Non ait istox; sed talium. ut ostendat non etatē regnare sed mores et bis qui silemunt innocentiam et simplicitate p̄mū promittit.

Et cū impo.

Impone manū parvulus; qd humilibus auxiliū ḡe tribuit.

Ecce enim.

Be. Audierat ille si miles parvulus p̄dig nos esse regno. vñc qd certius non per parabolā sed aperte exponi. quibus meritis vitam possit p̄sequi.

Dic. Iste adolescentis et diuinis et supb⁹ erat. Et h̄ aliū enī ge listā enī non voto discentis sed teprantis interrogat.

Quid me intendi. Quia bonū dixi. magistrū et nō teus vel dei filiū p̄fessus est. dīci quilibet sc̄m boiem p̄patōne dei non esse bonū. Christus autē non remittit testimonium bonū. et nō te excludit ero rem.

Qon se magistrū bonū esse negat; sed magistrū abiq; teus nolū bonū esse dīci.

Gherua man. Iste quiglerat quid faciat; contra non ait dīci. qd tens enī do- cuerat factor. rōnalis creature. qd cū ille non est bonus qd querit te bonū sed qd facit qd bonū est.

Beda. Ecce actua vita qd ad legē p̄tinet. Rora qd iustitia legis suo tpe obfusa ta non solū bona rē sūt vñā eternā dabat.

Dicit elia. Be. Non ē putand⁹ iste ut quidā aīunt vel dñm fētasse l̄ de sua vita mērit⁹ ēē. qd sim pli et vix p̄fessus ē alioquin ut ali⁹ enī geulta ait. qd intuītū archana cordis eius diligere cū dīceretur Ihs. Diligit enī eos qui mandata legi cū studiunt; sed qd ibi

min⁹ est his qd p̄fecti volūt esse adīngit. vñ sequit. Si vis perfectus esse.

Dominia nec. Hic. Venit. Si enī diligenter p̄mū luū sic sc̄p̄mū opere p̄p̄fesser; non esset tristis cū sua pauperib⁹ dare iubetur.

Dives diffi. Dives nō manētes. qd qd desierunt intrabunt.

De omnib⁹ tūtius est nec h̄rē nec amare dīnitias.

Facilius est cā. Mysti. Facilius est christū p̄ dilectorib⁹ sc̄p̄lāti; qd dilectores sc̄li ad xp̄m p̄ueri. Camel⁹ dī xp̄s; qd sponte hūilius

infirmitatis nostrae onera sustulit. **A**ns est punctio per quam angustias passionis significat. qua passione velut acu nostre nature. quasi scissa re stumenta resartire dignatus est. i. reparare post lapsum. **A**liter. Facilius est gentilem populum giblo peccatorum deformemque angustae vicem vitam ingredi: quod indecum. de me ritis suis gloriantez. et ad subeundum leue onus christi se humi liare nolemus.

Concluitemus.

In Quibus dimes intrabit. i. cedens in diuitiis: ut Iesu sed marcus exponit. **M**irabantur. **Q**uia in numero di uitum reputabant omnes qui amant di uitias. si non habeant. **A**liter enim cu[m] sit maior turba pauperum: non dicerent quod poterit salutis esse?

Deum. Qui ab amore terrenorum ad caritatem eternorum convertit. Non quod cu[m] pidi superbi intraret.

In regeneracione. **Q**uoniam sunt regenerationes: prima ex aqua et spiritu sancto. secunda in resurrectione. Ita et duae adoptiones et duae surrections.

Filius hominis. **I**d est cu[m] forma quod indicata est: iudiciana exercerent potestatem eius et vos mecum indices.

Super sedes. **xii. 26.** Per duodecim sedes universitas indicantur: per duodecim tribus universitas iudicando[m] intelligitur. Qui reliquerunt omnia et secuti sunt dominum bi[bi] indices erunt: qui licita habentes recte videntur: indicabuntur: quibus dicetur. **E**t omnis qui reliquerit dominum vel fratres aut sorores aut patrem aut matrem aut proxem: aut filios aut agros propter nomine meum: ceterum accipiet: et vita eterna possidebit.

Multi prius ferentes postea torquent. multi subito inardescunt. **V**erbi iudeus. **M**ulti autem erunt primi nouissimi: et nouissimi primi.

Conclusio.

Exponit per simile. **S**p[iritu] presens. **R**egnum est re gnum celorum homini

Lentum. **I**d est: qui carnalia pro domino dimiserit: spiritualia accipiet: que comparatione et merito sui ita erunt quasi parvus numero centenarius comparetur. **M**arcus ait. Centies tantum: nunc in tempore hoc cum persecutionibus fratres et sorores: et in futuro vitam eternam. **I**d est: in hac vita persecutionibus plena gaudium regni degustant: et omnium electorum sincera dilectione fruuntur.

Sed quia multi tepestant vel retrocedunt subdit. **M**ulti autem erunt primi.

Regnum est regnum celorum. Ostendit per parabolam: quod pri-

mi erunt nouissimi: et nouissimi primi. **P**ater iste familias conditor non est: qui habet vineam universalem ecclesiam: que ab abel usque ad ultimum electum: qui in fine nasciturus est: quotquot sanctos protulit: tot palmites misit. **H**ic pater exiit ad excolandam vineam mane hora tercia sexta: nona: undecima: operarios conduxit a mudi huic initio usque ad finem: ad erudiendam fideli[m] plebem predicatorum mittere non cessit.

Simile est regnum e[st] regnum homini soli: sicut toti negotio ab homine gesto: et in similibus similiter. **P**rimo mane manifeste cepit a primo iusto eterna mercede predicatorum ad planitatem ecclesiam innitare.

Conventione facta. Id est: confirmata promulgatione per ymaginem dei reformandi eent si ecclesiasticae edificatione mandatis decalogi insisterent.

Ex denario diurno. **D**enarii huius ymaginem regis quod olim pro x. numis proutbat. **N**umato plus aliquis in cultu ecclie laborat decalogi mandatis insistendo: tanto pli informat in ymaginem regis dei. **P**redicatorum sunt operarii: etiam vniuersitatis dñi fide recta in bono opere perficit. Mane hora tercia: sexta: et nona antiquo: et brachia pols q[ua] fide recta tenet in electis: ad undecimam gemitiles vocantur. **P**otest etiam diversitates horarum in unoquoque notari per momenta etatum. Mane quippe intellectus nostri pueri circa hora tercia: adolescentia: quod iam sol in aliis proficit: vi: iumentus: cum plenitudo roboris solidatur.

Rona senectus: quod soli i. calor etatis descendit. Undecima decuplicata etas. In omnibus his aliq[ue] ad bonam vitam prouincuntur.

Qui sibi vinit ut ociosus: redarguitur. **Q**ui et usque ad ultimam etate differt: recte ei dicitur. **Q**uid hic statim tota die ociosus? **I**d est: vel in ultimis resipiscere.

Anouissimis. **Q**uia qui in aduentu domini vocati sunt ad regnum: sine aliqua tarditate permaneant equalis his qui ab initio mundi ceperunt: omnes quidem idem celum: sed stella differat a stella in claritate.

Anouissimis incepit: dñi prius latronem quis petru[m] in padis u[er]o introduxit

Cuius prius aliqui remunerantur sero venientes; quia prius te corpore exerunt; q̄ qui in puericia vocati sunt.

Et accipientes. Quia antiqui patres in infernum descendentes a gloria dilati sunt quasi ergo post murmurationē tenetū accipiunt qui post longa inferni tempora ad gaudia peruenient.

Et accipientes. Hi sunt qui in initio nascentis ecclesie vocatis et genib⁹ se preponabant; quasi populus dei ab initio mundi; et illi canes; qui pondus obseruatio-

nūm portabant.

Sed qui non venit super-

bos vocare iustos; s̄ humiles penitentes;

cui magis placet hu-

moris confessio malo-

rum; q̄ superba glo-

riatio bonorum; subdit

Amice non facio tibi

injuriam. Non do-

lent quasi fraudati

sua mercede; sed (ritu

inuidio;) q̄ illi plus

q̄ merentur accipiunt

et non tam ipsi plus

accipere; q̄ alios nu-

chil vel minus acce-

re desiderant; quasi

alterius portio sibi

p̄minum minuat.

Murmura-
bat adquerens pa-
trem saec. Quicquid
quomodo accipien-
tes murmurasse dicā-
tur; cujus illa beatitu-
dine omnis inuidia
et murmuratio pro-
fus remouenda sit?

Sed hic est mos di-
uinae scripture; ut cujus
de multis in collecti-
one agat; q̄dam tamen
quibusdam de illa col-
lectione; et nō toti col-
lectioni tribuat. Ju-
xta illud prophete.

Edixit eos cum a. et
a. et inde. Et induxit
eos in m. cum tamen
illi qui de egypto exi-
erant omnes p̄ter ea
leph et ioseph propter
incredulitatem suaz
in deserto perierunt.
quorum filii in mon-
tem sanctificationis
inducti sunt. Ita er-
go et de primis accipi-
entibus quidam et non
omnes murmurant;
qui tamen post acci-
piunt. Dicit sepe co-

tingit q̄ multi domino per longa tempora seruierunt; alij autem mox in
principio sua conversionis martirio; vel aliquo modo ad denarium re-
cipiendum translati sunt. Quod audientes qui dū laborauerunt; s̄ q̄ alij
statim ad premium transferuntur; ipsi autem tanto tempore in labore deti-
nentur; de dilatōne premij quasi murmurare videntur. Noteſt etiam di-
ci de malis qui in principio quidem boni fuerunt; sed bonum quod incep-
erant ad finem non perduerunt. Unde non illi qui denarium accepterūt
sed isti qui in bonitate nō perfisterunt premio priuati murmurant; quia de-
nario carebant qui in principio boni; pro quo etiam principio cum primis
accipientibus connumerantur; se promeruisse crediderant.

An non licet. Stulta questio contra bonitatem tei. Querendum

est non si daret quod non dederet; sed si non daret quod dederet.

An oculus tuus nequa est. Vere iudei prauam intentionem

habuerunt qui prohibuerunt apostolos gentibus loqui ut salut fierent.

Gic erunt nouissimi pri. Ang. Id est; iudei te capite vertentur

in caudam; et gentes te cauda in caput. Unde moyses in deuero. Adue-

na qui tecum moratur ascendet super te; ille erit in caput; et tu eris in cau-

dam.

Sed tamen nec
om̄es primi; nec om̄es
nouissimi; ad ini-
merum electorum p-
tinent.

Ecce ascendi-
mus tc. Hiero.

Hoc sepe eis dire-
rat; sed quia multis
interpositis poterat la-
bi de memoria; itur
hierusalem et aposto-
los secum ducturus
ad temptationē eos
parat; ne de ignomi-
nia crucis scandali-
zetur; et passionis
penam; et resurrectio-
nis gloriam predicit
ut cum moriente; vi-
derint; resurrectum; non dubitent.

Ad illuden-
dum tc. Ideo do-
minus in mundo no-
luit prosperari; sed
grauia pati; ut ostē-
deret nos qui per te
lectationē cecidimus
cum qua amaritū di-
nercide tebeamus.

Lunc accessit
tc. Audit resurrec-
tione; putauit eum illi-
co (immemoz secun-
di aduentus) regna-
turum; et ancidate fe-
minea presencia cu-
pit immemoz fure-
rum.

Dicit. Boni
desiderium; sed incō-
siderata peritio. Et
ideo non voluntas
non propositum cul-
patur; sed ignorātia
et si impetrare non te-
bet simplicitas; non
meretur cōfundī.

Nescitis. Qui
sedem glorie petitis
vel qui critis; quā nō
dum meritis; tele-
ctat culmen bonis

quos nondum exercuit via laboris.

Noteſt. Et hoc sciebat q̄ eius passionem poterant imitari. Sed
hoc dicit ut eo interrogante et illis respondentibus omnes audiamus q̄ ne
mo poterat cum christo regnare nisi passionē eius sit imitatus.

Calicem quidem. Ut iacob ab herode truncatus; et iohannes in
fernetis olei dolii missus; et in pathmos relegatus anno n̄ tefuit martirio.

Non est me. Hoc est regnū celorum non est dantis sed accipientis.
Non enim personaz acceptio est apud deū. Sed quicunq̄ dignus est ac-
cipit qđ nō paratū p̄long est sed vite. Si itaq̄ tales estis qui p̄sequamini
quod victorib⁹ pater paravit; accipientis. Vel non est meu dare superbis
quod adhuc estis; sed alij quib⁹ paratū est. Ergo et vos nolite esse quod

estis sed estote alij id est humiliamini qui iam vultis exaltari et est paratum vobis.

Et ait. Ut illi carnaliter petiverunt esse super omnes; sic et isti carnaliter contristati sunt esse aliquem ante se.

Scitis. Adi, di-

cat. Vos more sclera-

rum petitum per pre-

lationem venire vult.

ad requiem vel reg-

ni possessionem.

Satis quod paterne ge-

titum. Humilis et mi-

tis magister nec im-

modice cupiditatis

duos arguit nec ex-

indignationis et luo-

ris; sed conuenienti

exempli doceat cosfru-

stra immoderata qsis-

se ant istos super eo-

rum desiderio dolu-

sse cum ad summam;

non potentia sed hu-

militate venturatur.

Egredienti-

bus mystice. Ego

te prius vite refectu-

ad celos rediende et

omnibus electis iam ce-

lam cum eo ingredi-

tibus cepit utrumque po-

pulus dum perfidia e-

ius spem salutis et il-

luminationis habere

volum et desiderare

querere.

Quis ab hienu-

laem recessisset in hie-

rho; populus usq;

hodie in tenebris se-

deret. Sed ideo de-

scendit ut multis se

cum traheret.

Ecce duo ceci-

de istis vaum com-

memorat marcus; quod

fuerat in illa civitate

famosissimus qui ex

magna felicitate eiec-

tus notissime erat mi-

seric. Ecce nempe et

mendicus unde et no-

men eius memorat et

nomen patris ei bar-

thimenes thymei fili?

quod in alijs non fa-

cile occurrit nisi i ya-

ro qui in illo loco

nobilis fuit. Famosi-

tas autem illuminati

magnam famam mi-

raculo comparavit.

Venies biero-

vnu illuat quod lucas

ait; quod morti propinquus

lumen euangelij predica-

uit indec. exies duos

quod resurrexerunt et

et gemitib. de quo marcus vnu ponit qui genibz scribit

Et sicut. Ihe. Transiens audit stans illuminat; quia per humanita-

tem misertus per verbi eternitatem (que non monetur) lumen reddit.

Quia ceci sequi non poterant stat et iubet vocari ne turba prohibeat

Et cum appropinquasset. Hic pretermittit mattheus ea que facta

sunt antea intraret hier. que alij prolixius tractant.

Et cum appropinquasset. Domus spualiter hierusalem appropinquavit quando incarnatus ecclesiam in qua est visio pacis visitauit quia per confessio- nes sibi reconciliavit. Bethphage enim domus bucce dicitur.

Bethp. Beth-

phage erat vicus sa-

cerdotum in monte o-

ri modis latere est cuius

cas bethania. Beth-

phage domus bucce

bethania domus obe-

dientie has dominus per

gens hieros sua pre-

sentia sublimat; quia

multos ante passio-

nem docendo donis

piis confessionis et obe-

dientie impletum.

Hic autem sunt illae

civitates in monte

olivarum i. in christo

domino a quo vincio et

sur oibz venit. Unde

non potest civitas ab-

scendi super montes

posita.

Ad motem ec-

ad sublimitatem misericordie respiciens.

Oleos misericordia interpetatur.

Olei natura lucis

ministra est et latior

et dolor solamen et

excellit ceteris liquo-

ribus.

Misit. Omnia lu-

cemam quaz accepit

non vult sub modo

abscondi.

Duos d. Duo

propter sciam verita-

tes et mundiciam ope-

ris et lacrim gemine

dictonis predicatur.

Quidam dicunt hos

duos petru et philip-

pum qui primi gen-

ties ad christum addu-

xerunt philippus sa-

maria quam asina in

interpretatur petrus cor-

nelium quasi samarit

pullum.

Et pullu. Pul-

lus est populus gentium

cui nullus doctorum

frenum correctionis

imposuit liber et lasci-

vis qui et ipse vincu-

lis peccatorum irretitus

erat omnes enim pec-

cauerunt et egerunt

gratia dei. Alij de so-

lo pullo mattheus

qui hebreis scribit et

de asina dicit doces

non desperari salutem

hebreis si peniteant:

Marcus dicit pullum ante iannam in binio invenitum. Janua chri-

stis extra quam populus gentium stabat ligatus non in una via fidei sed

in diversis erroribus.

Dicite fili sy. Filia sy est hebreis sita in monte syon. Mystice;

a patre meo. Et audientes decez

T Non matri quaz ipsi miserant ad grandia

petenda ignorantes mensuram suam immodi-

ca cupiditate exaserbant

indignati sunt de duabus fratri-

bus. Ihesus autem vocavit eos

ad se; et ait. Scitis quod principes

gentium dominantur eorum; et qui

maiores sunt potestate exercent

in eos? Non ita erit inter vos.

T Cum econtra ad summam virtutum veniatur;

non imperando sed ministrando

Sed quicunque voluerit inter vos

T Non primatu ambo;

sed humiliter deuotando

maior esse; sic yester minister. Et

quicunque voluerit inter vos pri-

T Non charitas non condicio exigit

misericordia; sic yester seruus. Sicut

T Exemplu ponit ut si verbis non credunt erube-

scant ad opera.

Filius hominis non venit mini-

T Non tam predicando vel miraculis ad

monendos; sed animam quam pro nobis accepta-

impendendo.

Fstrari et ministrare; et dare anima-

T Non omnibus sed predicitatis

suam redemptio; et multis

T Post resurrectionem gentes credunt in eum

T Luna et significat defectum nostre mortali-

F Et egredietibus illis ab hiericho

F secutae sunt eum turbes multe. Et

T Vtrumque populus sine christo cecus.

T Jam vero christum cognoscere cupientes

aduentus eius preconia audierunt

Ecce duo ceci sedentes secus viam

F audierunt quod Ihesus transiret

T Magno desider

Ecclēsia p̄tivēns ad supnā bierusalez q̄ est mater omnīū n̄m cnius nō minima pars tunc erat in populo israel.
Rex. Ne dicatis. non habemus regem nisi cels. tibi: si credis. contra te: si non credis.
Super asinam et pul. Non ad litterā super vtr̄q̄ sed sit. Sed in p̄cordijs vtr̄q̄ populi.
Ponuit dñs super vtr̄q̄ ascendere. descendens de uno et ascendēs super alium.

Et adduxerūt.

Hic et apostoli mun-
dum virtute xp̄i a po-
testate dyaboli solue-
runt. et imposuerunt
vestimenta super eū.
Sed cetera turba. i.
iudei vestimenta. id
est: legis mādata ster-
nunt. q̄a a christia-
nis erant p̄culcāda.
in via. i. in christo.

Super eos u.

Vestes apostolorū sunt q̄cepta diuina
et grā sp̄ualis quibus
turpitudo carnis no-
strę tegit. H̄is prius
nudi populi. sed mo-
do per apostolos or-
nati christū h̄nt fesso-
rem. Minor turba n̄
ponit vestes super asi-
nā sed in via. nec rbi
offendat. q̄ sc̄i m̄r̄s
carnez exuentes sim-
pliorib⁹ by viā per exē-
plū suo sanguine pa-
rant. Vox. Item
Ihs asellū insidens
bierlm tendit: non so-
lum q̄i cuiusq̄ fidel-
animā regēs ad pad-
intim v̄sionē ducit
sed etiā cum sc̄e ecclē-
sig vniuersaliter pre-
sidet. et eam in supnē
pacis desideriū accē-
dit. Multi sternūt
stigmēta sua in via q̄
corpora sua domant
ut ei iter ad mentem
parent. vel exempla
bona sequentib⁹ p̄te-
ant.

Ramos de z.

Ramos vel frondes
cedunt. quia verba et sententias de libris patrum excerptunt vel exempla.

Osanna. H̄iebz. Oly. i. salua. saluifica. anna. interiectio. deprecans
quasi salua obsecro.

Osanna totum hebraicū est: et significat q̄ aduentus xp̄i salus mundi
sit. Unde sequitur. benedictus.

Osanna. i. salua. In excelsis: quia aduentus christi. non tm̄ hominū
sed totius mundi salus est. terrena coniungens celestib⁹. ut in noīe Ibu
o. g. f. c. t. et inf.

In excelsis: q̄z et angeloz salus quoq̄ numerz implet.

Cum intrasset. Frequenter ingressus est ciuitatem bierusalem. sed
non euz his laudib⁹. non rex vocatur. quod semper fugerat nisi modo cū
ascendit passiurus. Quod ideo factum est ut amplius illoz aduersum se
excitaret inuidiam: q̄ iam tempus passionis instabat.

Entrauit z. Ingressus urbem primo templum adiit. dans formaz
religionis: ut quoquo unus primo domū orationis (si ibi est) adeam⁹. et
per orationes deo commendati. sic ad agenda negotia secedemus. Appio

In spiritu videte. non oculis. Ut ametur
non ut per potentiam timeatur.
Ecce rex tuus venit tibi mansue-
tus. Ecce mansuetudo. Non in curu uel equo
superbie uel bellū: sed in asina pacis q̄ in huili
bus et quietis requiescit.
Sed cetera turba. i.
iudei vestimenta. id
est: legis mādata ster-
nunt. q̄a a christia-
nis erant p̄culcāda.
in via. i. in christo.
Super asinam et pul.
Ecce rex tuus venit tibi mansue-
tus sedes super asinam et pullus
q̄z exemplo iudeoz gentilis populus creditit
q̄ Christi virtus. qui cor illius domini ad dē-
dum animal paravit.
Filiū subiugalis. Funes aut̄ di-
scipuli fecerūt sicut p̄cepit illis
Ihesus. et adduxerūt asinā et pul-
lum. et imposuerūt super eos ve-
stimenta. Non ad littorū ram su-
per vitrum sed sit: sed in p̄cordijs utriusq̄ po-
lit.
Stimēta sua. et euz desup sedere fe-
cerunt. Plurima aut̄ turba stra-
tū columbas euertit. et dicit eis.
Vnde, aug⁹. Nemo in oratione aliud agat
nisi ad quod factus est. Vnde et nomen habet
Scriptū est: Domus mea dom⁹
orationis vocabit. vos aut̄ feci
stis illaz speluncā latronū. Et ac-
ciderunt columbi abus virtutis potētiā osten-
dit ut in his facta corporaliter. melius sicut in
illis sp̄ualiter. Testes uocis puerorum
cesserunt ad euz ceci et claudi in
templo. et sanauit eos. Uidentes
aut̄ principes sacerdotū et scribz
mirabilia que fecit. et pueros in
templo clamantes et dicentes: O
vel sc̄m hieronimū. osi interiectio. anna sal-
ua. i. domine salua.
Salua.
Et tu a peccato immunis. qui prius in for-
ma serui tandem apparitur es in gloria dñi
sanna filio dauid bñ dictus qui
vnde et ipsevent in nomine patris mei.
qui prius redimes ab inferis
venit in nomine dominū. osanna.
Salias in altissimis. Cum canta turba
in excelsis. Et cum intrasset hie-
rosolimam. immota est vniuer-

tinquante passionis tempore appropinquauit. Ihesus loco ubi posset in-
ueniri ostendens se non inuitum pati. Hic introitus in bierusalem factus
est ante dies pasche. in quo passio splenda erat. dicit enim iohes q̄ ante
ter die pasche venit bierusalem. ubi cena facta a sorore lazari oleo punc⁹
est. et in crastino asino insidens obuiante turba cū palmis venit bierlm.
Ecce quantū puenit veteri vmbra. Ibi dī. x. die mensis primi tollat vn⁹
quisq̄ agnū. i. domi introducat. et seruet usq; ad. xiiij. die qua immolabi-
tur ad vesp̄. et v̄n̄s
x. die ei⁹ mensis. i. q̄n⁹
v̄ dies pasche. ciuita-
te in q̄ passus erat
intravit. certā p̄fatio
lās horā immolati-
onis. et. xiiij. die ad
vesperā p̄fensus et
ligatus sacra victi-
matōis inchoauit.
Et eiuciebat.
Aug. Eiccerat et an-
alia vice q̄d iobs so-
lus dicit. H̄z de hac
ultima electione di-
cūt salij.

Mensas mu-
mulariorū. Quia
te oīb partib ad te
plū veniebat. vendē-
bat sacerdotel vō bñ
tib⁹ oīa anialia. etiā
colubas quas paupē-
res offerunt: ut ven-
dita postea recipēt
oblatōes. Sed quia
aliq nichil habebat. vñ
emerēt: posuerūt mu-
mularios qui mutuo
darent. et q̄ lex retat
vñrā pro ea varias
spēs. id est. poma. v-
nas et huīlēmodi
accipiebant. hos ej-
cit. Hic et mystice q̄
tidie de ecclesia ejat.
Et habet vñ⁹ crimi-
nis reos vendentes
et ementes ecclesiasti-
ca officia.
Et cathedras
veni. Que m̄grōz
sunt. Id est. sacerdo-
tū eoꝝ testūt q̄ de
impositōne manus p-
quā sp̄ualis dat
precū accipiunt. Hic
est q̄ h̄ḡis symōis
damnatur. Ad litt-
ram autē absurdum
est dicere institores columbarū in cathedris sedere.

Latronū z. Latro est qui luēctatur qui et nō dantes corporali-
ter persequitur. et dātes necat sp̄ualiter et dum lesionē proximi cogitat qua-
si latro sedet in speluncā.

Accesserūt. Mystice simplices peccatores ad se per penitentias
accidentes. prius cecos in cognitione et claudos in operatōne illuminan-
do et in viam rectitudinis dirigendo quotidie sanat.

Mirabilia que fecit. Ut flagello vnius et vilis tot ejici mensas
subuerti. quo nichil mirabilius egit. Ignem et sidereum aliquid radiat
ex eius oculis. lucet in facie maiestas deitatis.

Dixit eis z. Non patet calumniz. non ait bene faciunt vel ma-
le vel etati parcite. sed temperat. et se tacentे verba puerorum testimonio
scripture confirmat.

Infantum et lacten. Testes miraculorum christi infantes dicu-
tur. non etate sed simplicitate. Lactentes quasi lacte. id est. miraculouz
lumanitate delectati. que dicuntur lac. panis vero doctrina perfecta.

Abiiit foras.
Quia paup. nullius
adulatus. nullum in
rata vite innenit ho
spitem: sed apud la
zar receptus est.

Cifici arbores.
Sicut multa dixit i
parabolis ita fecit.
Cur enim in fico fru
ctum quereret: cuius
tempus nondim esse
quilibet scit: et ob id
eternam sterilitatem da
naret nisi qd plebem
quam docebat vbo
terruit h facto: ne qd
hns folia: i. vba in
sticte sine fructu ope
rum mereatur excidi

Folia. Tradi
tiones phariseorū si
ne fructu veritatis.

Non facit iniuriam
creator possidenti: si
creatura sua ad arbit
riū sūn ruitur: et ad
vilitatē alioz

Et uidentes.
Passus dñs i scā
dals crucis portatur
discipulorū annos de
buit signi anticipato
ne signe. Vn i mira
banq opificis aruit.
Donut eadē vture
inimicos siccari: nisi
per patiaz eoz expec
tas salutem.

Fidem et nō
he. Perfecta fidem
bz qd dilectionē ope
rat: h pōt mōrē trās
fere. Alij de pō v
mā obtinet: si ipsi a
līs dimittunt.

Mysti. Per h
dicatoz aploz dñs
qui ē mōs a iudeis ē
ablat: et in mare gen
tiū missus.

Exclusionē suam
te electis: aploz seui
do vīdīcāt in reprob
Accepītis zc.
Elii differat: ad tps
opītū: si nō bis q
bus petī: mī q digne
petunt.

Interrogō zc
Poterat aperte pī
tare eos: s3 ideo inter
rogat vt suo vel silē
tio vel sīna dānē.
z in qua pītēt facit

Incredulus et contradicētibus.
Et relictis illis abiit foras extra
In domum obedientie vocationem gentium
prefigurans. I. Flos ad consummationem
seculi.

Ciuitatem i bethaniam: ibiqz
mansit et docebat eos de regno
Mōre studiosi operatoz qui mane sur
gi. Mane autem reuertens in
hōrō veritate carnis uel salutē credentium
ciuitatem resurrit: et videns fieri ar
magogam Non in via spōs: sed lē
borem viam secus viam venit
Immobilem sine pedibus euangeliu
ad eam: et nichil inuenit in ea nisi
Id ē eloqua legis et prophetaz.
folia tantū: et ait illi: Nunquā ex
stali. Sōmnanda.
te fructus nascatur in sempiternū
folia: et truncus aruit: sola radix viuit que in
fine mundi pullulabit:
z arefacta est continuo ficalnea.

Et videntes discipuli mirati sunt
Quādo maledicta est.
dicentes: Nuomodo continuo
aruit. Respondens autem Ihes
sus ait eis: Amē dico vobis si ha
que non frangatur aduersus. I. Fros ac
cepturos quod petitis:
bueritis fidem: et non hesitaueri
tis nō solum de ficalnea facietis

Set ad lām quando ratio exigit iam in mul
tis factum est: uel superbo dyabolo.
sed et si monti huic dixeritis tol
de predestinatis. In turbulentos infide
les et que ad salutem pertinent
lere et iacare in mare: fiet. Et om
nia quēcunqz perieritis in oratio
Non hesitantis.
ne credentes accipietis. Et cum
quasi si dīc se'chātūm: arrogante et su
perbum et sacrilegum inuaderent.
venisset in templum: accesserunt

ad eum docentem principes sa
cerdotum et seniores populi dicē
tū. Quasi non desiderat beelzebub ut supiza
tes: In qua potestate hēc facis?
filium dei negant quem non suis sed alienis
viribus operari putant: et quis tibi dedit hanc potesta
tē? Respondens autem Ihesus
dixit eis. Interrogo vos et ego
vnū sermonem. Quem si dire
ritis michi: et ego dicaz vobis in
qua potestate hēc facio. Baptis
ficiet michi. Ex
mūs Johannis vnde erat: et celo
statuo dei.
An fictione hominum.
an et homib⁹: Et illi cogitatāt
inter se dicentes: Si dixerimus
e celo: dicet nobis. Quare ergo

Qui dixit ecce agnus dei ecce qui tollit
peccata mundi. Qui michi testimonium phi
buit et in qua potestate hec facio demonstrauit.
non creditis illi: Si autē dixer
tūtūment lapidationem: sed magis veritas
confessionem.

Rimus ex hominibus: timemus
turbaz. Omnes enim habent io
cūs dāptima suscepserant.
hannem sicut prophetam. Et re
spondentes Ihesu dixerunt: ne
Non ego dico vobis qd non vultis faceri
quod utiqz iūs.
scimus. Ait illis et ipse. Nec ego

dīca vobis in qua potestate hec
facio. Quid autem vobis videſ.
fōeus qui paterne diligit om̄s quos creauit.
Homo quidam habebat duos
spopulos. Gentilis qui ab nos s̄i pāns
fuit gentilis qd iudeus Non in
filios et accedens ad p̄ximum di
atribus sed dans intellectum in sensibus.
In tpe hūus seculi. Quod tibi nō us
alii ne feceris
xit. fili. vade! hodie operare in
Superbe cum bonum reliquit et malum ele
git. vineam meam. Ille autes respō
tūc liberz arbitrium. In adueni
dens ait: Nolo. Postea autem

sermonis cōtumaciam labore correxit
penitentia motus abiit in vineā
Iudeum qui ab abraham
z accedens ad alterum dixit sumi
fōysl hom
liter. At ille respōdens ait: eo do
nia quecumqz dixeris fac emus.
qd filium extra vineam interfecit.
mine. et nō iūit. Quis ex duobus
fuit suo indicio damnentur
fecit voluntatem patris. Dicit
ei primus. Dicit illis Ihesus:

Amen dico vobis qd publicani et
iut maria. In celo uel ecclia
meretrices p̄cedunt vos in regno

dei. Venit enim ad vos Joha
nēs predicata. i chāsto vel preceptis dei
nes in via iusticie: et non credi
stis ei. Publicani autes et mere
trices crediderunt ei. Vos autes
viam iusticie quam predicauit
videntes nec penitentiam habu
tūlēt post completam eius prop̄hetia.
istis postea vt crederetis ei. Aliā
vbi mortem suam eis improp̄erauit
vel locutus est.
parabolam audite. Homo erat
dominus sabbath.
pater familiæ qui plantauit vine
tūlēt communionem sc̄i terā promissionis.
Durum urbis: uel angeloz custodiā: uel bel
licoz uiroz ut dāuid et iacoboz
am et sepe circundedit ei. et fo
imposuit ei tormenta legalia per que cog
retur ad bene uiuendum.
dit in ea torcular. et edificauit tur
templuz. Qui supra operari
rim. et locauit eam agricolis. et

agiscat p se. scdm
illud. Deus p̄terz dē
tes eoz in ore ipsoz.

Nec ego dico
uobis. Duab te
cansis occultat ver
itas. vel qd nō sunt ca
paces auditores. vñ

Habeo multa vobi
diē: s3 n̄ potestis por
tare modo. Vel qd
sunt p̄ceptores. vñ

Potestis sc̄i dare ca
dam. Facta sacer
dotibz causa misione:
stati infest pabolā q
z illos impieatis ar
guat. et ad gētes reg
nū dei trāsferendum
doceat.

WIt simpt h pa
bola est n̄ de gētibz et
de indeis: s3 te pecca
toribz iūtis. vt p̄
ea dñs disserrit. Amē
dico vobis qd publi
cani et meretrices p̄ce
dūt vos in regno dei

Tuale hodie
et o. Ex quo hō p̄di
tus est legē habuit.
Qd tibi nō vis fieri
alij ne feceris.

Dicunt ei pri
mus. In quibusdā
codicibz bētur p̄pm
nouissimus. Intelli
gunt enī veritātē: sed
tergiversando vñ sub
terfugiēdo nolūt drē
qd sēmūt. vt et te ba
ptismo Johannis.

Johannes in
via. Johem iudei
p̄tēnentes: nec viā in
sticte p̄phendēt: nec
te opibz mal pñiam
egerunt.

Vos aut. Bre.
Quia apte nolebat
ridere sapig: in para
bolis capiuntur.

Vineam. De
qua ysaias. Vine
dñi sabaoth domus
israel est.

Fodit. In fos
sione timor: notatur.
qd p̄cepta illa lega
lia non amore sed u
more seruabant.

Neocari vero terrenis lucris inhiare.
Rex. Supradomo dum invitabat et opera dementie agebat: nunc in vincere rex tunc.

Et missis. Mis-
sis exercitib; i; ange-
lis per quos indicium
exercit; persequen-
tes perdit; et civitatez
id est: carnem in qua
habitauerunt cum an-
ima in gehennam cre-
mabit.

Nuptie. Omne
sacramentum incor-
nationis peractum est
natiuitas et passio et

Ad exitus et
Actones sunt vici-
tus defectus actio-
num: et plerique sa-
cile queruntur quos
in terrenis actibus p-
spera nulla comitan-
tur.

Ut videret et
Id est: ut videri fa-
ciat iudicando me-
rita et discernat.

Non vestitum

Confutatis autem
phariseis supponit non
omnes qui sunt in ec-
clesia esse dignos re-
gno ne forteant sui.

Amice. Amicus
quia ad nuptias in-
vitatus. Non modo
impudentis arguit.

Ligatis p. et
ma. Ligantur pena
qui bic a malo solue-
runt ligari: id est: co-
biteri.

Vanus que non
extense ad glori-
nam. Pedes tardi
ad bonum.

Ibi singula mem-
bra pugnare subiungent:
que bic singulis vi-
cis seruerunt.

Exteriores et
Quia hic interiores
habent tenebras cor-
dis.

Multi autem
Repulso uno in quo
omne corpus malorum
expulsum: generalis
sententia infertur.

Multi autem sunt vo-
cati. Quasi: si de
uno dixi: de multis
est intelligendum.

Cum herodia-
nis. Tantum ignotis: ut facilius deciperent. Quia timebant turbas: quod
per se non audent: peccatis manibus attemptant.

Cum herodianis: id est: militib; herodis. Sub cesare augusto quando

Alii non solum stemmū: sed et persequuntur.
de mortibus discipulorū dicit: qui super in-
olis parabola de morte sua dixit.

Reliqui vero tenuerunt seruos

eiūs: et primaria affectos occidēt
hoc vocem sanguis. Namē cum tranquillitate
indicans.

Rex autem cū audisset iratus est. Et

romani sub tyto et vespasiano.

Missis exercitib; suis perdidit ho-

micidas illos et civitatem illoꝝ

Adhuc alios inuitat: qui sermo dei et si aliquis

labora: et sibi requiescit.

Tunc ait seruis suis.

Nuptie quidem parate sunt: sed

fiudei per leges et prophetas:

qui inuitati erat non fuerat digni.

Et vie sunt errores gentium.

Ite ergo ad exitū viarū: et quos

cunq; condicioneſ.

Ad cunq; inuenientis vocate ad nu-

situdem. Hoc iudea. Sectas gentium

ptias. Egressi serui eiū in vias

Sicut ecclesia inter celum et infernum est: in

discrete malos et bonos colligit.

Gregauerunt oēs quos inuenie-

nt. Crediderunt quotquot preordinati erant

ad uitam.

runt malos et bonos. et imple-

sunt nuptie discubentium.

In ad iudicium venies illuminabit scientias

trauit autem rex ut videret discū

In fide requiescētes.

Hōmēs qui in malo sunt vnum

bentes: et vidit ibi hominem non

Id est: sudem habentem non opera caritatis

quam dominus ad sociante sibi ecclie nupti

as venit.

vestitum veste nuptiali. et ait illi:

Impudenter arguit: per fidem non per ope-

rationem.

Amice. quō hoc intrasti non hōns

Novi hōis sed veteris. Quia non locū ne-

gandi ibi est.

vestem nuptialem? At ille obmu-

tuit. Tunc dixit rex ministris: Li-

gant pena qui ligati fuerint culpa a bonis

operibus

gatis pedibus eius et manibus

Inferni: quic hic interiores habent tenebras

mittite eum in tenebras. Exterio-

Socorro in uanis uagorū. Qui de eda-

citate gauiſ sunt.

res. ibi erit fletus et stridor den-

Ad nuptias

tium. Multi autem sunt vocati

fide. Ad regnum.

pauci vero electi. Tunc abeūtes

ut aliquid quasi eo ignorare ex-

torquerent ab eo in quo argui posset.

pharisei consilium inierunt ut ca-

perent eū in sermone. Et mittunt

Quasi minus notos a quibus minus ca-

neret: et reprehensi minū erubesceret.

Tempore herodes erat hierosolimis

ei discipulos suos cum herodia-

ni laudatus mysterium sui cordis sim-

pliciter cis aperiat eosque uicti discipulos.

nus dicentes: Magister scimus

qui verax es: et viam dei in verita-

te doces: et non est tibi cura de a-

et minoribus.

Indiscere dicas veritatem maioribus

liquo. Non enim respicis perso-

nam hominum. Dic ergo nobis

quid tibi videtur. Licit censem

dari cesari an non?

Lognita autē

holosteate. Non sc̄m perha eo

rum blandescit sc̄m cōscietas eoz asper.

Ihesus inequitas eorū ait. Quid

sc̄m aliud ē in co: et aliud simulāt ore

me temptat hypocrite? Ostē

sc̄m denarum qui pro censu soluit: qui et ha-

bet imaginē cesaris: qui pro decem numis

computabatur.

Illū obtulerunt ei denarium. Et

sc̄m numeri quod pro decem numis

comptabatur.

Non ē tibi cu-

ra et. Illuc prouo-

cant ut teum magis

timeat q̄ cōfārem.

Et ideo non tebere

soli tributa dicat:

ut berodiani quasi

autorem seditionis

teneant.

Hypocrite.

Quia aliud sunt: et

aliud simulāt.

Reddite ergo

et. Vel sicut cōfār

exigit impressionem

sue imaginis: sic et de-

us anīaz luīe sui vul-

tus signatam.

Haducei et.

Dic erant hereses

in iudeis. Phariseo

rum: qui p̄ferebant

īusticiā traditionū: et adu-

cōgoz q̄ et ipsi rēdica-

bāt sibi quod nondū

erāt: id est: iusti.

Haducei namq; iusti in

terp̄tantur qui resur-

rectionem corporum

non credunt: et anīas

interire putāt cū cor-

pore. Turpitudines

fabulē singunt q̄ de

liramentī eos argu-

at qui resurrectionē

assent. Potest au-

tem fieri ut in gente

eoꝝ hoc aliquando

acciderit.

Mystice. Hi

omnes septem repro-

bi sunt: qui tota bac-

vita q̄ septem dieb;

est: steriles a bono o-

pere sunt: quibus misé-

re mortuis: ad vlti-

mum mādāna puer-

satio q̄ sine fructu est transbit.

Erratis. Ideo q̄ nescitis scripturas. Vñ seqꝝ: ut nesciat virtutē dei

In resurrectō enim. Resurgēt quidē corpora q̄ possent nutere

descriptio facta ē: in

dea sc̄ā ē tributaria

His tributis p̄posit

est herodes antipa-

tris filius alienigena

et profelitus rex inde-

ia. b. augusto consti-

tūtus. Erat ergo se

ditio in populo alijs

dicentib; detere da-

ri tributa pro securi-

tate et quiete: cum ro-

Mundis supra. Venite ad me qui laboratis et onerati estis.
Domini uero. Dixit tales doctores audiendos esse non imitados
 nunc ostendit causam propter quid non possunt credere christo i. q. omnia fa-

ciant ut videant ab
 dominib. Non potest
 enim christo celestia
 predicari credere qui
 gloriam terrena cu-
 pit.

Dilatant. Non
 ut faciendo sunt iusti
 sed ut dicendo appa-
 reant iusti.

Dilatant eni philacteria sua. et ma-
 sequuntur et in publico gloriam querunt
 significat fimbrias. Amant autes

primos recubitus in cenis. et pri-

magistros primos sedere non uerat: sed eos
 arguit qui hec habita uel non habita indebet
 appetunt.

mas cathedras in synagogis. et
 salutationes in foro. et vocari ab

magistris. Id est ne quod deo debet uobis presuma-

tis. nec alios rabbi uocatis. ne diuinum homini

bus honorem deseratis.

Magistris.

hominibus rabbi. Uos autem no-

lite vocari rabbi. unus est enim ma-

gister vester. Omnes autem vos

hab uno faci unius nature.

fratres estis et patrem nolite vo-

care super terram. unus enim pa-

Auctor nature: q. et ipso sunt omnia

ter vester qui in celis est. Nec vo-

ce appetatis uocari. Repetit propter si-

lum per quem sunt omnia uel per quem recon-

ciliati sumus.

cemini magistri: q. magister ve-

ter cuiusquid scitis attribuendum est

et de patinatu non sit contentio inter nos.

ster unus est christus. Qui ma-

ior est vestrum erit mister vester.

Incaute eleuauerit. Ad domum: et si non

Qui aurum se exaltauerit humilia-

cora hominibus. de benefactis prouide-

bitur. et qui se humiliauerit exal-

ta deo. Qui heus noticiam legis

et prophetarum.

tabitur. Ue autem uobis scri-

be et pharisai hypocrite qui clau-

one abconditis qui aperit regnum celorum

ut quis regnum celorum

non credens. Credere

Uos enim non intratis nec introe-

uolentes. Qui vestra superstitione

nichil intenditis nisi ut predaz de subiecta ple-

be faciat eis.

tes sinitis intrare. Ue uobis scribe-

et pharisai hypocrite qui come-

ditis domos viduaz ordes lon-

Dater uester qui in celis est. Deus dicitur pater et magister
 natura homo indulgentia. Dater: ut honor grati deferat: non ut auctor
 vite balxat. Magister ex consortio veri magistri tanquam eius nuncius et p-
 reuentia eius a quo mittitur honoratur.

Qui maior. Certatibus de prioratu discipulis (ut lucas ait) tps non
 eos in iure contentiosis arguit: sed formam humiliatis ostendit. Qui maior est: i-
 majoris meriti: vel q. pferit aliis tebet eos hucire obsequendo non superbo

minando. Bene agentibus per humilitatem sit socius: contra delinquen-
 tes zelo iusticie sit erectus. Non namque genitio delinqnit: si inter personas plus
 equalitas quam disciplina custodit. Rectorem et matrem exhibeat pietas: et prem
 disciplina. Quaedam
 q. ne ant districtio
 rigida: aut pietas sit
 remissa.

Clauditis. Vel
 malo ex exemplo. vel my-
 steria scripturarum tol-
 lendo. Exemplo enim et
 doctrina eo quod in magna
 sunt: alii quod christum
 non recipiunt.

Circuitis. In
 toto orbe evangelio
 tetrabitis: si quis vo-
 bis adhuc: duplo pre-
 ne filii est: q. ne quis re-
 missio percepit accipit
 et in eorum societate in-
 citat q. christum sunt pse-
 cuti: quis ei filii dicitur:
 cui opera agit.

Proselitum.
 proseliti sunt de gentibus
 in synagogam recepti
 quoque raritas per unum
 significat: q. vir aliquis
 post christum.

Quicunque in-
 rauerit. Pharisai
 q. omnia fecerunt propter
 lucrum dicebat enim etiam
 sanctiora oblata: q. tem-
 plus vel altare: ut
 hoc ipsum pemptores cent
 ad offerenda dona q. ad
 preces fundendas in templo. vel iusticias
 facandas. In quo non
 te timore sed suam cu-
 piditatē attedebat.

Iudeo arguit eos deus

multicte et fraudulen-

tie. Templo vel alta-
 re ad gloriam dei pti-
 net et ad hois salutem
 aurum vel donum alta-
 ris: et ipsa ad gloriam dei
 pti net: et tu magis ad
 electatorem hominum et
 uirilitatem sacerdotum.
 Et iudeo auxilius q. delecta-
 tur et dona quibus pasca-
 tur sanctiora dicuntur:
 ut hois pioniores
 sint ad illa offerenda.

Typice. Tem-
 plus et altare est chris-
 tus. Auxilius et donum lau-
 des et sacrificia q. deo
 offeruntur: non enim
 ille per hec sed hec p-

roficiuntur.

In celo. Per creaturam: ubi non putatis periurum esse: iurat in celo
 id est: per subiectam creaturam iurat et per divinitatem praesidentem creature.

Nequobis est. Et hic arguit eos auaricie: q. nichil premitunt te-
 bis que ad commodum suum sunt.

Qui decimatis. Quia deus precepit omnium rerum decimas
 offeri. propter alimoniam sacerdotum.

Nota q. p. eleos in aliquo impunita est emitur: in iniquitate manentibus

Et hoc oportuit facere. Ne elemosinas fructum terze videretur respovere: hec addidit.

Duces ceci. Opinione religionis in minimis que lucruz hñt diligenteriaz onditis; sed magna precepta de iudiicio fidei et misericordia de uoratis et negligitis.

Excolates. Misericordia nomie sedicibus homicida barabas signur. qz bñial strepido inquietat et sanguine telestat. Camelis nomine propter humilitatem ad lubeunda onera; dñs intelligit. Colat gñndi culicem. i. minima obfuit: qz barbabñ qz no soluerat sabbañ dimiserunt. et came lñ gñtiunt. i. maiora pñepnnt. qz xpñ spñ alii sabbm insinuantem pñ iudicium et miaz et fidē. qz illi pñenunt) occiderunt.

Vale uobis. Diuersis humiliitudinibz simulatõis et medacij arguit phglos qz aliud hñbys ondunt aliud domi agnt.

Qui mundatis. Frustre sanctitatem exteriõ pñtenditis: sic si qz calicem mundet exteriõ int̄ aut relinqit sordes. cū ei⁹ vñs sit interior. Lucas ira. Hulte. qz fecit quod deforis est etiā id qz intus ē fecit. i. qz vñrā qz naturā hois fecit vñraqz mundari voluit. Néo igit̄ putet fornicatoz et bñdi cor poraliam via solūmodo gñia esse: et quariciā. et supbiā. et irā. et cœa spñalia lenia eē

Calicis. Per similiñ qz in calice et parapside sit eoz superfluo. **Q**ui edifi. Exstructis in eoz occisorz propter favorē vulgi. vt iusti videamini arguitis etiā facinora patrū vestroz.

Itaqz. Quia scelerata patrū tetelamini. pñ sp̄ quidē scitafz. Dñ christi pñsequendo et aplos eadē faciatis: facto probatis vos esse filios. non solū carne: sed imitatione iniqua. et patet eos scientes peccare.

Et uos. Probato qz filij sunt homicidarum: ponit id ad quod ten debat. et vos im. mē. lez qz illis defuit implete. Illi prophetas: vos dñm prophetarz occidite. Non iubet: sed qz facturi sunt ostendit.

Dñno fu. Hic. Sepulcræ scōpñ edificando. an potius corda a malitia

Inco recta et anetum et cimimum. et reliqui si negligantur.

Stitis que grauiora sunt legis iudiciorum. sed est. ut recte inter hos iudicetur. Si in diuinae causarū in pauperes et viduas in decum.

Maior. Suos uel populum. t. principaliter s. minor. i. decimas terce nos fructum exigere. vel illos dare.

Hec oportuit facere et illa non t. aliquem liquore magis puz facere et lac omittere. **D**uces ceci. et excolates

Sonra. culicem: cameluz autem glutientes. **V**e vobis scribē et pharisei

Hypocrite qui mundatis quod de omnia fallaciter faciunt.

Sicut. Vas quadratum est. foris est calicis et parapsidis in

Auaricia. t. in pñcia. t. in mundus. **P**harisee cecet mundus.

Cor et conscientia a fraude. et malis desideriis da prius quod intus est calicis. t. in possis suis veraciter ondere sanctitates per opera

et parapsidis t. ut fiat et id qz de

Non est mundus qz intus ē mundus. t. item alia similitudine eos arguit.

Foris est mundus. **C**e vobis scribē et pharisei hypocrite. qz siles

Thā quod supra similitudo calicis suos enim eius sepulcræ quibus alios mortificantur. estis t. sepulcris dealbatis que a

Foris parēt hominibus speciosa. Sic peruerteri magistri qui alia docent et alia faciunt.

Intus vero plena sunt ossib⁹ mor

Sicut patredine et feiore. tuorum et omni spurcicia. **H**ic et

Soēs superiores similitudines breuerit hic expounit. t. habitu vestis. filatera longa orone

Vos a foris quidem t. appetitis hominibus iusti. intus aut pleni

Ramore vane laudis. **O**dio veritatis. estis hypocriti et iniquitate. **V**e

Svobis scribē et pharisei hypocrite. **H**ypocrite omnia fallaciter faciunt propter opinionem vulgi.

Tte qui edificatis sepulchra pro

Pphetarz et ornatis monumenta in alioz. **S**i non erbis: opere: amboz omo

Mdo monumēta in eoz quos a patribus non negant octoios esse.

Stoz. et dicitis: **S**i fuissimus in

mūndo? Liberabit ross sancti. quo secula ornatis nō certe. Sancti nō sunt amici inimicis dei. frustra sanctos honorant qz sanctitate spiritus.

Sapientes. Quis scit quem pferant sermonē. Scribas: in lege peritos.

IEt ues. u. Qd̄ bos tm̄ pñtes dicit: sed omnē generatio nem maloz pñcedē tem et futurā: qz omnes vna ciuitas sunt vnu corpus dyaboli.

Abel iusti. **J**usticia abel approbata est per munē receptionem.

Cliqz ad sa. **Z**Cur vñqz ad hñc: cū multi post hunc occisi ante natalem chistī. et xpo nato mortueri ab hac generatione sunt perempti.

Sed quia abel pastor ouum fuit: neqz twloqz in agro. Zacharias sacerdos necatus est in atrio templi. vt uulsoz gradus martyres et laicos et officio altaris mancipatos. sub eoz vñuit intumare vocabulis. Zacharias qui oculus est a rege joas inter templum et altare. vt hytoria regū narrat. fulfuit iustitiae. et in euangelio quo vñuntur nazarei: pro filio barach, i.e. legitur filius iusta de. **S**ed vt iustitia iustitiae sacerdotis pñ dicetur: ipse barachias vocatur. id est benedictus domini.

Iste Zacharias te duodecim prophetis vñus erat: si cui pater Johannis te prophetus vñus erat.

Super generationem istam. Hierusalem iuxta plangit affectu patris sacerdotis prophetaz.

Hierusalem que occidis prophete. t. duricia cordis a te repli. vel corporaliter ut stephanum.

Tas. et lapidas eos qz ad te missi per prophetas misos a me hactenus.

Sicut voluntate fidei sunt. **Q**uotiens volui congregare filios tuos quemadmodū galina congregat pullos suos sub

In proximo. alas et noluisti. **E**cce relique vo

Stemplum vel cinctas romanis tollentibus gentē et locū. t. hñsi pñiaqz egeritis et pñfisi faciūt me filii optime facie nū videbitis.

Bis dom⁹ vñia deserta. **N**ico enim post passionem uobis nō me videbitis amodo.

Quoties. Asī dicat. Ego volui et tu noluisti. et quotquot pñgau mea voluntate sp̄ efficaci: te nolente feci: qz sp̄ in grata fuisti.

Gallina. Hoc al magnū affectū hñz in filios. ita ut eoz infirmitate affecta infirmetur. et eos alis proteges pñtra milnū pugnet. **H**ic te sapientia carnem infirmata protegit nos et defendit a dyabolo.

Relinquetur. Cünitas auxilio tei mūdata suę ditioni relinquitur que bene terducta est cum qz teo terelinquitur.

Mattheus

Benedictus qui uenit **zc.** **Hoc** turbe dixerunt dñō uenienti
hierlm. qd aut̄ his transactis hic dñs dicit cogit mystice intelligi de ad/
uentu claritatis sue rbi p̄fitebūtur filiū quē crucifixerūt. **C. XXIII.**

Et egressus ihesu. Non relin. la. s. la. **Mystice** recedente dño

de templo om̄ia legi

edificia et p̄posito mā

datoꝝ ita destruc̄ta

est; vt nichil possit a

indeſi impleri. **Dini**

nitus aut̄ prouisum

est vt crescente euā

gelij gratia templuz

illud cū suis cerimo-

nīs tolleretur. neq̄s

infirmitus in fide illis

stantibz iudaismi oc-

casionem haberet

Cdem qui p̄mina-

tus est verbo: osten-

dit signo. dum ege-

ditur ab illis facta

comminatione.

Sedente aut̄

Ubi marcus ait con-

tra templum. **Sedet**

contra templum. cuꝝ

de ruina eius et exci-

dio genit̄s disputat-

ut et corporis suis v̄

bis suis congruat.

Mysti. Sedet

in monte oliveti. id ē

in ecclie quiet̄ ma-

nens superbor̄ dete-

statur arrogantiā.

Dic nobis **zc.**

Quia dixit om̄ia de-

struenda tempus et

signa destructionis

querunt

Tria querunt. quo

tempore destruenda

hierusalem sit; q̄ ven-

turus christus; q̄ co-

summatio seculi ven-

tura sit?

Videte ne. Cū

h̄ fient ne p̄ tenus

instare diem domini

cuius signum perspi-

cue ponitur in sequē-

tib.

Premittit ne tur-

benatur. vel tefciant

per deceptionem. vt

per simonem maguꝝ

vel p̄ tribulationē et

persecutionem. vt p̄

neronem. **Nota** hec

venientia ante exci-

dium hierusalem. si-

milia sunt et eadē he-

bis que fient in consummatōne seculi. et loquitur ita de uno quasi de alio

Muli. n. u. Immunitate hierusalem excidio multi fuerunt princi-

pes qui sc̄dicerent esse christos. et tempus libertatis prope esse. **Muli** in

ecclie temporibz apostoloz q̄ p̄ter alia falsa dicenter instare diem dñi.

Audituri. H̄c in indea a passione domini abundauerunt quibus

ne terribili apostoli hierusalem et iudeam deseruerant amonuentur quia non

statim finis sed post cl̄i annos.

Consurgaz. zc. **Mystice.** Regnum surget in regnum. et pestilentia

eorum quoniam sermo ut cancer serpit. Et fames. verbi tei. commotio ter-

re. et fide separatio. Ultima enim tribulatio multis preuenitur. et per-

trebia mala indicant mala perpetua. Et ideo post bellā et seditiones n̄

C.

XXIII.

statim finis: quia multa mala tēlētent p̄cūnire ut nūc mala sine si-
ne. **Corum** autem alia e celo. alia e terra. alia ab elementis. alia ab homi-
nibus. **Surget** gens. **Ecce** perturbatio hominum. **Terremotus.** **Ecce** re-
spect̄ ire delup. **Pestilentia.** **Ecce** inęq̄itas corpor̄. **Fames.** **Ecce** sterili-
tas terz̄. **Terrorē** et tempestates. **s̄c̄d̄m** lucam. **Ecce** in-
equalitas aeris. **Om̄nia** ergo consummā-
da conturbantur. vt qui in omnibus teli-
quimus in omnibus feriamur. **Vnde** pu-
gnabit pro eo orbis terz̄ contra infensa-
tos.

Decant. **Hec**

autem om̄ia sunt ini-
tia nō consummatio

quasi p̄sona antichri-
sti. vel etiā r̄bis.

Hec partim ad ener-

sionem iudeoz. par-

tim ad diem iudicij

pertinent: quia ita a

postoli interrogare-

rāt de viroꝝ.

Tunc tradent

Quo merito h̄ inde

is euēniant subdit:

quia post occisionem

christi nominis et fi-

dei eius p̄sones per-

secuti sunt.

Et multi **zc.**

Quidā hoc ad ener-

sionem iudeoz referit

Hec tunc inter eos

q̄ nullus erat fidel:

ad quem fieret exor-

tatio. melius hoc ac-

cepit de hereticis.

quoz primus simon

maḡ fuit. **Extremus**

maior omnibus anti-

christus est. **Diligen-**

ter intuendiz est qd

signoz ad excidium

r̄bis quod ad diem

domini referatur?

Respondit enim do-

minus que ex illo tē-

po re erant secuta-

sue de excidio hieru-

salē. sine de aduen-

tu suo.

Et predicabi

tur **zc.** Quia noue-

rat domin⁹ corda di-

scipuloz de excidio et

verdictione sue ḡtis

ostendit: h̄ solatio releuat; vt sc̄rēt m̄tropolites socios gaudiū eternū de

toto orbe colligendos.

Adbuc tenet hoc signum q̄ non insit dies domini vel desolatio hie-

rusalem antequā apostoli toto orbe dispersi sint preter duos Jacobos.

qui prius in indea int̄fecti sunt. Dispersi inquā vt si tolerent de perdi-

tione sue gentis: solacium habeant plures socios de omni gente colle-

ctos.

Abominationem **zc.** Vel si de excidio r̄bis: abominationē id est

ydolum. Pilatus enī posuit imaginem cesaris in templo desolato. Vel

hoc dicitur de statua adriani eq̄stris q̄ in ipso sanctoz loco longo tē-

petit.

Tunc qui iniudea. Hec ad litterā facta sunt cū appropinquante exterminio iudeorū oraculo moniti omnes christiani fugerunt in regnum agrippae qui parebat romanis.

Mysti. Tunc i-cū heres et flagitia regnare cuperint inter scōs. et pacem eoz distractere. quanto plures vident sequi prava; tanto altius virtus resperant.

Te autē pregnā. Quia sarcina grauata fugere non poterunt.

In isto qui in iudea sunt fugiat ad mōtes concordat lucas. cetera videtur aliter dīcere ita et qui in medio eius discedant. Sed quomodo cuī predixit euangelista circūdari bierusalem ab exercitu? quī ī medio sunt id est cū ita virgebit periculus ut evadī non possit: discedant id est nō capiatur desiderio huius seculi in aliam vitam migrare parati. Idem qd alij direxerūt in tecto est nō recessent. t-a-d-s. B est nullo affectu inclinatur ad carnē. Et hoc quod lucas ait: et qui in regionibus non intrent in eam. id est: qui iam bono pposito cordis extra illam facti sunt: non ea rursus carnali appetitatem desiderent. Hoc alij: et qui in agro non r-t-t-s. hoc est iterum innolui curis quibus exutus erat.

Graues aīme peccatis. et que nutritur: imperite antichristus effugere non poterunt. Vel ergo illis qui sua germina non prodixerunt in virum perfectum.

Orare autē. Si de captititate: oriente ne fuga eoz sit hieme vel sabbos. Quid in altero probabit duricia frigori ad solitudinem fugere. et in desertis latitare. In altero transgressio legis est: si fugere volunt. vel mors. si remanent. Spūaliter autem precipiatur: vt non frigescat fides in deū et charitas. neq; oīosi in opere torpamus virtutum sabbato. Hac sententiam lucas illustrat. Dicit enim attendere vobis ne grauenter corda vestra in crapula et ebrietate et curis huīus vite: et superueniat in vos dies illa repentina. Vigilate itaq; omni tempore: vt digni habeamini fugere ista omnia que futura sunt. Ad hiemem pertinent curz que tristes sunt. vt biems. crapula et ebrietas ad sabbatum: quia in eis felicis afflire mos erat inde ignarū et sabbati.

Et nisi. Quæ ergo spes electis nisi gratia dei: que dat patientiam ipsi et citius temet potentiam impisi. Quanto enim erit hec tribulatio gravior: tanto erit breuitate moderatio. Vel dierū nomine ipsa mala significantur.

Breuiati. Non mensura: sed nūero. ne mora tēpō fides perciatur credentium. Erunt enim hec mala triy annis et dimidio tm.

Ecce hic christus. Abet una quæcumq; heresis vel certas mundi

partes. vnde dicitur: ecce hic: ecce illic: vel in occultis aut in obscuris conuenticulis. curiositatem hominum decipit. vnde dicitur. Ecce in cubilibo ecce in deserto.

Multi erunt qui non credunt christū esse communem salutem omnium sed quorundam. vnde dicitur. hic aut illic.

Si fieri potest. Id est: si aliquo modo fieri posset. vt dei presinitio mutaretur. et ideo non de venis intelligi potest electis.

Electi. Non op̄ diuina electio frustatur: s; qui iudicio humano vident electi.

Ecce in deserto. Multi etiam credunt non reire in publicum: sed in deserto. Multi credunt christum redisse secretiora precepta fidei alijs non omnibus. Vnde dicitur. in penetralibus.

Nolite credere op̄ christi in deserto vel in penetralibus: sed fides eius ab oriente in occidente et in catholicis fulget clara et manifesta. Ne ergo credatur scismatis. Nomine orientis et occidentis totum orbem designat.

Sicut fulgor pro manifestatō et claritate inter nubila vel noctem: huius scilicet. Stultum est ergo eum querere in parvo loco. vel ī abscondito qui totius mundi lumen est. Et ne loci in quo futurū est essemus ignari ait. Ubicunq; fuerit corpus. Id est: in celis quo bunc levavit corpus suscepimus: quia rapiemur obuiā christo in aera. et sic semper cum domino erimus. Renaturali et emplo christi astrauit sacramentum. Aquile et vultures dicunt transmarina

sentire cadaveria ibi⁹ congregari. Nonne ergo nos rationales congregabimur ad eū qui vt fulgor erit. Vel per corpus quod significantius dicitur cadaver op̄ morte cadat: passionem christi intellige. Ad quam pronocamur vt ubi⁹ legitur p̄gredenur: et per illam venire possimus ad verbū dei.

Vel sancti sunt aquile qui innovātur p̄sumpta vetustate ad petram qui est christus.

Sol obscurabitur. Mystice. Ecclesia speciosa vt luna electa et sol: et quā noctem illuminat vt stellæ: tunc non apparebit. imp̄is ultra modum scūtentibus. Et cadent multi qui fulgere videbantur. et firmissimi turbabuntur.

Vel sol et luna et stellæ ad temp⁹ suo lumine priuabuntur: vt vi cinis indicent aduentum domini. Sed peracto die iudicii mundo innovato maius lumen recipient.

Vel superueniente claritate veri luminis. videbunt obscurari et nullus esse luminis. et angeli in tenebras reputabuntur.

Job dixit. Columnæ celi contremiscunt. et paucent aduentum eius.

In nubibus. *Vel i nubib⁹. i i sanctis. sicut quotidie facit dñs p̄dicatores ⁊ angelos mittit.*

Cum virtute. Secundus aduentus non in humilitate vt prior: s̄ in gloria demonstrabitur.

Asummis celorū. Ne quis putaret a quattuor plagis terre ⁊ nō a cunctis simili eius simul ⁊ mediterraneis regionib⁹ electos esse p̄gregados. subdit a summo terre vsc⁹ ad summum celi. i. ab extremis terre finibus per directū vsc⁹ ad ultimos terminos eius. vbi longe aspiciensib⁹ circulus celi terre videtur insidere.

Ab arbore. *Mystice. A populo isti in quo cecitas ex parte stigas. ⁊ fuit fucus damnata. Sed cū de arido ligno ramus fidei ⁊ caritatis in eo viruerit. ⁊ folia id est. verba p̄dicatōnis exorta fuerint. prope ē estas quicq; exspectatur. i. eterna serenitas. ⁊ renascētū desiderata nouitas. Cum enim tandem ablata perfidia isti omnis salu⁹ fieri p̄p̄esse diem iudicij non dubitandi est.*

Celum et terra. *Innon abunt seposita priori forma permanente autem substantia. Unde dicitur Terra in eternum stabit.*

De die. *Ne forte auditis signis quererent etiam illi⁹ diei certum terminū: ait. de die nonissima p̄ quod annos vel dies ventura sit: nolite eē solliciti.*

Nulli diffinitum est. *q̄ vel in die vel in nocte iudicium futurum sit. Sed pro maiestate dicentes dies. vel pro occultatione nox.*

Nemo scit. *In quibusda codicibus additur. neq; filius. qui quidem omnias scit cum patre: s̄ nō facit homines sci- re. sicut apostolus ait: in eo esse absconditos tesauros sapientie et scientie.*

Difficile. *Eccl̄a sc̄d̄a in una dicitur. vbi per corpus quod significat. p̄ passionem crucis intelligit. Alioquin et genere. per illum crucifixum. immunita pluma venit ad terram. Non ergo nos natusque eris. vbi per corpus quod significat. p̄ passionem crucis intelligit. Alioquin et genere. per illum crucifixum.*

Sicut autem in diebus. *Subiitum aduentus sui diem plurimis affirmat exemplis. nam ⁊ fulguri cito omnia transvolanti p̄paravit ⁊ diebus noe. vel loth sc̄dm alium euangelistam equiparat. Mystice. Noe arcam edificavit: cum dominus ecclesiam construit quā consummatā ingreditur: cum eam in die iudicij presentia visionis fugiens habitator illustrat. Sed cum edificatur archa: iniqui luxuriantur. cum intratur in-*

tereunt: quia qui hic sanctis certantib⁹ insultant: illis coronatis puniētur.

Comedentes et bi. *Non alimenta ⁊ nuptię: sed immoderatus licitor v̄sus arguitur. Post bella famae. terremotus. tunc b̄ eius sequitur pax: vt fidelis probetur. an transactis malis speret iudicē venturę. vñ dicitur.*

Cum dixerint pax ⁊ securitas tunc repente interitus superueniet.

Tunc erunt. *Lucas in illa nocte. id est. illa in tribulatiōne. qua probantur. in qua alij permanēt. alij cadunt.*

Duo erunt in agro. *Duo differētis predictorum sunt in eccl̄ia quasi in agro laborantium. eōz qui sincere christū annunciant. ⁊ eorum qui verbum dei adulterant.*

Duo molētes. *Duo differētis. sequitum orbem rēm mobilium. qui feminino genere designantur: q̄ maior p̄filio regūt feminis a viris.*

Duo in lecto. *Qui oculū eligant ⁊ quietem. q̄ significantur nomine lecti. nec secularib⁹ nec eccl̄iasticis negotijs occupati. Unus assumet donec venit diluvium ⁊ tulit stanū fur comprehendit filios noctis omnes. ita erit ⁊ aduentus filii hominis. in illa cōsummatōe predicatorē. Inueni minis. Tunc duo erunt in agro. entur in semente pares: sed non eque metentes fructus.*

Vnus assumet ⁊ vnus relinquet. *Occupati secularibus. Qui habuerunt tanq; non habentes. Qui in incerto divitiarum sperauerunt. Continentes nō occupati eccl̄iasticis vel secularibus met̄. ⁊ altera relinquit. Duo in*

lecto. *Vnus assumet ⁊ alter relinquit. Ecce quo tendant que dixit. solliciti estote. hec nō causā cur nescire vult nos diē aduentus sui queritur. Vigilate ergo q̄ nescitis*

qua hora dominus vester venturus sit. *Probat q̄ debet vigilare ⁊ sobrii esse. Illud autem scitote. qm̄ spiritus*

si sciret patrefamilias. *qua hora focus in morte. in illa hora que sibi esset suspecta fur venturus est vigilaret utiq; h̄iē corpus et non sineret perfodi domū suā.*

Ideo ⁊ vos estote parati q̄ qua nescitis hora filius homis venturus est. *Quisputas est fidelis*

In tercia agit de molentibus in mola quod est vbi dicit. *Sicut enim homo peregre proficēt.*

Si sciret p. *Nesciente patrefamilias. fur domum perfodit: quia dum a sui custodia spiritus dormit. improuisa mors carnis habitaculū irrumpt. ⁊ ad supplicium trahit. Furi autem resisteret: si vigilaret. quia aduentum iudicis occulte venientem p̄cauens occurseret penitendo.*

Quisputas est fidelis seruus. *Libus similitudinib⁹ fulguris furis ⁊ submersionis pentapolis terorem iudicij introduxit communiter ad omnes vt vigilarent ⁊ parati essent. Nunc specialiter ad prelatos loquitur qui humiles prudentes non appetentes bonum propter lucrum temporale: sed verbo ⁊ exemplo ⁊ opere debent pascere oues.*

Quisputas est si. *Quasi diceret. Admonendi estis. nam q̄ rarus*

est domino propter dominum seruens oves christi non ad lucrum; sed amore christi paciens prudens in futuro sibi prouidens.

Quem constituit **xc.** **E**ranus qui sit vocat? **d**uo tanq̄ aaron et non magis ingel serit; qui non magis se pascat q̄ oves.

Beatus ille **xc.**

Eterna autem beatitudine glorificandus est qui domino veniente ad iudicium repetens fuerit fideliter annonam verbi ministras et in cura gressus vigilans.

Karus inuenitur fidelis vel prudens; sed qui talis inuenit beatus est.

Super omnia

Id est. super omnia celestis regni gaudia ceteros id est bonos auditores faciet discubere et transiens ministrabit eis.

Mercutere co-

seruos. In iuriis afficere vel infirmorum conscientias prauo verbo vel exemplo ridiculare. **V**nus lucas ait, pueros vel ancillas quod quanta infirmitas est gratia vel sexus; tanto facilior est ruina.

Cum hypocri-

tis **xc.** **C**um illis sc̄z qui erant in agro et qui molebantur nichil ilominus derelicti sunt. Qui dicuntur hypocrite et agro et in moliba id est qui bona videtur facere; sed exitus diversus voluntatis apparuit.

Fletus. Per similitudinem membra magnitudo ostendit tormentorum.

C. XXV.

Decem virgines. Virgines sunt omnes qui se a luxu seculi continent. Quinq̄; quia quicq̄ pertita est continetia in carnalibus illecebris. videlicet ut in quinq̄ sensibus continent se a voluptatibus.

Et sponsa **xc.**

Omnis simul sunt sponsa que modo de sponsata est virgo a corruptione seculi. **R**ubet; cuī mortalis immortali coniungitur.

Moramus autem sponsam. Quia nō est parum temporis inter priorē et secundum aduentum christi. Moritauerunt et dormierunt; quia postea sucedandi.

Media autem nocte. Id est nullo sciēte vel sperate. Unde dies do-

mini sicut fur in nocte ita veniet.

Date nobis de oleo **xc.** **N**ox facta aliena fulcuntur laude. eadem subtracta deficiunt et te consuetudine id semper inquirunt unde e gaudere animus sollet. Itaq̄ dominum qui corda non videt testimonium volunt habere apud deum. qui cordis inspecto est.

Extinguuntur. **xc.** **I**d est, aduentum iudicis intus osculantur et a deo non habent mercedem: quia receperunt laudem.

Ne forte non **xc.** **Q**uia quisq; pro le rationem reddet nec alieno testimonio iudicatur quis apud teum. cui secreta patet et vix sibi quisq; sufficit ut ei perhabeat testimonium conscientia sua.

Ne forte. **xc.** **U**niquisq; pro suis operis mercedem suscipit. nec possunt in die iudicij aliorum virtutes alioꝝ via subvenire.

Ad uendentes **xc.** **V**identes sunt adulatores qui dant laudes et accipiunt aliquam mercenari.

Domi autem irent **xc.** **I**nclinabiles illis in ea q̄ foris sunt et solitaria gaudia requirentibus cum interna non nomerint; venit alleluia qui iudicat.

Et clausa est ianua **xc.** **D**icit in diuinum magna et ciuis severitas cuī est ante ineffabilis misericordia.

Mouissime vero **xc.** **P**er veram penitentiam. per infatuatos lacrimas pulsat foris relicte. **N**ō dicitur q̄ emerunt oculum: quia nullo iaz remanente gaudio de alienis laudibus; in angustiis redunt ad implorationē dei.

Vigilate **xc.** **V**idelicet ut testimonium conscientie nobis preparemus: necum fatuus virginibus foris remaneamus. **E**t quia paratos nos inuenire desiderat: subiicit aliam te eadem re parabolam. **P**eregrine. Locus carnis terza est ergo christus caro nostra ad peregrina duxit quando celus ascendit.

Nescitis diem. Non solum diem iudicij: sed diem mortis cuiusq; vel horā in qua q̄ gatus inuenietur; et tunc paratus inuenietur.

Caprofector. Non oculum mutans; sed liberam eis potestate operandi permutes.

Operatus est et. A visibilibus se custodiendo. alios pro posse exhortando. ut te vilibus ad invisibilia transfeat. **V**ei viri qui semi predicando. et te bonis moribus in formando: germinavit accepta talenta.

Posuit ergo cu Legit singulorum accepit illictere accusante scientia vnuquem vel excusante.

Ecce alia quin

BQuotquot ab eroz puerit: tot dno obtulit: testimonium sibi dante scietia per grām sibi datam non m̄ libi profuit: sed etiā quos potuit lucifecit.

Super pauca Pauca sunt bona presentis vite: quis multa videant: q̄ n̄ sine aliquo molestio admixtioe sunt. **D**ul

to autē bona eterna que sunt sine omni corruptioe molestia.

Intra in gaudium et. Admixtioris angelorum sic in tuis letare de munere et iam non sit q̄ exterritus dolcas te corruptione.

Nisi duo tu Iste virgo suis quicquid in lege dei dicerat in euāgeliō duplicitavit. **H**inc conscientia et opera presentis vite futuris beatitudinis typos intellexit.

Durus. Omnia ardua est via quae ducit ad vitam. et q̄ quanto gradus altior: tanto casus gravior.

Et timens ab
bui et. Et timens a greedi altioris vite: dum ne alterius salutem querens ipse periclitarer: abscondi: non predicanū quod te donante intelli.

Gen terra: in carnali vita subsistens: sicut habui sic temui non angens vel minuens.

Nota q̄ piger seruus inertiā non excusat sed superbit calumnādo dñm: et dicit se prudenter fecisse: ne dum lucra querit periclitetur etiā d̄ sorte: et vocat eū durum cui tū non seruit ad lucrum. **C**ui similes sunt in ecclesia qui melioris vite vias aggredi metuntur: et iacere in ignavia non verentur: et cū se peccatores considerant: sanctitatis viam atripere timent: et tū in iniquitatib⁹ reman-

nerē non timent. **N**ox petrus adhuc infirmus spēm fenuit: cum vīlo pī scūm miraculo. dixit: **E**x a me dñe q̄ homo peccator sum. **I**mmo si peccator es: tēum a te non repellas: quod faciūt hi qui videntes te infirmos

nolunt ad meliora: p

greedi-peccatores qui

dem se fatentur: et

minimum repellunt: et

reverti in perturbatio-

ne consilium non ha-

bent. **D**um morient

et vitam timent: hac

sibi blandientes per

nefisitate: quasi dice-

rent. **S**ufficit michi

te me rationem red-

dere quid opus est a

līs multa re: vt d̄ eis

q̄ cogar ratōnē red-

dere: **C**um etiam hi

inexcusabiles sint q̄

non auditā lege vel

euāgeliō dormierūt:

cū per creaturā deus

cognoscere potuerūt.

Vñ dī. Veto vbi n̄

semino zc.

Sciebas q̄.

Quare ista cogitatio

non incusit tibi timo-

rem: vt scires me mea

diligenti⁹ quisitūr.

Quod dixit pro ex-

cusatione vertitur in

culpam.

Numularius.

Vel ceteris doctori-

bus ve apostolis et e-

piscopis: vel cunctis

credētib⁹ qui p̄nt pe-

cuniā duplique.

Et date ei zc.

Hoc in ecclesia fieri

plinq⁹ videmus: q̄

pleriq⁹ tam bene mi-

strant exteriora q̄

accipiunt per adiun-

ctam gratiam ad in-

tellectum quoq⁹ my-

sticū perdūcuntur.

Omni enim habēti

dabitur et abundabit.

Ei autem

hoc studium vel caritate.

qui nō habet et quod videtur ba-

sel naturali ingenio vel litterali studio: quia

nulla dulcedine interne sapientie gaudet.

et instructio q̄ sp̄te et negligētia sua cor-

rūt in interiorib⁹ tenebras.

bere auferetur ab eo: et inutilez

seruum cūcīte in tenebras exter-

ores. ibi erit fleus et stridor dē-

fin secundo adueniu-

filius dei

tium. **C**um autē venerit filius

bet perdit sine qua n̄ sunt virtutes.

Vel q̄ habet amoorem verbi dat ei sen-

sus intelligendi. **Q**ui vero n̄ h̄z etiā si naturali studio calles deficit.

Vel qui n̄ h̄z caritatē amittit omne bonū qd̄ h̄z.

(tū te q̄ ē rōe redimūr)

Nota q̄ h̄z cuiq⁹ dat in rebo mūdanis vel sp̄nalib⁹ p talēto imputa-

re.

Cū autē tradidit in proximo cruci premisit gloriam triūphantis

Cum autem erat. Habito consilio. ordo narrationis illuc transit. Tunc abiit unus ex duodecim: ut factum iudee coniungatur ad consilium sacerdotum. Redit ad eum autem diem qui erat ante sex dies pasche dicens. **C**um autem esset. **S**ymonis et ceteri permanet peccatum nomen ut virtus curantis appareret. Per eam domini accipie illam partem populi que creditur domino et curata est. Symon id est obediens.

Accessit Ihesus.

Oligenter obserua: quod de duabus super caput. Siquidem peccatrix super pedes: et ea quae dicitur non fuisse peccatrix super caput.

Mulier et cetera. Maria magdalena soror lazari modo iusta et familiaris: que quondam peccatrix venit et pedes lacrimis lauit: nunc capit et pedes vnit: pedes nunc: ut iohannes dicit.

Vnguenti preciosi. Marcus: nar- dispatiati id est: et spicis et foliis confecti quod preciosius est. Iohannes nardi pistici: id est: fidelis non adulterati aliis herbis: pistis grece: fides latine. **W**ylsi ce. **H**ec tenorio marie fidem significat ecclie que dum deitate christi predicat: caput vnguenti: dum humanitate pedes.

En hoc vnguento in domo symonis leprosi in bethania dicitur: et mattheus et marcus et iohannes. Lucas vero alind dicit simile huic factum ante in domo alterius symonis pharisei non leprosi: neque in bethania: sed de eadem muliere que tunc accessit peccatrix.

Discipuli indi- Johanes dicit hec iudicium locum: et hoc gratia cupiditatis: alii potuerunt verbis ei consentire: vel etiam idem dicere: sed propter carnem pauperum.

Opus enibz. Sicut maria pietate: devotionis adepta est gloriam: ita extra iudas contradicens perfidie infamiam. Sed dominus qui bona laudat facendo haec preterit.

De autem non semper habet corporali penitentia. Alioquin dicit alibi: omnibus diebus vita vestrum sum usque ad consummationem seculi.

Mittens enim officium est sepulture quod vos perditionem esse putatis. Nec mirum si michi dat fidei odorem: pro qua mox fusurus sum sanguinem.

Tunc abiit unus et ceteri. Premissa est causa que compulit iudas ad vendendum dominum. Cum enim fuisse esset et loculos haberet et vidisset vnguentum super caput et pedes domini effusum quod putauerat esse vendendum et precium sibi esse tradendum ut aliquid inde furaretur: quod perdi-

rat in effusione vnguenti voluit recompensare in venditione magistri. **Q**uando congregati sunt principes. Ubi patet quod non in iudee coactus: sed sponte in iudee psilium sceleratoz. Quarta feria congregati sunt principes sacerdotum et ceteri. Judas accessit ut renderet magistrum. Et hoc ostendit propria hieremie: que legitur quarta feria: ubi dicit. Ecce merces ei: cuius eo. **Q**uid vultis et ceteri. Quasi vile mancipium tradens: ponit in potestate ementium quantum velint dare.

Eterinde que rebat opor. Nulli hodie sunt qui faciunt inde exercantur et idem faciunt. Nam cum per munere falsum testimoniun dicunt: quod veritate negant: tamen qui veritas est vendunt: dum caritatem violent: tecum qui caritas est produnt: prorsim cum non ignorantia sed oportunitate faciendi quiescant hoc faciunt.

Drima autem die 23. et cetera. Id est quarta decima die primi mensis: quando abiecto fermento agnum immolant ad vesperam: quod exponit apostolus. Etenim pascha non impletum est Christus qui licet die sequenti: et Luna sit crucifixus: tamen ea nocte passionis suscepimus a iudeis celebravit exordium.

Alibi uis et cetera. Non erat eis certa domus: in quo improbat edificatio superflouuus. **A**d quendam. Eundem significat quem marcus et lucas dicunt patrem familias. Qui ergo ait ad quendam tanquam ex persona sua (et non domini) studio breuitatis illum comprehendio insinuauit.

Ad quendam. Non ad quemlibet: sed ad aliquem certum quem ex persona sua loquens recte posuisset. Modo autem cum verba domini posuit: ite in ciuitatem interponit ipse ad quendam: non quod dominus hoc dixerit: sed ut ipse nobis insinuaret tacito nomine proprio fuisse ibi quem

dam ad quem mittebantur.

Et fecerunt discipuli sicut et ceteri. In alio euangelio scribitur. Inueniunt cenaculum genitrix. Cenaculum lex spiritualis est: que de angustiis littere egrediens in sublimi loco recipit salvatorem. Nam quod litteram sequitur in iudee pascha facit. Sed qui aquila baulum id est: praecone gratie in domum ecclesie sequitur: hic per spiritum tristis transcedens in alto metis Christo refecto patet.

Quia unus. Qui predicit de passione: predicit de predictore: ut videlicet non latere penitentem faciat.

Nottit crimen in numero: ut agat presul suam. Non tamquam designat specialiter: ne impudentior fieret.

Leperunt singuli. Quia plus credunt magistro quam sibi: et timentes etiam

fragilitatem suam querunt te peccato cuius non habuit conscientiam.
Cui intingit. Alijs atritatis et a cibo manu retrahentibus ea impudetia qua tradidit manu cū magistro mitit: ut audacia bona conscientia menteatur. Ecce humilitas et patetia qua proditorum ad mensam admittit.

In paro. **M**arcus in catino. Parapsis est vas escay quadrangulum a parvo absidib. i. ab equis laterib. dictu. Catino vas fictile aptum ad admittendu liquore: et potuit fieri ut mensa fictile vas et quadrangulum contineret.

Perna predicit: ut quem pindor non vice rat corrigant denunciata supplicia.

Bonu erat ei. **M**ulto melius esset omnino non esse: q̄ male esse. visitate et simpliciter hoc dicit. Non potest enim ei bene esse qui non est. An dyabolo dicit non nasci ad peccatum an etiam bonu illi erat ut christo non nascetur per vocationem: ut non esset apostata per proditionem. **V**el sole mus dicere simpliciter melius esset non esse q̄ male esse.

Rabbi. Alij dicunt domine iste rabbi. Quasi minime peccatum habens prodere magistrum q̄ dominu. vel blandiendo.

Tu dixisti. Nec hic aperte dicas an ipse esset. Potest enim intellegi: q̄ d. non ego dixi. **L**enantibus autem. Tinitis solennibus gaudis veteris pasche que in iterationis memoria populi dei de egypto agebantur. transiit ad nouu qd in sui meoziam eccliam frequentare volebat. Ut videlicet pro carne agni ac sanguine sui corporis ad sanguinis sacramentum substitueret. ipsumq̄ esse monstraret. cui inramit dominus et non p̄cum tu es.

Accepit. Hier. Postq̄ typicum pascha fuerat impletum. et agni carnes cum apostolis comedebat: assumuit panem.

Benedixit et fregit. Quia hominem assumptu ita morti subdidit: ut ei immortalitatis potentia inesse. et ideo cito resurrectu esse monstraret.

Fregit: ut oīdat corporis sui fractionem non sine sua sponte foce. **H**uidixit prīns: q̄ natura quam assumpit cū patre et sp̄u sancto grā diuinę virtutis impletum.

Tideo post cenam corpus suu dedit: q̄ necesse erat pascha typicum prius consummari. et sic vero pasche sacramenta post substitui. Nos vero pro reuertentia tanti sacramenti prius reficiuntur dominice passionis sacramentis q̄ corporalibus eis.

Gratias egit. Ostēdit q̄ quisq; facere debet in flagello culpe p̄p̄iḡ cū ipse equanimitate tulit alieni: q̄ panis corpus p̄fīrmat. vīnum sanguinem operat. **D**ystice. Hoc ad corpus illud ad sanguinem Christi refertur. Verum nec panis sine aqua conficitur. nec vīnum sine aqua offertur. Per aquā p̄p̄la signatur. qui nec sine Christi passione salvanatur. nec sine eius amore Christus passus est. **O**portet ergo ut nos ei vīnamur: ut ipse in nobis maneat: et nos in ipso.

Non bibam. Non delectabor ceremoniis huius populi. in quibus sacra paschalis agni precipua sunt.

Dost passionem non assumam carnem: donec assumam eam nouu q̄ modo mortalis est.

Nunquid ego sum dñe? At ille respondebat: Qui latenter notatus non respicit manifestus arguitur non tamen ex nomine. **S**pondes ait: Qui intingit mecum manu in parapside hic me tradet. **F**ilius quidem hominis vadit: si homo pacis mē ee qui e. p. m. mag. f. m. su. cut scriptū est de eo. **V**lē autem homini illi per quē filius hominis tradetur. **B**onu erat ei si natus non fuisset homo ille. **R**̄ndes autem iudas qui tradidit eum dixit: Nunquid ego sum rabbi? **A**it illi: Tu dixisti sicut veteri pascha transit ad nouum. **L**enantibus autem eis accepit Ihesus panes et benedixit ac fregit de ditq; discipulis suis et ait: Accipite et comedite. hoc est corpus meū. **I**psa equalis deo patri: quid ergo subditus faciet. **I**nter aduersarios gaudi intelligit. **A**ccipi sub sp̄e panis vidente et comedite. hoc est corpus meū. **E**t accipiens calicem gras egit et de dit illis dicens: Bibite ex hoc omnes. hic est enim sanguis meū non non veteris quod sanguine hinc dedicatu ē. **S**icut impossibile est sanguinem hinc peccata auferri. **U**ni testamenti qui pro multis effū

De hoc genimine vītis. Vītis est hūana natura. genimina eius mortalitas. et legis vītūtā. Mortalitatem bibit christus et legis vītūtā dum ipsi placuit. et ipse obseruando impletuit. De genimine vītis eiusdem bibit in resurrectione factus immortalis: q̄ immortalitas est genūmen illius vītis quā in resurrectione bibet sui. Ideo dicit vobis: Immortalitate enī resurrectionis eadē remanebit substantia: sī qualitas sit mutata. Si autē vītūm de cuius vītūtā nunc passionis calicē bibit: indeo acpis. sī genēta gentem ad corpus Christi per nouitatem vītē ac cessuram. cū post genētes ingressas omīs isti salutis facti.

Vinea domini sabbatō domū israel est tequa semper bibit. q̄ nō defuerunt alij quoꝝ pietate delectaret. sed passo domino ipsi erat ut illa legalis obseruātia cessaret et in spūm trāsi ret.

Nouū in regno pa. Dicens illud nouū hoc vītūs: oīdit corp̄. s. te veteri adā qd immortalitate immutabitur. Vobis: per hoc et suis immortalitatis p̄mittit: si nō eodē tempore De hoc genimine: q̄ eadem corpora resurrectura.

Cent autem dies meꝝ resurrectionē cū in regno dei id ē. immortalitatis gloria sublimatus. de salute eiusdem populi sp̄uali grā regenerati. non vobis: gaudiū perfundar.

Et hymno. **D**oc est qd psalmus dicit. Edent pauperes et saturabuntur. **V**el hymnū s̄ ioh̄ p̄i grā agens cantabat. in q̄ pro se et discipulū et ceteris precabat. **E**xierunt in monte oītū: ut per sacramentū

perceptionē et suam intercessionē ad altiora carissimata quibus corde perungamus nos p̄scendere doceat. ubi laboris refectio doloris solatium.

Omnes uos. Predicat illis quid passari sunt: ut post euētū non desperent: sed penitentia liberentur.

Dostō autem. Hic dicit locū passionis: sic predictū resurrexit: ut sicut sunt tristes ex passione: sic letentur glorificati resurrectione vel visione.

Precedam uos. Ut infirmitatem eorum sponsione redditus sui consolaretur.

Et si omnes. Non est mendacii nec temeritas: sed fides et ardens dilectio. intantū ut imbecillitatē suam et fidem verborū dei nō auferatur.

Anteq̄ gallus. Tres ita simpliciter. Solus marcus anteq̄ gallus his vocē dederit. Tertia negatio petri si tota post primū gallicantū inciperet. metitū videretur tres qui dicunt: Anq̄ g. c. Itē si tota anī superflue dicere marcus: anq̄ bis cantet. Sed q̄ anī primū cypria: attenderū illi tres nō qnō p̄pletur: eset eam: sed quāta futura eset qnūccepta incepta. Vel tota in animo timoris petri peracta est anī primū cantū: qnūcverbis anī primū cypria: anī scđm peracta sit. **L**anī enī timor mentem eius innaserat qui ter ne gare faceret. **M**atthēus et marcus negationē petri subiectū postq̄ Ihesus egredit. et marcus negationē petri subiectū postq̄ Ihesus egredit. **L**ucas et iohannes anq̄ inde egredit. **S**ed facile intelligim⁹ illos recapitulasse. vel istos preoccupasse: nisi magis moueret q̄ tā dimissa non modo verba s̄ etiā lēticias dñi p̄mitunt: quibus permotus peritas illam presumptionē p̄ficeret.

Mattheus

moriendi. ut magis cogant intelligi ter illum expressisse presumptionē suā diversis locis ad sermones Christi. et ter illa a Dño risum q̄ eum ante galli cantū esset negaturus. sicut post resurrectionē an se amaret ter interrogauit et ter te pascendis onib⁹ præcepit.

Cante gallicantū. id est. crescentib⁹ tenebris negat. post gallicinū. id ē. lu ce vicina culpam lacrimis lauat.

Gen uillam quę dicitur gessemanni. Lucas in monte olimaz Jo

bannes transtorrentē

cedron qđ idem est. qz

gessemanni locus in q

orauit est ad radicem

montis oliueti rbi est

ou⁹. Gessemanni inter

præterit vall pinguiñ

er loca tpa plena sūt

figuris. Lū in monte

orat. sursum nos hie

co in orōne docet. Lū

in valle; et S in valle

pinguiñ. docet in orōne

humilitatez et interne

pinguedine dilectionis

esse fernandam.

Et orem. Pio

xima morte apte orat

in valle pingedinis:

qz hūilitatez et carita

is pinguedine p nob

subi⁹ mortem.

Cepit contri

star. Nō timore pas

sionis qui ad hoc vene

rat; sed p̄o scādalo a

postoloꝝ et perditione

impiorum.

Piero. Cepit cō

tristari vt veritate as

sumptu homis pbaret.

Vere p̄tristatus est: s̄z

non passio ei⁹ anio do

minat. vez p̄passio ē.

vñ ait. cepit p̄tristari.

Contristatur aut̄ non

timore patiēdi q̄ ad S

venērati; sed ppter infi

liē iudā s̄cādalu a

postoloꝝ. et ejectionez

indgoꝝ. et euerisionem

bierusalem.

Tristis. Ania ē

q̄ timet et tristat. Pē

trus inferior; non timet

dicens: aniam mēa po

nā. pte: qz vt bō vī

mortis ignorat. Eps

timet; qz vt de⁹ in cor

pore p̄stitu⁹ fragilita

tem carnis exponit. q̄

corpus suscepit oia de

buit subire q̄e corpō

nis sunt.

Vlqz ad mortē

Hyl. Nō ppter mor

te: s̄z donec aplos sua

liberet passionē. Non mors sed tempus mortis in metu est. qz post virtutem

resurrectionis fides est firmāda credentium.

Si possibile est. Hoc non pro timore: s̄z p̄ miscdia ne iudei q̄ excu

sationē ignoratiē non habent; me occidant. vñ ait: ille. id est. populi indgo

rum. nō simpliciter calix.

Si possibile ē. vt sine interitu indgoꝝ credat gentiles. passionē recuso.

Sin aut̄ illi excēdi sunt vt gētes intrē: fiat n̄ mea sed tua voluntas.

Non sicut ego uolo. Aug. Trāfigurat in se suos. q̄ nichil aliud

vult q̄ p̄. vt ibi. Esurini et de. m. m. Et qđ me persequeris? Docet aut̄ eos

C.

XXVI.

primitam voluntatem corrigerē et dirigere iuxta dīminam.

Ambro. Hominē quē veritate corporis demonstrabat: eq̄bat affectu. vt dicecerit. Sed nō si. ego vo. sed si. t. Suscepit voluntatē mēa suscepit tristiciam meam. Confidēter tristiciam nomino qui crucem p̄dico.

Laro aut̄. Non te se vtiꝝ hoc dicit: sed te his qui dixerunt se nunq̄ negaturos.

Iterū secundo z. H̄cō orat. i. si n̄ p̄t n̄ minue saluari ast. nisi aru

erit cucurbita. i. p̄plus indgoꝝ q̄ p̄l fuit eind tabernaculū; vt me oc

citat.

Orauit tercio.

Tibi vicibus orauit:

vt z nos a h̄eritis pec

cas̄ veniā. z a p̄tibus

malitiae. z a futurū pe

ricul'cautelā orem⁹. et

vt omnē orōez ad pa

trē z filiū z sp̄mē di

rigam⁹. Tē sic ē trīna

tēptatio cupiditas; ita

z timor. Est enī p̄cupi

sc̄tia' carnis. p̄cupia

ocloꝝ. z abīo sc̄li. Est

z fīor mōr. z fīor vili

taſ. z fīor dolor. Con

tra q̄ oia docet nos te

tere muniri orōe. Vñ

z p̄ter trīna tēptatoꝝ

passionis. p̄t intelligi

dñs ter orasse.

Dormite. P̄o

reverens obiurgat. se

cīdo silet. z tercio q̄e

sc̄re iubet. Quia p̄nō

p̄ resurōnē diffidē

tes reprehēdit. H̄cō

missō sp̄i guatos ad

z tēdā euāgelij libta

te oclos visitavit. ter

cio claritaſ ſug reditu

ſecure q̄et eos restitu

it. **D**ormite iā z reqe

sc̄te. H̄nic vidi repug

nare q̄d p̄nectit. Ecce

appropin. H̄z sc̄eduz

p̄ illa zba ſiluisse do

mini. vt fieret q̄d p̄mi

serat. Et p̄ sedim mar

ci intulit ſufficit q̄ iā

requeuſtis. Addiditq̄

Ecce ap. Bargite ea

th. Ulro nos offerz

m̄ n̄ timēt inueniāt

vt p̄fidētā et gaudiū

passiū videant

Dostq̄ in orū do

mini cum discipul⁹ in

gressum dixit iohes: n̄

zmemorat qđ illi ege

rit donec traditor veit

Cum gla. et fus.

Fcm congruit mutate

mti. Jam enī venit cū

fustib⁹. qui qđ diu cū pace fuit trāquillins se egit.

Dedit eis signū. D̄utabat signa que viderat non dininitus s̄z ma

gice facta. z quē in monte trāfforū audierat. timebat ne tali modo nūc

de manib⁹ eoꝝ laberetur. z ideo dabant signū.

Quēcunq̄ osculatus. H̄abebat adhuc aliqd de verecūdā disci

pul⁹ cū non enī palam tradidit persecutorib⁹. s̄z per signū osculi.

Et osculatus est. Suscepit dñs osculum; non q̄ simulare nos doce

atis ne p̄ditionem fugere videat. vñ. Lū his q̄ o. pa. e. pa.

Seruū prin. sa. Mystice. Seruū est populus iudeoꝝ principibus

sacerdotum indebito mancipatus qui in domini passione dexteram aurum id est spumalem intelligentiam perdidit. Sinistra id est vilitate littere plentus non petro tollente sed divino iudicio ablatam pandente que auri in his qui credere maluerunt pietate tei restituit. Vel auris amputata et sanata significat auditum ablata vetustate innonatum; ut sit in nonitate spuma et non in vestitate littere quod cui datur a christo: datum et regnare cum eo.

Vnde bene male dicitur: quod est rex vel regnaturus. Et seruus inventus est: pertinet ad vetustatem que in seminitate generat. Sed cum accessit sanitas figurata est libertas.

Lucas addit quod minus tangens aurum sanavit: qui nec hosti by pietatis obliuiscitur. **Gladio peribunt** Gladio illo quo igneus vertitur ante paradiisum: id est diuinus vindicta gladio spiritus id est verbi tei.

Tunc putas Quasi si diceret: non indigeo auxilio apostolorum duodecim qui possimus brevi duodecim legiones angelorum in quibus sancti milia: quibus omnium gentium lingua exprimitur. Inniuit autem non esse verendum si contra ihesum omnes nationes insurgant: cum multos fortiores ipse beat exercit angelorum. Alterius. Hic numerus significat omne genus hominum cum romano imperio contra iudeos certaturum: hi sunt agili tei qui post resurrectionem anno quadragesimo secundo: cum tyto et respasio perdidérunt homicidas illos: et cunctatem illos succenderunt.

Erigitur cum gla: Stultum est cum gladius et fustibus grere eum qui vltro se tradidit: et in nocte per proditorum investigationem quasi latitantem: qui quotidie in templo docebat. Sed in tenebris congregamini: quia potestas nostra in tenebris est.

Tunc discipuli omnes re. Sicut petrus qui negationem lacrimis abluit: et confessione tei funditus extirpauit: recuperationem eorum significat qui in martirio labuntur. Ita ceteri qui fugerunt cautelam fugiendi docent eos qui minius ydonei sunt ferendis aduersis: quibus tuti est latere quod se discriminari possit. Ita etiam adolescens qui secundum marcus relicta syndone nudus profugit: illos opus et animum designat: qui vt securiores sint omnia que in mundo habent abiiciunt: et deo potius famulari nudi quod herendo mundi rebus materiam temptandi et a deo renocardi dare didicerunt. Juxta exēplum ioseph qui relicto pallio: maluit nudus deo quod induitus metrictis cupiditatibus servire.

Auriculam eius. Tunc ait illi Ihesus. Cesset vindicta exhibetur patia: ut patias nos doceamus: non vindicemus. Conuerte gladium tuum in locum. Nam ecorano. Si omnes tue et iudei. Exercuerint vindictam ipsa vindicta erit eis causa. Omnes enim qui accepterint gladium gladio peribunt.

An putas Quasi si diceret: non possum rogare patrem meum et exhibebit michi modo plusquam duodecim legiones angelorum: Quo ergo implebunt scribuntur: quae isti aduersum te putre quia sic oportet fieri. In illa hora dixit Ihesus turbis. Tunc ad latronem existis cum gladiis et sustibus apprehendere me: quotidie apud vos sedebam in templo docens.

Et promptum animu ostendit ad patiendum ut non me tenuistis. Hoc autem totum sua passionem assicrat prophetarū dicta factum est ut adimplerent scripturę prophetarum. Tunc discipuli oculi sumo mortis ostendentes.

re reliquo. At illi tenentes qui pontificatum illius anni prelio sibi acquisierat ab herode romano: pascipe prius ta

Ihesus duxerunt illum ad caypham

me ad annam: ut iohannes ait.

principem sacerdotum: ubi scribere et in hoc diversus a ceteris pharisei querenter. Petrus autem hoc est deuotus. Hoc timoris nature est: et negat obreptionis: est: et penitus fidei est sequebatur eu a longe usq ad atrium

per discipulum notum pontificis principis sacerdotum. Et ingressus

Expectas vel amore discipuli: vel humana curiositate.

intro sedebat cum misstris ut videret quod indicaret pontifice ihesu.

fine. Princeps autem sacerdotum et omne concilium querebant falsum testimonium contra Ihesum ut eum mor

Ad caypham. Conuenit nomen actionis. Cayphas: id est: inuestigator vel sagax ad implendā sc̄oli sui nequitiam. Vel romens ore: quia impudens ad proferendum mendacium: et ad petendum homicidium.

A longe et. Merito a longe: qui in proximo fuerat negaturus. Significat ecclesiam imitaturam passionē christi longe differenter: quod ecclesia patitur pro se: sed christus pro ecclesia.

Duo falsi testes. Quia non eo sensu quo dominus qui dicit de templo corporis sui: sed in verbis quibusdam additis vel mutatis quasi iniusta calumnia faciunt. Non minus dixerat. Soluite templum hoc: comutant. Ego dissoluam templum hoc manufactum. Vos inquit soluite: non ego: quia non est licitum ut nobis mortem inferamus. Item dominus dixerat. Et ego suscitabo: quod de animali templo dicitur. Illi inveniunt. Aliud manuacum edificabo: ut proprie templo iudicem videamur.

Tu diristi et. Marcus: ego sum: idem est: et est similis contra pylatum et caypham responsio: ut a propria sententia confirmantur.

Filium hominis et. Ut in somma quam indicatis exaltatum et habentem nomine quod est super omnem nomen. Hic dicit vestimenta sua et. Tu hoc q fecit te solo surge facit et vestem scandere. Magno mysterio: cum vestis domini nec a militibus scandi potuit. Significat enim sacerdotium eorum pro sceleribus pontificum esse penitus scandalum. Sed soliditas ecclesie que vestis dei dicitur: usq in finem seculi indumenta manebit.

Non nouabitur. Non nova genit, colloquia quis cognoscit: trun negat: pīmū: lōmīcē: leōlō: capiū: pīlū: stū: inter dōla: pīlū: et hīt?

Qui stabant. Iohannes lucas viii dicit: sed vel di plurimē: pīlū: vel vī: mītū: et qui vidēt: Et omnes gal

vestimenta: Quod paulus et barnabas fecerunt in licaonia cum dicti sunt iupiter et apollo.

Tunc expuerunt et. Sicut tunc consputus est salinis infidelium: ita nunc obprobriis exonoratur falso et fidelium: et colaphis: id est: blasphemis eorumdem ceditur.

Prophetiza et. Dicunt contumeliam ei: qui se prophetam haberi voluit a populis.

Velauerunt enim faciem eius secundum marcum: non ut eorum sceleris non videat: sed ut a seipsis gratiam cognitionis eius abscondant. Sicut

velum fuit super faciem moysi quod vsq; hodie manet.
Vna ancilla. Cur prima ancilla prodit cum viri magis poterant cognoscere. Nisi vt iste sexus ostendatur in necē dñi peccasse. et per passionem redempti. Et ideo mulier prima resurrectionis misterium accepit. et mandata custodiuit. ut veterem prenarrationis aboleret errorem.
Sicut per feminā hostis antiqua primū parētē seduxit: ita per mulierē ad magistrū negandū quē xp̄m filium dei p̄fessus fuerat principem eccl̄sī compelit.

Exente autē.

Hic mare adimplet qd iste breuitatis causa omisit. Exiit inquit foras ante atrium. et gallo cōstatuit quo revero in atrio sit negotio. **Exente autē.** In hac scđa negatione a duo bus p̄pellitur. ab ancilla: ut ait mattheus. et mare. et ab alio: ut ait lucas dices. **Et p̄pūlū ait aliis:** Et tu de illis. In h̄ p̄sillo existit. et reuersus stans ad focū. vi iobes ait. itē negat. **Exente ḡllo.** ait. cū exire. H̄ est cuī exurgens. et exire. ait. adiūtūtū cuī ancilla. et dixit his q̄ circa ignē erant. Quib⁹ rediens iurat petrus. nō noui hominē. i. nō sum eins discipulus. in quo et ipsum xp̄m negauit. **Nota.** p̄mū ait. Ne scio qd dicas. Scđo cuī iuramento negauit. **Et iterū negauit.** cū iuramento qz. **Et lucas ait.** quasi facto interhallo vnius hore non noui hominem. **Et post p̄siliū** accesserunt qui stabant et direxerunt petro: Vlere et tu ex illis es. **Hierosolomite et galylei** eque sunt he nam et loquela tua manifestū te fabri vnius lingue. sed quez prouincia habet suū sonum. **Cit. Tunc cepit detestari et iurare.** qz non nouisset hominē. et p̄tinuo gallus cantauit. **Et recordatus est** p̄petrū verbi Ihesu quod dixerat priusq; gallū cātet ter me negabis. **H̄t habebet liberum locum flendi:** Et egressus foras: fleuit amare.

C. XXVII.

Mane autem fa

nus erat qui enī viderat. et precipue dicebat. quē secuti ceteri sūl arguebant. **Et conti-gal-can.** Post terciam negationē sequit̄ gallicant. Sacramenta rerum per statū tempoz designant. Dēcia nocte negat: in galli cantu penitit. Post resurrectionē sub luce quē ter negauerat ter se amare professus est. Quia q̄ in tenebris obliuionis errauit. sperate iaz lucis rememoratione correxit. et eiusdem vergi lucis p̄ntia plene quicquid nutauerat erexit. **Dystice.** Gallus aliquis doctor est qui somnolentos increpans ait: Euigilate iusti et nolite peccare. **N** petrus an̄ p̄mū gallicantū negat. eos significat qui christū an̄ resurrecionē tēū non putauerūt esse morte ei⁹ turbati. **B** his ante secundū gallicantū negat: illos significat qui nunc in illo scđm hominē vel scđm tēū in vtrac̄ substantia errant. et ideo veritatez ne gant. **P**rim⁹ gallicantus est dñi resurzō in seipso. Secundus est eiusdem in corpore eccl̄sī.
Recor-est. In alio euangelio dicit. respexit dñs petrū. et intuitū p̄no cavit ad lacrimas. q. in mente ei reducēs quoties negauerat et q̄ ei p̄dixerat. Nec potuit in tenebris permanere. quem lux mundi respexit.

Et egress. Ab impioz p̄silio seclusus culpam lauat. qd non intus. **O**ho et besitare permisus est. vt in eccl̄sī principe remedii p̄nig p̄deret. et ne moanderet de sua virtute confidere. **C. XXVII.**
Mane autē fcō. Mattheus et marcus p̄teruerūt narrationē te his que cuī dñō acta sunt vsq; ad mane. sed postea redeit vsq; ad negationem petri narrandam. qua terminata; redeit iterū ad mane ut inde cetera conterent.

Peccati tra. et

Quasi i potestate sua esset mutare p̄secutorū suū. l̄z aut̄ mutauerit voluntatem: tñ p̄mū voluntatis exitum non mutauit.

Quid ad nos.

Quid ad nos pertinet te hoc: tu videris. tu scias qd fecisti. vel qd videris. pertinere ad nos?

Quid ad nos p̄mū p̄cium acceptū: tu il lud probaueras. tu inde fac quod vis.

Qui ad mortē pec cāt tantā habent ignorātiā et cecitatem. ve nec turbent in scēle rib⁹ suis. nec penitētē dolore cruciēntur.

Et projectis

Sicut penitentia eius fuit infructuosa; sic et hec oblatio in tempio est execrabilis.

Et abiens.

Nichil profuit iudee gisse penitentiam per quam scelus corrigere nō potuit. Sed quando frater sic peccat in fratrem. vt emendare valeat q̄ peccavit post ei dimitti. Sin au

cipes aut̄ sacerdotū acceptis argē

Tis Oblatio impioz abominabilis ē domino que offertur ex scelere.

Teis dixerūt. Non licet eos mitte

Tis Corbanā in p̄cipiatur oblato.

Tis In gazophilacium.

re in corbanā: qz p̄cium sanguis

est. **L**onsilio aut̄ initio emerūt ex ip

sis agrum figuli in sepulturam pe

grinorū propter hoc vocatus est a

ger ille a ligua eoz acheldemach.

Hoc est ager sanguinis vsq; in

uit ad dominū: sed desperatio traxit ad laqueum. Expectasses consolatiō nem criminis tui. et donec sanguis christi pro omnib⁹ effunderet informis leti suspendum distulisses.

Non licet eos. Vere colantes culicē et camelū glutientes. si enī idō non mitrunt pecunia in corbanā. id est. in gazophilacium. id est. inter dona dei: quia p̄cium sanguinis est. cur ergo ipse sanguis effunditur? et qd premij eis si inde ager emitur in sepulturam pauperum.

Emerūt agrum figuli. **A**ll. Magnū mysterium est in factis iniquitatis. Figulus est dens in cuius manu est ex eodem luto facere aliud vas in honorem aliud in contumeliam. Ager eius seculum quod vniuersum p̄cium eius emitur ut ei commortui sepeliantur peregrini. non vtrig⁹ israel: sed alieni. qui in p̄cium sanguinis christi sepulti eternam requiem sortientur.

Illi quidem fecerunt alia voluntate. vt eternum relinquerēt sue nequie monumētum. Sed nos qui peregrini eramus a lege et p̄phetis. prava co

rum studiā suscepimus in salutem. et in p̄cium sanguinis xp̄i requiescamus

Per hieremiam. **H**oc non in hieremia; sed in zacaria legitur; tñ alijs p̄bis. Legi nuper hieremig apocribū in quo h̄c p̄ba scripta reperi. Sed tñ magis michi vide hoc sumptū de zacaria more aploꝝ q̄ p̄bꝝ ordine pretermisso; sensus tñ de veteri testamēto proferunt.

Per biere. p̄p̄le. Sed hoc in biere non inuenitur; sed in zacaria sere

scdm sensū non scdm

verba. **N**on quidā co-

dices nō hñt per biere

mīa sed tñ p̄pham

In secreto dei p̄silio

fūm est vt animo mat

thgi. p̄ zacaria occur

rerer hieremias; q̄ oēs

p̄phe vno spū sunt lo

cuti-ita; vt singla sint

oūm. et oīa singulorū.

Quare ḡ matibꝝ b̄

enudaret qd̄ spū regē

te fecerat; vt p̄ b̄ amo

neremur tantā inter. p

phetas ē p̄cordā; vt

vni deputet p̄gne qd̄

ab alio dī. **V**el apud

hieremiam inuenit te

empto agro; s̄z n̄ b̄

noīe precij. **A**p̄d zach

ariā de xxx. argenteis

et nichil de emptione

agri. **V**trūq̄ ḡ interp̄

tat euāgelistā ad hoc

qd̄ de dño p̄pletū est.

et p̄fert in vnu. xxx. ar-

genteos. qd̄ ē in zac-

aria. et agrū ep̄tū qd̄ ē

in hieremia. **N**Q sub-

dit quē apprecauerūt

z̄c; apud neutrū inueni-

tur; sed ex persona euā

gelisq̄ accipiedū est;

q̄ b̄ ex reuelatōne dñi

p̄gnouit ad hanc rē q̄

de precio xp̄i fc̄ ē hu-

iusmodi p̄tinere. p̄phe

tiā. **L**iber q̄p̄e empi-

agi apud hieremiam

intermitti in vas fici-

le. et b̄ emit ager figuli

de precio dñi in sepul-

turā pegrinoꝝ. i. ad p̄

mansionē q̄tis eorū q̄

pegrinātur cū dño et

p̄sepeliunt ei per bap-

tismū. **N**ā et illā emp-

tionē agri b̄ significa-

re hieremig dñs dicit;

q̄ erit permāsio de ca-

ptiuitate liberatoꝝ in

illa tera.

Ciliis israel z̄c

et quibꝝ min⁹ opotue-

rat; q̄ magnificare te-

buerant.

Tu es rex iū. **S**com lucā duo obiecerāt. s. q̄ phibebat dari censum

cesari; et q̄ dñt se regē.

De regno ergo pylat⁹ q̄ nescit interrogat de tribu-

is; q̄ audierat enī r̄ndisse.

Reddite q̄tūt cesari cesari. q̄. aperū menda-

cium inuidoy neglit; vñ marcus.

Et n̄ erant p̄uenītī testimonia eoꝝ.

In hoc q̄ pylat⁹ nichil aliud crīm̄s interrogat nisi an sit rex iudeoy; arguunt̄

impīetatis iudei qui nec falso inuenire potuerunt qd̄ obiecerent saluatori.

Tu dicas. **S**acerdoti. q̄. de p̄pteris r̄ndit; q̄ lex oīs venturū xp̄m p̄z.

dicauerat. **T**u dixisti. q̄. venit xp̄m ex lege ipse dixisset. **N**ic legi ignaro

dicit; tu dicas; q̄ p̄ fidē p̄ntis confessiois sal⁹ ḡtū ē. **N**ota q̄ pylato aliq̄ ex

parte r̄ndet qui inuitus serebat suām. p̄bꝝos vero indignos suo sermone

indicanit.

Qui di-bār. Barrabas in etiāngelio scđ̄ hebreos filius patris vel magister eoꝝ interpretat. Ipse est ātichristus. q̄ illi christo preferunt; q̄b dicitur. **V**os ex patre dyabolo estis. **P**ylatus qui os malleatoris interp̄tatur. dyabolus significat. qui est malleus vniuersit̄ ter̄ per q̄ē dñs va- sa sua permittit probari et ad ultimam p̄terit qñ in extrema damnatioē confringet.

Quē multis z̄c

Dopulo volens sati

facere dat optionem;

q̄uis nō dubitet chri-

stum eligendū sciens

per inuidā traditum.

Qui dicitur

christus. Idem qd̄

marcus ait regem iudeoꝝ

quorum rex chri-

stus vocabatur.

Dro tribuna-

li z̄c. Tribunal sedes

iudicū; vt solium regū

cathēdra doctōrum.

Uxor eius. Ve-

or viri gentilis hoc in

visōe intelligit; quod

iudei vigilantes intel-

ligere noluerunt.

Nichil tibi z̄c.

Nunc temū dyaboli

intelligē p̄ xp̄m se spo-

lia amissū; sicut pri-

um p̄ mulierē mortē

intulit; ita mō p̄ mulie-

rem vult chistum de

manibꝝ iudeoy libera-

re; ne p̄ mortē ei mor-

tiis amittat imperium.

Barrabam z̄c.

Filiū dyaboli eleger-

ūt pro filio tei; vt sal-

uatorē cum sua salu-

te pderent et prodito-

rem liberarēt; que sua

petitio bodie etiam h̄e-

re eis amissa gente et

loco et libertate; quia

datorem libertatis per-

dere voluerunt.

Quid faciā z̄c.

Multas querebat oc-

casiones vt enī cū beni-

volentia populi libera-

re. **P**rimo latronem

insto p̄ferēs. **D**einde

Quid ḡfaciam te ib-

si qui dicūt christus

Et cū dicerent cruci-

gat; non statim acqui-

erit; s̄z iuxta suggesti-

onem uxoris ait; quid

enī mali fecit? **Q**uo

dicto pylatus absolu-

vit christum.

Conuit manus. Gentilem populum ab impīetate iudeoy alienum

designans. qui clamauerunt. crucifige crucifige eum.

Sanguis eius su⁹ z̄c. Persenerat vñq̄ bodie imprecatio; et sanguis

christi non austertur ab eis.

Tunc dimisit illis barabam: **I**be-

s. **A**p̄ pylato ut iohannes ait. **I**deo flagel-

atum ut nos a flagellis liberemur.

Suz vero flagellatū tradidit eis vt

Conuit manus. Gentilem populum ab impīetate iudeoy alienum

designans. qui clamauerunt. crucifige crucifige eum.

Sanguis eius su⁹ z̄c. Persenerat vñq̄ bodie imprecatio; et sanguis

christi non austertur ab eis.

Tunc dimisit illis barabam. **B**arrabas latro seditionis et homicidioꝝ

autor; dimisus est populo iudeoy. **I**. dyabolus qui iam olim ob supbiaꝝ

a patria lucis expulsiꝝ. et in tenebraꝝ carcer fenerat missus. Et ideo inde

pacē h̄e non pñt; q̄ seditionis principem eligere maluerūt. **V**el barabas

typum gerebat antichristi.

Ghesum uero fla. **I**deo credendus est pylatus Ihesum flagellasse

et militibꝝ ad illudēdū tecidisse; vt faciat p̄gnis ei⁹ z̄obprobrij inde mortē

eius ultra non sitarent.
Cibm dñi. Berniens romanis legibꝫ q̄ crucifigēdos p̄i⁹ iubet flagellari
Clamidem coccineam. Quicunq; fecerūt licet alia mente tñ nob̄
 sacramenta dederunt. Clamidem: idem est quod marcus dicit purpuram
 in qua christi caro passionibꝫ obiecta insinuat. vñ pp̄ha. Quare gr̄bꝫ ē
 induit. In spinea corona. nr̄p susceptio p̄cōp. q̄ p̄ spinas notant. In ca-
 lamo. venenata occidit animalia. Juxta lucā apud herodē alba veste induit
 in quo innocēta et ca-

stitas assumptē h̄uani

tatis exprimit. et gla re-

gni immortali q̄a per

passione accepit. Vel

induit purpura: i san-

ctis martiribꝫ alba ve-

ste alijs sc̄as. Quia ve-

ro solet calamo scrip-

tura fieri: caput christi

percutiunt calamo q̄ di-

uinitati illi⁹ p̄radicē

tefērōz̄ suū autorita-

te scripture sc̄e sc̄firma-

re conant. In faciem

spūnt q̄ ibm in carnē

venenata tenegant. Ut

illi fallo ad orabāt: ita

lodie q̄ credit. sed p̄

ueris acibus verba

eius et p̄missa regni te-

spiciunt. q̄ fabulosa.

Hiero. In cla-

mide coccinea opa ḡe

tū cruenta suscentat.

In corona spinea ma-

sedictū soluit antiquū

In calao: venenata oc-

cident animalia. Vel ca-

lamū tenz in manu ut

sacrilegū scriberet in-

dorum.

In suis vestibꝫ nō

illudit: sed in his que

ppter peccata nr̄a por-

tavit. Ut crucifigeret

sūi recepit ornamenti

statu: q̄ elementa tur-

bant et creatori testio-

nium dat creatura.

Exentes aut.

Primo dñs crucem

suam portauit. quod

iobs refert ante q̄ iste

veniret obui⁹ cui impo-

sita est. Et b̄ agno or-

dine mysteriū: q̄ chri-

stus passus est p̄ nobis

no-re. exē. vt se. re. e.

Et q̄ symon de cyre-

nis est: q̄ est in lybia: per enī gentes signant qui primo peregrini a testame-

to dei: nūc obediēdo cines sunt et domestici dei et heredes. Symon enī obe-

diens. cyrene heres interpretat. Qui bene de villa venit. i. de gentilitate.

Villa grece pagus. vñ pagani qui a civitate dei sunt alieni. qui relicts pa-

ganis ritibus passionis vestigia imitant. Vel in dño figurant. qui sponte

portant crucē dñi. in symone qui innuit.

Cyrenē. Ecce non hebre⁹. sed alienigena opprobrio xp̄i subdit. vt

plenitudo sacramētoꝫ transire a circūlione ad p̄pūciū ostendat.

Golgotha. H̄y est. et interpretat caluarie. non ob caluicū ade quē

mentiū ibi sepultū. sed ob decollationē dñmatorꝫ. Adam iuxta ebion

in libro Ihesi legitur sepultus.

Coca sunt foris portaz in quibꝫ capita truncabant dñmatorꝫ. Et cal-

uarie: hoc est decollatorꝫ sumpsere nomen. Quasi ḡ noxi⁹ inter noxi⁹.

Cu fel mir. Alius euangelista dicit miratū. i. amarissimū. Et potuit

viraz esse commixtō fellis et mirz.

Et cu gu no. xc. Hoc marcus tacet noluit bi. hoc est qd marcus ait.

crucifigeretur. Tunc milites p̄s-
 dis suscipiētes ihesum in p̄etorio
 s. Quia obiciebatur ei q̄ visus passet in imperiū in
 populo iudeoz illusionibus hoc ostendunt.
 2 gregauerūt vniuersit̄ cohortē.
 s. propnis uenimentis. s. pro purpura qua re-
 ges utebantur.
Et exuētes eum clamidē coccineā
 circūdederūt ei. Et plectētes coro-
 nam de spīnī posuerūt sup caput
 eius. s. pro sceptro
 et genuflexo ante eū: illudebat ei.
 dicētes: Aue rex iudeoz. Et expu-
 entes in eum acceperunt barundi-
 nem et percutiebant caput eius.
 Et postq̄ illuserunte ei exuerūt euz
 clamide coccinea. et induerunt eū
 vestimentis eius. et duxerūt eū ut
 crucifigerent. Exeentes aut inue-
 nerūt hominē cyreneū nomine sy-
 monē. Hunc angariauerūt ut tol-
 leret crucem eius. Et venerunt in
 s. ut ubi erat area dñmatorꝫ. ibi sunt uexilla
 martirum.
 locū qui dicit̄ golgotha qd est cal-
 decollatorꝫ. s. qui oēs cōuersi sunt ei in a
 maritudinē vītis alienē.
 uarie locus. et dederūt ei vinū bi-
 ssel pro amaritudine. s. gustauit quis
 mortē ad horā: sed tercia dic resurserit
 bere cū felle mixtū. Et cū gustasset
 noluit bibere. Postq̄ aut crucifix

non accepit sc̄z vt biberet?

Diuiserūt. Hoc Johannes distinctū. vestimenta in quattuor partes.
 vt ecclēsia in quattuor partibꝫ mundi signet. Tunica sortita: significat om-
 niū partū uirtutē vinclo caritatis que sorte: id est. gratia dei prouenit nō
 humano arbitrio.

Causam. Pro qua enī iudeoz pylato tradiderūt. Rex per crīcē non p̄
 dedit sed p̄firmauit imperium velint iudeoz.

Unus a der-
 tris xc. Unus a ter-
 tris: per quē significatur
 mortificatio carnis. p̄
 celesti gla. vnuis a sini-
 stris: per quē itey sig-
 nificantur mortificatio
 carnis pro aliqua mū
 di causa.

Blasphema-
 bat eum. Predicū
 erat in libro sapientie
 Morte turpissima cō-
 demnem⁹ enī. Erat enī
 respectus in sermonibꝫ
 illius. Si enī vere fili-
 us dei est: suscipiet illū
 de manu p̄trarioꝫ su-
 orū liberabit illū. Or-
 ergo crucifigebatur:
 et nō liberabat: crede-
 bant illū nō esse dei si-
 liū. ppter ea p̄denti
 in ligno insultant et ca-
 put agitant.

Si filius dei es.
 Si insultantibꝫ cedes
 descederet de cruce: s. tu-
 tū patē non demon-
 straret.

Et credimus ei.
 Fraudulenta p̄missio
 Maius facit surgens
 de sepulcro et non cre-
 ditis. si ḡ de cruce de-
 scenderet non credere-
 tis. Sed b̄ dñmones
 immiserūt statim enī
 senserūt p̄tutē crucis.
 et suas vires fractas. et
 hoc agunt ut de cruce
 descendat. Sed sciēs
 hoc dñs: permanet ut
 dyabolū testrat.

Idisplūm. Hie.
 Dñ vterq; blasphemauit.
 deinde vīsis si-
 gnis vñ credidit. Ita
 vterq; p̄ls dñ p̄mis-
 blasphemauit. sed al-

ter signis teritus penituit. et nūc iudeos arguit.

Militate dicte: et rustici insultant michi: si vñ b̄ facit. Ita et hic. Lucas
 enī git vñ fidelerit dixisse. Memento mei do dñ xc.

Moralem sc̄e crucis figurā describit paulus vbi ait: In caritate radica-
 ti et fundati. vt possitis p̄prehēdere cū omnibꝫ sc̄is. que sit longitudo latitu-
 do sublimitas et profundū. Cognoscere etiā supēminentē sc̄e charitatē xp̄i.
 In latitudine quippe opa charitatis significat. In longitudine p̄seueran-
 tiam queris et sancte vītis in fine. In altitudine sp̄e celestī premiorū.
 In p̄fundo inscrutabilitia indicia dei. Qñ ista ḡa inter hoēs venit. et b̄ co-
 optant sc̄o crucis. vt in latitudine accipiatur trānsuersum lignū quo extē
 dunt man⁹ ppter operę significationē. In longitudine ab ipso vñq; in terrā
 vbi totū corp⁹ erat significat p̄sistere. i. lōganū miter p̄manere. In altitudi-
 ne ab ipso trānsuerso ligno surū vñ vbi caput erat. ppter spectationē sup-
 horū ne illa bona opera. et in eis p̄seuerātia. ppter b̄nifica dei terrena ad tē
 poralia facienda credat. sed ppter illud sempiternū qd delup sperat fides
 que p̄ dilectionē operat. In profundo aut p̄s illa q̄ in terra abdita defessa

latet sed inde colitur omne illud quod eminet. Sicut ex occulta dei voluntate vocatur homo ad participationem tantę gratie alius sic alius autē sic supereminente vero scientie charitate christi eam profecto ubi pax illa est que precellit omnem intellectum.

Contra sexta aut hora. Nota sole a centro mundi recessuro crucifigetur minus; quia propter peccata moritur et adam post meridiem cum peccasset vobis domini audiuit et ordo est rationis ut quo tempore preuaricanti ade-

clausit eo tempore penitenti latroni ianuam reseret padisi. De marcus aut hora tercia crucifixisse dominum; ideo est ut iudeos qui se excusant magis crucifixisse ostendat linguis quod milites quorum manus factum est qui hora tercia ut crucifigeretur inclamauerunt quando enim crucifixus est hora erat quasi sexta id est non adhuc plene sexta.

Contra horam nona. Quia inclinata est dies ad vesperam et tenebrarum est sol a seruore passionem summati offendens se morti propter peccata nostra quibus a diuina luce et dilectione in hac nocte cecidimus. Nam surrexit dominus et cens resuscitatos in anima scilicet perductum in lucem eternam facitatis

Contra helila. Quoniam suscipit natum eundem plorat misericordiam. In quo ostendit quantam ipsi ferebant qui peccaverunt mireris verborum humiliatem et querimonia terelicti; cum formam servi sciens scandalum crucis videas.

Contra quidam. Non omnes forsitan romani hebrei sermonis ignorantibus apparetur. Vel aliqui in dei christum minorum helya reputantes ut eius auxilium precepit.

Contra continuo curio. Quare acutum sit ei datum iobs ostendit dices. Sciens Ihesus quod omnia alia consummata sunt ut et hoc implete. Et in siti mea pro me aceto dicit. Tunc. Iudei erant acutum degenerates a vino patriarcharum de pleno vase te iniuste huius scilicet impletum cor hinc ut spongiam cauernolis et rotundis latibilis fraudulentum ut spongia. Spongia herba est vacua et cauernosa. Vlopus humilis herba et purgans pectus humilitate Christi ligatur. Spongias hylodo circumpunctat quod humilitate Christi circumciduntur et se circumcisae putauerunt. Marando significat scripturam quod facta implebatur. Imponunt ergo spongiam barundini id est eventum rei proprieatis prophetice adiungunt.

Contra indeamus. Quia vocem domini male intelligebant frustra helya expectabant aduentum.

Contra ecce ne tem. Ut arca testamenti et oia sacra legi que tegebatur appareat et ad gemitos transcat. Josephus ait fratres angelicas presides quodam templi tunc pariter clamasse transcamtebis sedibus,

^t Compatiuntur elementa conditoris suorum erat cum eo iproposita ei. A vii. autem hora tenebre fecerunt super universam

^t Ne potest plueta eclipsis per tres horas tenebre facte sunt.

terram usque ad horam nonam. Et circa

horam nonam clamauit Ihesus

^t Suscepit naturam in primis parentibus coram pote deplorat misericordiam.

voce magna: helya helya lamazabatani. hoc est. Deus meus. deus

^t Humanam naturam erat derelicta: sed non dei filius. meus ut quod dereliquisti me? Qui

dam aut illuc stantes et audientes

^t Ex eo quod dixit helya.

dicebat helyam vocat iste. Et pri-

nus curiens unius ex eis accepta

spongiam impleuit acetum. et impo-

suit barundini. et dabat ei bibere.

Letari vero dicebant. Sime: vide

amus an veniat helyas liberans

^t Quid dicit lucas aperit pater in manus tuas patrem meum.

eam. Ihesus aut iterum clamans

^t Non aliud extortum.

voce magna emisit spiritum. Et ecce ve-

^t In nouum et venus testametum.

lumen tenui scissum est in duas partes

^t Ab initio mundi quando homo conditus est usque

ad consummatum seculum.

a sumo usque deorsum. Et terra mo-

ta est. et petre scissae sunt. et monu-

^t In typum future resurrectio-

menta aperta sunt. Et multa cor-

pora sanctorum qui dormierant surserunt.

^t Non ordine hoc et quando considerandum est.

^t Ad testimonium dominice resurrectionis erunt. Et exentes de monumetis

Contra velum quod dicebatur exterius. quod nunc ex parte videmus. Quia autem re-

nerit quod perfectum est tunc velum interius disrumpetur.

Terra mota est. Omnia elementa suum dominum crucifixum demonstrat.

Detur. Id est corda gentili. vel vaticinia prophetarum qui petre dicuntur

a petra christo ut quicquid in eis duro legis velamine clausum erat scissum

pateret gentibus.

Mysti. Corda terrenorum per passionem christi commutantur. Detur scissum sunt quia duricia iudaica ex parte erat emollienda.

Et monumeta. Et tunc cum monumenta aperta sunt non ante surrexerunt quod dominus resurrexeret ut esset primogenitus ex multis fratribus.

Corpora sanctorum. Hui credendi sunt cum domino ascendeante simul ascensisse cum corpore.

In sanctam civitatem. Hierusalem que sancta dicitur propter templum et sanctorum nullorum alia.

Centurio autem. Ibi in scandalo crucis perfidientur filii dei. Arrius in ecclesia predicat creaturam quem ceci in dei nec tot miraculis credunt.

In centurione fidem ecclesie desiguntur que velo celestium mysteriorum apud mortem domini reserato. Ihesum filium dei tacente synagoga confirmat.

Mulieres in. Matthaeus et lucas dicunt maria magdalena a longe stetisse. Iohannes vero iuxta crucem quando intermissum aberauit ut et iuxta diceretur quod postea erat in conspectu eius et longe apparatu nocturne pectorum. Postsumus etiam dicere quod ille qui erat cum matre domini postquam eam permendavit discipulo abire cogebant iam ut a tentatione

etur exierent se et cetera quae facta sunt longius intinerentur.

Aministrates ei. Consuetudis hebraeorum erat ut mulieres te substantia sua preceptoribus suis ministraret. quod et dominus accepit ut ex eius daret aplis.

Jacobi. Jacobus alpheus minor dicitur ad differenciam iacobii qui inter primos apostolos vocatus est et electus a domino.

Domi dives. Quia ad praesidem nulli dives accedere non poterat non quod dignitas premendet euangelista. Dicitus est et curio: quod fuit de ordine curie et officio curie ministrabat: quod hoc potuit habere facultatem quod discipulus habens dignus fuit.

Discipulus. Etsi occultus vitans prius inimicicias in diebus: in hoc extremo officio nichil curat de illis.

Contra simum. Mysti. Syndone munda Ihesus inuoluit qui pura mente cum suscipit. Hinc etiam mos ecclesie habet ut sacrificium altaris non serico non panno tintito: sed puro linea celebretur.

Contra monum. Quia si in monumeto ubi alias positus esset ponere:

alius fortasse resurxit esse fingeret. In petra: ne si et multis lapidibus edificatum esset: suffossis tumuli fundamentis ablatus futuro diceretur.

Eran autem ibi. Alijs notis ibi: ad sua redeuntib; sole mulieres que artus amabant obsequium funeris inspiciebat: expectantes quod promiserat Ihesus: et ideo primam resurrectionem vident.

Post paracletum. Paracletus: i.e. preparatio. hoc nomine dicitur certa

sabbati: i.e. in qua preparabant necessaria sabbato. ut te manna dictum est:

sexta die colligetis dum plumbum: qd sexta die hodie facias est: i in septima regnauerit dominus. Ideo

sexta die hodie pro labore mouit. vnde et dixit. Con-

summatur est: i. sexta die pro redemptione mundi di opus expletum est: et

in sabbato quenam in sepulcro. Ita et nos in

bac sexta erat pro domino patre debemus: et in septima (quae est moriturus) in secreta pace

quiesceremus. donec octaua resurrectionis veniat.

In gen. viii. dies versus speratae non legitur: qd in illo seculo requiesciam nullo merore permutatur. sed gaudio futurae resurrectionis augetur.

Nostrum pascha est immolatio christi: id est paracletus: id est: preparatio eius ab hora captivitatis.

Post tres dies. A parte totius pars sexti diei quo crucifixus est cum sua nocte: p. uno die. Sabbatum integre. Tercius dies a parte prima: id est: nocte totius cum suo dormio: et sic est triduum.

Munierunt se. Diligenter eorum nostrorum perfuit fidei. Nam quanto amplius seruabat: tanto magis virtus resurrectionis ostenditur.

C. XXVIII. **Vespere autem**

Et quando primus lumen operari sabbati: qd lucescit in

prima sabbati veit maria magdalena et altera maria videre sepulcrum. Et ecce terremotus factus est ma-

transacto sabbato. id est occidente sole. ubi licentia operandi reddit. emerunt aromata. Et quod nocte preoccupante sepulcro adire non potuerunt mane adeunt.

Maria mag. xx. Huius nominis et denotionis mulieres duas significat plebes pari devotione christi passionem et resurrectionem amplectentes.

Terremotus. Sicut in passione et in resurrectione fit motus terrae significat autem corda terrenorum per fidem passionis et resurrectionis ad penitentiam monenda.

Revoluit lapidem. Clauso potuit

extre sepulcro qui clauso natus est virginis

veteris. Revolutio la-

pidis significat resera-

tionem sacramentorum

christi: quae velo lumen

gebantur: quo ablato

resurrectione mortis abo-

lutione vita eterna cepit

toto orbe predicanum.

Sedebat. Reg-

nante indicans qui

in nativitate stando

tellaturum significave-

rat. Super lapidem quod

monumentum clauderat.

vt claustra inferno superata voceret

Darus dicit. Intro-

eunt mulieres in mo-

numentum iuuenem vi-

clisse in textris cooper-

tuorum stola candida: quod

poteat mouere: nisi in-

telligamus vel mattheum

tacuisse de illo angelo

qui intraret viderant

vel marcum de illo que

foris super lapides vi-

derunt: ut duos vide-

rint: et ut a duobus sin-

gulatum eadem audie-

rint. Aut certe intran-

tes in monumentum:

hoc est aliqua septa ma-

cerie telem accipere:

qz locum tunc fuisse muni-

tum credibile est: s. in

aliquo spacio ante pe-

tra: qua excisa loco fa-

cetus est sepultura ut ip-

sum viderint in eodem

spacio sedentem a de-

xtris que dicit matthe-

us sedentem super la-

pidem.

Sicut fulgor. In candore vestis: significat blandum instis: in terrore

fulgoris significat terribilem futurum reprobationem.

Nolite timere. Que vestros preciosos videtis. Illi timeant qui ad eos

societatem non pertinent.

Et cito euntes. Nec preciosi sunt nobis hoc gaudium occulto cordis te-

nere: sed sibi amantiis pandere.

Et ecce prius. Quia iam a morte ad vitam transi granerat: cui resurre-

ctio gloriabitur: leti videbimus: si modo a vicibus ad portantes transmigramus.

Exierunt cito curantes nunciare. Lucas idcirco dicit. Regressus nunciaverunt oīa illis: xi. et ceteris oīib; Sed Marcus ait: fugerunt exentes. Inuaserat enim eos

timor: et nemini quisque dixerunt. Nemini: s. non apostoli sed anglorum quibus non fu-

erunt ause aliqd rindere. Vel certe ipsi custodibus quos iacentes viderunt.

Cum tibi et gaudi. Duplex est affectus in eis timoris et gaudij. Alter de

magnitudine miraculi: alter ex desiderio resurgentis: et veteris gradum fami-

neum concitabat.

Ecce ihe. oc. Sic oīb iter initutum inchoatibus adiuuando occurrit xp̄s.

Et tenuerunt. Super dictum est clauso exisse monumentum: ut mortale

corporis in telligeres. Hic tenentur pedes: ut veram carnem probes. Et quia pre angustia temporis opus explere non potuerunt

